

~~26042 I.C. g. 2~~
24.006 I.C. g.

M

Z do

Natis

ŠMARNICE MARIJE DEVICE.

Spisal
Luka Jeran,
duhoven ljubljanske škofije.

Z dovoljenjem visokočastitljivega škofjstva ljubljanskega 30. prosenca 1865.

V Ljubljani 1865.

Natisnil Jožef Blaznik. Založil Matija Gerber.

1N=030007606

VVOD.

Vsak dan tri cvetlice, — dvě bomo tukaj (pri šmarničnem opraviću) ogledali, eno le malo popisali in jo na dom seboj vzeli: — to bodo letašnje Šmarnice — v Božjo čast in hvalo Marije prečiste Device.

Opomba. Desiravno se je skerbno gledalo, v
pojasnovanje verskih resnic in spodbudovanje k čedno-
sti izbirati le vterjene in resnične dogodbe, zglede itd.,
vender pisavec po določitvi sv. Cerkve (n. pr. sv. splošnj.
inkviz. 1625 in 1634, pap. Urbana VIII l. 1634 in 1641)
spoznava, de kar je povedanega od posebnih milost,
razodevanj ali čudežev, kolikor ni Cerkev za čeznatorno
poterdila, ima le človeško veljavo, in de pridevka svet
in zveličan le takrat veljata, kadar sta poterjena od
sv. rimske katoliške Cerkve.

Pervi dan.

Benedicite omnia opera Domini Domino;
Laudate super exaltate eum in saecula.

Častite Gospoda vse dela Gospodove;
Hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.
Pesem treh mlad. Dan. 3, 57.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Pripoveduje se ta le prijazna in mična pripoved. Priljuden mož si je bil z velikim trudam in obilnim delam zasadil silno zál vert nar boljšega sadja in naj lepših cvetlic. Kogar koli je bila volja, vsakemu je bila vanj pot odperta: gospodar sam je goste sprejemal, in ne le de so smeli ondi razveseljevati se, kolikor se jim je ljubilo, temveč — na voljo jim je bilo dano, si vsega dobrega in lepega, kar je bilo na vertu, nabirati za se in tudi domú seboj jemati, kolikor koli so hotli. Na vertu pa jim je gospod sam s tako razločnimi in ime-

nitnimi rečmi stregel, de se je vsak čudil, in skerbel je, de so vsega imeli, s čimur bi se jim zamoglo prikupiti. Kadar ga je pa kdo o slovesu vprašal, kaj je dolžan za njegovo tolikanj prijazno postrežbo, za sadje, za cvetje in za vse lepo in dobro, mu je odgovoril: „Ne vem kaj od tebe iskati; dosti mi je, de moje delo za lepo imaš, de mojega darú ne zaničuješ, se z mojim sadjem poživljaš, nad mojimi cvetlicami razveseljuješ, zadovoljen domú greš, pa moj zvest prijatelj ostaneš.“ *)

Preljubi obiskovavci šmarniškega opravila! V tej podobi vidite nezmerno dobroto Božjo, ki jo svojim umnim stvarem na zemlji, to je, ravno nam skazuje. Ves svet zares ni družega, kakor prečudno lep vert, na katerem je Bog, njegov gospodar, vse zedinil, kar koli je zmožno, človeka ohraniti, poživljati in razveseljevati. Naš večni Gospod ima na tem vertu pripravljeno

*) Prim. Dr. Bern. Schels die christkath. Lehre I.

žito in sadje, zeliša in cvetlice, vode in vino, mleka in medú, srebra, zlata in družih rudnin, ptice pod nebam in ribe v morji, jezerih in rekah, vsaktere pitome in divje zverine in živali, in kar koli je še družega na zemlji, — in vse to je stvarjeno za nas; — še več pa je to, de je človeka postavil gospodarja vsih tih lepih, dobrih in imenitnih rečí in stvari. „Postavil si človeka čez dela svojih rók in vse si njemu k nogam djal“, — pravi psalmist. In ako vam je to morebiti še premalo, je Gospod storil še več; odperl je človeku, bi djal, okno ali lino, de zamore gledati tudi gori v druge svetove, v častitljivo solnce, prijazni mesec in mične zvezde. Za vse te imenitne dari pa Gospod ne iše družega od nas, kakor de jih za ljubo od njega sprejemajmo in tako obračajmo v njegovo poveličevanje in sebi v prid, de bomo kdaj mogli z verta te zemlje kakor prijatli Gospodovi zadovoljni domú verniti se, ker na ta zali vert smo le za malo časa prišli prebivat.

Ker pa so vse te neštevilne stvari Gospodove, in ne naše prav za prav, torej Gospod od vsih iše nekakega lahkega in prijetnega davka. Kako naj se ta davek opravlja in plačuje, to so prav jasno zaznamnjali trije mladenči v ognjeni peči na Babilonskem pod Nabuhodonozorjem. Gospod je iz ljubezni do tih zvestih služabnikov celo ognju natorno moč ustavil, in nepoškodvani so v sredi švigajočega plemena sladko peli: „Častite Gospoda vse dela Gospodove, hvalite in povelečujte ga čez vse na vekomaj!“ — Naj pa reče kdo, če je kateri čas za tako hvalo in povelečevanje bolj pripraven, kakor ravno spomladanski čas, in čez vse nar bolj sloveči in ljubeznjivi mesec majnik, ko se vsa narava pomladuje in v novo razcveta? Ali se ne spodobi, de bi v tem prijetnem času v hribe in doline, po mestih in vaséh semanje oblečenih in nedolžnih, z naj lepšimi cveticami ovenčanih mladenčev razposlali, kateri bi vsem ljudem in vsim stvarém na ves

glas klicali: „Častite vse stvari Gospodove Gospoda, hvalite in povelečujte ga čez vse na vekomaj!“ Se vé, da stvari bodo odgovorile: „Častite vsi ljudje Gospodovi Gospoda, hvalite in povelečujte ga čez vse na vekomaj!“ ker vam je Bog um in pamet k temu dal, nas pa je stvaril, de vam k češenju Božjemu pomagamo, de vam v Božjo hvalo služimo; mé Boga, svojega stvarnika, le s tem častimo in povelečujemo, ako nas vi obračate v Njegovo čast in hvalo.“ Ktera koli stvar namreč v hvalo Stvarnikovo človeku ne pripomore, ona svojega namena ne doseže. Ali če hočemo bolj prav govoriti, moramo takole reči: Ktere koli stvari človek v Božjo čast in hvalo ne obrača, s to stvarjo človek svojega namena ne doseže, kakor bi ga, n. pr., z lepim sadjem za telo ne dosegel, ako bi pustil, de segnije, in ne de ga bi vžil. Vse tedaj na zemlji in nad zemljo mora Boga častiti, hvaliti in povelečevati, ali prav za

prav, človeku v Božjo hvalo služiti; tako še le se doseže namen stvarjenja. Kdor ima to učenost, de iz vsake stvari vé Boga hvaliti, on veliko vé; kdor tega ne zná, on nič ne zná. Naj tedaj še enkrat povzamem to imenitno nalogo in rečem: Od peščenega drobca v pušavi do velikanske pečine v stermini, — od rosne kapljice na bilki do silnega morja, — od červička v prahu in strážka v plotu do mogočnega leva v samoti in kraljevega orla, ki se po obnebjí vozi, — od postervi v potoku, do silnega morskega soma, vse naj povelečuje Gospoda; — veter, ki križem dežel in morji vleče, — vse življenje, ki se v neizmérni vesoljnosti giblje, — vse zvezde, ki se po svojih tirih in tečajih sučejo, — vse moči, ki so v ognji, vodi in zraku, — vse vse ima namen, Božjo čast in hvalo oznanovati in Njega povelečevati.

Desiravno je pa lepota stvarjenja Božjega nezmerno velika, prečudna in častitljiva, je po drugi strani neoveržljiva

resnica, de je zemlja vedna in prava solzna dolina — zavoljo tako silnega števila vsakterih britkost, revšin in težav. Nad tavžent milijonov ima zemlja prebivavcev, pa le malo je med temi zadovoljnih. Še bolj čudno pa je to, de je veliko sicer poštenih, pobožnih in dobrih, — pa vender nesrečnih in nezadovoljnih ljudi na zemlji. Zakaj? — Zato, ker premalo poznajo pota previdnosti Božje. Te pota bodo letašnje Šmarnice posebno razložno, lahko in svitlo pojasnovati si prizadevale. Ta nauk pa ni le samo silo koristen in potreben, ampak tudi močno prijetin in mikaven, je pravo mazilo za vsako otožno serce in za sedanje bolno človeštvo sploh. Kdor bo torej letašnje Šmarnice pridno obiskoval, upam in se še celo terdno zanašam, de bo v marsikterih dvomih in sumih ozdravel, bo ložej pritežnosti življenja in svojega stanú prenašal, bo v veliko okolišinah Boga serčno hvalil, v kterih je dozdej morebiti čez njegovo sveto pre-

vidnost tožil. Skorej de otožnim sercam smém poróka se storiti, de bodo ob koncu Šmarnic veliko ložej živele, kakor morebiti zdaj o začetku. Razcvetla se vam bo po Božji milosti in Marijni prošnji v sercu cvetlica hvale Božje, ki bo prečudno ljubeznjivo vonjavo razširjala v vse vaše življenje, bo vas same napolnovala z miram, kterega morebiti serce pogreša. — To tedaj bo naloga perve vsakdanje cvetlice, ki se bo jemala iz prelepe pesmi treh izraelskih mladenčev v ognjeni peči na Babilonskem. Bog daj svojo pomoč!

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Blaženi Herman.

Kakor so divje gošave in pušave v začetku zlasti minihi v rodovitne polja spreminjali, tako so tudi minihi divje narode narbolje obdelovali in jih v čedne ljudstva preobrazovali. Še dandanašnji so tiste dežele med olikanimi, v ktere so zgodej prišli keršanski mnihi, na pr., Poljsko. Koliko so si pa tudi Poljci prizadevali svojo deželo povzdigniti in osrečiti, ljudstvo izučiti in zanj učenih vsta-

vov napraviti, pripoveduje zgodovina. Povem pa naj le samo en zgled, ki služi v današnje perve cvetlice živo pojasnjenje. Ko je sv. Dominik svoje dni stanoval v Rimu v samostanu „Santa Sabina“, pride tudi Krakovski škof Ive v Rim in k sv. Dominiku, in prosi svetega moža, naj mu dá nekatere svojih pridigerskih bratov, de pojdejo z njim na Poljsko in bodo ondi dominikanski red pričeli. Sv. Dominik, moder mož, pa je vedil, de kdor hoče kak narod učiti, mora tudi njegovo besedo znati, in ker sam ni imel nobenega tovarša, de bi poljsko znal, je odgovoril, de zamore škofu le tako njegovo željo spolniti, ako kateri njegovih tovaršev, ki so z njim prišli v Rim, v dominikanski red prestopi; to bi bil pomoček, de se ta red na Poljsko razširi. Ponudil se je k temu preblagi Poljak Hiacint, in še trije drugi pobožni mladenči, med kterimi je bil pa tudi blaženi Herman. Ta Herman tedaj, vnet od sv. Duha, je pridigal besedo in resnico Božjo; in spreobrnili, lepo obdelali in olikali so tavžente duš ter jih srečne storili, za Boga pridobili. Pridigerski ali dominikanski red namreč ljudstvo s pridiganjem in učenjem izobrazuje, in to obdelovanje in likanje po ti poti je pač hitrejši kot vse druge pota, ktere svet poskuša, de bi narode na višji stopnjo vzdignil.

Kar sim vam povedal, naj bo pa le vvod k temu, kar sim hotel od Hermana naznaniti v hvalo majnikove Kraljice, visoko hvaljene Marije Device. Kakor so imenovani izraelski mladenči v Babilonu vse stvari klicali, de naj Boga molijo in časté, tako je zveličani Herman pri vseh rečéh iskal tudi Marijne hvale. Hvalil in poveličeval je Marijno telo, v katerem je nebeška častitljivost in lepota počivala; hvalil in poveličeval njeno preljubezljivo serce, katero je bilo svetišé vsih skrivnost naše svete vere; poveličeval in hvalil je njene svete roke, ki so vélikega Začetnika vsega stvarjenja tolikokrat v plenice povijale; poveličeval in hvalil njeno sveto naročje, katero je tolikrat péstovalo Njega, ki s tremi persti vzderžuje vesoljno zemljo, in v katerem je tolikrat počival Ón, ki je sladki mir zveličanih. In pri ti in taki hvali Marije Device so ga sladke solze oblivale, ker mislil je na veselje, katero je njegova dobrotna Mati Marija imela pri vsih tacih opravilih, in se je z njo vred priserčno veselil. Kako je pa pri tebi in s teboj, verni kristjan? Kako ti hvališ s svojim življenjem Marijo? Kako ti skerbiš za čistost svojega naročja, svojih počutkov, de bi v njem smel Ježuška pestovati? Kakošno duhovno veselje imaš ti o spominu na Jezusa in Marijo? O Marijnem zvonjenji, o njenih praznikih, pred Marijnimi

oltarji, kapelami in podobami imaš nar lepši priložnost, se z Marijo vred Božjih skrivnost veseliti. Ali kaj spolnuješ to prijetno nalogo? Tudi Šmarnice ti bodo k temu prav lepa priložnost; ali jih boš kaj pridno obiskoval, in se učil Marijo spoznavati in hvaliti?

Herman je pa tudi častil in hvalil, bi djal, znotranji svét Marije Device, njeno prečudno svetost. Hvalil in poveličeval njeno posebno vero, njeno mogočno upanje, njeno gorečo ljubezen, globoko ponižnost, neomadežano čistost, neslišano modrost, nadčloveško močnodušnost, in tako vse njene čednosti. Imenoval je vse Marijne čednosti skupaj sv. raj ali paradiž veselja, ktereга si je presveta Trojica v svoje preljubo stanovanje izvolila. K vsakemu takemu češenju in soveselju je obmolil češenamarijo in sklenil je z ljubeznjivimi besedami: „Presladki Jezus, dodeli mi milost, ako ti je ljubo, de bom tvojo in svojo sveto Mater, ki je lepoticje vsih žên, s svojim sercam poveličeval, in de jo bom s svojim djanjem posnemati zamogel.“ Kakor se požlahtni travnik s písanim cvetjem in obilnimi, čversto rastečimi zélmi in bilstvam, vert pa z imenitnim sadjem; tako se olepšuje in žlahtní vert človeškega serca s prelepim cvetjem blagih misel in svetih čutil, ki rodijo obilen sad dobrih del in bogoljubnih čednost.

Sad tolike ljubezni in češenja do Marije Device so bile pri Hermanu presladke serčne čutila in tolažila, ki jih je v veliki obilnosti prejemal, jasno znanje in umenje sv. pisma, in zlasti silno in prečudnoboljšanje ljudstva, ki se je na njegove pridige po Poljskem in Nemškem spreobračalo.

O Marija! sprosi tudi našemu ljudstvu in njegovim pastirjem novo čutilo za nebeške, in zamerzo do pozemeljskih, zlasti grešnih reči, de bomo s čistim sercam Boga v vsih stvarjenih rečéh premišljevali, hvalili in molili, in tebe, o Marija, v tvojih čednostih in lepotah z obilnim sadam povelečevali.

Tej bolj ali manj podobna bo druga vsakdanja cvetlica letašnjih Šmarnic. Marija sprosi nam pomoč!

Cvetlica za vsacega na dom.

Sprejmite na dom seboj za perve Šmarnice prijazni lipov cvet, ali če vam je ljubši, celo lipovo drevo. Uni mladenči v ognjeni peči v Babilonu velevajo, de naj vse stvari Gospodove Gospoda hvalijo in povelečujejo; presodite torej doma do jutri, kako naj tudi lipa ta namen doseže, ta poklic spolnuje? Vidili bote, de vse, kar je in kar ima

in pomeni lipa, je pripravno, Božjo hvalo in čast oznanovati. Lipa je gotovo eno izmed nar častitljivših drevés, posebno kadar stoji košata v svojem cvetji in ima na tavžente veselih in marljivih gostovavcev, pridnih čebelic, ktere pita s svojim sladkim medam, — zraven tega pa vse na okrog silo ljubeznjivo in prijetno svoj duh razširja. V tem je res lipa živa podoba človeka, kateri je bogat z obilnimi čednostmi in tudi druge z njimi obogatuje. Mehki lipov les je pripraven za oltarne podobe, tedaj hvali lipa Gospoda po cerkvah; — je dober tudi za mnogotero hišno orodje, — tedaj hvali lipa po hišah in hramih Gospoda. Lipovo ličeje ali spodnji lub je dobro za mnogotere pletenine, pastirske plajše zoper dež (šeprune itd.): tedaj lipa hvali v slabem vremenu Gospoda. Lipovo cvetje je poseben pomoček zoper razne bolezni: tedaj hvali lipa v bolezni Gospoda. Zernje iz lipovega cvetú je dobro za olje: tedaj lipa hvali po kapelicah, pred križi in znamenji in po človeških stanovanjih Gospoda. Košato in gsto lipovo perje daje popotniku naj ljubez-

njivši senco po leti: tedaj hvali lipa v vročini Gospoda. Vender se pa dobro varujte, de kdo pod lipo ali drugim drevesam v senci ne poseđa, kadar ga dolžnost veže v cerkev k Božji službi iti, bodi si postavim na Dobrovi, ali na Rožniku, ali pri kateri koli cerkvi. Zakaj pri taki priložnosti bi bila lipova senca za vašo dušo smertna senca! Lipa doseže višavo 60 do 70 čevljev in tudi globoko v zemljo seže: tedaj lipa hvali na višavi in v globočini Gospoda. Pravijo, de se to drevo ohrani 500 do 1000 let: tedaj lipa od rodú do rodú hvali in poveličujo Gospoda. Imenitno je še tudi posebno to, de lipa je že od silo davnih časov pravo slovensko drevo., in je bila že našim davnim sprednikom nekako posvečeno in posebno častljivo drevo. Lipa je pravo slovensko drevo: tedaj hvalite vsi Slovenci Gospoda; poveličujte ga čez vse na vekomaj!

Molite v hvalo Božjo trikrat do jutri: „Čast bodi Bogu Očetu itd.“

Drugi dan,

Benedicite angeli Domini Domino.

Častite angeli Gospodovi Gospoda.

Dan. 3, 58.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Med prvimi nauki, ki nas jih je učila mati, cerkev in šola, je ta, da je Bog angele zato stvaril, da bi Boga častili in hvalili. To na veliko krajih poterjuje sv. pismo; v 148. psalmu se bere: „Vsi angeli Gospodovi hvalite Gospoda, vse moči ga hvalite.“ In kaj da mislijo trije mladenči v ognjeni peči zastran tega, smo ravnokar slišali. Angeli, poslanci Božji, po staroslovensko „krilateci“, so nadzemeljske, osebne bitja, obdarovane z imenitnim nadčloveškim umom in močno voljo za dobro. Nauk od njih poskušnje in odpada mnogih angelov je bil že v silo davnih časih tako znan, razširjen in vterjen, da se nahaja po-

kažen tudi v nar bolj starih verah in modrijah. Te prelepe breztelesne bitja imajo tudi nalogo, ljudi varvati; to nam Tobijeva zgodba prav očitno pojasnuje. Pri tem opraviilu se tudi sem ter tje ljudem razodevajo in v taki primeri, kakor cerkveni učeniki pravijo, le za čas nekako človeško podobo sprejmejo. (Ignatius, Lactantius, Atanasius, Justinus, Irenaeus.) Z ljudmi, kaj pa de, so angeli tolikanj bolj po redkem imeli očitno zavezo in občenje, kolikor bolj meseni in spačeni so ljudje prihajali. Po njih poglavitnih lastnostih angele sploh v devet verst (korov) ločijo, ki so te - le: Serafi, Kerubi, Sedeži, Gospostva, Moči, Oblasti, Knezi, Veliki angeli ali Verhangeli, in Angeli.

To so zares prave Božje vojske, preslavne nebeške trume, ki imajo z Bogom in ljudmi opraviti ter so nekaka zlata zveza med nebam in zemljo. Ako hočeš pa vediti, kako skerbno svojo dolžnost spolnujejo, poslušaj tisto preimenitno pesem, ki so jo spevali o roj-

stvu Gospodovem: „Čast bodi Bogu na visokem in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“ (Luk. 2, 14.) Oni tedaj tebi, o človek, vošijo, želé in prosijo mir; tode, kateremu človeku angelske usta vošijo srečo in mir? Tistim, ki so „dobre volje.“ Kteri pa so dobre volje? Očitno in zanesljivo ne drugi, razun tisti, katerih volja je popolnoma dobri volji enakomerna, to je, ktera je Božji nar boljši volji podveržena. Zakaj ktera volja te lastnosti nima, ona je gotovo huda volja, in taki volji angeli ne vošijo mirú.

S tem pa smo na to prišli, na kar sim vas želel zaverniti. Sami skerbimo za svoj mir in ga išemo, angeli nam ga vošijo in prosijo, Jezus nam ga pri vsaki priložnosti naklanja in želí, rekoč: „mir vam bodi!“ sveta Cerkev neprenehama moli: „Dona nobis pacem! daj nam mir!“ Vender se malo ktera reč na zemlji tako pogreša, kakor ljubi, blagi, sladki mir. „O ko bi le mir bil! — V ti hiši vse imajo, samo mirú ne.

— Pusti me z miram! — Daj mi vendar mir!“ — in še veliko enacih pregovorov se neprenehama sliši. Zakaj ni mirú zunaj? Zato, ker ga znotraj ni. Zakaj ga ni znotraj? Zato, ker je volja hudobna. Zakaj je volja hudobna? Zato, ker ni dobri — nar boljši — Božji volji podveržena.

Pripoveduje se, de blažena Soncina, sveta redovnica iz reda sv. Dominika, je bila v prikazni v nebo zamaknjena, ter je ondi blaženost svetih premišljevala. Vidila je njih duše med angel-skimi trumami, po stopinjah njih zaslužnja, in zagledala je med Serafini nektere, ki jih je na zemlji poznala. Vpraša pa, zakaj so te duše na tako visoko stopinjo povzdignjene, in odgovorilo se ji je, de zato, „ker je bila njih volja z Božjo voljo popolnoma enakomerna in zedinjena.“ — Ako tedaj to zedinjenje z Božjo voljo duše v nebesih k nar vikši častitljivosti povzdigne, kakoršno vživajo Serafini, — je očitno, de tako zedinjenje povzdigne že tukaj

na zemlji dušo na naj vikši stopinjo milosti ali gnade, in de ona je podlaga nar imenitniši popolnamosti, ki jo človek zamore doseči.

Kar koli tedaj te težavnega zadene, o človek, vse voljno prenašaj, in bodi prepričan, de je tako Božja volja, ali saj njegovo pripušenje, in vse s potrpljenjem v svoj duhovni prid obračaj.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Častitljivi služabnik Božji Ludovik de Ponte.

Ta véliki učenik Božje učenosti, ta zgled popolne čednosti, ta zvesti Jezusov služabnik in njegove častitljive Matere Marije je bil rojen leta 1554 v mestu Valisoleta na Španjolskem. Tudi v naj prvih otroških letih nad njim ni noben človek nič vidil, razun le samo kar se je vjemalo z doveršeno in nar lepši čednostjo. Vse njegovo obnašanje je bilo pošteno in spodobno. Naš Zveličar je pri neki priložnosti učil, de veselje do besede Božje in njeno zvesto poslušanje je znamenje izvoljenja, zaničevanje besede Božje pa znamenje zaverženja (Jan. 8). To se je skazalo nad Ludovikom, ko je učenec ali študent bil.

Z velikim veseljem je poslušal nauke in cerkvene govore imenitnega učenika in pridigarja O. Martina Gutierrez-a, gorečega častivca Marije Device, kateri so ga tako ginili in s takimi blagimi čutili navdali, de je sklenil v jezuitarski red se podati, odmaknjen nevarnemu svetu se neomadežanega ohraniti, in le samemu Bogu svoje življenje posvečevati.

Iz njegovih mladih let bi se dalo veliko povedati; odbral pa sim le nektore zlate bisere, ki se v naše današnje cvetlice nar bolj priležejo, ker kažejo, kako resnično ponižen in v voljo Božjo vdan, in pa kako goreč za Marijno čast je bil ta mladeneč. Pri mladosti je rado tako, de si silo veliko domišljeje do svojih boljših zmožnost in darov; le malokrat pa premisli, de nar bolj jasna in bistra glava bi bila bolj zaguljena, kakor vsaka druga, ko bi ji dobrotni Stvarnik ne bil boljšega darú ali talenta vcepil, — pa ne zastonj, temuč de naj ga dobro obrača. Ludovik pa ne tako. Sam od sebe on pravi: „Zdim se sam sebi, kakor orodje v Božji roki. Orodje se ne giblje samo in se ne more samo gibati in nič ne storiti; tako tudi jest sam iz sebe nič nisim in nič ne premorem. Ako Bóg v svoje roke vzame močí, ki mi jih je dal, potlej storim dobro; ako me samemu sebi prepusti, delam le samo napačno.“ -- Kako močno je hrepenel po popolnamosti ter zniževal samega sebe, kaže

tudi sklep, de si bo imel vsak čas moža izvoljenega, kteremu bo zamogel svoje tudi nar bolj skrivne zmote razodevati in tako samega sebe osramotovati. — Njegova ljubezen do Boga se ne dá popisati. Kar koli je delal in počel, je tako obračal, de bi se razširjala in povikševala Božja čast in hvala; v vsakem občutljivem sercu je vnel enako ljubezen Božjo. Kako blaga in čista je bila njegova ljubezen do Boga, kažejo besede, s kterimi je večkrat klical: „Božjo voljo spolnovati, to so mi nebesa; v tem imam nebesa na zemlji.“ Tolik sad je bila ljubezen Božja v njegovem sercu obrodila, de je bila vsa njegova sreča, vse njegovo zveličanje v spolnovanji Božje volje. Storil je bil obljubo, se Bogú popolnoma zročiti, in večkrat je ponovil to obljubo z besedami: „Zgôdi se, o Gospod, v meni, nad menoj, po meni in krog mene in krog vsega, kar je moje, tvoja presveta volja v vsih rečéh in po vsih rečéh zdaj in vekomaj.“

Od njegove ljubezni do bližnjega pa je zarés vse povedano, ako prevdarimo te njegove besede: „Ako je k spreobrnjenju grešnikov potrebno, de vekomaj gorím v peklenstem plemenu, vender pa brez greha in zadolženja, se darujem tebi, o Gospod, v ta plemen.“ Poseben dar je imel za premišljevanje verskih resnic, torej je bil vedno v duhu zbran, pri vsih opravilih je bil njegov duh

pri Bogu. Vsaka verska beseda mu je bila sveta, sebi in svojim učencam ni dopustil v nar manjši reči odjenjati od čistega nauka sv. vere. Sad njegove žive vere je bil tudi ta, de vselej po povzdigovanji pri sv. maši se je na celem životu stresel od svetega strahú in začudenja pred Božjim veličastvam, ki ga je z živo vero pričujočega čutil. Njegovo zaupanje na Boga je bilo tako zanesljivo, de nikoli ni dvomil, de se bo dobro izšlo, kar koli je z Bogam začel; nikoli se ni kaj hudega bal. Vse je Bogu zročil, in nikolj ni bil osramoten v svojem zaupanji na Boga. Skorej zmiraj so ge vidili moliti.

Veliko bi se dalo od njegove priserčne ljubezni in češenja do Marije Device pisati. Ona mu je bila nar ljubši mati, bila je kakor vrata, skoz ktere se k popolnoma svetosti pride. Rekel je: „Ona je vrata vélikega Kralja, in vrata nebeške. Moramo Boga prositi, de nam jih odpre; skoz te vrata pridemo potlej k pervim vratam, h Kristusu.“ Ali njegovo češenje do Marije ni bilo le samo v besedi, ampak resnično in djansko; priporočal se ji je z molitvijo, s postam pred njenimi prazniki, s premišljevanjem življenja in terpljenja Jezusovega, v katerem je tudi Marija svoj delež imela, in pred vsem še nar bolj s ponižnostjo in čistostjo. V njegovih slovečih premišljevanjih verskih skrivnost se vidi, kako

močno in priserčno je Marijo častil, kako silno jo je ljubil, blagroval, častil in hvalil. Izmišljeval si je posebne češenja do Marije. Velikrat je vabil devet angelskih korov, da naj z njim vred nebeško Kraljico hvalijo; častil in hvalil je Boga za milosti, ki jih je Marii Devici skazal; klical je vse očake, da naj z njim naj srečnejši izmed njenega spola poveličujejo; vabil je aposteljne, spričevavce ali marternike, spoznovavce, device, da naj se z njim zedinijo v hvalo Marije Device, ki je nar svetejši izmed vsih svojega rodú. — V toliki svetosti, v vdanosti v voljo Božjo, v preserčnem češenji Marije Device je bil dosegel 70. leto svojega življenja. Vender se je pa pri toliki svetosti še sodbe bal; svitile solzice so mu dostikrat oči zalivale in klical je: „Gospod, kadar prideš sodit, nikar me ne pogubi!“ Petnajst dni pred svojo smertjo je še dolgo spoved od vsega svojega življenja opravil, je z velikim hrepenenjem po Bogu poslednje ure pričakoval, od ktere je tako dočno govoril, da se je vidilo, da mu jo je bil Bog razodel. Prosil je sam za mertvaško svečo, se je proti križu obernal in še enkrat razločno reče besede: „Gospod, kadar prideš sodit, nikar me ne pogubi! Oče, v tvoje roke zročim svojo dušo,“ in potem prav pohlevno v Gospodu zaspí 14. svečana 1624 o pol noči.

O preljuba Mati Marija, sprosi tudi nam popolnoma vdanost v voljo Božjo, nedolžnost življenja, in če je taista zgubljena, saj resnično pokoro, resno pripravljanje na smert, in enkrat pohlevno in milostno sodbo. Amen.

Cvetlica za vsaciga na dom.

Danes smo imeli nekaj premislika od angelov, torej se lepó podá tudi cvetlica enacega imena: angelika se ji pravi, ki jo seboj na dom vzemite, ker dobro bo vam služila. Poméni pa naj vam angelika duhovno cvetlico, ki se ji pravi vdanost v voljo Božjo. Angelika rase po višavah, planinah in tihih logih: duhovna angelika je ravno taka, le v velikih dušah ima svoj tihi sedež in ob hudem vremenu nadlog mirno prebiva v tistem logu previdnosti Božje. Duhovna angelika ne gleda na to, kaj se v nižavah, to je, na zemlji neprijetnega godí, ampak veliko bolj na to, kaj je na visokem, na nebu, volja Božja. Angelični cvet prelepo diši; čednosti in dobre dela kristjanove so le takrat angelični cvet, imajo Bogu prijetni duh, če je človek tudi v voljo Božjo vdan. Čistost in

devišstvo, usmiljenje in dobrodelnost ne diši lepo, če ni angelike-vdanosti v voljo Božjo. Angelika ima imenitno zdravilno moč, posebno za persne bolezni, in tudi zoper kugo, kakor stari menijo: tudi duhovna angelika je zdravilo, pa za duhovne persne bolezni to je, za človeško vest, zakaj brez vdanost, v voljo Božjo ni dobre vesti, in kuga smertnega greha je pred vratmi, kjer je godernjanje zoper naredbe Božje. Angelika se poslednjič dá tudi na verte zasaditi: glejmo tedaj, de si jo zasadimo — duhovno angeliko — v vert svojega serca.

V ta namen recite do jutri pri vsaki težavi:
 „Zgôdi se tvoja volja!“

Tretji dan.

Benedicite coeli Domino; laudate et superexaltate eum saecula.

Častite Gospoda nebesa, hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 59.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Kaj je nebó ali nébes? Kaj so nebesa? — Sv. pismo stare zaveze se začčenja z besedami: „V začetku je Bog stvaril nebo in zemljo.“ Po svetem Avguštinu in Gregoriju je tukaj tisto pravo nebo zaznamnjano, kjer Bog prebiva v svojem veličastvu, tedaj srečni kraj, kjer ni več solze, ne skerbi, ne bolečine, pa tudi smerti ne; kjer je tedaj neizrečeno veselje, nezapopadljiva sladkost, večno življenje. Ta trikrat srečni kraj, ako hočemo prav natanko govoriti, se imenuje pa nebesa, in te nebesa tedaj je bil Bog prvi dan stva-

ril. Dalje pravi sv. pismo: „Tudi je Bog rekel: Bodi terdina v sredi vodá, in loči naj vodé od vodá. In Bog je storil terdino, in je ločil vodé, ki so bile pod terdino, od teh, ki so bile nad terdino. In zgodilo se je tako. In terdino je Bog imenoval nebó; in bil je večer, in bilo je jutro, drugi dan.“ (1. Moz. 1, 6—7.) Tudi v teh besedah je govorjenje od neba, in tukaj nebo pomeni nébes, ki je nad nami. Bog je bil namreč prvi dan svetlobo vstvaril; drugi dan pa je nekaj po zemlji stoječe vode kviško vzdignil in v sopar, megle in oblake raztanjšal, in raztegnil je tenko sapo ali zrak okrog zemlje, ki se vidi očesu kakor višnjev ali plav obok. De se lažeje razume sv. pismo, je dobro vediti, de nekdanji so delili nebo v tri dele: prvi del je nad zemljo in okrog nje, po katerem tice letajo, ki se torej imenujejo nébesne tice, tice nebá ali tice pod nebam; — drugi del je tisti prostor, kodar neštevilne

zvezde tekajo, ki se torej imenujejo zvezde na nebu; — in tretji del je, kjer se Bog svojim izvoljenim daje uživati, in ki torej sv. Pavel pravi, da je bil v tretje nebo zamaknjen (2. Kor. 12, 2.), in ta kraj so nebesa v pravem pomenu, ki se pa tudi večkrat nebo imenujejo.

Vse te nezmerjene prostore nad nami z vsim kar koli se v njih znajde in prebiva, kličejo trije mladenči v ognjeni peči, de naj časté in povišujejo Gospoda. O človek! ki imaš serce in blago čutilo v sercu, oziraj se v jasni noči v neizmerne višave, poglej in ogleduj, kako ti na milijone zvezd prijazno nasproti migljá, kakor de bi te k sebi vabile, in vidil boš, s kakšnim sterme-njem se bo tvoj duh napolnil. Ni zastonj Bog nebeškega oboka in terdine tako lepo napravil: še vse kaj lepši je namreč tisto, kar je zadej, kar je naprej. Ta lepota je vélikega Ignacija, ki je v tihi noči nebo ogledoval in pre-mišljeval, tako ginila in s takimi sve-

timi mislimi napolnila, de je sklicoval: „O kako se mi zemlja studi, kadar nebo preišljujem!“ To preljubeznjivo višnjevo obnebjje, to preimenitno zvezdno lesketanje naj obudí tudi v nas živo hrepenenje po tistih zalih stanovanjih, ki pravi naš Gospod: „V hiši mojega Očeta je veliko prebivališ,“ — po tistem častitljivem domu, ki pravi apostelj: „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho slišalo, nobenega človeka serce občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki Njega ljubijo.“

Ako hočemo pa v ta srečni kraj priti, moramo tukaj poskušeni biti kakor taki, ki so teh večno srečnih prebivališ vredni; biti moramo trezni, pravični, čisti, in zlasti tudi miloserčni, krotki in poterpežljivi — ter v vsem v Božjo voljo vdani kristjani. „Skoz terpljenje se gré v življenje!“ Božja modrost in previdnost hoče, de zaslužimo, kolikor je v naši moči, veselje, ki nam ga pri-

pravlja; torej ga ni človeka na zemlji, de bi ne imel terpljenja in mnogoterih — ali zunanjih ali znotrajnih pritežnost in britkost; le samo tistih je premalo, ki bi imeli učenost in voljo, se v težavah prav obnašati. Sézimo torej nekoliko globokejši v to redko vednost in znanje.

Vterjena resnica je ta-le: Nič se ne zgodi na svetu, kar bi Bog ali ne storil ali saj ne dopustil; to veljá skoz in skoz od vsih rečí, zunaj samega greha. „Jest sim Gospod,“ govori Bog sam po preroku, „in ni ga drugzega gospoda; jest stvarjam luč in temo, jest delam mir in storim terpljenje.“ (Iz. 45, 67.) In še préd po Mozesu je govoril: „Jest sim, ki ubijam in oživljam; jest sim, ki udarim in zacélim.“ (Moz. 32, 39.) — „Gospod vzame življenje in ga dá.“ On pelje v grob in iz groba; Gospod storí ubožca in bogatca, On poniža in zopet poviša,“ je rečeno v hvalni pesmi Ane,

Samvelove matere. (1. Kralj. 2, 6. 7.) „Ali je mar nesreča v mestu, de bi ne prihajala od Gospoda?“ vpraša prerok Amos (3, 6). „Zares,“ pravi modri Sirah (11. 14), „sreča in nesreča, življenje in smert, revšina in bogastvo prihaja od Boga.“ Sv. Avguštin enako govori in pravi: „Nič se ne dogodi po naključji v vsem teku našega življenja, vse Bog ravna.“ Če pa Bog vse ravna, če je vse terpljenje od Boga, kdo bi se prederznil zoper naredbe neskončno modrega Boga kaj ugovarjati, godernjati, nepoterpežljiv biti, ker vemo, de vse je le k našemu lastnemu pridu, in de bi neskončno dobrotljivi Bog nič tacega ne storil in ne dopustil, ko bi nam ne bilo dobro ali potrebno. Bog nas z mnogoterimi šibami tepe iz nar žlahtnišega in nar svetejšega namena, namreč: le v Božjo vikši čast in našo srečo, zavolj našega boljšanja, spokorjenja, zveličanja. Popolnoma dober, popolnoma usmiljen, sama dobrota, zgolj

sama milost je Gospod in torej iše vse stvari bolj popolnoma storiti, ker z britkostmi kakor z ognjem njih prosto voljo mečí in k sebi obrača, in kolikor bolj jih k sebi privabi, toliko bolj jim žarke svoje Božje lepote vtisuje. In ker smo mi ljudje na zemlji njegove naj imenitniši stvari, torej nas neskončno in brez primere bolj ljubi, kakor vse druge rečí; in ta njegova ljubezen in dobrotljivost ga nagiba, de čisto in prav nič drugač z nami ne dela, razun le tako, kakor je k našemu zveličanju za nas naj boljši in naj primérniši. Rokovica se ne podá tako dobro na roko, in meč se ne prileže tako stikama v nožnico, kakor pristuje našim močém in našim potrebam vse tisto, kar Bog z nami storí. Po tem takem nam vse naše težave, namreč, bolezní in sploh terpljenja v naš naj večí dobiček teknejo, ako imamo to pamet, de z Božjo previdnostjo delamo, in ji ne nasprotvamo.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Milosti na Žalostni gori.

Dostikrat se godí, de je človek v težavah, v bolezni, pomanjkanji, v domačih zopernostih itd. tako čmern, siten in nasajen, de je Bogú in ljudem zopern in nadležin; butaro čuti, de ga tiši, torej tarna, toži in se kuja: z zaupanjem pa vender ne k Bogu ne k ljudém za pomoč ne pribeží, ker ima pre-slabo vero in torej tudi sam ves svet slabo sodi; zato pa tudi pomoči ne doseže. Neizrečeno dobro bi bilo, ako bi se dalo v sedanjih slabovernih in slaboupnih časih zoper to močno razširjeno bolezen kaj zdravila najti. De je Marija „Pomoč kristjanov, Zdravje bolníkov, Tolažnica žalostnih“, to je davno poterjena resnica; in de ona, ki je sama naj večí britkosti in vsaktero terpljenje kakor „žalostna Mati Božja“ skusila, tudi z materno dobroto usmiljenje skazuje, nad tem gotovo nihče v resnici ne dvomi. Le samo poživiti je treba to zaupnost v pomoč Marije Device, in odpirali se bodo na novo tudi studenci milosti Božje po rokah Marije, Matere Sinú Božjega. Dobili smo v roke spoštovanja vreden rokopis, v katerem so popisane marsiktere milosti in dobrote, ki so jih prejemale terdnovérni in

serčnoupni ljudje naših domačih krajev po prošnji in pomoči Matere Božje „na Žalostni gori“ v Presarski duhovni. Desiravno ni nobeden zavezan v te dogodbe take vere staviti, kakor v sv. pismo ali sploh v verske resnice, se meni vendar te reči verjetne zdé, ker popisali so jih ondotni pobožni možje, mnih kartuzijani ali kartajzarji takrat, ko so se godile, ko so pomilostovani ljudje še živeli in je bilo torej vse ljudstvo tega priča. Čisto nič ni torej dvomiti, da bodo nekteri zgledi iz imenovanega rokopisa tudi naše upanje v Božjo milost in Marijno pomoč močno poživili, pa tudi sploh nas v veri poterdili, kar je današnje dni silo potrebno. *) Naj vam torej en zgled povém, kakor je zapisano.

Gregor Žilc, **) star čolnar, je bil mesca listopada 1732 (tedaj pred 133 leti) popolnoma oslepel; ko se je bil pa Materi Božji na Ža-

*) Bukvam ali rokopisu se pravi: „Kurtze Beschreibung zu Maria der schmerzhaften Mutter Gottes auf dem so genannten Trauerberg in der Pfarr Preser unter dem löbl. Gotteshauss Freudenthal... Heil. Cartheyser Ordens aufgerichtet - und Täglich sich Vermehrender Andacht und erhaltener Gnaden 1740.“ Posodili pa so mi rokopis, na prošnjo v „Zg. Danici“ za domače pripomočke k Šmarnicam, v. č. g. Nacé Podobnik, fajmošter v Presarji, ter so mi ga izročili v začetku mal. travna 1863. Pis.

**) „Schiltz“ v rokopisu.

lostni gori obljubil, je l. 1735 zopet spregledal. Mož sam tako - le pripoveduje:

„Jest Gregorij Žile, čolnar, 86 let star, stanujoč pod vasjó Prevalami, — blizo Žalostne gore v svoji lastni hišici pri grabnu, po katerem se v čolnu proti imenovani Žalostni gori pelje, — v Presarski fari, s prisego poterdim, de sim bil tri cele leta prav popolnoma slep; ko sim pa enkrat ponoči preišljeval svoj žalostni stan, me misel spreletí: de naj k žalostni Materi Božji pribežim. Nato zaterdim in obljubo storim, če je k zveličanju moje duše, de še enkrat vidim cerkev žalostne Matere Božje, bom vsak dan molil en del roženkranca, in kolikorkrat bo sv. maša pri Materi Božji, bom šel vselej k maši, kolikor mi bo mogoče. Nato zaspím, in v sanjah se mí je zdelo, kakor de bi cerkev pred seboj vidil. Drugi dan zjutraj prosim neko deklico, de naj me na Žalostno goro pelje; ko sim prišel k zadnjemu štacijonu, sim res cerkev pred seboj ugledal: vesel grem v cerkev, še enkrat obnovim obljubo pred altarjem Marije Device, in potem ko sim obmolil, sim vesel prav sam nazaj domú šel. Priči ste mi soseski Prevale in Podpeč.“ — K temu pristavlja pisavec in pravi: „Ta stari mož še zdaj živí 1740 (tedaj 5 let pozneje) in s popolnoma in vedno zdravimi očmi svojo stor-

jeno obljubo in besedo goreče in pridno spolnuje.“ —

Prav lepo in dobro se podá v naše današnje premišljevanje, kar pobožni mnih k tej dogodbi pristavlja, torej naj tudi to povem. Pravi namreč:

„Pobožni bravec! Lej, kako dobrotno, kako urno je preblažena Božja Mati prišla na pomoč temu ostarélemu oslepljenemu možu v njegovi telesni slepoti: meniš kali, de se bo ona mudila, od našega serca odverniti našo znotranjo slepoto, ki je vender neskončno bolj boleča, nevarna in ima nar hujši nasledke? Bog ne daj tacega o Marii misliti; samo če jo zaupljivo kličemo, zdajci nam bo na pomoč prišla. Z zaupanjem tedaj hočemo z Davidam klicati: „*Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte. Razsvitli moje oči, de kdaj v smert ne zaspim. (Psalm 12.)* (Kleče:) Usmiljena Mati, oh obrni tudi na nas svoje milostne oči, in odverni od naših serc vso slepoto, vso temoto; razsvetli naše dušne oči, de ne bomo nikoli v smertni greh zaspali, temuč daj, de bomo k tistim rečém slepi, ter jih ne bomo s telesnimi očmi pogledovali, po kterih bi utegnila smert, namreč greh, skoz očesne okna v nas priti; in dodeli nam po svojem križanem Sinu, de bomo imeli čujoče oko na vse tisto, ter ne bomo k ničemur zaspali, kar nam kakor koli za-

more tektniti k večnemu zveličanju naše duše.
Amen.“

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker ste navajeni cvetlice na dom seboj jemati, vam dam danes imenitno cvetko s sadam in drevesam vred, ki se ji pravi pomoranča, mende zato ker ob morji raste, kakor se imenuje n. pr. posavsko, kar je ob Savi. Po latinsko se imenuje „aurantium,“ kakor bi rekel „zlató drevo“ ali „zlati sad.“ S tem imenitnim drevesam se dá kej lepo primerjati naša usmiljena Mati, Devica Marija, in njene čednosti in svete lastnosti. Pomoranča je domá iz Azije, kakor tudi Marija, in se dá v vse dežele zasaditi, kakor je češenje Marije Device povsod razširjeno. Pravijo, de na Španjskem, zlasti blizo samostanov ali kloštrov, pomoranče v celih gojzdih rasejo, kakor je Marijino češenje zlasti po redovniških hišah v naj lepšem in naj obilnišem cvetji. Pomoranča celo leto zelení, cvetè in sad rodí, — eno samo drevo v unih krajih do dvajset tavžent pomoranč obrodí na leto.

Ako pomislimo, da to drevo izmed vsih drugih nar veči starost doseže, si slehern lahko misli, kako silno veliko sadja le eno samo pomarančno drevo v svojem življenji dá. Ali ni ta nezmerna obilnost prelepa podoba brezštevlnih čednost, dobrih del in vsih dušnih lepot Marije Device? Ali si ne boš tudi ti prav močno prizadeval, o človek, da bi saj majhnemu rodovitnemu pomorančnemu drevesu enak bil, da te ne bo groza, kakor drevo brez sadú pred sodbo postavljenemu biti! Pomoranča, pravijo učeni, je izmed vsih drugih v vsih svojih delih nar bolj popolnoma drevo: Marija pa izmed ljudi nar bolj popolnoma podoba Božja. Pomoranča pa tudi hoče biti posebna tolažnica človeške revšine, ker njeno perje, cvetje, lušine, nezreli sad je za zdravila, — zreli sad za mnogotere jedila, les pa za razne lepe — posebno strugarske izdelke. Ali ni tudi Marija vsim zdravnica in pomočnica, posebno pa užaljenim in nesrečnim? Pomorančno drevje tudi brez ternja ni, in neko pomorančno pleme ima rezen in grenek kus: ternje in reznota ali grenkost je pa ravno

prav živa živa podoba žalostne Matere Božje, ktere dobrote smo danes premišljevali. —

Torej ostanimo pri ti misli in vsak naj za nalogo Materi Božji na Žalostni gori priporoči ali sam sebe ali pa koga družega slepega na duši, in naj moli za njegovo spreobrnjenje tri očenaše in češenamarije.

Četerti dan.

Benedicite aquae omnes, quae super coelos sunt, Domino; benedicite omnes vertutes Domini Domino.

Častite Gospoda vse vode, ktere ste nad nebam; častite Gospoda vse moči Gospodove.

Dan. 3, 60.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Duh Božji vabi, de naj vse vode, ktere so nad nebam, Gospoda časté in poveličujejo, Ktere so té vode nad ne-

bam? Učenost tega dozdej še ni mogla na tanko določiti, in nekdanji svetopisemski razlagavci menijo, de v tih besedah sv. pisma je velika skrivnost; torej tudi mi nočemo nadalje preiskovati, temuč ostanimo pri vodah, ki jih vidimo, in so nam dosti velik nagibljej njih Stvarnika častiti in poveličevati. Kaj je voda, ta prečudna reč, ki čez dve tretjini zemlje napolnuje, toliko silnih ladij od dežele do dežele križem svet nosi, toliko rib in brez števila družih živali hrani in redí, ki stanjšana kakor zrak vso zemljo deleč na okrog obdaja? Kaj je voda, ki žejnega tako prijetno hladi, in brez ktere nobeni živali živeti ni moči? — Kaj prav za prav je voda, to le On vé, ki jo je vstvaril. Učeni sicer pravijo, de voda v natornem stanu je skozvidna tekočina brez barve, brez duha in sladú, ki je sestavljena iz dveh prvotnih delov: iz vodenca in kislica. Več nam ne vedó in ne morejo povedati, in ravno s tem naznanjajo svojo nezmožnost, bi djal,

svoj nič v primeri z Njim, ki je to prečudno tekočino iz nič poklical. — Kako prečudna pa je tudi lastnost vode, de zdaj ko prijeten dežek zemljo razrahlja in rodovitno stori, zdaj se spet v sopare spreminjana v nezmerne višave dviga; pa spet hribe in doline v podobi snega belo pokrije; ravno tako o spomladanskih jutrih na zelenih bilkah, po cvetji in pérji v milijonih svetlih biserjev migljá. Ali ni tedaj voda preimniten dar Božji, ki Gospoda svojega Stvarnika hvali po višavah in nižavah, na nebu in na zemlji, na morji in po suhem?

Po izvirnem grehu, ko so vsi življi ali elementi človeku bolj ali manj sovražni postali, mu pa tudi voda večkrat nadlogo dela v podobi zaliva, plohe, povodnji itd. Vender je pa vse to človeku na poslednje k nar večemu pridu, samo de vé prav obračati. Od hudih vremen in enacih nadlog bomo o drugi priložnosti premišljevali; za zdaj naj vam opomnim, de tudi voda, ki je mar-

sikterikrat viditi, de v svoji razdraženosti hoče cele okrajine prepluti, nam je lepo spričevanje dobrotne previdnosti Božje, ker vender nazadnje pokaže, de mora svojo postavo spoštovati, in ne prestopiti mej, ktere ji je Božji perst zaznamnjal. Enako ni nobenega terpljenja, nobene skušnjave, nobene pri-težnosti, kterim bi ne bil Bog mej postavil; nobena ni tolika, de bi je človek ne mogel prenesti, in vse morajo služiti — ne k našemu škodovanju in končanju, ampak k našemu osrečenju in otetju. Vse take reči so bistven pomoček k naši poslednji sreči, k našemu zveličanju. „Bog je zvest,“ pravi apostelj, „vas ne bo pustil skušati bolj, kakor premorete.“ (1. Kor. 10, 13.) Potrebno je namreč, de nam Bog poskušnje pošilja, kdor bi se jih hotel braniti, bi bil svoj lastni sovražnik. Zakaj mi smo kakor neobdelan marbeljni kamen v roki podobarjevi ali kamnarjevi, kteri mora kos za kosam odsekati, de da kamnu podobo, potem ga lika, pili,

dolbe, gladi, in na zadnje — le pogledjte podobo, kako lepa je, ki pride iz njegovih rok; mislil bi, de je živ angelc.

Rekli pa bote morebiti: Natorne težave in nasprotnosti bi že prenašal in verjamem, de so iz Božje volje, kakoršne so: bolezni, smert, mraz, vročina in drugi primerljeji iz nesvobodnih vzrokov. Drugač pa je s tacimi rečmi, bote rekli, ki izhajajo iz človeške proste volje; Bog gotovo noče, de me kdo napade in rani, de me pri bližnjem neusmiljeno obrekuje in moje poštenje zatemni, de me goljufá, okrade itd. Tega, bote rekli, ne morem Božji volji pripisovati, ker vém, de je greh, Bog tacih reči noče, in torej jih tudi jest ne morem voljno prenašati, kadar me zadenejo; zakaj té nadloge izhajaje iz človeške hudobije ali zmote, ne pa iz Božje volje. Res je, de Bog greha in hudobije noče, ker je neskončno svet in moder; pa ravno zato, ker je neskončno svet in neskončno moder, On tudi človeške hude dela zná in hoče v dobro obračati. Prav čisto

vse, kar je tebi kdo hudega namenil, ali ti storí, Bog tako obrača, de je v tvoj prid, če prav in voljno prenašaš; torej se ti ni treba nobene nesreče preveč ustrašiti. To, kar nam hudobni človek hudega storí, se nam móra zgoditi; ko bi Bog hudobnega djanja unega človeka na nas ne obernil, bi nas moglo hudo pa po drugi poti zadeti, ker je po Božji previdnosti potrebno. Nikar se torej nikoli ne hudujmo in ne jezimo nad človekam, ki nam hudo storí. Sej tudi kača s svojim strupam ubije in ozdravlja; sej so tudi strupene cvetlice k smerti in k zdravju.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Dobrote na Dobrovi.

Z mnogoterimi britkostmi, ki jih Bog pošilja svojim otrokam na zemlji, ima on svoje svete namene, kakor ste ravno slišali. Kolikor boljši pa je pri tebi volja, ki britkosti terpiš, toliko hitreje je namen dosežen in toliko hitreje je usmiljeni Bog pripravljen od tebe nadlogo odverniti. Svoje poboljšanje ali sploh strinjanje svoje volje z Božjo voljo ravno s tem pokažeš, de v težavah in ne-

srečah nisi nevšečen, nejevoljen, jezen, ne godernjaš in ne tožiš čez Božjo previdnost; temuč ponižno pomoči prosiš, Boga, Marijo in svetnike kličeš, de bi bil iz zaderge rešen. Bog, tako nezmerno usmiljeni Oče, na prošnjo svojih svetnikov klicanje svojih otrok dostikrat kar naglo in neutegama usliši. Kakor pa je Bog na Horebu z Mozesam govoril, na Sinaju svojo postavo dal, in kakor se je Zveličar aposteljniam v Galileji prikazal; tako se tudi zdaj dostikrat na posebnih krajih posebno milostnega skazuje, zlasti na priprošnje Marije Device in svetnikov. Kakor ste slišali včeraj od Žalostne gore, tako so popisane tudi od Dobrove marsiktere dobrote, ki so jih verni kristjanje dosegli na prošnjo Marije Device. Ne de bi jih komu za čudeže vsiloval, ker nikjer ni zapisano, de bi jih bila sv. Cerkev za take poterdila ali tudi le preiskovala. Pové se vam v čast Božjo in hvalo Marije Device le samo to, kar so pošteni verniki sami skusili in čč. gg. duhovnim pastirjem na Dobrovi pripovedovali, ti pa so v posebne bukve zapisovali, iz katerih se bo v teh Šmarnicah večkrat kaj povedalo. Bukvam (rokopisu) se pravi v našem jeziku: „Studenec žive vode, *) to je, Marija ne-

*) Puteus aquarum viventium, id est, MARIA fons gratiarum indeficiens, in Ecclesia Dobrovensi

izsušljivi studenec, v dobrovski cerkvi prav obilno tekoči, iz kterega pobožni romarji zajemajo blagor od Gospoda itd. Spisal M. Jernej Zupanc, vikarij tega kraja IV 1756. (Posodili so pisavcu te bukve v. č. dobrovski gosp. fajmošter Janez Vidmar mesca malega travna 1863.)

Danes imamo premišljevanje, kako naj vode povelečujemo Gospoda,* torej nam bo prigodba pojasnila, kako naj vode tudi Marijo Devico hvalijo. V ravno imenovanem „Studencu žive vode“ (št. 10) se takole bere:

„Leta 1745. Človek v nevarnosti na vodi rešen. Andrej Hrovat, Mengeški farman iz soseske sv. Pavla, vinski kupec, se je 11. majnika (1745) sam brez brodarja čez Savo peljal. Na sredi vode mu reka čoln odnese in na skalo zažene, kjer obtiči in je v toliki nevarnosti se pogrezniti, de revež nima nič več upanja se oteti, ker vse moči so ga že zapustile. V teh britkostih se spomni, de je

---

uberrime manans, e quo devoti Peregrinantes hauriunt salutem a Domino. Sive.

Miracula, et gratiae hic loci intercessione meritis Bmae. V. M. a Divina Clementia olim et modernis temporibus inpenetrata. Conscripta a M. Bartholomaeo Suppanz loci Vicario IV 1756.

*) Laudate aquae omnes, quae super coelos sunt, Domino. Cant trium Puerorum.

zapisan v bratovščino presv. Marije Device na Dobrovi, torej se ji brez pomude priporoči in se s sv. mašo tje obljudi. Nato se ladija sama lepo s skale sname, in srečno k bregu priplava. V zahvalo je precej 16. dan ravno ti-stega mesca spolnil svojo obljudo za ohranjenno življenje pri blaženi Marii Devici na Dobrovi. Ali ne bodo tedaj res tudi vode Marije hvalile in poveličevale?

Ne k nar manjšim vodenim nadlogam ubogih Evinih otrok se šteje tudi vodenica. Tudi v tej britkosti se je Marija Devica Dobrovska skazala sladko in milo „Tolažnico žalostnih“ in „Zdravje bolnikov.“

Pod številam 79 v imenovanih bukvah je to-le pisano: „Leta 1775. Vodenica s pomočjo blažene Marije Device zgine, in zdravje se poverne. — Marjeta Klemenčič, s spodnje Šiške, fare Šentviške nad Ljubljano, je to cerkev obiskala v praznik vnebovzetja blažene Marije Device, in je povedala, de je bila petnajst tednov bolna za vodenico; ker pa natorni pomočki niso nič izdali, se je na svèt sosedov z nekim daram na Dobrovo obljudila, in dva dni potem je čutila, de je vodenica odjenjala, in ozdravila se je popolnoma. Zavaljo tega je ob imenovanem dnevu svojo zahvalo opravila in obljudo rešila, prosila pa, de naj se zadobljena milost romarjem oznani.“

Po pravici tedaj smemo tudi mi klicati: Hvalite vse vode, ki ste nad nebam, Marijo, hvalite Marijo vse moči, ker ona je „Zdravje bolnikov,“ „Tolažnica žalostnih“ in „naša usmiljena Mati.“ — O Marija, prosi tudi za nas v vsih naših težavah na vodi in na suhem! Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker je imelo vse današnje premišljevanje ozir na vodo, naj bode še cvetlica izmed povodnjih. Pravi se ji beli Pljučnik ali bela povodnja roža (*Nymphaea alba*), in rase v vodah, prékopah, móčah in drugod. Kako naj ta cvetlica Boga hvali in povišuje, to premišljuje doma, torej vam le nektere znamnja povém. Pljučnik je nar lepši povodnja cvetlica z lepimi serčkastimi ali pljučnovatimi peresi, od koder je mende tudi njegovo ime. Zdi se mi, de ta cvetek lepotiček je podoban pametnega mladence. Pljučnik stoji v vodi čverst in zdrav, in kakor sneg njegovo prelepo belo cvetje nad vodó plava ter svoj prijetni duh okrog razširja. Enako čverst in zdrav na duši je pametni mla-

deneč na nevarnem morji tega sveta, in desiravno ga obdaja toliko nevarnost, vender cvet njegove nedolžnosti nezvenjen stoji in v naj lepši dišavi nad valovi plava. — Kaj prav posebnega nad to cvetlico je to, de krona njenega lepega cvetja se zvečer ob petih zaprè, zjutraj ob sedmih pa odprè. Tako se cvet ohrani čist in nepoškodovan pred vešami in mnogoterimi ponočnimi sovražniki. To je pač podoba lepega reda pri pametni mladosti, ki se ob nočnem času dóma derži in domá zaprè. Zakaj noč ima nevarno moč. Mnogoteri ponočevavec je že prišel s kervavo glavó domú; družega so prinesli; njih veliko pa več ni bilo. Naj bo tedaj ta čedni povodnji cvetek mladenčem in devicam zgled lepega reda in zvestega varstva nedolžnosti na nevarnem morji sedanjega življenja. Tako naj tudi ta cvetlica Gospoda častí in hvali po vodah in nad vodami naše domovine.

Priporočite vse nedolžne Marii in njih angelam varham ter molite za nje enkrat očenaš in češenamarijo.

Peti dan.

Benedicite sol et luna Domino ;
laudate et superexaltate eum in
saecula.

*Častite Gospada solnce in luna ;
hvalite in povisujte ga čez vse
na vekoma.*

Dan. 3, 62:

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

V prvih Mozesovih bukvah se bere: „Bog je naredil dve veliki luči, večji luč, de bi gospodovala čez dan, in manjši luč, de bi gospodovala čez noč, in zvezde; in jih je postavil na terdino nebá, de bi svetile na zémljo. (1. Moz. 16. 17.) Vse te nébesne krogle v nezmernih daljavah so kakor tovaršice in sestrice naše zemlje, stvarjene zato, de bi po njih Bog bil poveličevan, in de bi tudi nam služile.

Ostanimo pa za danes le samo pri solncu, ki je kakor gospodar našega bližnjišega ozvezdja.

Na zemlji je sklenjena deržina z deržino, soseska s sosesko, okrajina z okrajino; enako je na nebu zedinjeno veliko število zvezd pod eno ozvezdje, ki ima svojega kralja, namreč svoje solnce, in se torej posebno osolnčje (solnčni zistêm) imenuje. Naše rumeno solnce je kakor gospodar brez števila zvezd, ki se imenujejo zvezde premičnice in zvezde repatice (kometi in planeti). Ker je solnce kralj vsih svojih zvezd, in jih po Božji naredbi razsvitljuje in ogréva kakor svoje podložne, zato ima pa tudi solnce več grude (robe ali mase) kakor vse zvezde premičnice skupaj, — učeni menijo, de celo 800krat več mem unih vsih. Ker je solnce kralj, torej se vse zvezde, ki so pod njim, krog njega vertijo. Pa tudi solnce z vsimi planeti in kometi ni zmiraj v ravno tistem prostoru, temuč pomika se dalje po nezmernem obnébnem

prostoru z vsimi zvezdami vred. Tudi se solnce vertí okrog samega sebe, kakor naša zemlja, in ima tedaj svoj dan in svojo noč; tode noč in dan na solncu, menijo učeni, je toliko, kakor pri nas petindvajset dni. Kako pa na solncu noč in dan, ko je vendar tako silno svitlo, de vse druge zvezde razsvitljuje? Učeni menijo, de tudi solnčno truplo je samo na sebi temno, tode v neki daljavi je z nekakim lučnim ali svitlobnim pasam obdano, in med solncem in tem pasam je še drugi oblačni pas, in kar mi kakor solnčno poveršje vidimo, to je tisti solnčni pas, od kterega svitloba in gorkota lije v tako nezmerne daljave. Če je pa kraljevo solnce tako nezumno veliko, zakaj se nam ne vidi v toliki veličini? Zato, ker je tako silno deleč od nas. S Šmarne gore ali s Šentjošta Sava ni deleč od nas, vender se nam veliko manjši vidi, kakor je v resnici. Solnce pa, kolikor so učeni premogli opazovati, je 40 do 42 milijonov ur deleč od nas, in ko bi bila železnica

od nas do solnca, bi hlapon, ki vsako uro 6 milj poti premeri, potreboval do solnca čez 392 let. Če se nam pa solnce v toliki dalečini vender še precej veliko zdí, koliko silno in strašno veliko v resnici mora biti.

Kdo bi ne stermel, in se ne čudil, in ne prečudoval, ko take reči sliši! Ali nima tedaj Duh božji prav, ko nas uči klicati, de naj solnce povelíčuje Gospoda? Kdo bi bil tako napuhnjen, de bi ne pokleknil in ne molil v naj večí ponižnosti vsegamogočnega Stvarnika, ki je take čuda postavil na nébes in jih ohrani?

Od tega solnca na nebu se pa povernimo k nekemu solncu na našo z mnogotero revšino napolnjeno zemljo. V vsaki hiši sta namreč gospodar in gospodinja nekako solnce svoje deržine, ali bi ji vsaj mogla solnce zares biti in ji svetiti z naj lepšimi zgledi. Tako solnce je bil imenitni žlahtnik sv. Eleazar s svojo ženo sv. Delfino, ki sta v začetku 14. stoletja v zakonu, pa v de-

viški čistosti živela na Francoskem in na Laškem. Sv. Eleazar, po našem jeziku „Bogpomagaj,“ prelep zgled vsim gospodarjem, je pri svojih mnogoterih in sitnih opravilih, v obilnih zadregah in britkostih ohranil prečudno čistost serca in gorečo ljubezen. S tem je overgel ugovore marsikterih, ki pravijo, de v svojem težavnem stanu ne morejo in nimajo časa Bogú služiti. To milost pa je dosegel s tem, ker se je vsak dan na nekem solncu grel, ki se mu pravi presv. Serce Kristusovo. Imel je do Njega posebno pobožnost. Vsak dan je Njemu na čast kako posebno spokorno delo opravljal, potem je svojo dušo in telo ter vse svoje moči in počutke kakor v eno reč ali dar skupaj spravil in jih v odperto Serce Jezusovo položil, pa rekel s sv. Avguštinam: „Tukaj v strani Kristusovi zaupljivo stanujem, tukaj je moje pohlevno počivališče.“ Nekdaj ga ni bilo delj časa s popotvanja; skerbna zaročnica mu piše, kje de se tako dolgo mudi, on pa

je dal prelepi odgovor: „Ako me išeš, moja Delfina, iši me v strani Kristusovi; zakaj tukaj je moje stanovanje, tu me najdeš.“ — V stiskah in zadergah imajo zakonski dostikrat veliko tožiti in v veliki nejevolji dolžijo zdaj tega zdaj unega svoje nesreče: „Eleazar pa je v terpljenji rekel: „Ali pač smém svoje terpljenje primérjati s tém, kar se je Jezus ponižal za-me terpeti? —

Ker je ena naj težjih dolžnost gospodarjev in gospodinj, svojo deržino prav ravnati, naj še pristavim postavo ali red, ki ga je imel Eleazar za svojo deržino. Bil je nekako ta-le: Vsi njegovi podložni so mogli vsak dan pri sv. maši biti. Vsi so se mogli čisto in pošteno obnašati; kdor se je v tem kaj pregrešil, če tudi le malo in z nespodobnimi besedami, je dobil slovó. Zakaj modri in pošteni mož ni hotel, de bi kdo njegov kruh jedel, ki bi imel smertne grehe na svoji vesti, ali ki bi utegnil drugim s svojim slabim zgledam

nevaren biti. — Vsak mesec so mogli vsi k spovedi in sv. Obhajilu iti. — Kleti in preklinjati ali pridušati se in obrekovati — tega nikakor ni terpel v svoji hiši; in če se je kateri strežetov v tem pregrešil, se je mogel ob kruhu in vodi postiti. Ta zapoved bi bila dobra za gospodarje današnjih dni, veliko bi si z njo živeža prihranili, zakaj marsikteri nečedni preklinovavci bi se mogli pač skorej celo leto postiti. — Vsi posli so mogli svoje navadne molitve natanko opravljati. — Vsim je bilo zapovedano v miru in edinosti živeti, in ko bi se bil kdaj kak razpor zbudil, so se mogli precej spraviti.

Taki gospodar je pač zares kakor Božje solnce na obnebjí svoje deržine, in po pravici se reče, de hvali solnce Gospodovo Gospoda.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Velika grešnica pomoč najde.

V prvi cvetlici je govorjenje od solnca. Solnce pravice je Sin Božji, Jezus Kristus; Marija, njegova preblažena Mati, pa se ime-

nuje „izvoljena kakor solnce.“ (Vis. pes. 6, 9.) Ona je tista s solncam opasana žena, katero je vidil sv. Janez v skrivnem razodenji. Sv. Janez Aviljan pravi: „Sin Božji je studenec vse duhovne luči v nebesih in na zemlji, kakor je solnce studenec svitlobe za vesoljni svet. On pa, ki je Marijo vdeležil svoje svetosti, ji je gotovo dal tudi svojo solnčno svitlobo... Kdo bo štel vse svitlè žarke, ki so bili Marii podeljeni...? Ne dá se z besedami izreči, kako je gorel in žgal ogenj ljubezni, ktereга je Bog na zemlji prižgal, v sercu tega preblaženega otročička; sej je Gospoda brez primere ljubila, in vse njeno življenje je bilo svitloba, je bilo ogenj, ki je bil zmožin nagniti tiste, ki so ga pogledali, de so Boga častili in mu služili.“

Veliko veljaven pred Bogam pa je le tisti, kateri njegove darove dobro obrača. V tem, kakor v vsem drugem, je Marija najperva izmed Božjih zvestih stvari, ona je zvesta zakladnica in delivka nezmerjenih milost Božjih. Izmed dobrot, ktere verni po njenih rokah dobivajo iz studenca večnega usmiljenja, so pred drugimi imenitne obilne spreobrnjenja terdovratnih grešnikov.

V bolj novih bukvah iz Tirolskega se med drugim bere tudi to - le: Leta 1768 je bila neka oseba tako nesrečna, de je v veliko prehudih grehov zabredla. Poslednjič jo žark

milosti zadene, de je gnjusobo in ostudnost grehov sicer spoznala, pa ni mogla nikakor skleniti, de bi se kakemu spovedniku zaupala in mu grehe razodela. Vest jo je čezdalje hujši in hujši pekla in njen stan je bil v resnici nesrečen. Nikjer ni bilo za njo mirú in počitka, nikjer veselja in tolažbe, nikjer za njeno terpinčenje razvedrila in ohladila. Bleda in usušena, zbegana in mračna, v sercu vsa obupana v mislih na svoje zaverženje je tavalala od kraja do kraja. Poslednjič pribéga vsa zgubljena na Božjo pot „Mariaštanj“ na Tirolskem. Je pa ondi kapela s staro čudežno podobo Marije Device, pred katero je bilo potolaženih že veliko užaljenih. Tudi ta grešnica je tamkej ohladilo našla. Ko milostno podobo ugleda, ji je bilo, kakor bi slišala besede: „Ali si nespametna, de se svojih grehov odkritoserčno ne spoveš, sej vender še lahko odpušenje dosežeš!“ Ravno tisti čas se ji je v sercu zgodilo čudno spremenjenje. Dušomorivna sramožljivost zgine, strah, odkritoserčno se spovedati, mine; kar naravnost hití k spovednici, in lahko in skesano se spové svojih grehov. S serčnostnim obžalovanjem in tolažilnimi solzami je večkrat potlej ponavljala besede: „O kraj velikih milost, posebno za grešnike!“ (Wallfahrt und Schloss Maria - Stein. Innsbruck 1854.)

O Marija! izvoljena kakor solnce, izlij enake žarke usmiljenja iz Solнца pravice, Kristusa Jezusa, tudi v užaljene serca vsih tistih med nami, kateri v enakem stanu zdi-hujejo. —

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker smo danes preišljevali kraljevo solnce, sprejmite na dom tudi kraljevo cvetlico: zalo solnčnico. Ta velikanska cvetlica, vertna kraljica, naj vam pomeni gorečo ljubezen. Solnčnica je ena naj lepših cvetlic, če tudi se vselej po vrednosti ne čisla: ljubezen je izmed naj imenitniših čednost, pa le tisti jo pozná, kdor se možko od tlá visoko povzdigne, kakor mogočna solnčnica. Solnčnica do devet čevljev visoko zrasede: ljubezen pa zemeljskega sina ali hčer povzdigne z zemlje med devet korov angelov — med serafine. Solnčnica ima pravo solnčno barvo: tvoja barva je tvoje življenje, — ako je ljubezen v sercu, bodo vse tvoje djanja obsevane od solнца pravice, Kristusa Jezusa, vse bodo imele nad seboj Njegovo podobo in pečat. Seme solnčnično daje dobro olje; tudi

serce v ljubezni gorí, kakor prijetno oljče, in razširja krog sebe ljubeznjivo lučico lepih zgledov. Solnčnica, kakor je znano, se obrača vedno za solncem, v kterega je, bi djal, vsa zamaknjena: duša, v ljubezni goreča, se obrača vedno za svojim kraljem Jezusam.

Obudite enkrat do jutri tisto treh Božjih čednost, ki vekomaj ostane, kadar bo že vera nehala in upanje minulo, — namreč ljubezen.

Šesti dan.

Benedicite sol et luna Domino:
benedicite stellae coeli Domino.

*Častite Gospoda solnce in luna;
častite Gospoda zvezde na nebu.*

Dan. 3, 62. 63.

**Cvetlica v čast in hvalo previdnosti
Božje.**

Nezmerno veliko je število zvezd na nebu, nepopisljiva je njih lepota, oko se jih ne more nagledati v jasni noči. Cimu jih je Bog na nébes postavil?

V prvih Mozesovih bukvah je njih namen zaznamnjan: „Naj bodo luči na terdini nebá, in naj ločijo dan in noč, in naj bodo v znamenja časam, in dnevam, in letam, de svetijo na terdini neba, in razsvetljujejo zemljo.“ (1. Moz. 1, 14. 15.) Ravno s tem pa, de te nebeške luči noč od dneva ločijo, oné Gospoda hvalijo, k čemur jih uni mladenci v ognjeni peči na Babilonskem kličejo. Še prejden je namreč previdnost Božja stvarila ljudi in živali, jim je odmerila določeni čas za delo, in drug določen čas za pokoj, namreč dan za delo, in noč za pokoj. Že blizo 6000 let se verstita noč in dan, in nikoli se ni nobeden zbegal: solnce ne sije ponoči, mesec in zvezde ne svetijo pri belem dnevu, in če se tudi kterikrat prikažejo, vender eden drugemu na potu niso. Tako se deržijo svoje postave in s tem Boga hvalijo, ki jim je postavo dal. Kakošno nasprotje s tem lepim redam pa delajo ljudje, ki noč

spreminjajo v dan in dan v noč, si lahko mislite. Ali kakor dela kralj z rovarji, ki hočejo vse prekucniti; tako bo storil tudi nebeški Kralj s puntarji, kateri podirajo red na zemlji, ki ga je Bog sam postavil. K takim prekucuham se štejejo ponočevavci, ki ponoči nepokoj delajo in veliko hudega počenjajo, po dnevi pa svoje dolžnosti zamudujejo. K takim rovarjem so šteti tisti, ki lepe bele dneve zapivajo, zaigravajo, s praznimi marnjami zažlobodravajo: ponoči in o praznikih pa hočejo to prihiteti, kar so predrazega časa zamudili in zapravili. Nikar torej ne pozabite, de Gospod, ki je določeni red postavil, bo tudi motivec tega reda vedil na sodbo klicati!

Ker si pa ti, nehvaležni Adamov sin, v marsičém, in pa ne mara dosti časa podiral in begal sveti red, ki ga je modri Stvarnik postavil v natoro, ravno zato začne poslednjič tudi Gospod tvoj red motiti: namesti mirnega serca ti prigreva huda vest; namesti veselega

življenja te stiskajo britkosti; namesti pokojne noči te strašijo grozne sanje; namesti Božje svete in dobrotne previdnosti se ti zdijo povsod le zgolj same nasprotja. In v takem stanu se morebiti prav milo pritožiš, češ, de Bog tako terdo s teboj ravná! Kako si pa ti delal z njegovo sveto postavo? David, preganjan in terpinčen od Semeja, je pa drugač delal; on je spoznal, de ga Bog tepe zavolj njegovih grehov in je rekel svojim služabnikom, ki so se hotli zanj nad Semejem znositi: „Pustite ga; ker Bog mu je zapovedal Davida preklinjati.“ (2. Kralj. 16, 10 ...) To se sicer ne pravi, de mu je Bog ukazal kleti; hotel je reči pa s temi besedami, de je Bog Semejovo hudo voljo tako obernel, de je bil David ž njo tepen zavolj svojih poprejšnjih grehov.

Kadar koli tedaj nas zadene Božja šiba, nikar ne išimo zvirka ali vzroka v hudobnih duhovih, ne v hudobnih ljudeh, ampak v Božji previdnosti, ki iz naj boljših namenov dopustí naše zgúbe, naše

britkosti, naše poniževanja. Sicer bi bili podobni psu, ki svojo togoto stresa nad kamnam, ki ga je vdaril, in ne gleda na roko, ki je kamen vergla. Nikar se tedaj ne hudujte in ne recite: „Uni le človek je kriv nesreče, ki me je zadela, on je začetek de sim na nič prišel.“ Terpljenja, ki so nas zadele, niso za nas toliko delo tistega človeka, kolikor dopušenja Božje — in velik mir mora to za nas biti, de v vsih delih nezmerno dobrotljivega Boga je nar globokejši modrost Božja, pa de vse njegove dela so svete, visoke in častitljive. Vse njegove dela, pravi več cerkvenih učenikov, ako okolišine prevdarimo, so tako popolnoma, de bi ne mogle nič bolj popolnoma biti, in tako dobre, de so nezmožne boljši biti.

„O Bog,“ pravi modri, „akoravno si neomejeni Gospod, vender sodiš s pohlevnostjo in vladaš z veliko prizanašljivostjo.“ (Modr. 12, 18.) S temi besedami modri naznanuje, kako usmiljeno in dobrotno

z nami Bog dela, če nas tudi tēpe, in kako veliko manj nas tēpe kot smo vredni. Ti, o Bog, imaš neskončno moč, kateri ne more nič kljubovati; vendar proti nam ne obračaš moči te neobmejene oblasti, ti delaš z nami po silno veliki dobroti. Ti imaš ozir na našo natoro in lastnijo, in vsakega izmed nas postaviš v tisti stan, ki je zanj naj pripravniši, de bi mogel delati delo svojega zveličanja. Ti, o Bog, si tako miločuten, de z nami delaš celo z nekakim spoštovanjem, kakor s svojimi živimi podobami in stvarmi imenitnišega začetka, katerim se ne zapoveduje, kakor sužnjim, z oestro in osorno besedo. „Ti z nami delaš,“ pravi imenitni Kantakucenos, „z ravno tisto previdnostjo, s kakoršno se kdo predrage stekléne skedelice dotakne, ki se jo bojí ubiti.“ Ako nas moraš k našemu zveličanju ponižati, nam poslati bolezen, nam dopustiti zgubo, nas britkosti zročiti, delaš s prizanašanjem, z oziram na našo natoro; kakor kak ranocelnik, ki

mora žlahtnemu gospodu kak ud odrezati, še toliko bolj skerbi in pazi, de bi mu prizadjal nar manj bolečine, ki je mogoče, le samo toliko, kar je prav potrebno k njegovemu ozdravljenju. — O kako silno usmiljena je tedaj res previdnost Božja tudi v terpljenji, ki ga nam naklanja za naše spokorjenje in k našemu zveličanju! Bog nam daj vselej z vsim zadovoljnim biti in v svoje večno zveličanje obračati, kar koli nam težavnega naklanja in dopuša.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija Kraljica mirú.

Tiste podobe in kraje, kjer je Bog na prošnjo Marije Device posebne milosti delil, katoliški kristjanje imenujemo milostne kraje in milostne podobe. Bog, ki je sicer povsod pričujoč, je pa vender svojo mogočnost in dobroto, svoje usmiljenje in ljubezen pogosto in rad na višavah razodeval. Tako je tudi Izraelcam v tempeljnu in pri skrinji zaveze več dobrot in milost skazoval, kakor pa drugod. Tudi Jezus je nar bolj na tistih krajih, kjer je vero našel, čudeže delal, in dostikrat je s kakimi znamenji sklenil svoje

milosti in dobrote. Senca sv. Petra je bolnike ozdravljala (Djanje ap. 5, 15); perte in pas sv. Pavla so pokladali na bolnike in obsedene, in zadobivali so zdravje. (Dj. ap. 19, 22.)

Enako so Marii Devici posvečeni kraji in podobe pomočki, de taki, kateri pridejo z vero in zaupanjem pomoči prosit, posebne milosti dosejajo, s čimur se Mati milosti Božje poveljuje, in zaupljiva molitev poplačuje. Dandanašnji pa je veliko serc opihal in prevzel duh nekake suhe, mlačne, nezaupljive vere ter nimajo dosti serčnosti, de bi od Bogá na prošnje Matere Božje v velikih zadregah stanovitno pomoči prosili. In ker se ne moli in ne prosi z vero, zato pa tudi uslišanja ni tako pogosto, kakor se je v bolj vernih časih dostikrat zgodilo, in se godi še zmiraj, kjer vérne serca z vero prosijo.

Neizrečeno potreba je, de se vera v Marijno pomoč poživi in poterdi, — nekaj zato, ker so marsiktere nadloge zmiram večí in je res včasí posebne nenavadne pomoči potreba; nekaj pa zato, de se poživi in v novo povzdigne čast in mogočnost Božje Matere, ktero merzli kristjanje premalo čislajo, terdo krivoverstvo pa jo z drugimi ženami enako stavi. Povedal vam bom torej v čast Božjo in hvalo Marije Device nektere domače dogodbe, kakor so jih bogaboječe in poštene resnicoljubne roke popisale.

V ljubljanski nunski cerkvi v zadnji kapelici na ženski strani je oltar s podobo Marije Device, ki se imenuje „Marija Devica — naš Mir,“ ali Marija — Kraljica mirú,“ in je že od nekdaj znana kakor milostna podoba, ker pobožni verniki so tamkej že veliko milost po Marii od Boga sprosili, kar je toliko bolj ginljivo in se toliko manj dá tajiti, ker se je godilo tukaj v obličji tega mesta. Ta podoba je bila 4. mal. travna 1738, ravno veliki petek, v procesii prenesena iz samostana na imenovani oltar. Gospôda in priprosti ljudje, pravijo zapisniki, so od tistega časa toliko češenje imeli do Kraljice mirú, de se ne dá popisati; in kateri koli so pri nji pomoči iskali, so jo vsakikrat našli. Naj bolj očitne priče, koliko zaupanje so imeli Ljubljančanje do Marije Device, ki je naš sladki mir, so obilne sv. maše, ki so se pri tem oltarji brale; od velike noči, ko je bila podoba prenesena, to je, od 6. malega travna 1738 do 1. prosenca 1739, se je pri Marii Devici, Kraljici mirú, bralo 1100 svetih maš. Ker se je češenje dan na dan čezdalje bolj množilo, je bilo samostansko predništvo za obletni praznik tega oltarja odvolilo praznik Marijnega vnebovzvetja; in dobilo je od mil. škofa Feliksa Šrotenbaha privoljenje za véliko mašo pri tem oltarji ta dan, kakor tudi za večernice in litanije poprejšnji večer. Silo

ljudi se je zbiralo k opravilam, in pravili so, da nikoli ne gredo brez tolažbe od te podobe. Dostikrat so se ljudje med seboj spodbudovali v britkosti, rekoč: Gremo k nunam pri „Kraljici mirú“ pomoči iskat in ji svojo potrebo potožit. Pogosto so imenitni in priprosti z veliko pobožnostjo ondi sv. obhajilo opravljali. Od tistega časa, ko je bila podoba na oltar prenesena, so tudi mnogotere milosti popisane, ki so jih verniki tam sprosili. Naj povém saj eno v poterjenje tega, kar je bilo rečeno, in v hvalo in češenje Marije Device, ki je „mirú Kraljica.“

Zapisnik pravi: V hvalo Matere Božje ni de bi se molčalo, kako je undan nesreča se zgodila. Neki mlad grof Odo v Padvi, kaci 10 ali 11 let star, ne le edini sin, ampak tudi poslednji déd tega rodú, je s tretjega nadstropja z okna na tla padel, in je precej potem jel veliko veliko kervi iz sebe metati, tako de so zdravniki rekli, ni več telesne pomoči zanj, zlasti, ker je vsak dan zmiraj kri iz sebe metal. Oče tega mladenča v naj večí britkosti naznani to nesrečo svoji sestri, gospej grafnji Lucii Strasoldovi, ki je bila v Ljubljani omožena in takrat že vdova. Le-tá vsa željna, de bi mogla svojega brata potožiti in mladega žlahtnika pri življenji ohraniti, z velikim zaupanjem iše pomoči pri Marii, Kraljici mirú. Najme pri imenovanem oltarji

sv. mašo, ter je sama pri nji pričujoča z gorečo pobožnostjo. Marija pa tudi ni odlašala ji njene prošnje uslišati, ker s prvo pošto je prišlo veselo naznanilo, de njen mladi žlahtnik je iz vse nevarnosti rešen, in pa ravno tisto uro se je bilo to zgodilo, ko se je tukaj pri milostni Materi Božji zanj sveta maša brala. —

Zares, dosti očitna je pomoč Marije Device, ki je sladkega mirú Kraljica; torej tudi mi nikar ne bodimo maloverni, nikar v težavah čez Božjo previdnost ne tožimo, nikar se ne vjedajmo v dušnih in telesnih stiskah; temuč pribežimo k naši dobrotni Materi za pomoč. — O Marija, naš sladki mir in mirú Kraljica! pomagaj nam k živi veri in terdnemu zaupanju v Božjo milost in v tvojo pomoč! Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Na Jutru rase imenitno drevo po imenu mirta; to drevo vam danes dam z vami na dom, in naj vam bo znamenje upanja v Marijo. Mirta je drevo, ki zmiraj zelení: zaupanje v Marijno pomoč se tud nikoli ne posuši, ni nikoli osramoteno. Mirta je znamenje lepote in mladosti, in iz nje se delajo venci

za neveste; tode venci za svetne neveste le prehitro zvenejo: ktere pa so Jezusove neveste in v tem stanu na Marijno pomoč zaupajo, one ostanejo zmiraj mlade in njih venec je zmiraj nezvenjen in zelen. Neko mirtino pleme se imenuje „mirta pimenta“, zraste 30 do 40 čevljev visoko, in ima prelepo belo cvetje, ktero, de le majhna sapica potegne, na vse strani neizrečeno prijeten in ljubeznjiv duh razširja: neko pleme zaupanja v Marijo se imenuje zaupanje vanjo kakor „Kraljico sladkega mirú, ta zaupnost človeka posebno visoko povzdigne, tako de če potegne le sapica zveste molitve, klicanja na pomoč, se na vse strani neizrečeno prijeten duh Marijne pomoči razširja.

De se pa to zaupanje v sladko Marijno pomoč še bolj poživi, sprejmite nalogo in molite tri češenamarije ali do jutri domá, ali pa o priložnosti pred altarjem Marije Device, ki je naša Gospá, „sladkega mirú Kraljica“, de bi nam v takih rečéh mir sprosila, v kakoršnih ga pogrešamo.

Sedmi dan.

Benedicite omnis imber et ros
Domino; laudate et superexaltate
eum in saecula.

*Častita Gospoda ves dež in rosa;
hvalita in povišujta ga čez vse
na vekoma.*

Dan. 3, 64.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Pomislite prečudno napravo Božjo z vodo, dežjem, oblaki in roso, in spoznali bote, kako po pravici kliče duh Božji: „Častita Gospoda ves dež in rosa; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.“ Kakošno napravo ima Bog z dežjem? Gorkota neprenehama vzdiguje stanjšane vode, mokrote in vlažnosti nakviško. De se vsaktere mokre reči posušijo, ni nič družega kakor voda se stanjša in v hlapih in soparih v višave gre. Ako v višavah prihaja mraz, se

stanjšana voda zopet gostí, naredí se iz nje brez števila votlih silo majhnih vodenih pénic, ktere se zbirajo in iz njih so megle in oblaki. Megle in oblaki, ako jih veter ne razpodí, se nižej vse-dajo, se z novimi vodenimi délci zgo-stujejo in tako zgostijo in stisnejo, de se spet v kaplje spremené in kakor dež na zemljo lijejo, ter so za zemljo nar-veči dobrota. Ali ni to prečudno? Kdo je naredil to nebeško cedilo, ki zemljo tako prijetno moči, rahljá in rodovitno dela? Ali morejo vsi učeni na zemlji tudi le eno samo kapljico dežja stvariti, ali pa le nekoliko oblakov na nébes pripéti, ki se vozijo kakor častitljivi gradovi in kupé kakor velikanski hribi na nebu? O velikost, o mogočnost Božja!

Premišlujte pa tudi o pomladan-skem času milijone in milijone svetlih kapljic, ktere kakor nar drajši biseri ali drage jagodice migljajo po zeljših, travah in listji. Kako čudno, kako lepo je to! Zemlja ima od svojega dobrotnega

Stvarnika to lastnost, da podnevi gorkoto z višave nase vleče in se ogreva; po solnčnem zahodu pa sprejeta gorkota v podnebni prostor nazaj puhti. S tem se zemlja ohladi, ohladé se pa tudi zrak in vodeni sopari, ki so precej nad zemljó. Kadar se pa vodeni sopari, ki so precej nad zemljo, ohladijo, se zopet zgostijo in v kapljice spremené. Kjer je bolj ohlajeno, tamkej je več tacega zgostenega, v kapljice spremenjenega sopara ali rose. Ker pa trava in perje nar več gorkote zgubí, torej je tudi po travi in perji nar več zgostenega zraka ali soparja, to je, nar več rosnih kapljic. — Povejte spet, ktera roka je to vravnala? Ali more kak človek na zemlji en sam travnik z ljubeznjivimi rosnimi kapljicami obsejati? Sej še to, kar je neskončno modri Stvarnik naredil in vsak dan dela, zamore človek le prav malo spoznati in s svojim tudi od Stvarnika dodeljenim umam uméti, koliko manj pa sam kaj tacega storiti. Res, velike so Božje dela, oné nas učijo

ponižnosti, nas učijo Boga moliti in častiti, kateri sam je stvaril in ohrani narveči in nar manjši reči.

Desiravno pa imata dež in rosa nalogo, Boga hvaliti in poviševati; se vender prav pogosto zgodí, de ravno zavolj raznih vremén ljudje Boga ne hvalijo, temveč še le nar hujši žalijo. Zakaj? Zato, ker le malo jih je, de bi bili o tej reči prav stanovitno podučeni, ali saj de bi nauk sprejeti hotli. Vreme je ali lepo ali pa gerdo, in nekterim je vstreženo z lepim, drugim pa z gerdim; misli ljudi so v tem tako razločne, in ljudje tako nevšečni, čmerni, navtisnjeni in sitni, de, kakor se reče, tudi Bog ne more vsim vstreči. Ohranite si pa to le v spominu! Človek ima oskerbeti in ohraniti dvé reči: enega angelca in pa enega červa. Angelcu vsako vreme dobro tekne in zadovoljnega storí; če ga bolj solnce greje in vročina peče, lepši je; pa tudi če ga hujši dež père, bolj je bel in svitel. Červ je pa bolj nevšečin, in človek nikoli ne vé, ali

mu bo vstreženo s solncem ali z dežjem; ali z roso ali s slano; ali s sušo ali s povodnijo? Tako nasproti si je to dvoje, desiravno se ravna červu za en sam dan, angelcu pa za večnost. Glej človek! angelc je tvoja duša, červ je tvoje telo. Kakor gotovo je dvakrat dvě štiri, tako gotovo je za tvojo dušo vsako vreme dobro in ti dušo bogatí in lepša: če le ti vreme z dobrovoljnostjo sprejmeš in Boga zanj hvališ, kakor uni mladenči v ognjeni peči. Če tebe o zalivih, povodnjih, ali o suši še tako močno serce boli, bodi prepričan, de za tvojo dušo je taisto nepopisljivo velik dobiček. De se tedaj v hudih vremenih ne boš pregrešil z godernanjem, nejevoljo itd., misli si in dobro vedi, de tvoj angelc se pri tem dobro počuti, naj se tvoj červ tudi še tako nevšečno zvija. Sej Bog bolje vé, kaj nam je res v prid, kakor pa tisto malo persti, iz ktere je telo stvarjeno. —

Popolnoma vterjena resnica je, de naša sreča, naša popolnamost je v tem,

de je naša volja v vsih rečeh popolnoma z Božjo voljo sklenjena. Bolj ko se Božjim namenam podveržemo tudi v tacih rečeh, ki se nam zdijo zoperne in težavne, bolj napredujemo v dobrem; če pa se ustavljamo, gremo pa nazaj. Sv. Terezija, izmed nar bolj razsvitljenih duš svojega stoletja, je svojim sestram govorila in djala: „Kdor se znotranje molitve poprime, naj to edino sklene, de si hoče vse prizadjeti, de svojo voljo z Božjo voljo enakomérno stori. Bodite si sveste,“ pravi dalje, „de v ti enakomernosti je naj večí svetost, ki jo zamoremo doseči, in de tisti, kateri se skerbljivo za to prizadeva, bo od Boga z naj večimi milostmi odobróten, in bo v znotranjem življenji hitro hitro dalje šel. Ne verjemite, de bi bile druge skrivnosti; vsa naša sreča je v ti edini reči.“ Dež in rosa tedaj, naša sreča in nesreča, naše veselje in žalost — vse naj častí, hvali in povelečuje Gospoda vekomaj.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Kakor je Bogu lastno vselej usmiliti se in rešiti reveža, tako je tudi Marii, naši Materi, lastno vselej pomagati, kadar koli jo z zaupanjem na pomoč kliče. Dobrovski zapisnik od leta 1756 (pod št. 64) to - le dogodbo pripoveduje, ki zadeva nekaj prav dobro v današnje branje, ker tiče dež in vodo. Jakop Tomec, po domače Mure, dobrovsk farman, gre okoli praznika sv. Vida z dvema vozovama in štirimi volmi iz Ljubljane domú. Z njim je majhna deklica, ki sedi na vozu. Vóli in deklica so šli naprej in mahnejo čez Gradašico, ki je takrat od dežja narašala; kar vidi mož, de v sredi potoka voda vozova vzdigne. Berž hiti, plane v vodo do vratú in reši deklico. Vozova z volmí pa voda seboj vleče skorej četert ure deleč, in valé se zdaj z nogami zdaj z rogmí nakviško, v očitni nevarnosti, de bodo poginili. V ti nevarnosti silno velike nesreče pokliče dobri mož prebláženo Marijo Devico na Dobrovi v pomoč. In glej! kar neprevidama voli z vozovama srečno na breg splavajo, in v znamnje, de se jim ni nič hudega primerilo, se začnó pasti na bližnjem travniku. —

Toliko dopisnik. K temu naj pristavim samo to misel: Naj kdo to dogodbo sodi po svojem umu, kakor vé in zná, toliko se smé

vender reči: Kakor bi se človeku brez posebne pomoči Božje ne ljubilo jesti precej potem, ko bi že kakih 10 ali 15 minut vodo pil, tako blezo tudi živinici ne, ko bi Marija Devica ne bila pomagala, de se je nepoškodovana ohranila. — O Marija Dobrovska, naj te smemo tudi mi z zaupanjem na pomoč klicati, in pomoč tudi res doseči, kadar bomo v nevarnosti na suhem ali na vodi, na duši ali na telesu. Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Voda, dež, rosa, od kakoršnih reči je bilo današnje branje, so naglo begoče reči in nam v spomin kličejo našo minljivost; ker se pa zopet na novo povračajo, nas tudi opominjajo naše neumerljivosti na duši. K temu vam pridenem še cvetlico, ki nas ravno tega uči, in ta je rožmarin. Rožmarin je latinska beseda in pomeni „morska rôsa.“ Rožmarin ljudje po nekterih krajih nosijo pri porokah in pri pogrebih v rokah; prvo nam kaže minljivost mladosti, drugo pa minljivost življenja, pa tudi neminljivost naše duše, za katero se o pogrebih moli. Rožmarinovo pérje

je zmiraj zeleno, to je znamenje neminljivosti naše duše, ki je kakor lepodišeč rožmarinček, ako je v gnadi Božji. Ravno to perje razdeli otók; to kaže na minljivost naših britkost in bolečin. Pravijo, de to perje tudi omertvele počutke obudí; to je spet minljivost težav. Rožmarin prelepo diši srov in suh, to je neminljivost čednosti, naj bo človek mlad ali star, živ ali mertev. Rožmarin naj bo tedaj živ klicavec: „Človek! vse težavno bo minulo, ne žaluj v britkostih; — človek! vse telesno bo minulo, skerbi za svojo dušo, ki nikoli ne mine, ne umerje! —

Premislite saj trikrat do jutri minulost in neminulost, in molite enkrat češenamarijo za srečno zadnjo uro.

Osmi dan.

Benedicite omnis spiritus Domini Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda vsi vetrovi Gospodovi; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 65.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Duh Božji kliče vse vetrove, da naj časté in hvalijo Gospoda. To je kaj silno imenitnega in častitljivega! Ali kterikrat opazuješ, o človek, zlasti kadar si pod milim nebam, kako nekaj mem tebe zdaj rahlo in prijetno pihljá, zdaj močno vleče, zdaj hudo tuli in strašno bučí, vriska in vihrá? Pa vendar nič ne vidiš; nimaš dosti ostrih oči za to stvar Božjo! Kaj je ta prikazen, kje je tovarna in delavnica ali fabrika tako čudnih močí? Kdo pre-giblje te nevidne podnebne vozove?

Mar učeni možje, ki jih še v oblasti nimajo, jih ne morejo z rokami prijeti, celo z očmi ne viditi? Po pravici bo obveljala le tá, ki so jo pred toliko sto in sto leti izrekli pobožni izraelski mladenci v ognjeni peči: „Benedicite omnes spiritus Domini Domino. Castite vsi vetrovi Gospodovi Gospoda!“

[*] Vetrovi in sape niso nič družega, razun gibanje in planje (pólenje) zraka, ki ga je Božja roka krog in krog zemlje rahlo razpregla. Če se zrak od solnca ali drugač bolj ogreje, bolj se stanjša, in če se bolj stanjša ložji prihaja, in če je ložji, bolj se vzdiga na kviško; torej od drugod težji zrak pritiska na rahlji prostor, in od tod je to gibanje ali veter po zemlji in krog zemlje, ki je bolj ali manj nagel, bolj ali manj

---

*) Opomba. Kar je med kambama, se pri očitnem branji utegne izpustiti, zlasti ako bi bilo po okolišini za um poslušavcev pretežavno. Enako pa se lahko vsak dan po lastni previdnosti nekoliko obkrajša.

močan. Rahli vetrič premeri neki 5—10 čevljev v saki sekundi; močni veter, piš 40—60 čevljev; huda nevihta celo 60—125 čevljev in še več vsako sekundo. Znano je, de ob solnčnem pasu ali krog srede zemlje je naj večí vročina; ta vročina torej tamkaj zmiraj zrak stanjšuje in bolj na kviško žene. Zavoljo tega pa težji zrak od severja in juga z veliko silo proti sredi zemlje tiší. Od tod vstajajo silni vetrovi. V Egiptu, na pr., kjer je že veliko bližej vročega pasa, veter dostikrat strašno bobní, ker prihaja čez morje in z veliko močjó tiší v razgrete kraje. V majhno pojasnjenje teh čudnih prikazen Božjih naj omenim še to, de po deže lah ob morji imajo navadne deželske in morske vetrove. Zemlja se namreč zjutraj veliko hitreje ogreje kakor pa morje; torej se težji zrak znad morja žene na suho, kjer je tanjši ložji zrak, in je veter. Po solnčnem zahodu pa je ravno nasproti; zemlja se hitreje ohladi kot morje, zrak nad njo se zgostí, torej težji zrak tiší znad zemlje nad mor-

je. — Toliko se da ob kratkem povedati v čast in hvalo Božje modrosti v vetrovih.]

Vse odveč bi bilo popisovati, kako koristni so vetrovi, kako zrak čistijo, škodljive sopare razganjajo, vse ohranijo živo in zdravo; kako mline, ladije po morji gonijo, in veliko veliko dobrega delajo.

Ker je pa zemlja po zgubljenem rajju solzna dolina, torej so tudi vetrovi dostikrat nadležni in škodljivi; drevje lomijo, hiše podirajo, ogenj zanašajo, barke potopljujejo, pridervijo se dostikrat s ploho in hudo uro. Bog jih ima za šibo, de nas z njo tepe in strahuje. Roka Božja jih vodi: torej ne goderenjaj, ne togôti se, ne preklinjaj, kadar vlečejo zoper tvojo voljo, zakaj oni Božjo neskončno sveto voljo spolnujejo. „Ogenj toča, sneg, led, sape viharjev spolnujejo povelje Gospodovo,“ pravi psalmopevec. — Naj bo pa tvoj križ od kakoršne koli strani in reči, vselej bodi zadovoljin, krotak in po-

hleven; zakaj boljši reči ne moreš storiti, kakor je to, de se Božji volji podveržeš. „Podverženje svoje volje je najprijetniši in naj častitljivši dar, ki ga zamore človek Bogú darovati; je najbolj popolnoma djanje ljubezni, je naj žlahtniši in nar bolj zaslužljiva vsih čednost. Gotovo je, de s takim podverženjem si človek vsak trenutek pridobí neprecenljivih dobrót in v malo dnéh si nabere več zakladov, kakor drugi v več letih in z obilnim delam.“ Tako neki učenik. *).

Sloveča zgodba nekega samostanskega duhovna k temu prav lep zgled daje. Ta pobožni mož se po zunanjem prav nič ni ločil od svojih bratov, vendar je bil dosegel tako visoko stopnjo popolnamosti in svetosti, de je samo dotikanje k njegovim oblačilam bolnike ozdravljalo. Njegov vikši mu nekega dné reče, de se mu silo čudno zdí, in bi rado vzrok vedil, kako de toliko ču-

*) Göttl. Vors. nach dem Französ. Köln, 1860. str. 19.

dežev dela, ko se vender nič bolj ne posti, nič bolj ne čuje in ne moli, kakor drugi. Dobri mnih mu odgovori, de se sam še bolj nad tem čudi, in de ne vé temu vzroka; ako bi mu bilo pa uganovati, bi bilo kje to, ker si je vselej prizadeval to hoteti, kar je Bog hotel, in de mu je Bog milost dodelil, svojo voljo tako popolnoma v Božjo voljo vtopiti in zgubiti, de ne v velikih ne v malih rečéh nič ne stori iz svojega lastnega nagona. Rekel je: „Sreča me ne prevzdigne, britkost me ne potlači, ker oboje enako sprejemam iz roke Gospodove. Ne išem, de naj bi se mi godilo tako, kakor bi si zamogel natorno vošiti, temveč le čisto in samo tako, kakor Bog hoče, in vse moje molitve imajo ta konec, de Njegova volja naj se popolnoma spolnuje v meni in v vsih stvaréh...“ Pri tako popolnoma edinosti njegove volje z Božjo voljo in pri tolikem zaupanji se višji ni več čudil, de ta bogoljubni mož čude-

že dela. Bog daj tudi nam pomoč, ki smo tako silno pokore potrebni, in tako malo dobrega storimo, de bi zamogli z doveršeno vdanostjo svoje volje v Božjo voljo kaj nadomestiti in Božjo jezo utolažiti.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija pomočnica kerš. materam.

V zapisniku na Žalostni gori, ktereга sim vam že o drugi priložnosti omenil, se berejo premisljiva vredne besede: Zapušeni Evini otroci! Tolikim mnogoterim hudim revšinam, boleznim in slabostim smo podveržen i, de tisti natoroznanec še ni bil rojen, kateri bi bil stiske popisal, in tisti zdravnik še ni bil najden, ki bi bil vse bolezni spoznal, in vse bolehnosti znal ozdraviti. Poterpežljivi Jop, ki je velik délež človeških nadlóg in bolezni s stanovitnim, enomernim, z Bogam sklenjenim sercem preстал, je torej s toliko veči pravico mogel reči: „Človek, rojen od žene, malo časa živi in je z mnogimi revšinami obdajan; kakor cvetlica izraste, in beží kakor senca, in nikoli ne ostane v ravno tistem stanu“. Kdo bi pri tem takem ne klical z aposteljnami: „O jest

nesrečni! kdo me bo rešil tega umerljivega trupla?“ (Rim.)

Ni sicer več očitno na zemlji Zveličarja, ki pričajo ss. evangeliij, de je vse bolne ozdravljaj (Mat. pogl. 4. in 9.); vender „roka Gospodova ni prikrajšana,“ — do današnjega dné ne. In ta roka Gospodova, kakor sveti učeniki pravijo, je Marija, preblažena Božja Mati, po kateri Bog deli vse zaklade svoje milosti. Zavoljo tega se imenuje „Pomoč kristjanov, Tolažnica žalostnih, Zdravje bolnikov.“ Kakor je namreč resnica, de moramo v boleznih in nesrečah poterpežljivi in v Božjo voljo vdani biti, s tem vender ni rečeno, de bi ne smeli v tacih okolišinah pomoči iskati. In ne bomo je zastonj iskali, ako je naše zaupanje dosti veliko in pa Božja volja, de jo najdemo. Zgled iz imenovanega zapisnika na Žalostni gori vam bo pojasnil, kako hitro je Bog na Marijno prošnjo pripravljen, svojim otrokam na zemlji pomoč skazati. Bere se namreč to le med drugim:

Marija, žena Luka Bezlaja iz Ljubljane, stanujoča v Ternovem, je bila v nadlogi, kakoršne matere mnogokrat zadenejo, v toliki smertni nevarnosti, de ni bilo nič več znamnja življenja, in vsi so mislili, de je mertva. Poslednjič, kakor de bi se iz hudega spanja prebudila, vstaja, iz postelje sili

in pravi, de gre na Žalostno goro k Materi Božji na božjo pot. To pa ni dolgo terpelo, ker zopet omahne v posteljo nazaj in začne umirati. V ti veliki sili in stráhu obljudi mož svojo ženo na Žalostno goro. Nato se ji je nanagloma zboljšalo, in 3. vélikega serpana leta 1739 je bil prišel mož z ženo na Žalostno goro svojo obljudo rešit.

Preljudi kristjanje! Verniki nekoliko poprejšnjih časov so imeli bolj živo vero, so bili terdni, močni kristjanje; zato so bili tudi večkrat uslišani, kadar so v britkosti pomoči prosili. Vem pa, de tudi dandanašnji jih je dosti iz nevarnosti rešenih, kadar v nji priserčno prosijo pomoči; ali nehvaležnost pozneje ne spozná več dobrote Božje in pomoči njegove usmiljene Matere Marije. Koliko jih v boleznih z veliko nadlego prosi za zdravje, in Bog jim ga da. Ali kaj se zgodi? Obetali so v boleznih, de se bodo popolnoma poboljšali, de v spričevanje tega sklepa bodo v lepem redu k spovedi hodili, de nikoli več jih ne bo nobeden v grešni družini vidil, de bodo lišp opustili, ne več pijančevali, ne Božje službe opušali, in veliko enacega. Tode komaj je bolnik zopet na nogah, se hitro pokaže, koliko je mož beseda! Spovednik ga — ne mara — celo leto več ne vidi pred seboj; dostikrat zajde še v hujši grehe, kakor poprej; čisto nič mu ni mar, kako usmiljeno

ga je bil Bog na duši in na telesu ozdravil, in pogrezne se v novo v naj globokejši brezno dušne nesreče. Tako djanje in življenje, o kristjanje, je nehvaležno in ostudno, sram ga bodi, kdor s svojim Stvarnikom in Odrešenikom tako brezserčno dela! Še maloktere zverine s svojimi dobrotniki tako ravnajo, kakor grešnik s svojim Stvarnikom. Zdihnimo torej k Marii:

Sprosi nam pri Bogu, o milostna Mati! vedno zdravje na duši in na telesu, de bomo po tvojih prečastitih prošnjah sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni. Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Cvetlico plavico (*Centaurea cyanus*) do jutri premišlujte. Plavica je nekako podobna terpljenju sedanjega življenja. Rada rase med žitami in tamkaj je ne gledajo radi, desiravno je tako mična in prijazna: enako se težave in britkosti ne vidijo rade med našim življenjem, desiravno so lepotiche našega djanja in nehanja, če se prav obračajo. Njena prelepa višnjeva barva naj nas spominja na višnjevi nébes, kadar nas britkosti morijo, skerbí težijo, revšina tare.

Premišlujte nocoj nekatere minute besede:

„Bog bo zveličanim vse solze obrisal,“ in molite očenaš in češenamarijo za duše, vicah, ki so bile v terpljenji premalo v voljo Božjo vdane.

Deveti dan.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Benedicite ignis et aestus Domino :
laudate et superxaltate eum in
in saecula.

Častita Gospoda ogenj in vročina ; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 66.

Tudi ogenj in vročina imata od sv. Duha nalogo, Boga častiti in hvaliti. In pa po pravici! zakaj, pač silno čudne so te reči; kdo jih bo tako razlagal, de bi človeški um ne imel več vprašati? Vročina je neka zvikšana gorkota, in ko je dosti velika gorkota, začne goreti, če so za ogenj potrebne reči pričujoče. Kaj pa je gorkota? To le sam Bog vé, ki jo je stvaril. Mi le njene lastnosti vémo, kolikor nas sku-

šnja uči. Gorkoto čutimo, vidimo je ne; so preslabe naše oči. Studenec gorkote je modri Stvarnik djal v solnčne žarke; gorkota se pa tudi razodeva pri dergnjenji, tolčenji, kresanji telésnih reči. Divjaki si delajo ogenj z dergnjenjem dveh lesov eden ob drugega; kovač s kovanjem železo ugreje; sveder se so-greje, ko se z njim verta, in brez šte-vila enacega. Velik dél živih stvarí ima gorko kri in posebno gorkoto v sebi. Zemlja mati sama je v svojem znotra-njem — kolikor globokejši, toliko gor-kejši.

Povej pa, o človek, kdo vódi gor-koto od solnca do zemlje in družih krogelj na nebu? Kdo prižiga prikazni po obnebjí in na zemlji? Kdo storí, de gorkota vse reči raztegne in zvikša, nektere zdaljša, druge na vse strani razširi, terde stopí itd.? Kdo je dal gorkoti lastnost, de je toliko močnejši, kolikor bolj naravnost njeni žarki lijejo in toliko slabši, kolikor bolj napošév gredo? Kdo je storil, de ogenj naše

počutke bolí, peče, razdene, žival in človeka usmerti, in vsako reč končá? — O čudo prečudo stvarjenja Božjega! Kako po pravici tedaj uni mladenči kličejo: „Častita Gospoda ogenj in vročina; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma!“

Ako hočemo spregovoriti besedo tudi od koristi ognja, je njegova dobrota in potreba pri vsaki hiši, pri vsakem človeku tolika, in pri vsih delih in rokodelstvih tako mnogotera, zoper mraz tako živo občutna, de bi bilo vsako popisovanje odveč. Ena pa je resnična in milvanja vredna; — tá namreč, de le malokdo, ko se greje, ko kuha ali dela pri ognji, — de le malokdo kliče z Azarijem, Ananijem in Mizaclam: „Častita Gospoda ogenj in vročina; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma!“

Ker se je bil pa z izvirnim greham vert veselja v vert žalosti in solzno dolino spremenil, torej sta ogenj in

vročina človeku tudi dostikrat sovražna. Huda vročina popali lepoupne žetve, posmodí pisane travnike, požgè zelene loge, pokončá hiše, vasí, mesta; ne človeku ne živali ne zanese. Gorjé človeku, ktereга njegov plemen objéma, v malo trenutkih ga spravi v drugi svet!

Je pa nar tehtniši vprašanje, kako se obnašaš, kadar te taka ali enaka nesreča zadene? Zakaj ena reč pri tem je gotova; — tá namreč, de ti jo je Bog poslal ali dopustil, in de hoče s tem zate nekaj prav imenitnega in dobrega doseči. Če boš tisto dosegel, ali ne, je pa na tem ležeče, če boš nesrečo voljno sprejel in terpel, ali pa ne. — Tistega sinoč imenovanega in Bogú vdanega mniha je njegov sprednik vprašal: „Kako je, moj oče, ali te ni bilo nič vzdignilo in nasadilo, ko nam je bil undan naš sovražnik požgal skedenj z živino in žitám vred, kar je bilo vsa naša zaloga?“ — „Nič ne, moj oče,“ mu odgovori mož Božji, „ravno nasproti

temu je moja navada, pri enacih nesrečah Bogú zahvaliti se, ker sim terdno prepričan, de jih dopuša zgolj v Svojo čast in nam v blagor. Zato si ne ubijam glave, če imamo veliko ali malo za svoj živež, ker véim, če vanj zaupamo, nas ravno tako lahko preživi s koščekam kruha, kakor s celim hlebam. Po tem takem sim zmiraj zadovoljen in vesel, naj se zgodi karkoli si bodi.“

Kristjan, ali vidiš iz tega zgleda, koliko sladko moč ima zedinjenje naše volje z Božjo voljo? Tako popolnoma zedinjenje ne le samo, de nas neizrečeno hitro posvečuje, ampak nas tudi nekako posebno osrečuje, vliva nam v obilni meri v serce naj bolj popolnoma mir, kolikor ga je v sedanjem življenji moč uživati. Popolnoma zedinjenje naše volje z naj vikši voljo našega Stvarnika je še edini pomoček, s katerim se zamore zemlja v sveti raj spremeniti. Alfons véliki, aragonski in napolitanski kralj, učen, olikan in moder mož, je bil tudi v tej reči dobro iznajden. Neki dan je

bil vprašan, koga on naj srečnišega človeka na zemlji čisla. „Tistega,“ odgovori kralj, „kteri se Božji vodbi do čistega zroči, in kteri srečo in nesrečo sprejema kakor tako, ki prihaja iz roke Gospodove.“

O kako sladek, kako prijeten je mir, ki ga vživa serce, ki je do čistega v Božjo voljo vdano, ki pri nobeni težavi ne tarná, ne godernjá, ne toži, se ne jezi, ne kolne, ne róji, ne razsaja. Pred nekimi leti — blezo na Tirolskem — je mlada žena stala pred svojo hišo, ki je gorela v ognji, dimu in plamenu. Duhoven se ji približa in jo tolaži, rekoč: „Pač velika nesreča je vas zadela!“ „O res de,“ odgovori žena, „vender ne še tolika, kolikoršna je smertni greh!“ — O srečna žena! Kdor v toliki britkosti in nesreči na greh misli, taki se ga je zanesljivo tudi v srečnih dnevih bal. „O de bi bil ti gledal na moje zapovedi,“ govori Bog po preroku Izaiju, „tvoj mir bi bil potem kakor reka.“ (Iz. 48, 18.)

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Sv. Bogumil, poljski pušavnik.

Bogumil je bil domá z Dobrove. Pa ne z Dobrove pri Ljubljani, ampak z neke Dobrove na Póljskem. Bogumil pomeni tacega, ki je Bogu posebno mil ali ljub, in taki je bil Bogumil prav zarés. Poživljalo ga je blago veselje za učenost, in učil se je v Parizu in drugod, kar je treba olikanemu človeku; nar bolj pa se je vadil cerkvenih vednost, in kar čloyeka storí poštenega kristjana. Obogaten z zakladam lepih véd in znanj se poverne na Dobrovo, kjer je imel svoje dóbra ali posestva. Bil je namreč bogatih in plemenitih, pa silno bogoljubnih staršev na Gneznanskem. Na Dobrovi je po smerti svojih staršev zročil nekaj svojih posestev ondotnemu pastirju, in zidal je cerkev sv. Trojici, ki jo je blagoslovil gneznanski vikšiškof Jovan. Naj bolj imenitna in nar veči hvale vredna lastnost pri tem modrem mladenču je pa to, de se je ognja silno bal. Kakošnega ognja? Tistega, ki znotraj žgè, in se mu pravi nečistost. Znano mu je bilo, de zoper ta strašni ogenj, zoper poželjivost mesá, zalezovanje sveta in napade satanove je nebeška Kraljica prva pomočnica in besednica pri Bogu; torej si jo je varhinjo

izvolil, in neprenehama jo prosil za dar čistosti. Njegova prošnja ni bila zastonj, in močno se je skazalo Marijino varstvo. Zvolil si je stan vednega devišтва v duhovstvu. Bil je potlej duhovni pastir na Dobrovi, stolni dekan v Gneznju, vikšji škof v ravno tem mestu, poslednjič pušavnik in svetnik Gospodov. Tako velikoserčno obdaruje nebeška Kraljica mladenče, kateri se ognja -- nečistega ognja bojé in pri Mariji zoper ta ogenj pomoči išejo.

Izmed veliko lepega naj vam povém le še kaj malo od Bogumila. Imel je v navadi kratke molitve in zdihljeje k Bogu, s kakoršnimi se naše življenje prav posebno posvečuje in človek naglo v čednostih rase. Vsak dan je več ur prav priserčno premišljeval Jezusovo terpljenje. Zraven duhovnih ur Marije Device je vsak dan nji na čast opravljal tudi Marijni rožni venec. Za ta rožni venec, ki je bil takrat v navadi, se moli toliko češenamarij, kolikor se misli, de je lét Marija na zemlji živela, namreč 63. To molitev so ga učili njegovi starši, torej je nikoli ni opustil. Pač dobro storé starši, kateri otrokam navadne keršanske molitve in strah Božji tako globoko v serce vsadijo, de bo to pri njih navada in kakor druga natora. Jezus in Marija sta mu bila milostna sedeža, h kterima je v vsaki potrebi pribežal, pa tudi k

njima svoje ovčice zavračeval. Do presvetega imena Jezusa je imel toliko spoštovanje, da ga nikoli ni drugač kakor le z naj večī častitljivostjo izgovarjal. Tako tudi do imena Marije. O koliko nečasti se pa pri nas godi tema naj svetejšima imenama z nemarnim imenovanjem! — Bil je Bogumil mož molitve in ponižnosti. Poslednjo je pokazal s tem, da je čez nekaj let vse premoženje med ubožne razdelil, težko škofovsko butaro odložil, se na Dobrovo vrnil, je ondotnemu dušnemu pastirju pomagal in do konca življenja kakor ubožen pušavnik živel. V njegovem življenji se bere, da na smertni postelji je imel prikazen nebeške Kraljice z Jezusom v naročji in z veliko trumo angelov, ki ga je prijazno povabila v nebeško veselje. Na to vabilo se je preselil z besedami: „Jezus, Sin Božji in Devica Marije, sprejmi mojo dušo!“ Umerl je 10. rožnika 1282. (Bolland.)

Ker sim vam pokazal, kako se je Marija Devica skazala pomočnico Bogumilu na poljski Dobrovi, vam ne smém zamolčati, da njena dobrota na kranjski Dobrovi ni nič manjši. Tamkej ste vidili zgled zoper znotranji ogenj; tukaj naj se vam razodene njena moč tudi zoper zunanji ali natorni ogenj. Dobrovski zapisnik ondotnega dušnega pa-

stirja Jerneja Zupanc-a od leta 1756. med obilnimi drugimi milostmi to-le pripoveduje:

„Leta 1751, 11. listopada ob 3 ponoči, je hiša Jurja Selana kar neprevidama goreti začela, ki se je vsa vpepelila. Sosedje, katerih poslopja so komaj 10 čevljev narazen od une, to viditi, precej na pomoč kličejo blaženo Marijo Devico, svojo patrono, in obljubijo vsako leto sveto mašo v njeno čast. In glej! zgorela je sama edina tista hiša, vse druge so bile prečudno obvarovane. Obljuba pa se vsako leto zvesto spolnuje.“

Mi pa, preljubi, nimamo k temu družega pristavljati kakor zdihljej: O Marija Dobrovska! obvaruj tudi nas znotranjega in zunanjega, časnega in večnega ognja; to milost nam pridobi s svojo mogočno prošnjo pri svojem Božjem Sinu Jezusu. Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker smo danes marsikaj od ognja pre-mišljevali, bom vam dal tudi cvetlico, ki peče. Kopriva se ji pravi. Koprivo vsak pozná, ne vé pa vsak, de v majhnih njenih šetincih je neki prav hud strup, zato kopriva tako speče, kadar se je zadeneš. V tem oziru zamore biti kopriva živa podoba znotranjega

ognja ali nečistega poželenja, ki vse hujši peče dušo, kakor pa kopriva kožo. Nekdo učenih dokazuje, de koprivni strup je eden naj strašnejših strupov, in le samo zato zamore manj škodljiv biti, ker ga je le prav prav malo, ki zamore pod kožo priti. Tako je tudi z nečistim poželenjem; tudi nar manjši huda misel dušo strašno peče, ako se precej človek ne brani. Kačji strup je toliko hujši, kolikor bližej je vročega nebnega pasa; tako so tudi koprive v vročih krajih veliko hujši. V jutrovi Indii koprivna spečenina dela po cele tedne nar hujši bolečine in otóke; od ene take terpé bolečine celo več let, in dostikrat se zamore človek le z odrezanjem roke ali sploh zadetega uda smerti oteti. Enako je več plemen znotranjih strupov ali hudih nagnjenj; gorjé mu, kdor se tih strupov dotakne, to je, v hude nagnjenja privoli! S tem ta strup v serce pustí, ki mu dušo umori! Srova kopriva služi pa pri zamerlih udih, de zopet oživijo, ako se s koprivo švigajo; to bi utegnilo pomagati tudi mertvi duši, to je, taki, ki je v smertnem grehu: šviga naj se

z mislijo in s spominam na tisto koprivo v prihodnjem življenji, ki zmiraj peče, de mu bo duša zopet k gnadi oživela.

Premislite trikrat do jutri besede: „Blagor jim, kateri so čistega serca; Boga bodo gledali.“

Deseti dan.

Benedicite frigus et aestus Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častita Gospoda mraz in vročina; hvalita in povišujta ga čez vse na vekoma.

Dan 3, 67.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Unkrat sim vam nekaj pravil od gorkote in ognja, kako naj hvalita Gospoda; pa mraz ali merzlota ima od Boga enako nalogo, hvaliti Gospoda. Kaj je mraz? Kaj je tisto neprijetno čutilo, ki v roke, v lica itd. tako neljubo skelí in reže? Učeni pravijo: kjer ni gorkote, tam je mraz; če je manj gorkote, večí je mraz; in kjer zginé vsa

gorkota, tam je zgolj sam mraz. Ker se pa mraz ravno tako méri, kakor gorkota, torej mora mende tudi mraz neka posebna reč biti, kakor je gorkota neka posebna reč? Gorkota in mraz se mérita na tako imenovanem gorkoméru. Po Romirjevem gorkoméru mora biti 80 stopinj gorkote, de voda vrè; 80 stopinj nazaj ni tedaj nič gorkote in voda zmerzne. Navadna poletna gorkota ima pri nas 15—20 stopinj; navadna zima pa 5—10 stopinj merzline. Človeška kri ima 29 stopinj gorkote. De voda vrè, je treba tedaj 80 stopinj gorkote, de se svinec stopí, se potrebuje 257 stopinj vročine, za stopljenje srebrá 800, za stopljenje zlata pa 1000 stopinj itd.

Čimu pa take reči v Šmarnice? Kaj imajo tukaj opraviti? Zato, de vas opomnim, de vse te in take prečudne postave je djál neskončno modri Stvarnik v svoje stvarí, človeka pa je postavil gospodarja čez nje, in torej mu je um dal, de te postave zaslédva. De bi se človek vse preveč ne prevzél

(ker že tako rad le previsoko sega in svojega Gospoda in Očeta dostikrat pozabi, ali pa misli celo, de sam kaj premore), torej je Bog pa tudi človeškemu umu meje postavil in mu le do nekterih reči in natornih skrivnost zmožnost dal. Kakor, na pr., natoroznančev kužek ali pa slavec pri vsem napenjanji ne bo nikoli do tega pripravil, de bi znal govoriti, brati ali pisati (ker mu Bog ni k temu zmožnosti dal); tako tudi natoroznanec sam veliko natornih skrivnost ne bo nikoli zapopadel, zato ker ima k temu ravno tako malo zmožnosti, kakor kužek ali slavec k govorjenju. Če pa že toliko reči zapopasti ne more, koliko manj jih je zmožin sam storiti? Kakor je namreč Bog med nezumnimi stvarmi neštevilne stopnje veči in manjši popolnamosti naredil, tako tudi z umam in pametjo obdarovanim stvarém, ki so njegove podobe, ni enacih moči dal. Clovek veliko vé, zná in premore; tode angeli so na vse višji stopnji popolnamosti: ne eni ne drugi pa se z Bogam

ne morejo primérjati, ker mi smo le stvari, Bog pa je Stvarnik. Naj večí nesreča stvari pa je, ko se nad Stvarnika povzdiguje, ni zadovoljna z njegovimi naredbami; hoče vse bolje vediti, kakor Stvarnik; bi hotla vse bolj prav vravnavati, vladati in delati, kakor Stvarnik; v umu, v modrosti, v dobroti, v usmiljenji — v vsem se povzdiguje stvar zoper Stvarnika, z ničimur ni zadovoljna, malo spoznava njegove dobrote, zmiraj ga žali, vedno mu je nehvaležna. Kaj bi mi rekli, ako bi vol začel učiti človeka, kako in kdaj naj z njim vozi; kokalj, kdaj naj ga izmed pšenice ruje; gerča, kdaj in kako naj jo odseka itd.? Tu bi ne bil več človek gospodar stvarjenja, ako bi vse nar bolj berlave in nezumne stvari v njegovo gospodarstvo segale. Ta podoba je pa le naj slabši senca naše prederznosti, ako se mi — v priméri z Bogam — popolnoma slepci, neumneži in nevedeži — v njegovo neskončno modro vlado vtikamo, in nismo z njo zadovoljni! Vse

to pa se godí zato, ker nevšečni, svojeglavni in prevzetni človek ne mara in noče spoznati, de vse je popolnoma dobro, kar in kakor Bog z nami dela, — tako popolnoma dobro, de ne more prav nič bolji biti. Torej je tudi človek le takrat miren, pokojin, srečen, kadar z voljo prenaša revšino, bolezen, preganjanje, obrekovanje in druge križe, in kadar tudi on sam v vsem tako dela, kakor je volja njegovega Stvarnika. Taki človek se imenuje pravičen. Slovesni učenik Salvijan pravi: „Mislím, de nobeden na zemlji ni srečniši, kakor pravični, kterim se le to zgodí, kar si sami vošijo.“ Pravični namreč si nikoli družega ne vošijo kakor le samo to, kar je volja njih Stvarnika, njih Boga, njih Očeta. „Pa so celo tako hudo zaničevani, poniževani, zapušeni!“ bo kdo rekel. To je njih volja. — „Pa so tako silno ubožni!“ Tudi to je njih volja, ker vedó de je Božja volja tako. Po tem takem so zmiraj zadovoljni in srečni, in bili bi ravno tako, ako bi mogli tudi zmiraj živeti v naj

veči britkosti in pomanjkanji. „Pravičnega nič ne žali, kar koli se mu primeri,“ pravi modri. (Preg. 21, 21.) Nič ne spremeni jasnosti njegove duše, ker nič se mu ne zgodi zoper njegovo voljo.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marijna moč nad serci grešnikov.

Prav pomenljivo podobo iz nekih novih bukev bi hotel danes vsim pokazati, ko bi bilo tako pripravno, kakor ni. Usmiljena Mati Marija, s podobo svojega predobrotljivega serca na persih, z dvanajsterimi zvezdami krog glave, steguje z neizrečenim usmiljenjem mile roke navzdol. Kaj more to biti? Spodej ob desni strani je nekaj ljudi; naj globokejši zdolej leži možki, ki eno roko kakor prestrašen povzdiguje, z drugo pa grabi kačo, ki se krog njega ovija. Nekoliko bolj navzgor je mlada, nališpana ženska, ktera z eno roko derži za svoj vratni lišp, drugo pa ima zapleteno okoli strašne kače, ki ji ovija glavo in život. Še višej je druga oseba, ki ni več ovita s kačo, in angel jo za roko kviško vzdiguje, kakor bi jo hotel Marii Devici v naročje peljati. Na levi strani Marije Device pa je več ljudi, ki prav priserčno prosijo k

Mariji za une s kačo ovite, de naj bi jih usmiljeno rešila.

Lejte kristjanje, to je podoba Marijnega presv. Serca, ki ste že večkrat slišali, koliko nesrečnih grešnikov se je že spreobrnilo, ki so bili temu presvetemu sercu priporočeni. De ima ta bratovšina, ktere začetnik je še le pred nekaj leti v Parizu umerl, v ravno tem mestu na Francoskem svoj véliki sédež, je znana reč. Naj vam k spodbudovanju povém le en sam zgled, kako rada Marija Devica presvetega serca grešnikom k spreobrnjenju pomaga.

Neki ponedeljik l. 1842 častitljivega duhovnega pastirja Desgenettes-a (Deženeta) v cerkvi Marije D. pomočnice v Parizu nagovori v sakristii mlad, prav zal in lepo oblečen človek, in ga z osramotenimi očmi prosi za poseben pogovor z njim. Ko prideta v stransko stanico, spregovori mladeneč in reče: „Moj oče, pred vami je z vsimi razuzdanostmi omadežan, s hudobijami zoper Boga obložen mladeneč. Že osem let prav gerdo in ostudno živim . . . Obupanje me premaguje. Sam sebi se gerd zdim. Imam pa še žark upanja, ki sim ga včeraj zajél iz vaših beséd. Poslušajte pa vender popred zgodbo mojega življenja. V svoji mladosti sim bil prav dobro in lepo zrejen. Z dvajsetim letam sim prosil starše, de naj grem v Pariz;

privolili so mi, 18,000 frankov na leto mi odmenili, in obljubili še kaj priložiti. Ko sim prišel v Pariz, sim bil čednega življenja; tode sam v svoji oblasti, sim bil kmali zapeljan in sim druge zapeljeval. Osem let že je moje življenje homatija zmót. Zunaj požrešnosti sim v vsih pregrehah zapopaden. Tako sim se pogreznil, de nisim imel nobene dobre in poštene misli več. Še včeraj sim hotel prešestno zavezo storiti. Sam grem pész proti kraju svoje strasti. Grem pa mem vaše cerkve, slišim petje, vidim več ljudi v cerkev iti in grem za njimi. V cerkvi sim stermel nad toliko množico ljudstva, in petje me je ginilo. Zdelo se mi je, de vse prihaja od zgorej, od cerkvenega oboka, in pa od desne strani, kjer sim spazil lučno sijanje.“ (Ondi je ravno altar Marije Device Zmagovávke). S trudem sim prišel do kapele, ki je leci nasproti. Brali ste pismo mladenča, ki je bil veliko manj zadolžen kakor pa jest, prosili ste, de naj se za njegovo spreobrnjenje moli. Branje tega pisma me je tako pretreslo, de ni popisati. Nagel žark me je osvetil; spoznal sim zmoto in sramoto svojega življenja. Zbudoval se je v meni sklep spreobrnjenja, tode odvráčeval sim to misel. Vojskoval sim se sam seboj. Vi pa ste glas povzdignili, in zopet sim pazil. Slišal sim, kako ste tega mladenča oserčevali, de naj posluša glas

Božji, ker obljubili ste mu, de mu bo Bog odpustil. „Serčnost in zaupanje!“ ste klicali, in bilo mi je kakor de bi te besede meni govorili. Sklenili ste poslednjič in rekli, de to pismo bi bilo marsikomu dobro ogledalo in prosili ste, de naj se tudi taki privzamejo v molitve, ki so se ravno pričele. Ko ste bili pri altarji, je bilo vse ljudstvo na kolenih, pa tudi jest z njimi . . . Peli so lavretanske litanije; jest pa nisim molil, nisim mogel tako silno sim bil pretresen. Ko so peli: „Pribežališe grešnikov, za nas Boga prosi! takrat sim tudi jest z njimi glas povzdignil. Večkrat sim te besede ponavljal, in zdelo se mi je, kakor de bi bil bolj pokojin. Božja služba je bila dokončana, in vse je bilo šlo iz cerkve, jest pa sim bil še tamkaj, in nisim spazil de sim čisto sam. Kolena so mi bile kakor privezane na zemljo. Dolgo morebiti bi bil še tam ostal, ko bi ne bil prišel nekdo, ki mi je rekel, de se bo zdaj cerkev zaperla. Pridem v svoje stanovanje, pa vso ljubo noč ne morem očesa zatisniti. V vsi ostudnosti mi je moje življenje trepetalo pred očmi . . . Vsega se ke-sám, sramujem se sam pred seboj, in sam sebe studim. Drugač, po keršansko bi rad živel; tode ali mi je še mogoče? Ali mi bo Bog hotel odpustiti? O ko bi ne bili sinoč

izrekli besed „serčnost in zaupanje!“
kdo vé, kaj bi bil storil!“

Tako je govoril ubogi z grehi obloženi mladeneč. Dobri duhovni pastir je vidil, de tukaj dela milost Božja, je ljubeznjivo in pohlevno z njim govoril in pristavil: „Kakor terdno sim prepričan, de Bog živi, tako terdno tudi verujem, de vam bo odpustil, moj sin! Tega vam daje znamnje, ker vas je pripravil k spoznanju vašega žalostnega dušnega stanú. Z milostjo (gnado) se je vaše spreobernjenje začelo, de se dopolni, je zdaj Njegova volja, de z zveličavno spovedjo k temu sami z njim vred delajte. Pojdite, pričnite! Spovedoval se je večkrat zaporedama, se popolnoma očistil in spreobernil, prejel je čez nekaj dni sveto Rešnje telo, in potem je Pariz zapustil, ker bal se je, de v hudobni priložnosti bi se utegnil v poprejšnje grehe poverniti.

Kako se je zgodilo to posebno spreobernjenje, o kristjanje? Na prošnjo Marije Device v njeni cerkvi, kjer je bilo omečenih kar neprevidama in nanaglama že toliko terdovratnih serc. Veliko bogaboječih služabnikov Božjih in nebeške Kraljice namreč za terdno misli, de je Bog češenje Marijnega presv. serca prihranil za naše dni, de bi se merzle serca k dobremu mečile, ter bi nam Bog po tem pomočku delil neštetilne milosti.

Bog daj, de bi pri nas v ravno ta namen tudi ljubeznjive Šmarnice pripomogle. Čas velikonočne spovedi nam uhaja, veliko pa je morebiti še merzlih, v grehah zatopljenih, nevernih in obupanih serc, in ravno zavoljo tega nimajo pokoja, ker v grehu ni mirú, kakor ga uni mladeneč ni imel. „Serčnost in zaupanje!“ tudi jest vam kličem, vam ki ste merzli v dobrem, vroči za hudo: ogrejte se k pokori, ohladite pa se za hudo, de se bo spolnilo današnje vošilo treh mladenčev: Častita gospoda mraz in vročina!

O Marija, ki tudi naj ostudnišega grešnika ne studiš, kakor sv. Bernard pravi, — ki si vodnica grešnikov, iztergaj in izdèri peklu rop, kterega že požira, — sprosi zagrešenim sercam zaupanje in serčnost, de se otmejo, — sprejmi nas v svojo milo brambo!

O Marija, o Marija,
 Ti imaš milostno sercé;
 Grešnike vse k seb' privabi,
 De se nam ne pogubé!

Cvetlica za vsacega na dom.

Sprejmite na dom pohlevno in ponižno vijolico, ki je tudi v resnici podoba ponižnosti, in se posebno podá spokornikam. Vijolica raste po pašnikih, ob germih, logih in sploh priprostih krajih. Tudi spokornik se mora varovati nevarnih višáv, to je, prevzetnih lišpov, skazovanj, družin, gostarij itd. Vijolica razširja silo prijeten duh, spokornik pa lepí duh svojih spokornih del. Vijolica je oznanovavka pomladi; ponižnost pri spokorniku pa oznanovavka večne spomladi v sv. raju.

Molite za stanovitnost tistih, ki so se velikonočni čas spokorili, 1 očenaš in češ.

Enajsti dan.

Benedicite rores et pruina Domino; benedicite gelu et frigus Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

*Častita Gospoda rosa in slana;
častita Gospoda srež in ivje:
hvalite in povišujte ga čez vse
na vekoma.*

Dan. 3, 68. 69.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Rosa, slana, srež, ivje — vse te reči imajo dolžnost, Boga hvaliti, človeku v Božjo čast in hvalo pripomoči, če tudi niso vse človeku prijetne. Rosa je sterjen sopar; slana je zmerznjena rosa; zmerzlina v persti in po zemlji v podobi ledenih kančkov je srež; snegu podobna zmerzlina po drevju je ivje. *)

*) Kako pa se te reči po postavah neskončno modrega Stvarnika naredijo? Rosa se naredi iz zgostenega

Z vsimi temi rečmi ima neskončno modri Stvarnik, čigar spominu tudi ena sama rosna kapljica ne uide, svoje modre in svete namene. Torej ne smemo zoper njegovo vlado godernjati, če tudi vidimo, de namesti svetlih rôsnih kapljic bela slana pokriva verte, njive in polja, ali če slišimo, de je kdo v zimskem mrazu ozebel ali tudi zmerznil.

---

soparja, ki je krog zemlje; rosa tedaj ne prihaja iz zemlje, kakor nekteri menijo. Nad zemljo je krog in krog stanjšana voda, zrak ali sopar. Vsa mokrota od vode, dežja itd., kadar se zemlja suši, se spreminja v sopar in se vzdiguje v podnebje. To se godí podnevi, ker solnčna gorkota zemljo greje. Ponoči se zemlja shladi, torej se sopar zgostuje in zopet v vodo spreminjuje. Takih zgostenih kapljic ali rose se ondod naj več vsede, kodar se naj bolj shladi. Naj več gorkote pa dajo ponoči od sebe ali nar bolj se shladijo: zeliša, trave in listje; torej je po njih naj več rose. Ako take reči ponoči vso gorkoto iz sebe v obnebje izdihajo, de je nič več nimajo, potem se sterdi tista rosa, ki se na nje vsede, in od tod je slana. Taka slana na drevji po zimi se imenuje ivje, ki včasi gole drevesa tako prijetno obeli, kakor bi bile vse odete s prav drobnim in nežnim belim perjičem. Dostikrat pa se naredi enaka zmerzlina po zemlji, ki peršt vzdiguje, in je kakor neštevilni majhni steklenasti ali glaževnati stebrički, in to je srež.

Res je, kadar človek vidi, de se mu je škoda naredila, de postavim eno slanasto jutro mu je vzelo veliko njegovega truda, jejdo (ajdo) posmodilo, lepo cveteče cvetje na vertu pokončalo itd., to človeka boli globoko v serce. Vender pa ta bolečina in žalost pri pravičnem kristjanu zadeva le njegovo počutno natoro, ne skali pa pokoja njegove duše. So duše, ki so v naj hujših težavah tako vdane, voljne in prijazno poterpežljive, de podobne prihajajo našemu Zveličarju, kateri ves z biči raztepen in na križ pribit ni jenjal v sercu ves pokojen biti. Potopljen v globčino vsega terpljenja, ktero koli je mogoče na tem svetu prestati, je bil vender napolnovan z neskončnim miram. —

Vsaka živa duša lahko spozná in umé, de miren je le samo tisti človek, kateri je srečen; srečen pa je le tisti, s katerim je Bog; Bog je pa le s tistim, kdor to ljubi, kar Bog ljubi, in to sovraži in studi, kar Bog studi in sovraži.

Karol X., francoski kralj, je nekdanj vprašal slovečega italijanskega pesnika Torkvato - Taso - ta, kdo bi bil po njegovih mislih naj srečniši? Pesnik ne pomišlja dosti in odgovori: „Bog.“ „To vsak vé,“ reče kralj, „tako tudi nisim mislil vprašati, temuč kdo je razun Boga in za Bogam naj srečniši? Na to odgovori Taso: „Kdor se je Bogu naj bolj enacega storil. — Zares odgovor, vreden učenega in slovečega pesnika.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija Devica Bistriška.

Naj imenitniši svetišče Marije Device na Hervaškem je Bistrica v zagrebški vikši škofii. Vsak Hervat, učen in priprost, kliče v sili in o vsaki priliki z velikim zaupanjem na pomoč „Majku Božju Bistričku,“ in vsako verno hervaško serce se zveseli, obličje se zjasni, ko to imé sliši. Začetek tega svetišča in svete podobe je zagernjen v sinjo starost. Leta 1545, ko so bili Turki in Tartari pervikrat prihruli na Hervaško in so okrajino Zlatarsko na Varaždinskem pokončevali, so

bili verni v Bistrici ondotno milostno Marijno podobo z veliko skerblijvostjo skrili ter jo pod koram zakopali, de bi je neverniki ne oskrunili. Štirideset let pozneje je bila zopet na altar postavljena; ali že leta 1654 je bila zavolj novih viharjev zopet v stransko steno zazidana. Zagrebški škof Martin Borkovič je dal poslednjič zopet podobo na altar postaviti. Spomnil se je namreč, de v svoji mladosti je k tej milostni podobi romal, torej pošlje v Bistrico korarja Stoklas-a, zvestega duhovna, kateri je res, pridno iskavši, sv. podobo našel v stranski steni. Bila je nepoškodvana izkopana in s prelepimi slovesnostmi zopet na altar postavljena. — Češenje do tega svetišča je od tistih dob na novo oživelo, zidali so novo prostorno cerkev in stolp, umetno delo, in napravili lepo pojoče zvonove, pozneje tudi zal altar, kateri je bil pa leta 1790 celo še z lepšim marmornim zamenjan. Začeli so pa tudi čudeže in milosti popisovati, ki so jih verniki dosegali na prošnjo Marije Device. Iz Štajarskega, Koroškega, iz Ilirje in Primorja prihaja vsako leto na tavžente romarjev, in v velikem številu iz Ogerskega. (Jordansky v Marian. Ott, str. 1857 in 2170.)

Zastran tega naj pristavimo v spodbudovanje k pobožnosti in k zaupanju na Marijno pomoč še to, kar nam je te dni visokospštvovan gospod in prijatelj pisal iz bližnjega

mesta in se v pričujoče premišljevanje podá prav kakor nalaš.

On pravi: „Jez sim četerti otrok svojih v Gospodu spijočih staršev, in pa zdaj tudi naj stareji, kajti mili Bog je tri prejšnje k sebi poklical, preden so leto doživeli. Če pa ravno so bili moji pobožni starši prepričani, de je vse dobro storjeno, kar ljubi Bog stori, jih je vendar le neka žalost sprehajala, in še toliko več, ker so po človeško mislili, de njih pozemeljski sreči le samo naslednika še manjka. Obernejo se torej v ti svoji otožnosti k Tolažnici vsih revnih, prečisti Devici Marii. Moja mati se bližajo svojemu maternemu času, moj oče se pa podajo na slovečo božjo pot v Bistrico na Hervaškem se priporočit Kraljici nebés in zemlje, de bi njihovi zakonski tovaršici sprosila srečen porod. Kar so moledvali in želeli, so tudi dosegli. Pri-dejo z božje poti domú in najdejo mater in že keršenega sina, oba zdrava. In ker je po tem takem želja mojih staršev dopolnjena, torej tudi z gorečim srcem Boga in njegovo Mater hvalijo, in priporočajo jima svojega otroka. Pa zgodí se jima, kakor nekđaj Abrahamu, ko mu Bog vелеva: „Vzemi Izaka, edinega svojega sina, ki ga ljubiš, na goro Morjo, ter mi ga v žgavni dar daruj!“ Ob letu poprej vedno zdravega otroka tako huda božjast napade, de mu mertvaško svečico prižigajo

in vsi terdijo, de bodo kmali spet imeli enega angelca več v nebesih. Ali moji starši me v tej britkosti spet zaročijo Materi Božji Bistriški, in — ozdravim, rasem; — v svojem sedmem letu pa grem z njimi v Bistrice na božjo pot, za prejete dušne in telesne dobrote zahvalit se. Bog je dal mojim staršem za menoj še nekoliko otrok, izmed katerih so eni že odrašeni — za njimi se iz tega sveta ločili. Bil sim pa še tudi pozneje enkrat iz lastnega serčnega nagiba na ti božji poti in sim se hvaležno poslovil s svojo nebeško Dobrotnico za vse svoje življenje.“

Toliko piše imenovani prečastiti gospod. De bo pa ta dogodba doveršena, naj povém v Božjo čast in hvalo Marije Device Bistriške, de to pomilovano dete Božje Matere je zdaj učen gospod, ponižen kristjan, in spoštovan korar v neki bližnji slovenski škofii.

Cvetlica za vsacega na dom.

Branje je bilo od mraza in zmerzline, náte vam cvetlico, ki se tudi zmerzline ne ustraši: zelenika (pušpan) se ji pravi, in je prelepo znamnje stanovitosti v dobrem zoper vse hudo. Zelenika (*Buxus sempervirens*) zeleni, rase, tudi cvete — tebi nič, meni nič

— naj pride slana, srež ali dež, ali pa svitlo solnce. Tako tudi stanoviten človek moško v čednosti napredva, če tudi vse na okrog slana nečistosti pokosí, mraz nehvaležnosti opari. Zelenika služi kakor za pregrade po vertih, de se ločijo pota od gredic itd. Stanovitnemu človeku so Božje in cerkvene zapovedi natanke pregrade, ki se terdo derži v njih mejah. Zelenika zrasede v južnih krajih 10 do 12 čevljev visoko, ima blede-rumen in lepožiličast les, ki je silo terd, pa izmed vsih evropejskih lesov naj težji, tako de ga voda ne more na verhu obderžati, kakor druge. Ravno zato se pa tudi dá prav lepo polikati ali politirati in je zelo pripraven za tenke rezljarske in strugarske dela, ktere so za lepoto in dolg terpež namenjene. Vse to so dosti lepe znamenja stanovitnega kristjana, ki je tehten in vterjen v veri, de ga vode in povodnji vsakočasnih zmot ne morejo seboj derviti; dá se pa olikati, izobraziti za vse dobre djanja; njegove poštene dela, njegovi čedni zgledi imajo terpež do póznih časov. Zelenika je tedaj res lepo znamenje moške

stanovitnosti v vsem dobrem, je zgled močne brambe zoper slano greha.

Molite enkrat do jutri očenaš in češenamarijo za tisti imenitni dar sv. Duha, ki se mu pravi „dar močí.“

Dvanajsti dan.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti
„Božje.“

Benedicite glacies et nives Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

*Častita Gospoda led in sneg,
 hvalita in povišujta ga čez
 vse na vekoma.*

Ali si že kterikrat bolj na tanko gledal in pazil, kristjan, kadar prav na gosto v debelih kocinah sneg gre? To je silo veličastno djanje Božje vsega-mogočnosti! Kakor nezmero veliko bélega cvetja, tako suje grozno obilna

sila snega v neštevilnih kosmičih in golomraznicah na zemljo. Ti rahli kosmiči se v višavi naredé, kadar se velika množina gorkih soparjev od ondod derví v bolj merzle kraje, in rahli, kakor so, nanagloma zmerznejo, s tem zgosteni dobijo težo, in se kakor sneg valé na zemljo. Premišljuj pa, o človek, vsegamogočnost Božjo v vsakem narmanjšem kosmiču! Naj drobnejši snežni kančiki so sternjeni v zvezdice, in zvezdice v mehke in rahle bele kosmiče, ki zamorejo v kratkem poveršje zemlje na daljavo in širjavo pokriti kakor s silo veliko plahto ali pogrinalam. Ravno tako čudna stvar je led, ki tudi sv. Duh opominja, de naj Boga hvali in povišuje. Kadar namreč o merzlih časih voda zgubí potrebno gorkoto, se sterdi in zmerzne. Zraven tega se pa tudi zmerznjena voda rázširi, to je, led več prostora potrebuje, kakor ga je voda potrebovala, iz ktere se je led naredil. Zavolj tega led in zmerzlina zemljo vzdigne, celo železne močne posode, ceví,

bombe razžene, ako so zaperte, de se nima led kam razširjati, kadar se iz vode dela. Če je večí mraz, bolj terd je led; na severnih krajih se komej s kladvam dá razbiti. V nar daljnem severji in na naj višjih gorah je vedni led in snég. V Sibirii, pravijo, so kraji, kjer se poleti seje, vender pa je globokeje v zemlji vedni léd.

Teh prikazen nekoliko sim vam razložil, de bi se učili pri vsih rečéh na ljubega Stvarnika ozirati se in povsod zopet in zopet viditi njegovo vsegamogočno roko, in spoznati, kako po pravici Duh božji po unih tréh mladenčih kliče: „Častita Gospoda léd in snég!“ — Res je, de tudi take častitljive natorne prikazni so človeku marsikterokrat nemile in neprijazne, ker revni Evini otroci smo, ne več v rajú, ktereга še le išemo; ali ravno nesreče in težave, iz tacih notornih reči izvirajoče, nam pot gladijo v novi, boljši, sveti raj. Ne tóži in ne godernjaj torej, če ti sneg predolgo leží, če ti žito pod njim

segnjije, če na ledu in spolzlini padeš, si roko zlomiš itd. Bodi zadovoljin z vremenam, z letnimi časi itd., kakoršne in kakor jih Bog dá; zakaj, Bog gospodari in jih pošilja, kakoršne že so. On tako dobrotno, tako modro in previdno dela, de vsi modrijani na zemlji tako ne morejo; še nar manj pa tisti, ki čez vreme godernjajo. Snég, led in druge vremenske prikazni spolnujejo voljo svojega Gospoda in Stvarnika, in ga s tem časté in povelečujejo; torej ga tudi mi hvalimo, če nam tudi ni vse, kakor bi si sami želeli. Premisliti je pa tudi to, de vreme, če je nam nepriležno, je pa drugim prav popolnoma vstrežno in pripravno; ako nas v naših namenih zadržuje, jih pa drugim pospešva; in tudi pri nas, — ako nam ni za telesne okolišine rabno, je pa za dušne še tolikanj boljši in koristniši. Ko bi pa bilo tudi mogoče, de bi nam ktera si bodi stiska in britkost res v ničimur nič ne koristila, bi nam mo-

glo vendar zadosti biti, ker vemo, de je Božji časti primérna, de Bog hoče tako imeti. Zakaj Boga moramo čez vse ljubiti, torej tudi pripravljeni biti, zavolj Njega vse terpeti. Lep zgled imamo v življenji sv. Frančiška Borgijana. Šel je obiskat eno svojih redovnih hiš in zvečer pozno pride, ko je že vse terdo spalo. Snég se vali, de je sila, in stekleno mraz je, on pa dolgo zastonj na vrata terka. Na vse zadnje odpró, in ko vidiyo svojega naj višjega prednika ali generala, ga ne morejo nikoli premflovati, de so ga tako dolgo pustili čakati v hudem vremenu ter se izgovarjajo, de ga niso poprej slišali. Svetnik pa jim je na to odgovoril, de mu je veliko tolažilo delala misel, de noben drug kakor Bog je tisti, ki ta sneg v tako velikih kôcnjah nanj dá padati. Navadimo se tedaj tudi mi, de bomo za vse Boga častili in hvalili, bodi nam prijetno ali neprijetno.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija zveda na morji.

Med drugimi mnogoterimi in prelepimi primki se Marija imenuje tudi morska zvezda; ali zvezda na morji. To ime ima nekaj zato, ker zemeljskim popotnikom kakor mornarjem po nevarnem morji sedanjega življenja sveti in pomaga, de bi mogli srečno prijadrtati v zavetnik pokoja; nekaj pa zato, ker vernikom tudi v telesnih nevarnostih po morjih in vodah veliko pomoč skazuje, kateri zapupno vanjo kličejo. Sv. Tomaž Vilanovljan pravi: „Kakor morska zvezda v varen zavetnik pelje tiste, kateri so na širokem morji v nevarnosti, de bi jih valovi ne pogoltnili; tako pelje tudi Marija nas skoz divje morje tega življenja v nebesa.“

Kako veselo je za mornarje in popotnike na širokem morji, ko vedó v hudem viharji, de so tudi tukaj pod Božjo brambo, če jim tudi noben človek pomagati ne more, in de Marija, Zvezda na morji, jim tudi v barkolomnem viharji svojo roko, svojo otevno roko podati zamore. V romarskem zapisniku na Žalostni gori, ktereга sim vam bil o drugi priliki omenil, se med mnogimi dogodbami bere tudi od nekega ribiča, ki svoje otet-

je iz povodne nevarnosti Marii Devici pripisuje. Pisano je to le:

„Marija pomaga tudi v nevarnosti na vodi. Nekega ljubljanskega ribiča prehití na Ljublanici grozoviten vihar in huda ura, tako de ni mogel več svojega čolna kermiti, in poslednjič celo sam v vodo pade. On pa je zmiraj oči obračal v nezmotljivo morsko zvezdo Marijo in je klical: „O žalostna Mati Božja, pridi mi na pomoč!“ Komej je to izrekel, se mu je zdelo, kakor bi ga kdo za glavo iz vode vlekel. Skusil je pa, de ni bil goljufan. Ni pa tudi zamudil, svoji usmiljeni očetnici na Žalostni gori dolžne hvale opraviti.“

K temu ne vém kaj boljšega pristavljati, razun kar je v unem rokopisu zapisano. Rečeno je namreč: „Bogoljubni bravec! ali pač morebiti tudi ti stojiš v globočini, de ti je z Davidam klicati: *Infixus sum in limo profundi . . . V globočini in blatu svojih grehov tičím. . . Veni in altitudinem maris, et tempestas demersit me. Zagnan sim v široko morje grehov, in nevihta mojih hudih nagnjenj me je potopila. Intraverunt aquae usque ad animam meam. Vode mojih pregréh so priderle do moje duše. — Kaj je tedaj v tej nevarnosti početi? Oh, tukaj se ni muditi! Le urno, le*

urno serce povzdigni k Materi usmiljenja! V tej nar večí revšini ne bo pustila nas obtičati. Nasledvajmo Davida, kateri pravi: *Laboravi raucae factae sunt fauces meae. Trudil sim se, od vpitja sim zmokel. Glej, kako moramo klicati, namreč iz vsega serca. Potem pa ne dvomi, de bomo uslišani, in oteti bomo iz globočine po prošnjah usmiljene Matere. De pa nikoli več ne zabredemo v to naj večí nevarnost, ne odvrčajmo nikoli svojih očí od té severne Zvezde, mile Matere Božje; nasledvajmo pa sv. Bernarda, ki kliče: Oberni svoje očí na to Zvezdo in kliči Marijo: *Respice stellam et voca Mariam . . . Glej zvezdo in kliči Marijo!*“*

Cvetlica za vsacega na dom.

Od snegá in ledú, od viharjev in neviht smo danes slišali: ponudim vam tudi cvetlico, ki se vsega tega ne vstraši. Beršljan ali beršlin, tudi zimzelen (*Hedera*) je njeno ime. To zeliše je imenitno in nekako posvečeno, ker mladina z njim cvetno nedeljo svoje butare ozaljšuje. Je pa tudi beršljan zavolj lepega, tudi v snegu zelenega perja prav ljubljén in pripraven za vsaktero

olepšavo. Današnje dni se veliko govori od svobode ali prostosti: beršljan pa je naj lepši znamenje prave duhovne postosti. Beršljan ni na nič družega navezan kakor na svoje drevo, ktero si je izvolil: duhovno svobodni človek ni na nič navezan na zemlji, razun na svojega Boga, — ni je reči, de bi je zavolj Boga ne bil pripravljen z veseljem zapustiti. Beršljan ljubi tihe loge, ljubo senco in po malo vlažne kraje. Prosti ljudje so po tihih hišicah, samostanskih sobicah, ljubijo senčno tihoto božjih hiš, hladno vlago pred altarji, kjer se nebeška Mana vživa. Do 70 plemén zimzelenov ali biršlinov štejejo učeni: nad 70krat 70 načinov in potov kaže pravo prostost pri človeku, ktereга je postava Kristusova oprostila; grešniku pa pri vsakem očesu 70krat njegova sužnost in nesreča iz oči gleda. 40—50 čevljev visoko beršljan po drevesih nakviško sega, in še le na višavi, kadar ne more več kviško, začne cvesti, — če se pa le po zemlji plazi, nima nikoli nič cvetja. Enako je v čednostih prosti človek povzdignjen visoko nad vse grešnike, in

razpleta naj lepši cvetje svojih dobrih del. Grešnik pa se le samo po zemlji plazi in torej ne pride do cvetú čednosti, ker do prostosti ne pride. Od kimovca do listopada, ko druge cvetlice bežé pred snegam in umirajo, se zimzelen razcveta kakor samotni pušavnik v belem snegu s vojim lepim zelenkosto belim cvetjem. Tudi duhovno prosti človek je serčen, čverst, vesel; — v tem ko pa grešno veselje, lažnjiva svoboda, véne, gine in umerje. Nekteri menijo, de beršljan drevesu škodva, ko se krog nje ga ovija, pa to je prazna misel. Tudi je prazna misel, de duhovna svoboda človeku škoduje, n. pr. devicam, mladenčem samostansko življenje, zakaj bolj ko je viditi, de je taki človek v telesni tesnobi, bolj je prost ali svoboden.

Za dar dušne prostosti molite na čast sv. Duhu enkrat do jutrišnjih Šmarnic 3 očenaše in češenamarije.

Trinajsti dan.

Benedicite noctes et dies Dominao;
laudate et superexaltate eum in
saecula.

*Častite Gospoda noči in dnevi;
hvalite in povišujte ga čez vse
na vekoma.*

Dan. 3, 71.

Cvetlica včas in hvalo previdnosti Božje.

V prvih Mozesovih bukvah se bere: „Bog je naredil dve veliki luči, in ju je postavil na terdino nebá, de bi svetile na zemljo, in de bi gospodovale čez noč in čez dan, in ločile svetlobo in temo.“ (I. Moz. 1, 16—18.) Začetnik dneva in noči tedaj, kakor vsih stvari, je Bog; njega morata tudi noč in dan častiti in hvaliti. Kdo bi pa tudi ne hvalil Boga, ako prevdari to prečudno naredbo dneva in noči! Solnce in mesec sta vzrok dnevne in nočne svetlobe.

Kadar je zemlja proti solncu obernjena, je dan; kadar od njega, pa noč. Kadar je mesec ponoči s svojo svitlo stranjo na naši strani, takrat je nekoliko svitlo; če ne, pa popolnoma tema ali črna noč. — Le samo pod solnčnim pasam ali okrog sredine zemlje in pa ob tečajih zemeljnih sta noč in dan zmiraj enaka: pod solnčnim pasam ima noč zmiraj 12 ur, in dan zmiraj 12 ur; ob severnem in južnem tečaju zemlje pa je noč zmiraj pol leta dolga, in dan zmiraj pol leta dolg. Vmés na obeh krajih solnčnega pasa proti jugu in proti severju pa sta noč in dan razločna, kakor se letni časi verstijo. Torej sta tudi gorkota in mraz po raznih nébesnih pasih silo in močno razločna. Bog pa je za vsak kraj take reči stvaril in ljudém take lastnosti dal, kakor se jim za ravno tisti kraj nar bolj prileže. Kako prečuden in častitljiv je tedaj Bog v svojih stvaréh!

Ali pri vsem tem, de je vse tako lepo vravnano, ima vender dan svoje

težave, in noč brez njih ni. Kar jih pa tukaj ni, jih človek človeku naredi, kateri noči in dneve oskrnujejo z grešnimi deli in z mnogoterim žaljenjem, krivicami do bližnjega itd. Pa tudi hudobne dela, ki jih človek človeku storí, Bog tistemu v prid obrača, kateri jih voljno terpí. Bog bi jih lahko odverníl po svoji vsegamogočnosti, pa človeku prosto voljo pustí, tako da človek hudobijo sicer dela, vendar pa Bog z ravno to hudobijo enega hoče drugega ozdraviti ali mu kaj dobrega nakloniti. Že četrty dan sim bil to omenil, danes pa se moramo bolj globoko prepričati, da moramo tudi v tem spoznati Božjo previdnost in modro dopušenje, kar nam bližnji hudega storí, in ne smemo se nad njim serditi ali celo maševati.

V nekih bukvah od previdnosti Božje *) je ta reč tako-le razlagana:

---

*) Von der göttl. Vorsehung. Nach dem Französischen. Zum Besten des Paramenten-Vereines zu Aschaffenburg. Köln 1860. Mit Approb. d. Hochw. Ord. zu Köln und Würzburg.

V človeških djanjih, čez ktere to-
žite, je treba dve reči razločiti: zunanje
djanje in pa hudobno voljo, ktera je
Božjim zapovedim nasproti. Ako tedaj
ta in ta človek koga pretepa ali obre-
kuje, moramo ločiti gibanje roke ali
jezika, in pa namen, kateri to gibanje
spremlja. V gibanji ni greh, in torej
Bog zamore biti začetnik tega gibanja
in zares tudi je; zakaj ne človek ne
druga stvar nima bivanja (bitja) in
moči tega gibanja sam od sebe, ampak
le od Boga, kateri v njem in po njem
dela. Hudobni namen — ta pa le samo
od človeka izhaja in le v njem samem
je greh, nad katerim Bog nima nič de-
leža, vendar pa ga dopusti, de človeku
njegove proste ali svobodne volje ne
vtesnuje in ne omejuje, ktero mu je
dal, de naj si prosto in svobodno zasluži
dobro ali pa hudo. Postavil je namreč
préd-nj življenje in pa smert, de naj si
izvoli, ktero hoče. Bog tedaj se vde-
ležuje le zunanjega naših djanj, z zno-
tranjo hudobijo pa nima nič opraviti.

Bog hoče tebi vzeti premoženje, poštenje itd., ker vé, de ga slabo obračaš, ali pa bi ga slabo obračal, ko bi ti ga pustil, in bi ti kakor si bodi škodvalo: pri tem se pa Bog ne vdeleží tatovega ali obrekovavcovega greha. — To reč bo zgled bolj natanko pojasnil. Neki sodnik izreče nad nekóm pravično sodbo; najde se pa, de je rabelj oseben sovražnik zadolženega, in on sodbo opravi ali zverši iz jeze in maševanja, ne pa iz dolžnosti. Tukaj je očitno, de sodnik nima nikakoršnega deleža nad rabeljnovim greham; on greha noče, temuč le to, de naj se pravica storí. Ravno tako Bog skoz in skoz in nikakor nič deleža nima nad hudobijo človeka, kateri tebe obreče, obropa itd.; hudobija je le človekova. Bog hoče tebe ponižati, ali ti tvoje premoženje ali denar vzeti, de bi te rešil greha in te k čednosti nagnil; ta namen, ki je popolnoma dober in pravičen, bi Bog lahko po tavžent drugih potih dosegel, posluži se pa po nezmerni modrosti ravno te priložnosti, de tebi

dobro stori, kadar ti tvoj sovražnik hoče hudo storiti, — Bog namreč vsak njegov hudobni namen v tvoj prid oberne. Greh škoduje le samo obrekovavcu, tatu itd., ki ga storí, ne pa unemu, komur se krivica godi, — če voljno poterpi. Tako tedaj moramo ločiti to, kar Bog po ljudéh dela, od tega, kar pridene človeška volja.

Sv. Gregorij papež nam daje še drugi zgled. Zdravnik zapové, de naj se bolniku pijavke stavijo. Te živali človeku kri le samo zato pijejo, de bi se nasitile, in ko bi mogle, do zadnje kapljice vso kri mu izpijejo. Namen zdravnikov pa je, bolniku le hudo kri vzeti in ga s tem pomočkam ozdraviti. Vse kaj družega je tedaj to, kar pijavke hočejo, in to kar je zdravnik namenil, ki se je pijavk poslužil. Kakor zdravnik požrešnih pijavk, tako se posluži Bog ljudi. Bolniku ni mar pijavčja požrešnost, ne misli njih djanja kakor kaj hudega, prizadeva si celo svoje merzenje do njih premagati, ker

vé, de le dotlej kri pijejo, dokler se zdravniku v njegovo ozdravljenje koristno zdi. Enako tudi mi ne bodimo razdraženi in serditi nad strastimi tistih, katerim je Bog zmožnost dal, nas terpinčiti in stiskati, in varujmo se vsake zamerze do njih. Dobro namreč vémo, kar koli je tudi njih namen, de v Božji roki so za nas le orodje k našemu zveličanju, in de neskončna dobrota, modrost in vsigamogočnost Božja bo take hude djanja zoper nas le samo toliko dopustila, kolikor nam koristijo. V naš prid in srečo tedaj je, take vdarce voljno in vdano sprejemati; zakaj vse stvari zoper nas nič ne premorejo, „ako jim ni oblast dana od zgoraj.“

V resnici razsvitljene duše so vselej spoznale ta nauk. Sloveči terpin Jop nam je tega priča. Zgubivši otroke in premoženje, pade z naj višji sreče v nar globokejši revšino, govori in spoznava; „Gospod je dal, Gospod je vzel, in zgodilo se je le, kar je njemu všeč;

ime Gospodovo bodi češeno.“ (Jop. 1, 21.) —

„Vidite,“ pravi sv. Avguštin, „de ta mož je pač umel to veliko skrivnost; ne pravi: Gospod mi je moje otroke in premoženje dal, in satan mi jih je vzel; temuč: On ki mi jih je dal, mi jih je tudi vzel; zgodilo se je, kakor je Gospod hotel, in ne, kakor je satan hotel.“

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Sladko umerjó, kateri v zatajevanji živé.

Dnevi in noči naj časté in povelčujejo Gospoda; — dnevi in noči naj hvalijo pa tudi Njegovo presveto Mater, de nam enkrat na pomoč pride, ko nam bo morebiti pri svetlem dnevu naše oko otemnelo in se nam bo dan v noč spremenil. Prav za prav se na smertni postelji le grešniku dan spremeni v večno noč; pravičnemu pa se takrat spremeni noč v večno luč, kakor sv. Štefanu, ki je že v smertnem trenutku vidil večno luč in nebeške lepote, kakor je sam pričal, rekoč: „Vidim nebo odperto, in Kristusa sedeti na desnici Božji!“ Enacih prijaznih tolažil

v smertni uri se najde v življenji služabnikov Božjih prav veliko. To je ravno tako, kakor bi usmiljeni Bog, po človeško govoriti, že komaj čakal, da svoje zveste prijatle razveseli, in jim torej pogosto že poslednje migljeje življenja kapljico sladkosti dá okusiti, katero bodo malo malo trenutkov pozneje v neusušljivih potokih vživali vse večne čase.

Vere in spoštovanja popolnoma dostojni pobožni P. Huguet pripoveduje prav mično dogodbo te verste iz novih časov. Leta 1846 je umerl v Aiguebelle-u (r. Egibel-u), to je, pri lepi vodi na Francoskem v nar ojstrejšem, trapistovskem redu pobožen mladenec Evzebij Manvel, po samostanskem imenu pa Marija Evzebij. Bil je kaj izversten mladenec, in marsiktero čast bi bil mogel na svetu in med svetam pričakovati. Ko je bil šole prav dobro doveršil, se je umaknil ljubezni svojih staršev in vsih domačih, je vsakemu posvetnemu veselju slovó dal, ter se do čistega Bogu daroval. Že takrat angel pohlevnosti, nedolžnosti in bogoljubnosti, je želel še več, in pristopil k Trapistam, v naj ojstrejši duhovni red. Ker je bil pa rahle natore in šibkega zdravja, je jel pešati, in kmali ga je tako stisnilo, da ni bilo več upanja, ga oteti. Mladeneč pa je rekel: „Nisem šel v klošter, da bi iskal zdravja ali kaj minljivega; šel sim, da bi večne krone iskal

za ceno svojega življenja.“ Ta nedolžnost, ta duhovna in telesna lepota, ta doveršena vdanost v voljo Božjo, ta živa vera in goreča ljubezen je bila že pri svojem Bogu, pri Marii in njegovih svetnikih; zato pa tudi Bog in nebesa pri njem. Kadar so mu odmolili molitve, s katerimi se duša Bogu zročuje, je z neizrečenim veseljem zaklical: „Oh, že gredó!“ „Kdo pa gre?“ ga vprašajo. — „Angeli!“ — „Kako gredo?“ — „V procesii gredo.“ — „Kaj delajo?“ — „Svete pesmi pojó.“ — Višji ga vpraša, če ni tudi Marija Devica vmés? — „Ni je,“ je rekel, in viditi je bil užaljen. Kmaló pa presilno razveseljen zakliče: „Oh, tudi Ona gre!“ in pozdravljaj jo je z angelovimi besedami: „Ave gratia plena!“ — češena milosti polna! Te besede je govoril z ljubeznjivim močnim glasom, kakor de bi bil zdrav. Z nepopisljivo zveličanim obrazom je kviško gledal in večkrat zaklical: „O kako je to lepo! O kako lepa je Marija! kako dobrotna je!“ — Pogrešal je le še nekaj — naj boljšega, naj lepšega, zakaj trenutek pozneje je nekoliko glavo vzdignil, ter globoko izdihnil. Vprašajo ga, če kaj želi? on pa je odgovoril: „Nič več nočem kakor Jezusa in sveti raj.“ Nato je umerl na pepelu, kakor je pri Trapistih navada.

O Marija! sprosi in pridobi tudi nam več zamerze do posvetnosti, in več čutila za nebeško, de se nam noč sedanjega življenja srečno spremeni enkrat v večno luč. Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Danes bi vam rad postregel s cvetlico, ki se imenuje méseček (*Calendula officinalis*). Ta cvetlica je nekaka podoba smerti, ker srova po merličih dahne, torej ji tudi Nemci pravijo smertnik ali smertna cvetlica. Doma je iz Jutra, kakor smert iz zgubljenega raja. V vertih se pa tudi pri nas zasaja; enako mi, izgnani iz sv. raja, moramo pribežati v vert svete Cerkve, pa tudi njenim vodbam in zapovedim natanko podvreči se, ker ona sama umerljive Evine otroke prestavlja v vert nazaj, v sveti raj. Meseček ali smertnik ima rumeno cvetje; to naj nas spominja na zlato solnce Kristusa Jezusa, ki se solnce pravice imenuje in bo nas po smerti po pravici sodil. De se vam to solnce o smertni uri milo prikaže :

Molite enkrat obžalovanje ali grevengo in premislite, kako bo vam pri sereu zadnji trenutek vašega življenja.

Štirnajsti dan.

Benedicite lux et tenebrae Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda svitloba in tema; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 72.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Tudi svitloba in tema tedaj morate hvaliti in poveličevati Gospoda. Koga pa, če ne Gospoda, kateri ji je stvaril? Sej ljudje — tudi nar bolj učeni — še ne vedó povedati in razlagati, kaj de je svitloba, kaj tema in noč? Njih misli v tej reči so le same učene uganke. Zato se tudi tukaj modri človek poniža,

če je še tako učen, in reče: „Velik si, o Gospod! kdo je tebi enak!“ O kako prečudna stvar je vendar svitloba s svojo naglostjo, s svojo lepoto, s svojo neizrečeno koristnostjo! Dokazano je, de svitloba v vsaki sekundi dvainšterdeset tavižent in sto milj deleč švigne, torej potrebuje osem minut in trinajst sekund, de pride s solnca na zemljo. Prevdarite to nezmerno naglico: Daljava solnca od nas je 20 do 21 milijonov milj; hlapon na železnici, ki vsako uro šest milj deleč preletí, bi potreboval čez 392 let; svitloba pa pride v 8 minutah in 13 sekundah.

Nekterim nébesnim truplam ali kroglam je Bog pristvaril njih lastno svitlobo, kakor solncu in vsim zvezdam, ki se imenujejo nepremičnice, drugim je prilastil izposojeno svitlobo, kakor zemlji in mescu, ki sta le takrat svitla, kadar ji solnce razsvitljuje:

Kdo nam pa zamore razložiti, kako neprecenljiva dobrota Božja je svitloba? Svitloba je pomoček, de se vidimo med

seboj, de si tudi naj daljniji reči nekako k sebi pripravimo. Ali precej moramo spet ponižno spoznati, kako silno na nizki stopnji, kako nepopolnoma je pri vsem tem naše umerljivo oko! Zakaj ko bi bilo popolnoma, bi vidilo natanko vse zvezde na nebu, kakošne in kolikošne so, in ne zdela bi se nobena reč manjši in drugačnejši od deleč, kakor je od blizo in na mestu. Vidili bi vsako reč tudi od znotrej in po vsih njenih razdelkih; tudi tema in noč bi očesa nič ne zaderževala, ko bi bilo popolnoma. Silno silno veliko tacega popolnoma gledanja je pripravljenega izvoljeni duši, ki je gotovo nagliši mem vsake luči: popolnoma oko pa, ki mu v vsi neizrečeni vesoljnosti čisto nič ne uide, je mogoče le Njemu, ki je vse stvaril. O ko bi učeni iz tacega ozira stvarí premišljevali, kakor je v resnici, ne bilo bi njih veliko število tako napuhjenih in tako nevernih!

Svitloba je silno potrebna. Zeliša še le od solčne svitlobe dobivajo svojo

lepo zeleno barvo in rast; veči del živali v svoje zakotja beži, če zgine svitloba; človek si z lučjo le revno pomaga, kadar je tema, in brez vse svitlobe, bi se skorej ganiti ne mogel. Kako naše telo svitlobe želi, skušajo zlasti bolniki, kateri spati ne morejo in zaželeno dneva pričakujejo. Še cvetlice, v sobah ali kletih zaperte, se obračajo proti oknu in tistemu kraju, od kodar kaj svitlobe prihaja, in brez svitlobe sahnejo, vénejo, bledé, umirajo. — Verjemite pa, da ne manj želí in potrebuje duša svoje svitlobe. Naša duhovna luč je Kristus. O kako sahne, véne in blede za večno smert duša, ktera Njegove svitlobe pogreša! Duša, ktera Njega ne zaželi v sv. Obhajilu, je bolna, enaka kermežljivim očem, ktere solnca prenašati ne morejo. Kakor jelen po hladnem studencu, tako koperni zdrava ali zdravja saj zaželjiva duša po Jezusu, ki je Luč, ktera je prišla na svet. —

Kakor pa človek pogreša telesne svitlobe, ako mu zginе; tako mu je bitko, ako mu primanjkuje duhovne svitlobe, potrebnega razsvitljenja, ponižnega spoznanja pri delu našega zveličanja, pri preišljevanji keršanskih resnic, pri naši zadevi z Bogam itd. Posebno nevarna utegne biti nekaka radovednost, ki sili v Božje skrivne sklepe in hoče dognati in zapopasti verske skrivnosti, ki jih je Bog sam sebi prihranil. Pri tacih rečéh marsiktere nepoterpežljive duše Bogu velike nadlege delajo, ker hočejo vse viditi, vse čutiti, vse dognati; in če se jim njih volja ne zgodí, jih maloserčnost in velik nepokoj obhaja, ker v njih znotranji temoti ni vdanosti v voljo Božjo. Torej se dostikrat čezmérno po mnogoterih potih péhajo, terpinčijo in trudijo, pa ne dosežejo tega, kar bi s priprosto vdanostjo in ponižno podverženostjo brez terpinčenja urno dosegle. Pripovedujejo, de sv. Katarina Sienska je neki dan Gospoda v molitvi vpra-

šala, zakaj de On, ki se je očakam, pre-rokam in pervim kristjanam tako mnogo-tero in tolikrat spoznati dajal, pa zdaj ob njenem času to milost to-liko bolj poredkama delí? Njen Božji ženim pa, de ji je na to odgovoril in razložil, kako so nekdanji sveti prijatli Njegovi tako brez vse svoje lastne ne-čimernosti in brez lastne cenitve, kakor zvesti učenci, k njemu se zatekali, in s takim priprostim srcem pričako-vali njegovih Božjih podukov. Gnada jih je zamogla ogrevati brez zaderžka, kakor ogenj ogreva zlato v topilni po-sodi, ali kakor dela brez zaderžka ma-larjeva roka na dobro pripravljenem platnu. In tako jim je zamogla gnada postavo ljubezni v serce pisati. Danda-našnji pa de kristjanje delajo, kakor de bi jih Bog ne vidil in ne slišal, kakor de bi v molitvi hotli vse le sami izreči, vse sami storiti in le sami go-voriti; in torej so v tolikem gnanji in v toliki duhtivosti, de ne dopu-stijo nobenega djanja njegovi gnadi.

Zveličar je take temotne nezaupljivce posvaril, rekoč; „Kadar pa molite, nikar veliko ne govorite, kakor malikovavci, ker menijo, de bodo zavoljo svojih veliko besedi uslišani.“ (Mat. 7, 6.) Ako pa kdo misli, de Jezus s tem tiste svari, ki dolgo in veliko molijo, taki se moti. Sv. Anton pušavnik je po cele noči molil, pa ga Bog nikoli ni posvaril. On le tiste svari, ki uslišanja pričakujejo od besed svoje molitve, in ne od Bogá.

Rečeno je s tem tudi, de ima človek preslabo, premalo živo vero, premalo zaupanja, torej uslišanje, če ga že kaj pričakuje, pripisuje svoji silni molitvi, in ne toliko Božjemu usmiljenju; torej nima serca pripravljenega, v nepripravljeno serce pa Bog ne more svojih dobrot saditi.

Gvetlica v slavo Marije Device.

Marija luč v telesnih in dušnih britkostih. *)

„O Marija, ti svetilnica narodov! „kliče sv. Ildefons. In pa res; kakor solnce razsvetluje zemljo, tako Marija razsvetljenje pridobiva celim narodom in posameznim ljudem, kateri pri nji pomoči išejo. Posebno rada se pa Marija pomočnico skaže takim, kateri v kakih velikih zadergah, v silnih skerbéh, v grozних nesrečah pri nji pomoči išejo. — Ob času cesarja Teodozija je bil v Carjigradu ali Konstantinopeljnu pri cesarki straži v službi mladenec Avksencij. Pred očmi svojega silno pobožnega očeta je bil Avksencij tako čedno in pošteno odrasel, de ni bil z nobenim greham ognjusil svoje duše. Nevarno je bilo zalemu in čverstemu, popolnoma nedolžnemu mladenču živeti na cesarskem dvoru; tode njegov angel ga je obvaroval, in peljal ga je k pobožnemu pušavniku Ivanu, kateri je z njim in še z dvema drugima sklenil naj pri-serčniši prijaznost. Prijateljstvo v Gospodu pa ima neko posebno moč, zakaj kjer sta dva ali so trije zedinjeni v Njegovem imenu, tam je Gospod sam vmés. To se je vidilo pri

---

*) Pri očitnem branji se iz dveh nasl. zgledov utegne le eden brati, ako bi se imelo preveč zategniti.

Avksencii, kteremu je prijatelstvo dajalo prečudno moč. Bil je vsak dan med svetnim blišem na cesarskem dvoru, opravljal je na tanko vse službe svojega posvetnega stanú, v vsih vojsknh vajah je druge še prekosil. Pri vsem tem je živel pa že takrat kakor zgled popolnoma kristjana, mertev v svojem sercu za posvetnost, v velikih čednostih, v zatajevanji, ali de ob kratkem rečem: bil je svitla luč, ktera je razsvitlovala cesarski dvor, pa tudi na okrog so sijali njeni rodovitni žarki. Pri cesarji in vsih veljakih je bil zavolj lepega, modrega in poštenega obrašanja v veliki veljavi in časti.

Od kod je imel Avksencij toliko moč? Imenovani štirje prijatli so se vsak dan zbirali, so skupaj molili, skupaj brali sveto pismo in bogoljubne premišljevanja opravljali, se vadili tiste ozke poti, ki skoz ternje pelje v nebesa z zatajevanjem in spokornim življenjem. Tako je tisto prijatelstvo, kjer je Gospod vmés, in ki Gospod nekako pomenljivo govori od dveh ali tréh, zakaj v veliki množici je rad tudi velik šum in ne toliko pobožnosti. Pri marsikterem mladenču je začela zvezda njegove sreče sijati, ko se je seznanil s kakim duhovnam, s klošterskim bratom, ali tudi z drugim modrim človekam, in si je zglede in nauke hvaležno v serce vsadil. Kaj bo pa z današnjo mladostjo, ki se je tako

malo dobrega prime? Pošlji nekterega k angelcam; malo mu bo tamkej všeč in z naj veči nehvaležnostjo se bo med hudobe nazaj podal! V zvestem prijateljstvu je Avksencija razsvitlovala tolika luč, je v svetosti tako dojemal, de je dosegel dar posebnih milost, tudi v telesnih potrebah bližnjemu pomagati. Sej pravi kristjan ima vselej milo serce za nesrečo bližnjega. Neki dan gre skoz carjigrajsko mesto, kjer so stanovali veči del sami rokodelci. Eden izmed njih je stal pred svojim stanovanjem in je na glas tožil, de že več tednov mu dela primanjkuje, in če bo tako, de mora on in njegovo rokodelstvo kmali v nič iti. Avksencij pristopi in ga vpraša, če bi ga hotel vzeti za nekaj časa za delavca ali dninarja. Reče, de mu bo vsak dan več ur delal, pa noče ne živeža ne družega plačila, kakor le samo tri vinarje na dan. Rokodelec ga sprejme, ker ga ni poznal, pové mu pa tudi, de že več tednov nič dela nima. — Avksencij stopi v čisto zapušeno stanico, se spravi ponižno v kotič in začne tiho moliti in od Boga blagoslova prositi. Ni bilo dolgo, že prihajajo ljudje in delo naročujejo; še več jih je hodilo drugi dan, in tretji dan je bilo že toliko dela naročenega, de si je mogel rokodelec več pomočnikov vzeti. Kadar je Avksencij vidil, de je njegova molitev uslišana, ni šel več v

tisto hišo; blagoslov Božji pa, ki ga je bila njegova molitev pridobila, je v nji ostal. — De je Avksencij tako luč razširjal po hišah revšine, pa Bog tudi njemu ni dal brez njegovega lastnega truda in prizadevanja; pobožni mladeneč si je tako luč prižigal v družbi svojih tovaršev. Tamkej so se med seboj posvetovali, molili, se v svetih sklepih poterdovali, in prav posebno bogoljubno so tudi Marijo Devico na pomoč klicali. O predvečerih velikih praznikov Gospodovih, postavim vnebohoda, in ob godovih Marije Device so cele noči čuli, molili, brali, in premišljevali. Tako, glejte, je pri njih tema, noč, hvalila Gospoda, — hvalila ga ravno zavoljo tega tudi svitloba in dan.

Kakor pa Marija v telesnih britkostih in temotah pridobi svitlobo in sladko hladilo, tako in še veliko bolj je ona, kakor naš sladki mir, Mati duhovne luči. — Pred kakimi sto leti, kakor se bere v zapisnikih ljubljanskega uršulinskega samostana, je živela v tem mestu ženska, sicer imenitnih, pa k njeni nesreči nezakonskih staršev. Ta madež je pa ni zaderževal, de je silno bogoljubno živela, se pogosto spovedovala in k sv. Obnajilu hodila. Pri vsem tem je pa vender terpela v svojem znotranjem tolike dušne britkosti, strah, in tako hude skušnjave, de je bila vsa zbegana in se je skorej v obup-

nost pogreznila. Nič ni vedila, od kod je ta dušna temota. V tem stanu je večkrat klečala pred altarjem, kjer je podoba Marije sladkega miru v nunski cerkvi, in je vsa objokana Materi Božji tožila svoje dušno terpljenje. Neki dan v silo hudem dušnem viharji prav priserčno pred tem altarjem prosi, naj bi ji vendar spoznati dala, odkod je toliki nepokoj njene vesti. Tisti trenutek se ji zdi, kakor de bi od milostne podobe slišala odgovor: „Ti nisi keršena!“ — Njen spovednik, kterem je to razodela, si misli, de to bi bilo lahko res pri teh okolišinah, ker je nezakonsk otrok in se v takem stanu dostokrat ta reč zakriva; torej ji odkaže, de naj to takratnemu velikemu namestniku ali generalvikariju gosp. Jakopu Šilingu dopové in razloži. Le-ta z vso škerbljivostjo dá preiskati kerstne bukve v duhovni, kjer je bila rojena, pa nikjer ne najde njenega imena. Desiravno je vedila imeni svojih staršev in čas svojega rojstva, je bilo vendar vse iskanje zastonj. Potem je bila 7. vel. serpana 1739 v fari sv. Petra po ondotnem vikarii g. Jožefu Gočarji s pogojem (sub conditione, keršena, vendar pa na tihem v njegovem stanovanji. Med tem svetem opravilam, pravi naznanilo, so ji solze pobožnosti in veselja tako obilno oči zalivale, de so bile vse tla mokre, kjer je stala in klečala; in s tem je

bila rešena vsih dušnih nepokojev in hude vesti. Pač je hvalila Marijo, ktera jo je rešila dušne temote, ji je noč v dan, mračnost v svitlobo spremenila. Pač po pravici tedaj se smé tudi klicati: „Hvalite svitloba in tema Marijo!“

Cvetlica za vsacega na dom.

S svitlobo in temo je v nekaki posebni zadevi robínija (*Robinia pseudo-acacija*), ki jo z nepravim imenom sploh akacijo imenujejo in se vidi pogosto po ljubljanskih sprehajališih in ob cestah. Tó drevo ima posebno lastnost, de ponoči perje ob perje zgerne in kakor velo v neko spanje pobesi. Je tedaj to drevo znamnje ponočnega pokoja in reda, ter svarivec pregrešnih ponočevavcev; in ker ima tudi ternje, je celo ojster svarivec tacih nepokojnežev. Noč ima svojo nevarno moč, torej mora ponoči vsak človek domá pri pokoju biti, kakor robínija uči. Robinija se ponoči v pokoj stisne, — pa ima zato tudi prelepo belo in prav prijetno dišeče cvetje: tudi mladost, ki se bojí nočnega mraka, se ložej pošteno in nedolžno ohrani. Robinija

ohrani svoje lepo belo cvetje in goji sladek méd v njem, zato ima prijetno in nedolžno družbo neštevilnih čebelic podnevi: mladost, ki varuje cvetje svoje nedolžnosti, ima ponoči zraven sebe veselo družbo angelcev, ki skerbno čujejo nad nedolžnostjo, de bi je slana zapeljivosti ne poparila. — Ker akacija svoj cvet nepoškodvan obvaruje torej obrodi v berhkem stročji obilno zernja za olje in luč: tudi mladost, ki se varuje ostudnega ponočevanja in zapeljivosti, obrodi čversti sad stanovitnosti v dóbrem in v njenem sercu prelepo gorí luč gnade Božje. — Robinija je prav pripravna za meje in plotove: nedolžna mladost, ki se ogiba nočne groze in nevarnosti greha, je sama sebi in tudi bližnjemu močna meja zoper greh. Naj bo vam tedaj to drevo vselej ojster svarivec zoper ponočevanje in vsako razuzdanost. —

Molite pa do jutri enkrat očenaš in češena Marijo za nedolžne, de bi jih Bog obvaroval volkov ponočnjakov.

Petnajsti dan.

Benedicite fulgura et nubes Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda bliski in oblaki; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 73.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Tudi nar bolj čudne in skrivnostne prikazni v oblakih sv. Duh po treh mladenčih kliče, de naj Boga častijo. Ukresuje se v oblakih nekaka prečudna moč, ki se elektrika imenuje, in kakor iskra iz kresivnega kamna švigne po cele milje deleč v drug oblak, ali pa na zemljo. To je blisk. Ta blisk je spremljan z germenjem, ko se namreč oblaki tepejo in krešejo; pa tudi s treskam, kadar je oblak z elektriko blizo zemlje in elektriki dveh oblakov, ali pa iz oblaka in zemlje skupaj terčite. Veter pripodí gorkih sopa-

rov v merzle nebesne prostore, tam se sopari vsnežijo, vledenijo in čezdalje bolj zgostujejo, kepe narašajo in kakor toča, strašna šiba Božja, na zemljo padajo. Še nobeden učenih ni mogel tem močém do čistega na sled priti; zakaj to je Božja vsegamogočnost in neskončna modrost. Take nebesne čuda, ki z močnim glasam Božjo vsegamogočnost na nebu oznanujejo, so pa človeku vendar tudi dostikrat sovražne. Posebno toča pridnemu kmetu serce globoko užali, ker mu njegovo naj lepši upanje tako nanaglama v nič dene. Ne more se tajiti, de v naši natori je hudo nasprotje med srečo in nesrečo, tako de bi človek le srečen hotel biti, od nesreče nič ne mara slišati. Že samo misel na veselje in srečo mu obraz razvedrí, in le sam spomin na nesrečo človeku vse obličje spremeni. Čudež gnade pa in znamenje močne vere je, de se človek tudi v nesreči mirnega in srečnega čuti. Taka zadovoljnost pride človeku v serce kakor plačilo, ako se je vselej pri-

zadeval v križih in težah v Božjo voljo vdati se.

Tavler, učen in pobožen dominikan, pripoveduje imeniten zgled tega nauka. Ta mož je serčno želel v čednostih rasti, in ker se sam na svoje spoznanje ni zanesel, je osem let goreče in ponižno molil, de naj bi mu Bog dal najti zvestega služabnika, kateri bi pot pokazal, po kateri bi zamogel naj mu bolj varno in nar hitrejši Bogú dopasti. Neki dan je to hrepenenje še bolj živo čutil in Boga z naj gorečnim koperenjem prosil, de naj ga usliši. Slišal je pa glas, ki mu je rekel: „Pojdi ven; na cerkvenih stopnicah ga boš našel, kterege išeš.“ — Zdajci gre; tode na zaznamnjanem kraji ne vidi družega kakor le berača v revnih cunjah, z bosimi umazanimi nogami, v tako žalostnem stanu, de se Bogú smili. Tudi mu je bilo šteti, de vse bolj na to misli, de bi za telesne potrebe kaj dobil, kakor pa, de bi sam komu svet delil za njegovo notranje življenje. Ven-

der se mu pa Tavler približa, in mu voši dober dan. „Hvala vam za vaš pozdrav,“ odverne berač, „tode ne pomnim, de bi bil kterikrat že kak slab dan imel.“ „Je že prav,“ odgovorí Tavler, „vošim, de bi Bog dobrim dnevam, ki jih imate, vso mogočo srečo pridjal.“ „Hvala vam,“ odreče le-uni, „veste pa, de nisim bil nikoli nesrečen, de se mi vse moje dni ni nobena nesreča primérila.“ „Naj vas Bog blagoslovi, moj brat,“ reče Tavler, „de si k vsim dobrotam, ki jih imate v posesti, še večno blaženost pridobite! moram pa spoznati, de mi ni prav jasno, kaj hočete s temi besedami reči.“ „Še bolj se bote čudili,“ odgovori berač, „ako pristavim, de sim blažen ali zveličan in sim tudi zmiraj bil.“ — „Po pravici vam povém,“ mu na to zaverne Tavler, „vaše govorjenje mi je čudno in temno; prosim vas, pojasnite mi, kar ste rekli.“ Zdaj revež tako-le začne razkladati: „Rekel sim vam, de nisim nikoli imel slabega dné; zakaj dnevi so le takrat zares slabi, če

niso v to obračani, de se Bogú z našo vdanostjo čast daje, ki smo mu jo dolžni. Zmiraj pa so dobri, ako jih v njegovo hvalo obračamo, naj se zgodi, kar koli si bodi; in s pomočjo milosti Božje zamoremo to vselej storiti. Jest, kakor me vidite, sim bolen berač, v naj veči revšini. Po svetu hodim brez podpore, brez pribežališa, veliko pritežnost mi je prestati na mojih potih. Ako nič milošnje ne dobim in stradam, za to Boga hvalim. Ako me dež, toča, viharji nadlegajo, ako mraz terpím, ki sim skorej gol: se zato Bogú hvalim. Ako me kakor ubožnega reveža ljudje zaničujejo, za to poveličujem Božje veličanstvo. De ob kratkem rečem: Vse, kar je težavnega in natornemu čutilu zopernega terpeti, če me ljudje prijazno sprejemajo ali pa me preč sujejo, vse mi je izvirek, de Boga hvalim; moja volja je Njegovi volji podveržena, in jest za vse častím in preslavljam Njegovo sveto Ime. Tako je meni vsak dan dober, zakaj britkosti ne delajo hudih dni,

ampak naša nepoterpežljivost, ktera iz tega izvira, de se naša volja upira, ne de bi se podvergla, in Boga vedno hvallila in častila, kakor je dolžna. — Pristavil sim, de nisim bil nikoli nesrečen, de se mi ni nikoli kaj zopernega prigodilo: sodite sami, če ni resnično, kar sim rekel. Ali ni res, de se vsi prav srečne cenimo, ako so reči, ki se nam primerijo, tako dobre in tako koristne, de bi si jih ne mogli boljših in koristniših vošiti? Zarés, moj brat, kakor me zdaj vidite, zmiraj to srečo vživam. To vam stermeje obuduje; vender je pa vse prav res, kar govorím, in sami bote sprevidili. Nič se nam ne zgodí, razun kar Bog hoče, kakor veste; in kar Bog hoče, to je vselej naj bolji. Iz tega pa le to izhaja, de se moram srečnega ceniti pri vsem, kar od Boga prejmem, ali kar Bog dopusti, de od ljudi prejmem. In pa res, kako bi ne bil srečen, ako sim si svest in prepričan, de ravno to, kar se mi zgodí, je meni naj koristniši in naj naj primérniši?“

Castiti poslušavci! V tem odgovoru in razlaganji je ob kratkem toliko tehtnih in tako jasnih naukov, de mi ga ni potreba prav nič razjasnovati. Tavlerjev in beračev pogovor bomo jutri-večer dokončali, nocoj pa prestopimo k drugi cvetlici.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Marija pomočnica zoper strelo in ogenj.

Skorej vsako leto se sliši, de tu ali tam v bližnjih ali daljnih krajih je koga strela ubila. To je zares grozna smert, in šteje se med tiste primérljeje, ki molimo in prosimo, rekoč: „Nagle in neprevidene smerti: reši nas, o Gospod!“ V takih strašnih napadih je človek v trenutku živ in mertev, in nima še časa reči: „Bog bodi milostljiv moji ubogi duši!“ ter obžalovanja ali grevinge obuditi. Kdo vé, če ravno kakega terdovratnega grešnika, ki na Božjo milost greši, taka nagla in neprevidena smert to leto ne čaka, česar Bog obvaruj slehernega na prošnjo usmiljene Marije Device. Marija se je res tudi o germenji in treskanji že dostikrat skazala dobrotno pomočnico. V zapisniku Dobrovske

cerkve se marsikaj bere. Naj povém nekoliko, de tudi vi v nevarnostih k Bogu in k Marii kličete.

Od leta 1755 se to le bere. „Žena se nepoškodvana obvaruje, ko druge strela ubije. — Marija Terčkovka iz Polhovega gradca, ko je mesca malega travna strašna huda ura vstala, je presveto Marijo Devico Dobrovško na pomoč klicala, in desiravno je strela udarila in dve osebi zraven nje zadela in ubila, je vendar ona brez škode ostala, ter je na tem mestu svoji Otetnici zahvalo opravila . . .“

Prav ginljiv je tudi naslednji primérlej na Dobrovi od leta 1771:

V praznik sv. Jerneja pred deseto uro je bilo zrojilo tako hudo vreme, de je bila strela v bližnjem kraji neko hišo na Verhniku vnela in je do čistega pogorela; druga strela v Dragomêru je streho na turnu grozovitno razdjala, in še po družih krajih več škode napravila. Strašno pa je divjala v tem kraji (namreč, na Dobrovi), tako de je v sedmih minutah v treh krajih blizo cerkve udarila: prvič zunaj pokopališa kmali za kapelo v zémljo, potlej v neko smreko na bližnjem travniku Matija Ovna, ki jo je razčesnila (decorticando), enako je zadela hrast Boštjana Cepin-a. V drugo pa je trešilo v stolp te cerkve, ravno pred slovesno mašo

po odpetem Tantum ergo, je številko X ob uri s cementam vred odbilo, potem je šlo skoz stolp doli in je nekemu mladenču, ki je na oboku (velbu) stal, čevelj na nogi stergalo, njemu se pa vendar ni nič zgodilo; poslednjič je prederlo steno znotraj cerkve nad kerstnem kamnam, je naredilo skoz steno majhno čerto; pri velikih vratih je pustilo v steni majhno luknjo, ter je ravno pod velikimi vrati v zémľjo šinilo. Dosti čudno je, ker desiravno je puh nektere ljudi poderl, vendar v tako gosto z ljudstvam natlačeni cerkvi, ki je v cerkvi in v lopi stalo, ni nobenega ubilo, in tudi ne cerkve zlo poškodvalo. Nedvomljivo, pravi zapisnik, je tako milostno obvarovanje pripisovati zasluženju in priprošnji presv. Marije Device. To le pa se je v gnječi ljudstva zgodilo: Ko je vso cerkev žepleni smrad prešinil, kterega sim v sakristijo čutil, so ljudje menili, de streha ali turn gori, so se hitro iz cerkve zagnali in tri ljudi tako poteptali, de jim je besedo zaperlo in smo jih mogli odvezati in v sveto olje djati. Vendar so se pa popoldne zopet zavedili in moč dobili, ter se domú vernili. Bili pa so ti-le: Omožena neka žena, verhiška farmanca spod Lipe; deklica, polhograjska farmanca iz soseske Smrečje; in mladeneč, šentviški farman z Golega berda. Kdo bo dvomil, de je tudi tem presv. Ma-

rija s svojim varstvom zdravje in daljši življenje pridobila? Hvaljen bodi Bog, ki nas je med tako strašnim treskanjem in prečudnim bliskanjem po prošnjah Marije Device žive in zdrave ohranil!

Tako naznanuje zapisnik. Mi pristavimo samo to: Bodi si varstvo in bramba v tako silni nevarnosti po natornih ali čeznatornih potih, tega vendar ne more živa duša utajiti, de je od Boga, in de Marija v nobeni nevarnosti ne jenja svojega Sina prositi za nas, ki smo njeni otroci. Torej tudi mi kličimo:

O usmiljeni Bog! na prošnjo Marije in vsih svojih svetnikov reši nas letašnje leto treska in huđega vremena, toče, ognja in vsih velikih nesrč, — še nar bolj pa smertnega greha in nagle neprevidene smerti! Prosimo te, usliši nas!

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker je bilo branje od treskanja, naj bo tudi cvetlica taka. Ta cvetlica je netresk (tresk ali násterk) (*Sempervivum tectorium*), in najpred de se tako imenuje, ker so nevedni ljudje imeli misel, de ne treska, kjer ta cvetlica rase. Viditi jo je bilo torej pogosto po strehah v mahu, dokler so bile bolj

slamnate, kamor se je pa pogosto sama zasedala, ker taki prostor ljubi. Vse boljši netresk ob hudih urah pa je zvesta in zaupljiva molitev, na katero Bog dostikrat kar hitro nesreče odverne. Torej naj vam cvetlica netrísk pomeni zaupljivo molitev. Netresk rad rase visoko po strehah: tudi molitev nakviško gre, ona serca k Bogu povzdiga, je povzdigovanje duha k Bogu. — Netrísk ima debelo, mastno pérje, polno nekake sočnosti: molitev ima mogočne peruti, ki so zmožne človeka k Bogu povzdigniti, pa tudi od Boga doli naj večih dobrót sklicati, — molitev ima veliko moč. — Pravijo, de netrísk je dober za marsiktere domače zdravila, zlasti njegov sok mende pri bolnih ušesih pomaga, ako se vanje ožima: tudi molitev je eno naj boljših zdravil zoper mnoge dušne napake in bolezni, ktere se ne morejo tako lahko v hiši zaleči, kjer gospoduje zaupljiva molitev, roženkranec, litanije itd.; v taki hiši ima sv. Duh svoje stanovanje. Zlasti pa tudi za Božje zapovedi gluhi grešnik spresliši, ako začne zvesto moliti. — Ko

se cvetlica netresk dobro razrase in ima perje nad perjem na okrog kakor škodlasto strešico, potlej iz srede poldrug čevelj visoka štiblja požene in na nji se razcvete kaj lepa škerlatasto-rudeča cvetlica: ta lepa cvetlica pa je v duhovnem pomenu uslišana molitev, ona je krona ali venec zveste, stanovitne in zaupljive molitve. — Zoper hudo uro po mnogih krajih ljudje streljajo, zvoné in kadijo; te reči, kolikor niso z vražami sklenjene, niso grešne: tode naj boljši netresk zoper strelo in točo je molitev. Kteri pa po stari neumnosti še v copernice v oblakih verujejo, ali imajo z izmišljenimi in necerkvenimi tako imenovanimi „žegni“ opraviti, taki zoper prvo Božjo zapoved hudo greše in sami so dostikrat krivi, de jih še večí nesreča in huda ura zadene, ker nočejo ume-ti, kaj se pravi: „Častite oblaki in bliski Gospoda,“ kteri sam je gospodar na višavah.

Premišlujte do jutri prvo Božjo zapoved: „Verovaj v enega samega Bogá,“ in kdor ima priložnost, naj bere v keršanskem nauku njeno razlago.

Šestnajsti dan.

Benedicat terra Dominum ; laudet
et superexaltet eum in saecula.

*Časti Gospoda zemlja ; hvali
in povišuj ga čez vse na ve-
koma.*

Dan 3, 77.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Nobena reč nam ni tako bliženj vzrok, Boga častiti in hvaliti, kakor je naša mati zemlja. Na nji smo stvarjeni, na nji živimo, na nji imamo vse telesne potrebe, vse pomočke za srečno prihodnost. — Vse je pa tudi na zemlji prečudno, in naj pred njen začetek in njena vravnava. V začetku je Bog zemljo stvaril, pravi sv. pismo. Pa zemlja je bila pusta, prazna in tema je bila nad breznam. Kakor vsaka reč na zemlji po naredbi modrega Stvarnika v začetku nima svoje prave podóbe, umpak jo še le sčasama dobí, takó je bilo tudi z zemljo samo.

De bi pa kdo ne menil, kakor nejeverniki in bogotajci, de se je zemlja sama od sebe tako oličila in olepotičila, torej sv. pismo naravnost pravi: „Duh Božji se je razprostiral nad vodami.“ Olepšanje zemlje je delo sv. Duha. Ni bilo na zemlji spervega ne človeka ne živali, ne gore ne doline, ne drevés ne zéliš, in nobene lepote ne. Bila je sama hmota, neverdjana, neoličena zmešnjava vsih rečí, in vse je bilo v gosto temo zagernjeno. Kakor ume-tin lončar sčasama iz umazanega ila napravi naj lepši posode, tako je sv. Duh iz te soderge in srove gruče sčasama tako lepo zemljo napravil, in djal jo je v zvezo z drugimi nebesnimi trupli ali kroglami, tako de na ničimur ne stoji, za nič ni obešena, nobena reč je ne podpira; vender ona že toliko sto in sto lét po nebu po svojem tiru téka, de se nikoli ne spotakne, nikoli ne zajde v stran, nikoli se ne zaletí, nikoli ne zastane. Na tanko se prisuče v 24 urah sama okrog sebe; gotovo o

pravem času — v 375 dnéh in 6 urah, to je, vsako leto prisopiha okrog solnca, in nikoli nič ne zamudi in nič ne prihiti. In tako tenko se svojega reda derží, desiravno ima 131 milijonov milj dolgo pot opraviti, in pa taka veličina in taka teža, ktere poveršje 9,260,500 štirjaških milj obsega. O prečudno delo vsegamogočnosti Božje, — o lepa oprava in vravnava sv. Duha! — Kakor se je pa sv. Duh takrat, v začetku, razprostiral nad vodami, de je stvarjenje v red deval, zemljo lepšal; tako se razprostira še zmiraj, zaljša travnike z zelmi in travicami, njive z žitam, verte s sadjem; ohrani obnebjú njegove tice in milijone živalic, ki jih naše oko še vidi ne; morja, ki imajo nad dvé tretjini vsega prostora, z ribami in morskimi zvermi napolnuje. Živi pa tudi tebe, o človek! Torej ne opusti moliti k sv. Duhu pred jedjo in po jedí.

Naj bolj čudno pa je, de tudi tiste reči, ki se nam in našim berlavim očém vse zmešane in zmedene zdé, so v ta-

ko lepem in imenitnem soglasji z našo pravo srečo, z blagram sedanjega in prihodnjega življenja, de se človeški um nikoli ne bo mogel prečuditi, ko se mu bo enkrat vse razjasnilo. To je spoznal uni modri berač, ki sim sinoč popisoval, de še ni nikoli imel nobenega hudega dné, de še nikoli ni bil nesrečen, temveč de je bil zmiraj prav blažen ali zveličan. Vpraša ga pa Tavler nadalje, kako de on ta prečudni nauk, ki ga tolikanj srečnega dela, v djanji spolnuje? Odgovori mu revež: „Tako, de z Bogam živím, kakor z očetam, ki svoje otroke ljubi. Nikoli ne pozabim, de ta modri in mogočni Oče vé, česa potrebujemo, in de nam bo zanesljivo tudi dal. Naj je pa to, kar se mi dogodí, čutilu natornega človeka nasprotno, ali pa prijetno; naj že je sladko ali grenko, naj po svetnem videzu obrodi čast ali sramoto; naj je zdravju koristno ali škodljivo: pri vsih okolišinah vender vse sprejmam tako, kakor reč, ki je v tem trenutku za me boljši nad

vsako drugo reč. Po tem takem sim bolj z njo zadovoljin, kakor bi zamogel biti, ne vém s kakošno rečjo, ktero bi po drugi poti dobil. Tako tedaj je za me vse sreča, kar koli se mi priméri, in ni je reči, de bi za njo Boga ne hvalil.“

„Dajte, razlagajte mi še svoj tretji odgovor: de nikoli niste brez blaženosti; povém vam, de to razlaganje, menim, vam bo težko, reče Tavler. „Vender pa upam, de vam bom tudi to lahko razložil in z razlago vstregel,“ odgovorí revež. „Priterdili mi bote saj to, de tistega človeka bi blaženega šteli, kateri bi svoje namene brez zadržkov dosegel, čigar želje bise vse spolnovale. Ni ga pa gotovo človeka, kateri po mislih svetá živí, de bi zamogel to blaženost popolnoma doseči; le samo nebeškim prebivavcem, kateri so svojo voljo z božjo voljo dokončano sklenili, je taka blaženost prihranjena. Veste pa, de smo že tukaj na tem svetu poklicani, tega vdeležiti se, in z zedinjenjem svoje volje z božjo voljo nam je dano to bla-

ženost doseči. Tako popolnoma zedinjenje pa je zares zmiraj s predragim miram spremljano, kateri je kakor predokus nebeške blaženosti. To tudi ne more drugač biti, zakaj tisti, ki le to hoče, kar Bog hoče ne zadene na noben zadržek svoje volje; vse njegove vošila se morajo dopolnjene čutiti, ker so soglasne ali edíne s tem, kar Bogu dopade. Taki človek tedaj, je blažen, zveličan, in to blaženost imam jest, ona je jedro mojega veselja. V vsem, kar koli Bog stori, najdem sladkost, ki je stokrat bolj prijetna, kakor pa je sladkost pri tistem človeku, kteremu se vse njegove nagnjenja spolnujejo.“ To razlaganje je navdajalo Tavlerja z novim začudovanjem zavolj velike modrosti unega reveža. Naj seže pa tudi tebi v serce, o človek, de ne boš toliko grešil zoper dobrotno previdnost Božjo, ki vse dobro, vse prav, vse v tvoje zveličanje dela.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija studenec usmiljenja.

Sv. Bonaventura imenuje Marijo studenec usmiljenja. To je pač lepo in razveselivno ime. O kako dostikrat ubogi Evini otroci pridejo v take zaderge, de ne vedó ne naprej, ne nazaj, in jim je njih nezgoda tolikanj hujši, ker so si jo več ali manj sami krivi, in nimajo vselej tacega razsvitljenja v težavah, kakoršnega je imel ubožec, od kterega smo ravno kar premišljevali. V poduk in tolažilo tudi takim pa neki gospod na dostojni stopnji časti sedanjega časa to le pripoveduje.

„Mladost ni vselej modrost. To se skorej vsak dan vidi ali sliši; in taka se je bila tudi meni pripetila. Nekoliko mladostne lahkomišljenosti, pa tudi razžaljena častiželjnost me v tako zadergo pripravite, de sim skorej na tem, nad boljši prihodnostjo obupati. Vprašam naj pa pri tej priči: Kdo je srečen na svetu? — Učijo, de tisti, ki v gnadi Božji živi. Te resnice gotovo nobeden ne more ovreči. — Drugi menijo, de tisti je srečen, ki vsega zadosti ima, karkoli mu serce poželi. Tode sv. Duh jih zaverne, rekoč: „Vidil sim vse, kar se pod solncem godi, in glej, vse je nečimernost!“ — Modrejši me-

nijo, de tisti na zemlji so srečni, ki spoznajo, de so kdaj nesrečni bili, — in imajo prav; ker sama skušnja nas uči, de človek, ki je bil slep rojen, nima nikdar tako goreče želje, gledati obličje svojih ljubih staršev, rumeno solnce, prijazno luno, migljajoče zvezdice, lepôt Božjega stvarjenja, kakor pa tisti, ki je po kaki nesreči vid zgubil. Enako, kdor nikoli bolan ni bil, ne zná ceniti dobrote telesnega zdravja; in kdor nikdar ni kaj grenkega pokusil, gotovo ne vé, kaj de je sladko. — Jest pa sim bil do čistega nesrečen, ker kuhal se je v meni strupén serd zoper ljudi, in kar je še nar hujši, pa prav lahko zapopadljivo: Boga moliti se mi nikakor ni več dalo! — V tej dušni temoti grem nekega dné mem ljubljanske farne cerkve „Oznajenja Marije Device pred móstam;“ — kar me notranj nagib spreletí in v omenjeno cerkev žene. Poslušam, in pa s takim čutam, kakor mornar, ki je v viharji in smertni nevarnosti na širokem morji, in daljno luč zagleda iz otevnega zavetnika. Stopim v cerkev in zdi se mi, de kakor bolno detice tu pridem ljubeznjivo Mater v svoji bolezní pomoči prosit. Enak cestninarju (colnarju) sv. pisma pokleknem blizo vélikih vrát, in obljuje delam, prosim in molim, sam več ne vé, kako dolgo? Tega pa vender svoj živi dan

več ne pozabim, de ko spet vstanem in iz Božje veže grem, sim menil, de sim ves pre-rojen, in kmali se tudi prepričam, de svet ni tako čern, kakor se mi je poprej zdel, in spet se mi upanje v serce verne. V malo dne-vih se moja osoda spremeni. Znani in ne-znani dobrotniki se oglasijo, in me po svoji zmožnosti podpirajo. Bog je njih serca ga-nil; oblaki moje otožnosti zginajo, in solnce za boljši prihodnost mi spet tako prijazno zasije, de sim mogel s serčno hvaležnotjo spoznati, de moj Bog me ni pozabil in za-pustil, in de moja preblažena Mati Marija je zmiraj nad menoj čula in za me pri Bogu prosila.“

Preljubi kristjanje! Taka skušnja zamo-re res tolažljiva biti za marsiktero užaljeno serce. Mladi ljude, ki ste začeli prepozno mis-liti, de vam je treba za starost se kaj na-učiti, kakega reznega opravila lotili se; sta-reji obupani kristjanje, ki ste se na duši in na telesu zanemarili; šolski učenci, ki ste na krivo pot zavili; zlasti vsi, ki ste svojemu Bogu zvestobo prelomili: nikar se ne pogre-zujte v mlakužo otožnosti; tudi vam je še odperta pot k nebeškemu Očetu in v naročje usmiljene Matere Marije. Pokleknite tudi vi v hiši Gospodovi pred sv. Rešnje Telo, ali pred Mariin altar, razlite svoje serce, kakor uni mladeneč, in zanesite se, de ne bo za-

stonj! Bog vas ni še izbrisal iz svojega zapisnika, in berž ko se vi k Njemu obrnete, se bo obrnil tudi on, vaš Oče, k vam.

Ti pa, o Marija „studenec usmiljenja in pomoč kristjanov!“ ozri se nocoj z milostnim očesam na vse pričujoče, kateri tvoje pomoči potrebujejo!

Cvetlica za vsacega na dom.

Imenitna zdravilna cvetlica, razširjena po vsem svetu, je svišč ali lecján (Gentiana); vzemite ga seboj domú, vam utegne kaj koristiti. Lecján rase po planinah, logih in samotah, in je s svojo grenkobo kakor neko znamenje terpljenja in znotranjega zapušenja. Lecjan je grenek, pa zdrav za želodec, kteremu moč daje; tako tudi ga ni kmali hujšega terpljenja, kot je znotranje zapušenje zlasti kdor ga ne zná prav obračati: tode to terpljenje ima za dušo posebno zdravilno moč, ker jo s svojo grenkostjo od svetá odterga in k Bogu oberne. Neko pleme svišča ali lecjana (G. verna) ima prelepo višnjevo cvetno krono na dnu, v sredi krone pa mило

belo zvezdico. Taki mili zvezdici stè tudi tebi v znotranjem terpljenji in zapušenji dvé: Zveličar tvoj v svoji žalosti na Oljski gori, in pa njegova deviška Mati, kakor „Mater Dolorosa,“ „Mati sedem žalost.“ Na ti zvezdici obrni svoje oko, naj bo tvoje znotranje terpljenje zadolženo ali nezadolženo: in pomagano ti bo.

„Žena glej, tvoj Sin! Sin glej, tvoja Mati!“
Te besede premislite trikrat do jutri.

Sedemnajsti dan.

Benedicite montes et colles Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda goré in hribi; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 75.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Hribi in goré naj hvalijo, časté, povišujejo Gospoda, ki sami bolj ali manj visoko v nebo kupé. Časté in hvalijo naj gore in hribi Gospoda, na katerih rase toliko prelepega drevja, toliko lepodišečih in zdravilnih zelišč, iz katerih izvira toliko bistrih studencev, kateri hranijo v svojem drobu toliko koristnih rudnin, toliko železa in jekla, toliko srebra, zlatá, demantov in dražih kamnov! Ostanimo pa nekaj malo le samo pri rudninah, in kmalo bomo vi-

dili, kako hvalijo gore že le samo v tem plemenu svojega bogastva po vsi zemlji Gospoda. V 5. stoletji po Kr. r. so začeli na visoko postavljati posebne klicavce, kateri sami Bogu hvalo oznanujejo, pa tudi druge k češenju Gospodovemu kličejo; usta imajo ti klicarji brončene, jezik pa železen, imenujejo se zvonovi, in škof Pavlin v Kampanii na Laškem jih je bil ob tistem času mende prvi v cerkveno rabo postavil, do 8. stoletja pa so se bili že po vsem keršanskem svetu razširili. Zdaj pa je res ni kmali stvari, ktera bi toliko pripomogla v češenje Božje, kakor zvonovi. Ne le samo, de nam tolikokrat napovedujejo: „Zdaj bo sv. maša in daroval se bo Edinorojeni za vas umerljive ljudi nebeškemu Očetu; zdaj je šel eden naših bratov ali sester v večnost, odkrite se tudi vi gospôski in molite nekoliko malo za njegovo dušo; zdaj nesó zemeljske ostanke enega izmed vas na pokopališe, tudi z vami se bo skorej in skorej enaka zgodila.“

Zdaj vam napovedujejo, de je blizo praznik Gospodov, Matere Božje, kakega svetnika: že naprej se spomnite, de vas Božja in cerkvena zapoved oestro veže ob tacih dnevih od dela prenehati in z Božjo službo jih posvečevati. Ne le vsako uro, tudi še vsako četert ure tebe, o človek, zvonovi opominjajo, de pa le spet si toliko in toliko bližej večnosti! Kako je pa opoldne, zvečer, . . . ko zvonovi po vsem mestu, po vsi sosesčini — čez hribe in loge zakličejo: „Angel Gospodov je Marii oznanil.....?“ Ali se zbudi tudi tvoje serce, ter sežeš v to častitljivo soglasje in nadaljevaš: „Češena si Marija, gnade polna.....?“

O preljubi! nikar ne misli po zmoteni oliki tega sveta, de je kaj priprostega, kaj zaničljivega, odkriti se in živega Boga moliti, kadar te zvon k temu povabi. To je eno izmed naj častitljivših, izmed naj lepših djanj vsacega človeka, čigar serce ne kliče z luciferjem: „Najvikšemu hočem enak biti, in nad

zvezde bom svoj sedež postavil!“ Boga moliti — to je kaj lepo, kaj častitljivo delo, to je — po pravici vam povem — naj bolj pošteno djanje vsacega človeka. Boga se ne sramovati, to je še lepši kakor pa pismovnico odpreti in bankovec za 5 gld. revežu podati. Hribi in doline, višave in globočine naj torej o angelovem češenji povelečujajo Boga, vsak dober duh naj hvali Gospoda!

Ker smo pa že pri rudninah, poglejmo tudi, kako naj rudnine in kovine po poti križev in britkost Gospoda hvalijo? — Zguba denara, spodbijanje pričakovanega dobička, goljufije, prehitovanja, prekanljivosti, silne ogoljenja tega, kar človek ali že po pravici ima ali pa morebiti po krivici posestva, so dostikrat vzroki nar hujših prepиров, kateri so ravno nasprotje tega, kar se hvala Božja imenuje. To pa zato, ker človeku ne moreš kmali hujši rane vsekati, kakor če sežeš v to, kar je njegovega. So pa serca tako močno

vterjene v čednosti, de tudi take zgube ko jih ne morejo odverniti, mirno prenašajo. Vender le malo tacih je. Ulice in ceste se dostikrat razlegajo od preprirov, kletvinje in razgrajanja tacih, ki grejo v sodnije ali iz sodnij, kjer se poganjajo za to, kar je „tvoje“ ali „moje.“ Kaj tedaj ti je početi, kadar krivično zgubo terpiš, de ostaneš človek, de se skažeš kristjana?

Ravno tista vdanost v voljo Božjo, od ktere letas vsak dan v Šmarnicah kaj slišite, je potrebna, in mir se bo ohranil. Naméri se, de moraš kako reč v drugič plačevati, ker pervega plačila ne moreš dokazati; ali de moraš plačevati dolgove družih, za ktere si bil porok; de zgubiš pravdo, ki misliš, de bi jo po pravici mogel dobiti; in še prav veliko enacega. De v tacih narhujših primerljajih mirno serce in keršanski pokoj z nasprotnikam ohraniš, poslušaj, kaj neki učenik pravi: Ako ima nasprotnik oblast in silo, take reči od tebe tirjati, misli si, de tebi Bog

hoče tako poskušnjo in nesrečo dopustiti. Še več; misli si, kakor bi Bog od tebe ta denar ali to zgubo tirjal; in če tí to krivično plačilo, ko se že nikakor ogniti ne moreš, s tem namenam opraviš, de bi Bogu dopadel z vdanjem v Božjo voljo, takrat ti gotovo Bogú daš, kar moraš po krivici plačati. Nikar ne misli tukaj, de zagovarjam krivico tvojega oderuha; njegov greh ni zato nič manjši, ker ti krivico voljno terpiš; ampak tebi je neizrečeno veliko zaslužnje pri Bogu za zgubo, ktero ti je Bog dopustil zavoljo poskušnje, in jo poterpežljivo prenašaš. O kolike milosti so tistim prihranjene, kateri tako delajo!

De se vam to pojasni, mislite si dva človeka; eden z vdanostjo v voljo Božjo prenaša, ker mora prisiljen ali morebiti celo krivičen dolg plačevati, zato ko se po zunanji pravici od njega tirjati zamore; — drugi pa ravno toliko vbogajme dá, kolikor je mogel ta posiljeno pa krivično plačati. Vedite, ko-

likor koli prečudno velike so tudi zasluženja, ktere milošnja že tudi na tem svetu darovavcem pridobi, je vender še veliko bolj zaslužljivo delo djanje tistega, kteri darú svojega denarja ne dá, komur bi sam hotel, ampak v duhu vdanosti v voljo Božjo tistemu, kteremu ga je dati primoran. V tem primerljeji je dar prost vsake lastne volje, torej je od strani dajavca čistejši in prijetniši pred Bogam. Tako se zgodi, de dajavec tega, kar ni dolžan in mora dati, ima veliko zasluženje zato, ker se ti sili v voljo Božjo vdan podverže; uni pa, ki krivično tirja, ima velik greh, in je dolžan storjeno škodo popraviti, ako se želi z Bogam spraviti. In ako milošnja naj obilniši in naj bogatejši blagodare Božje nad deržine z nebes priklicuje, se smé delu, od kterega smo govorili, še častitljivši sad prištevati in od njega pričakovati. Nikomur tedaj, kdor po nedolžno kako škodo ali zgubo terpí, ne bodi britko pri sercu, naj nikar zato v jezi in sovraštvu ne živí s

svojim bližnjim, naj ne opravlja, ne kolne, — ob kratkem, naj ne podira mirú zavolj tega, zakaj Bog bo njegov čezobilno bogati povračevavec.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Alfons Marija Ratisbon.

Prevzetni ljudje se včasi s hribi primérjajo, torej jih Bog dostikrat poniža, de so kakor doline in jih po tem v svojo službo posvetí. Taka je bila z Ratisbonam. Rojen od bogatih, imenitnih judovskih staršev v Strasburgu, se je veliko učil in se prav posebno izobrazil; imel je pa tudi na zbiranje vse, kar zamore človeško serce poželeti in kar mu je bogastvo zmožno dati. Njegov brat Teodor, ki se je bil pa že poprej dal kerstiti, ga je že delj časa priporočal v molitev bratovšine presv. in neomadežanega serca Marije Device, de bi tudi njega na Marijno prošnjo pridobil za vero v Kristusa. Njegova molitev je bila uslišana. Dogodba, kako se je to dognalo, je nova in ne nova; skorej nova je, ker se je dogodila v naših dnéh, v obličji sv. Očeta v Rimu, ker jo vesoljni svet vé, in ker je spreobrnjenec še v življenji. Ne-nova je, ker je od nekaj časa od nje precej

potihnilo in jo mladost malo vé, de si tudi je ravno tako očitna in nevtajljiva, kakor ginljiva in podučljiva. —

Alfons, takrat 28letin mladeneč, je sovražil svojega brata, ker je bil zapustil vero svojih očetov; ravno tako pa je čertil katoliško vero in njene naprave. Ljudje višjih stanov imajo namreč prav pogosto to vražo, de je nepošteno zapustiti vero svojih prednikov. Brez ozira na to, de je potem takem Luter nar bolj nepošteno delal, ker je zapustil katoliško vero svojih sprednikov, je pomisliti to, de resnica je prva reč, in te je dolžan vsak iskati, kdor je nima. Ako se tedaj krivoverec ali nejevernik prepriča, de ni v pravi veri, ktero je Bog razodel, zakaj bi bilo nepošteno, svojo napčno vero zapustiti? Vsak previdni človek mora spoznati, de v zmoti ostati, to bi bilo nepošteno; ne pa zmoto zapustiti.

Ob nekem kratkočasnem popotvanji v Rim se snide Alfons v Rimu z baronom Teodorom Bussierre-am (Bisieram), prijatlam v mladih dneh, ki je pa v katoliško cerkev prestopil in je zdaj med katoliškimi učenimi ter pobožen katoličan. Le-tá ga je pregovoril, de si je dopustil svetinjo neomadežanega spočetja Marije Device na vrat obesiti in je obljubil molitev sv. Bernarda „Memorare“ (Spomni se . . .) zjutraj in zvečer brati. To

je pa storil le iz nekake norčije, in vnémarnosti le zavolj prijatla, in ni nič deržal do tega. —

20. prosenca 1842 hodita oba po cestah rimskega mesta in stopita v cerkev sv. Andreja, kjer je imel Ratisbonov prijatelj v sakristii zavolj nekega pokopa opraviti. Alfons ostane v cerkvi in jo ves merzel ogleduje. Kaj de se je bilo ondi z njim zgodilo, sam nadalje tako-le pripoveduje: „Bil sim kak trenutek v cerkvi, kar se me loti neprevidama neizrečen nepokoj. Pogledam, in vse poslopje mi je bilo zginilo spred oči. V sami stranski kapeli je vsa svitloba kakor zedinjena, v sredi te žarne svitlobe pa se je prikazala na altarji, v veliki leskečnosti, polna veličastva in ljubeznjivosti, Devica Marija, kakoršna je na čudežni svetinji neomadežanega spočetja. Nepremagljiva sila me je k nji vlekla. Sveta Devica mi je z roko znamenje dala, de naj poklekнем in nikar ne nasprotvam. Po tem je dala drugo znamenje, kakor bi hotla reči: „Tako je prav!“ ... Na obličje se na zemljo sklonem... Nič mi ni govorila, pa vse sim razumel.“ — Posebno čudno je to, de kratki tisti trenutek, ko se mu je bila Marija razodela, je bil zadosti, de jud, ki do takrat ni imel nobenega zapopadka od resnic katoliške vere, je dosegel tako jasno spoznanje sv. vere in vsih keršanskih resnic, in pa tako natanko,

de so se vsi čudili, kateri so ga slišali od teh reči govoriti. Našli so ga na zemlji ležečega in s solzami oblitega. Prosil je za sv. kerst, in enajst dni po ti prečudni prikazni in spreobrnjenji je bil keršen, birman in obhajan. Ko je pa dosegel visoki dar keršanstva, je hotel tudi popolnoma kristjan biti. Odpovedal se je svetu, in v Avinjonu na Francoskem se je pridružil Jezusovemu redu, ravno temu redu, ki ga je poprej posebno sovražil in preklinjal. To spreobrnjenje je toliko bolj čudno, ker Ratisbon, kakor je dandanašnji le prevečkrat pri učenih, ni imel nobene vere, tudi judovske ne, od ktere je bil pa še ohranil judovsko neugasljivo sovrašтво do keršanstva. Tako naglo ozdravljenje iz tako silno hudega sovražnika v naj večega spoštovavca keršanstva, pa toliko razsvitljenje v enem trenutku, to je čudež milosti Božje na prošnjo Marije Device.

Vidiš tedaj, kristjan, koliko moč ima tudi Božja Mati do serc človeških otrok. Mogoče je, de tudi tvoje serce ni kaj v dobrem stanu. Kako spolnuješ sklepe, ki si jih delal o velikonočni spovedi? Ne mara, spet v greh lezeš? Kaj pa še le če velikonočnega Obhajila nisi opravil? — Veš, ljubi moj, če si v kaki dušni zadergi, pri svoji Materi Marii pomoči iši, in njeno navdajanje poslušaj, kakor Ratisbon; pa milo prosi in zaupaj, de

se ti bo še pomagalo. Nikar pa se ne mudi! Opravi v majniku, kar si prestopivši cerkveno zapoved zamudil o Veliki noči. Zdihni torej k Marii:

O dobrotljiva; o usmiljena Mati, ki skerbiš tudi za grešne otroke, in zgubljene domú kličeš; prosim te ponižno, še enkrat mi pomagaj, de se iz železja svojih grehov rešim in med Jezusove svete ovce nazaj pridem. Marija pomagaj, pomagaj. Mati! Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Cvetlica mlič ali regrat (*Leontodon taraxacum*) naj vam do jutri služi v premislik. Ta priprosta, bi djal, kmečka cvetlica rase po vsih potih, mejah in travnikih, in je torej v tem pomenu znamenje ponižnosti in priprostosti. Z receljni se otroci igrajo in iz njih obročke in verige ali ketine delajo: ponižnost pa je ravno prvi roček ali klep za zlato verigo vsih čednost, ktera mora do nebés seči, ker na ti zlati ketinici tvojih čednost te bo enkrat angel varh potegnil v nadzemeljsko nebeško kraljestvo. Iz korenine, perja in stebel se cedí bel mleček, kateri na koži znamenja zapusti: iz

ponižnosti pa izvira lepo mlečice čednost v mislih, besedah in v djanji. — Regrat je prav dober za mnogotere zdravila, kakor je sploh znano: tudi ponižnost je naj boljši zdravilo zoper mnogotere dušne bolezni, posebno pa zoper napčno boječnost; kader je treba obtožiti se svojih grehov v odkritoserčni spovedi. —

Ker je bilo v začetku rečeno, de naj hribi časté Gospoda, torej priporočite enkrat do jutri Jezusu „Ekce Homo“, in enkrat pa žalostni Materi Božji hribe, de bi se spreobrnili. Hrib je napuh, priporočite torej tiste, ki jih prevzetnost od pokore odvrča, de bi se taki hribi spreobrnili, kakor Ratisbon, in začeli hvaliti Gospoda.

Osemnajsti dan.

Benedicite universa germinantia in terra Domino : laudate et superxaltate eum in saecula.

Častite Gospoda vse rastline na zemlji; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 76.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Bog je bil tretji dan vodo od suhega ločil, morja in jezera z mejami ogradil, vodam njih struge naredil. Zemljo pa, ki je bila gola, suha in prazna, je bil Bog v svoji nezmerni modrosti sklenil lepo obleči. Rekel je: „Zemlja naj požene travo, ki zeleni in dela seme, in rodovitno drevje, ki rodi sad po svojem plemenu, kterege seme bodi v njem na zemlji. In zgodilo se je.“ (1. Moz. 1, 11.) Kakor bi trenil, se je prikazalo

milijone in milijone zeliš, trav, cvetlic in drevés v toliki obilnosti in mnogoterosti, v tako živih barvah, de človek ne vé čemu bi se bolj čudil, ali množici, ali lepoti, ali dobroti? In le-té ostanejo tavžente let in se zasévaje, de si tudi človeška roka pri njih nar večem delu nima nič opraviti. Premisli to čudno stvarjenje, o človek, ki imaš kaj čutila. Le samo razločnih rastlinskih plemen štejejo učeni nekako osemdeset do stotavžent, nekteri pravijo celo dvestotavžent. Koliko je pa potlej vsacega plemena število posebej na zemlji? Kdo jih more le na enem samem travniku ali vertu sošteti? Kdo vé, koliko je lanénih, pšeničnih, prosénih stebel na eni sami njivi? Koliko je zelenih peresic na enem samem drevesu? In glejte! kakor ima neskončno modri in vsegavedoči Stvarnik vse naše lasé štete, tako vé tudi za število vsih bilk, travic, zeliš in cvetlic, pa tudi vseh peresic in vsih semen in naj manjših drobcev. O prečudni zapisnik Božje vsegavednosti! Ali

spoznaš, o človek, kako malo pa tvoj spomin obsega, kako malo tvoje oko pregleda? — In kolika je dobrotá Božja v rastlinstvu! Ne le vsaki rastlíki sploh, ampak vsaki koreninici, vsakemu perescu, cvetu in semenu je Bog svojo moč dal; nektére bolj koristijo kakor zdravilne zeliša, druge bolj razveseljujejo s svojo lepoto, druge s svojim prelepim duham, druge v živež služijo. Naj pa popíše kdo lepoto in prid drevés, če more. Kako ginljivo je že v gostem logu med visokimi jelkami, mecesni, smrekami, med debelimi hrasti, bukami, javorji itd. Vidi se prav živo mogočnost Božja, ki jih od stoletja do stoletja iz tlá kliče, redí in ohrani, nektére po 300, 500, 1000 let. V Orotavi na otoku Tenerifi v atlantiškem vélikem morji, govore, je nekako „drakonovo drevo,“ ki je neki celo 5000 let staro. V Egiptu blizo Kaire se kaže tako imenovano „Marijno drevo“, ki govori zročilo, de so Jezus, Marija in Jožef o svojem begu v Egipt pod njim počí-

vali. *) To je vse mogoče, vender pa slehern vé, de to ni kaka verska resnica. — Če je pa že drugo drevje tako imenitno, kaj bomo rekli še le od sadnih drevés? Ako hodiš po vertu, ki je poln sadnega drevja z vsakterim naj lepšim cvetjem; ali če sediš pod drevesam, ki se mu vse veje in verhovi sadja šibé; ali gledaš n. p. češnjo z zrelim sadam, ki se že od deleč kakor škerlat lepo rudečí očesu: če pa ti pri vsem tem imaš mlačno serce in tavžentkrat Boga ne hvališ, — vprašam te, ali si ti živinče ali človek? Enako čudna, o sto- in stokrat prečudna je dobrotta Božja v vertnih in poljskih pridelkih. Ti žanješ rumeno pšenico, beli ječmen, sivo rež, gladko prosó, černo jejdo na polji, — pa se z rokami v smertnem grehu teh lepih darov Božjih dotikaš, — ali pa saj tvoje usta nimajo besedice za hvalo Božjo: povej mi vender človek, kakošno — čigavo serce imaš ti? —

*) Vid. Volksfr. Beilage 1864.

Ti voziš domú velike vozove debelih podzemljic, korenja in repe, — ali pa tako polnega snopja, de se vse šibi in omahuje, — ti mlatiš, maneš in spravljáš naj lepši pridelke, — zraven tega pa veliko preklinjš, pa tudi nesramožljivo norčuješ in žališ Njega, ki ti je vse to dal! — Pa tudi greš in s takimi darovi Božjimi svojo pamet zapraviš, n. pr. z vinam, s požrešnostjo, in ne de bi jih hvaležno in zmérno vžival! Povej, o človek, od kod si doma, kje si se človečnosti vabil, kje si se vere učil? Pa tudi to-le je prav hude graje vredno: Ti veš, de še enega klasú iz zemlje obuditi ne moreš, de ene same grozdne jagodice ne moreš z vso svojo umetnostjo narediti in ozoriti, de naj manjšega peresca zelenjave in prikuhe nisi zmožin stvariti; vender greš morebiti k mizi in od mize in nisi prav nič hvaležen Njemu, kateri ti je vse to oskerbel. — Če se pa nameri, de ti ktera koli reč dobro ne ugodi, de ni prav dobra letina, de te sploh kaka nesreča

zadene; takrat si pa hud, nejevoljin, nasajen in navtisenjen, kakor bi te bila naj veči krivica zadela, kakor de bi bil Bog tebi vse dolžan, ti pa njemu nič ne! Ali ni tako djanje nespametno, brez glave, silo nehvaležno? Veliko veliko dobrega nam Gospod odmakne zato, ker mu za njegove darove nismo hvaležni in ker jih nepridama vživamo. Če tedaj moramo nekoliko bolj stradati, ker so pridelki na polji in zaslužki pri rokodelstvu pičili, če pri zdravji kazí, in še več enacega: spomnimo se, de vse te in še veliko hujših kazen smo vredni. Prenašajmo pa z dobrim sercem pritežnosti, spreobernimo se iz celega serca, in kmali se bo tudi Gospod k nam potolažen obernil.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Zveličani Simon Garčja.

Sv. Bernard imenuje Marijo „nebeško cvetlico“, in kdaj se ta primek lepši podá, kakor pri današnjih Šmarnicah, ko nas sv. Duh opominja: „Častite Gospoda vse rastline

na zemlji!“ Smemo pa brez strahú tudi reči: „Hvalíte Marijo vse rastline na zemlji!“ Take cvetlice, ki Gospoda častijo in Marijo hvalijo, so pa zlasti dobri ljudje na zemlji, posebno nedolžne otročiče, ki radi ročice sklepajo in lepo molijo, bi hotel take Marijne cvetlice imenovati.

Simon Garčja je bil izmed takih. Nad tem otročičem je bilo kaj posebnega, de je bil komej tri leta star, in že je povsod tiho molil, koder je šel. Čudili so se starši njegovi molitvenosti in niso vedili, kaj de moli; prislušujejo torej in začutijo, de moli češenamarijo; k nji je pa še zmiraj kake molitvice pristavljal. Kadar je bil nekoliko odrasel, je molil vsak dan tudi rožni venec ali roženkranec, in to molitev je tudi drugim živo priporočal. Njegovo prizadevanje ni bilo zgubljeno; veliko jih ga je poslušalo in njih plačilo je bilo, de so dosegli veliko ljubezen do Marije. Ko je bil pa pozneje pristopil v red sv. Frančiška Asiskega in je bil ondi korovodnik, je zapisal na vse stanice samostanskih sobic molitev, ki se še današnji dan z zlatimi čerkami zapisana hrani v sveti hišici v Loreti, namreč:

Češena, hči Boga Očeta;

Češena, Mati Boga Sina;

Češena, nevesta sv. Duha;

Češena, tempelj cele presv. Trojice!

To molitev je učil tudi druge moliti; on sam jo je pogosto molil, in vse svoje prošnje je z njo sklepal; celo v spanji mu je bila na ustnicah. — Delal in pletel je iz mnogoterih cvetlic lepe in zale venčike in krone in jih je daroval visokomilostni Marii Devici, ter jo je slovesno pozdravljal: „Češena, hči Boga Očeta itd.“ Ti venci pa so bili le kakor znamenje njegovega naj lepšega znotranjega venca, njegove neomadežane čistosti. Marija namreč ga je bila za plačilo njegovega pri-serčnega češenja obdarovala z milostjo, de je ohranil tako čisto in lepo dušo, kakor jasni nébes. Nikoli v vsem svojem življenji ni bil omadežal kerstnega oblačila s kakim smertnim greham. Umirajoč še je molil k Jezusu in Marii, z bitko martro na persih, z molkam ali roženkrancem v roki. Njegovo neomadežano čistost je Bog precej po smerti poveličal, ker naj slajši duh je njegovo telo obdajal. (Ballinghem Calend.)

Ali ni res, kristjan, de ta Simon je bil prelepa rožica Marije Device, ki je sama naj imenitniši roža duhovna, milosti polna? O de bi za nas prosila, grešnike vse, in nam spro-sila, čisto in brez madeža živeti na tem svetu in svojo dušo za večnost oteti!

Cvetlica za vsacega na dom.

Nocoj vam dam cvetlico, ki se ji pravi rumeni šmarni križ *) (Tragopógon pratensis). Ta cvetlica je kakor podoba poštenega in nedolžnega mladenča, ali sploh modre mladosti. — Šmarni križ je to, kakor bi rekel križ sv. Marije Device. Ta križ pa je bil križ Jezusov, ki ga je tudi Marija v sercu nosila, in ga mora vsak na rame zadeti, kdor hoče Jezusov učenec biti. — Šmarni križ ima svojo lastno krono le samo zjutraj odperto: mladenču se prava krona življenja, resnična dušna lepota, le v njegovi mladosti odpira, to je, v jutru njegovega življenja, če namreč nedolžnost ohrani; če jo zapravi, ga čaka ternjeva krona ojstre pokore, ali pa pogubljenje. — Krona šmarnega križa je rumena ali zlata; taka zlata krona čaka nedolžnega mladenča ali device. — Šmarni križ je vsa mlečkasta cvetlica po koreninah in po stebli: po vsem znotranjem, v mislih, željah,

*) Bolj pogosto se imenuje tudi druga cvetlica šmarni križ, ki je pa višnjeva.

čutilih, v preblagem sercu modre mladosti se balzam nedolžnosti razliva, kakor belo mleko. Po telesu zapeljancev in pohujšanih teče pa črna kri dušne bolezni in jim kalí vse dni njih življenja.

Grede domú po poti se v mislih Marii Devici priporočite, de bi mogli svoj križ, kakoršnega imate, voljno nositi.

Devetnajsti dan.

Benedicite fontes Domino ; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda studenci ; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 77.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Ce imajo vode sploh nalogo, Boga hvaliti ; je studencem ta naloga še posebej spolnovati, ker tukaj se roka Gospodova tako posebno in tako prečudno razodeva, de bi mogel človek res biti terd kakor železo in jeklo, ako bi Boga ne hvalil, kadar to prečudno stvaritev in tovarno premišljuje ! Z nezmérno velikega morja se voda neprenehama vzdiguje v oblake kakor hlapovi ali sopari. Solnčna vročina jo somelje in stanjša. V višavi Božja roka iz sopa-

rov oblake dela; veter sopare in oblake na vse strani zemlje razganja. Oblaki in megle, kakor vidite, se naj rajši na hribe in gore usedajo. Kaj tamkej gori delajo? Hribe napajajo, žejo jim gasé. Oblaki in megle so namreč stanjšana voda, in te vode v podobi megle se goré na vsih stranéh navzemajo. Kdor je bil že v kaki podzemeljski jami, je morebiti vidil, de se mu je voda nad glavo zbirala in je na tla kapala. Kako je to mogoče? Od kod se je ta voda vzela? Kakor vidite, de se zemlja in kamenje večkrat poti, tako tudi perst, kamenje les in zeliše vlago in mokrotnost nase vleče, skoz nezmérno májhne žilice v zemljo preceja, in tolika množica vlage od vsih strani se pod zemljo zbira v studence, ki zopet iz zemlje, zlasti in nar boljši iz hribov in gorá tekó, in ljudí in živali tolikanj prijetno hladé, poživljajo, razveseljujejo. Ali ni tukaj roka Gospodova prečudna? Kdo bi to-

roj ne klical: „Studenci, častite Gospoda!“

Ali se ne bomo pa še posebno tudi temu le čudili? Ko zemlja podnebno stanjšano vodo skóz milijone nam nevidnih majhnih žilic po kamenju, lesu, persti itd. nase vleče in pod zemeljo zgostuje, se ta voda navzame dostikrat podzémeljskih zdravilnih rudnín in vsakoterih zdravilnih moči, in teče kakor zdravilni studenec iz zemlje, ki velik blagor razširja med bolnim in nadložnim človeštvam. Dostikrat tečejo taki studenci iz vročih zémeljskih predalov, ali pa tako globoko spod zemlje, de so sogreti, marsikterikrat celo kipeči, in služijo bolnemu človeštvu kakor toplice v mnogoterih boleznih in človeških stiskah. Vse to tedaj, vidiš, o človek, je zavaljo tebe! Ali moreš celo tako terd in neobčutljiv biti, de bi ne ljubil sv. Duha, ki je pisano, de se je razprostiral nad vodami, ki se razprostira

še zmiraj nad njimi in jih po tolikih potih tebi v prid obrača?

Kakor pa človek Božjo postavo prevrača ter Bogú pokoršino odpoveduje; tako pravični Stvarnik človeku v strahovanje prevrača postavo, ki jo je v natori postavil, in stvari, ki človeku sicer naj lepši služijo, se mu spremenijo dostikrat v strašne šibe. Opuštvivši toliko družega, kar si sami lahko mislite, naj opomnim na to, kako se voda dostikrat v lužah in mlakužah spari in s svojimi gnjilimi hlapi skazi obnebjne deleč na okrog, napravi mnogotere merzlice in kužljive bolezni. De tudi te in take moterosti, betege, bolezni in kužljivosti, kakor vse nesreče, Bog človeku v dobro obrača, je ravno tako očitno tepe; ga, de bi ga ozdravil.

Povzemimo to reč pa še nekoliko bolj sploh, in recimo: V povodnjih, v splošnih boleznih, ob kugi, lakoti itd. spoznajmo v nar večji ponižnosti Božje pravične sodbe; in kakor grenke so tudi te šibe, z nar večji zanesljivostjo bodimo

prepričani, de bi jih neskončno dobrotljivi Bog ne pošiljal, ako bi nam v naš nar večí prid ne služile. Vas same na pričo pokličem, kolikor iz lastne skušnje veste: o koliko duš, ki se v britkostih rešijo, spoznajo in spokoré, bi se po drugi poti vekomaj pogubilo! Koliko se jih v terpljenji in stiskah s celim sercem k Bogu spreoberne, z njim v sv. sakramentih spravi, in umerjo z resničnim obžalovanjem svojih zmót. To je, to kar se nam zdi hudo in ojstro strahovanje, je za nas naj večí dobrota in milost. Naslednja Marijna rožica nam bo pojasnila, kako dober izid na vse zadnje voljno terpljenje doseže.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Blažena Lucija Narnijanska.

Ta služabnica Božja je že v svojih najpervih otročjih letih pokazala, de ima Bog kake posebne namene z njo. Še le štiri leta je štela, ko pride brat njene matere iz Rima v Narni in prinese marsikterih reči in igrač

za otroke. Vsak otrok si izmed tega izbere, kar mu je všeč. Drugi segajo po igračah, Lucija pa si tiho izvoli molek ali roženkranc in pa podobo usmiljenega Deteta Ježuška. Vesela ga sprejme od strica, ga kušuje in kušuje in imenuje ga svojega sladkega Ježuška, nese roženkranc z drago podobo v svojo stanico in ga v kotiču skerbno obesi, ter se marsiktero uro tukaj hodi kratkočasit k svojemu ljubemu Ježušku. Nosi mu cvetlic, ga na serce pritiska in poljubuje, in kadar ima kako žalost, pride tudi k njemu in se tolaži pri njem in njegovi ljubi Materi. Ta nedolžna pobožnost je bila Bogu všeč. Ko je bila nekoliko malo večji, je hodila vsak dan v avguštinsko cerkev, ki je bila precej zraven hiše njenih staršev, in je s priserčno bogoljubnostjo molila roženkranc pred neko večji podobo Marije Device. Prečudno velika je bila njena ljubezen do Jezusa in Marije, popolnoma se je želela za vselej posvetiti službi svojega nebeškega Ženina. Ko ji je pa oče umerl, je stric ni pustil v samostansko življenje, kterega si je bila izvolila, temuč mogla se je odmeniti v zakon. S sveto ljubeznijo je bila vdana svojemu zaročniku, Don Pietru; on pa jo je terpinčil s strašnim natolcevanjem, jo zaperl, in žugal je celo njenemu življenju. Tolikanj natezana od moža, je spet iskala pomoči pri svojem Jezusu in k njemu je pri-

bežala, kakor tolikrat svoje mlade dni in zmiraj v življenji. Po več družih dogodbah jo je njen stric, ker jo je mož preganjal, peljal v samostan sv. Katarine Sienske v Rim, kjer je v toliki ponižnosti, molitvi, premišljevanji Zveličarjevega terpljenja živela, de jo je Jezus obdaril s svojimi svetimi ranami. Trikrat se je škof iz Viterbe resnice prepričal, in vse mesto je bilo čeznatornih milost razveseljeno. Ker ni mogla kervavih studenčkov skrivati, je začela njena svetost deleč na okrog močno sloveti. Naj večji sreča pa ji je bila, de je bila svojega moža v nekem pogovoru tako omečila, de se je čisto spreobernal, ji privolil, de naj v pričetem življenji ostane; pa tudi sam se je podal v samotno življenje. Ko je bila pa v tolikem slovezu, de se je slehern srečnega štel, jo viditi, so zginile na enkrat rane na rokah in nogah, in vse tiste posebne milosti so minule. Namesti poprejšnje hvale jo nato vse sovraži, čerti, zaničuje in preganja. Bog je bil namreč njeno molitev uslišal, ker prosila je, de naj nikar nje — grešnice na zemlji ne poveljuje; rajši de naj ji dá zaničevanja in britkost križanega Jezusa vdeležiti se. To se je pa res zgodilo. In ko so rane zginile, so vsi rekli, de je sleparica, ki si je bila rane sama z nožem naredila. Bila je odstavljena, ker poprej je bila sprednjica, in mogla je biti potem odločena v nekakem

jetništvu. Nič več ni bilo za njo polajška, do smerti je terpela vse grenkosti. Še le zadnjo uro pridejo redovne sestre k njeni revni postelji. Lucija ponižno vse za zamero prosi, kar se je zavolj nje spotikanja zgodilo, in vpričo njih brez kacega znatnega terpljenja med besedami: v nebesa, v nebesa! čisto dušo izdihne (1544). Še le, ko se njeno obličje s tako nebeško lepoto spremeni, de vse stermiti; ko nebeško lep duh iz njene sobice ves samostan napolnuje; in ko se je razodela njena stranska rana, ktera ji je bila ostala, in ki je še nobeno človeško oko ni vidilo, in je z živo kervjo kervovela, in ko so se s to kervjo bolniki ozdravljali in drugi čudeži godili: — še le takrat so sestre in tovaršice spoznale, koliko krivico so ranjci delale, kako neusmiljeno so jo obrekovale. Vsi so jo čislali za svetnico in z naj večji častjo so jo pokopali. Papež Benedikt XIII. jo je med zveličane prištel. O Marija, studenec usmiljenja! tolaži tudi vsacega izmed nas, kadar bo kateri tvojih otrók v kakoršni koli dušni ali telesni britkosti; ohladi nam naše serčne rane iz svojega usmiljenja, sej ti si zarés studenec usmiljenja, kakor te sv. Bonaventura imenuje.

Cvetlica za vsacega na dom.

Prijetno in ljubeznjivo za naše čutilo je, de je ljubi Bog orodje Jezusovega terpljenja nekako razločno tudi v natoro postavil in v neki cvetlici zedinil, ki ji torej pravijo pasijonka, mučenica ali roža Jezusovega terpljenju. Doma je pasijonka v večerni Indii in južni Ameriki in ima več plemén. Pa tudi k nam jo večkrat zanesejo in imajo jo v posodah in steklenih opažbinah. Nar večkrat se vidi pri nas višnjeva pasijonka (*Passiflora caerulea*), ki je iz Brazilije, od kodar prihaja tudi tako imenovana prožilika za rudečenje pirhov o veliki noči. Že cvetna krónica te cvetlice je pomenljiva, ker spodej je cvetje rudeče ko škerlat, v sredi belo, na koncu višnjevo: enako je terpljenje, v začetku kervavo rudeče in boleče, — v sredi ali o smerti hladivno belo, — na koncu ali po smerti višnjevo ali nebeško. — Orodje Jezusovega terpljenja pa je tudi ravno v cvetji očitno. Tako-le: Tri semenske bradovice v kroni so podobne trém žebljem na

križu; na okrog v cvetji je rudeče okapana nitkasta krona, podoba Jezusove ternjeve krone; v sredi cvetja po konci stoji semen-ski bucek ali lončik, kakor kelih; — na okrog te posodice je pet prašnih posodic ali berstkov, ki imajo podobo peterih kervavih Jezusovih rán; peresca imajo podobo sulice; nekaki nitim ali vervicam enaki ključki ali vilice pa namestvajo biče, s katerimi je bil Zveličar tepežen. — Ta cvetlica tedaj, ako nam kterikrat pred oči pride, naj v nás prav živo budí hvaležni spomin na dobrotljivo terpljenje našega Zveličarja, pa tudi sklep, de ga ne bomo s svojimi grehi obnavljali.

Darujte do jutri-večer pet serčnih zdih-ljejev terpečemu Jezusu na križu, in pa 5 očenašev in češenamarij v čast Njegovemu terpljenju.

Dvajseti dan.

Benedicite maria et flumina Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda morja in reke; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 78.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Ko bi mogel kdo nekaj milj nad zemljo krog in krog zemlje leteti, in de bi imel dosti bistre oči, o kako prečudne reči bi spodej vidil! Taka velika velika krogla, ktere čez dve tretjini ste s silnimi in velikanskimi morji pokrite; zraven tega se pa po vsem poveršji neštevilne veči in manjsi, vmés strašno velike reke vijejo krog zemlje po ravninah zraven homcev, hribov in gorá, — tako dolgo, de se poslednjič v široke morja ali tudi jezera raztekajo. Po-

misli širjavo in globočino morja! Ali te ne obdaja groza? Veliko tiho morje ali indiški ocean med Azijo in Ameriko je sam za četertino veči kot vsa suha zemlja, in skorej tolik, kot vse druge morja skupaj. Premišljuj čudno gibanje morja, ki nikoli ni prav popolnoma mirno, zato de se ne spridi; premisli njegovo solnato lastnost, iz ravno tega namena; premisli njegovo silno globočino do naj nižjih zemeljskih brezen; pomisli njegovo posebno svetlobo ponoči; pomisli tako silno veliko rib in drugih živali v njem! Vse to te mora s ster-menjem napolnovati, in če imaš le kaj malo lepega občutka, boš navdihnjen zaklical: „Hvalite morja in reke Gospoda; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma!“

Velike stvari so pa tudi zmožne, v nas veliko zaupanje obudovati. V sredi morja, ki ne vidiš suhega ne na levo ne na desno, ko te strašni viharji vzdignejo z ladijo vred na višavo kakor na goro, pa te spet zafertačijo v

strahovito morsko dolino in brezno, ki ti ne more živa duša otevne roke podati, ki se nimaš za nič prijeti, nikamor nasloniti, nikamor ubežati: v taki nevarnosti te tvoj Bog ravno tako lahko reši, ti ravno tako lahko pomaga, kakor kadar čez berv greš in se ti spotakne, de v vodico padeš, ki ti še do kolena ne doseže? Enaka je pa tudi v družih nevarnostih. Ako na vojski ogenj, svinec in železo šviga krog tebe kakor dež in blisk, ako padajo ljudje kakor snopi na vse strani, — ali tudi če kužna nakazen vse na daljo in širjavo morí; pri vsem tem tvoj Bog ravno tako dobro za te vé in te enako premore obvarovati in oteti, kakor takrat, ko se tebi zdi, de ni nobene nevarnosti. Ne bom pa popisoval, de nasproti te tudi v največi varnosti zamore največi nesreča zadeti. Vse tedaj je zastavljeno na Božje varstvo, na zaupanje v njegovo sveto pomoč, in ne toliko na to, kolika de je splošnja nevarnost, ki nas obdaja. Naše edino prizadevanje tedaj bodi, si

naklonjenost ali varstvo Boga vsegamogočnega pridobiti. Ta njegova dobrota in milost pa je sad ali nasledek naše vdanosti v voljo Božjo. Prizadevajmo si torej, vdani in z dobro voljo vse sprejemati iz njegove roke, kar koli nam pošlje in poslati nakloni. Taka misel ima silno moč nad Božjim srcem, ako smemo tako govoriti. Kakor ginjen od naše ponižne zaupljive vdanosti, bo storil, de bomo zajemali naj veči prid iz hudega, kteremu se tako podveržemo, ali pa bo tisto hudo celo od nas odvernîl. Tega imamo imeniten zgled. Atila, kralj Hunov, je bil vdaril s silno vojsko v Galijo ali na sedanje Francosko. Imenoval se je samega sebe šibo Božjo, ker mislil je, de je odmenjen za strahovanje grešnikov. Že so bile poskusile mnoge mesta njegov serd: Rêm (Rheims), Kambrê (Cambray), Bêzansón, Oksêr (Auxere) in Langrê. Potem se zažene proti mestu Troá (Troyes). V silnem strahu so prebivavci tega mesta. Sv. Lup, škof tro-

anski, pa je zaupal na pomoč Božjo. V tem zaupanju se obleče v škofovsko oblačilo, si reče križ pred seboj nesti, in zapové duhovstvu, de naj za njim gre. Tako gre Atilu naproti. Kadar pa bliz njega pride, ga vpraša, kdo de je on. „Jest sim šiba Božja,“ odgovori Atila. Nato škof odgovori: Pozdravljena nam bodi šiba Božja!“ in ukaže, de naj se Atilu in njegovi vojski mestne vrata odpró. Ko so se pa vojšaki v mesto vderli, je Bog njih serca tako ravnal, de so šli skoz mesto in ni nobeden naj manjši škode storil. O. Rodrigez k temu pristavlja in pravi: „Ako ravno je bil Atila šiba Božja, vender Bog ni hotel, de bi bil šiba Božja za tiste, kteri so ga kakor njegovo šibo s toliko ponižnostjo sprejeli.“

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija zvezda na morji.

Z morjem smo necej (ali, danes) začeli, naj tudi z morsko, pa dosti podučljivo domačo dogodbo dokončamo. Na svetu so zmi-

raj in povsod križi in težave; malokterikrat človek kaj počne, redko pot stori, malokdaj z ljudmi ima opraviti, de bi ne bilo težav vmés. Torej je pač potreben nauk, križe tako prenašati, de bodo nam teknili v zveličanje. Zakaj če tega ne znamo ali ne opravljamo, je za nas velika skaza.

Neki gospod naše dežele, pa v drugem kraju, ki so bili že o drugi priliki imenovani, nam za Šmarnice to-le pišejo:

„Kolikor veči čast, toliko težji butara. Berlavi pozemeljski človek nekterega srečnega sodi in mu je tudi še zavoljo njegove vikši častne stopnje zavidljiv. Rečem pa, če bi mu vidil v serce, berž bi se prepričal, de ni vse zlato, kar se sveti, to je, de ni slehern zato že srečen in zadovoljin, ker je na višji stopnji, v boljši službi. Tudi to sim skusil, in — čast in hvala Bogu! — grenki kozarec sim do čistega izpil. — V teh gotovo ne mičnih okolišinah sim jel hirati; primoran sim pa pri vsem tem bil, se brez pomude na pot podati. Poslovim se torej s svojimi, ter rečem: „Če me nazaj ne bo, pa za me Boga molite!“ Nektere, ki jim je moja bolehnost v serce segala, pri tej priči solze oblijejo, in žalostno se z menoj poslovljujejo. Ves pobit jo odrinem. Pelje pa me moja pot mem Tersata, sloveče in znane božje poti v Primorji. Opočijem se nekoliko v Reki, ter

se po slovutih svetih stopnjicah na Tersat podam. Bilo je soparno poletno popoldne, — ves spehan pridem v romarsko cerkev Marije Device. Prijeten hlad in pa sveta tihota v nji kraljuje, in — o čūda! kar žive duše — zunaj mene — v cerkvi ni. Poklekнем pred čudodelno milo podobo, tožim Tolažnici vsih žalostnih svoje nadloge, in se vsega zročim pod njeno brambo in varstvo. In zazdi se mi, de se mi težek kamen od serca odvali, in svet mir me obide. Poslovim se s svojo zvesto Pomočnico; kar zagledam še nekega kmetiškega, vsega v molitev zamaknjenega človeka, ki ni deleč od mene klečal. Ves ginjen rečem sam pri sebi: „Naj se ti zgodi, kakor se je meni!“ Potolažen in torej vesel se vernem v reško mesto. Drugi dan pa se mi je podati na nezvesto in znano nevarno kvarnersko morje. Dve barčici ste namenjene jadрати do mesta, kamor me zaveza žene. Stopim v pervo, ki je pa kmali tako natlačena ljudi, de strani komej za dva persta nad morjem molé. Že hočem iz nje stopiti in se z drugo prepeljati, pa vender se umirim. Če prav ne brez nevarnosti, jo vender le srečno prijadramo k namenjenemu obrežju. Podám se precej k nekemu znancu, in ko nekoliko počijem, greva gledat mestne okolice. Ravno so moje oči na Tersat obernjene, kar me tovarš nagovori in reče: „Pač je tvoja

sreča, de si s prvo barko prijadral, ker Bog se usmili ljudi, ki so v drugi! Vidiš le oblaček nad senjsko goro? V malo trenutkih imamo vihar. Zato še enkrat rečem: Bog se usmili ljudi, ki so na morji! Midva pa le urno domú!“ — Ravno de sva pod streho, že se vzdigne strašna nevihta, ki tako hudo — če prav malo časa — razsaja, de so se ljudje druge barčice z veliko težavo na majhen otočni kuk smerti rešili . . . In jest, ki plavati ne znam, ako bi tamkej bil? — — O zares, zares! moja preblažena Zgodnja danica mi je o tistem popotvanji po suhem in po vodi milostivo svetica: o de bi mi — ubogemu grešniku — njena nebeška svitloba svetica tudi enkrat iz sedanje solzne doline pred prestol njenega Božjega Sina! — — Čez tri tedne potem, kakor riba zdrav, se spet med svojimi znajdem.“

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker morajo morja in reke Boga hvaliti in poviševati, naj ga poveljuje tudi to, kar ob morji in rekah in potokih rase. Med drugimi vodnimi prijaticami je cvetlica žličnik (*Cochlearia officinalis*, Löffelkraut). Ima sicer nekoliko bolj priprosto ime, ali marsikterokrat

je pod kosmato kapo tudi modra glava. In ravno z žličnikam je taka, ker čutiti je, da ta cvetlica modrosti iše; rase namreč po solnčnih in solnatih studencih, pa tudi po vertéh: sol pa je znamenje modrosti, kakor uči naš Zveličar, ki je solnce pravice. Zanesljivo je moder človek tisti, ki je obsevan od solnea Kristusa in njegove sv. vere in je torej zasajen v vertu njegove Cerkve. Glejte, da je res žličnik učenik modrosti. Ima pa še več lepih znamenj. Njegovo cvetje je namreč belo, kar je vselej podoba čistosti in dušne snažnosti; in pri modrem človeku je to zanesljivo prva skerb. Njegovo perje je čista zelenina, tedaj podoba jasnega upanja za prihodnje življenje. Žličnik je zdravilna cvetlica zoper kurdej ali ustno gnjilobo in zoper bolezní v želodcu; njegov izžmévek ali sok pa služi za očiševanje zob in vterjenje dlesne ali obzobnega mesa, je tedaj posebno dober za ustne bolezní. Ustna bolezen po duhovno ali v duhovnem pomenu pa se prav posebno razodeva tudi v ustih z neslanim govorjenjem ali neslanostjo, kar je ravno na-

sproti soli ali modrosti. Ker je pa žličnik tudi zoper znotranje bolezni, torej on hoče človeka po duhovno popolnoma ozdraviti in modrega storiti; zakaj če ni modrosti znotraj, v sercu, je tudi v ustih; v besedi ne more biti: kmali se spozna, de človek ni moder, ampak le neslan širokoustnež. Ta cvetlica tedaj naj bo vam učenica modrosti, ter vas opominja naj, de prava modrost je le ob solnatih potokih in v solnčnem vertu sv. Cerkve in v njenih nesperhljivih naukih.

(Ker se bližajo tako imenitni prazniki sv. Duha) storite prav moški sklep, de se hočete za modrost prizadevati, in molite v ta namen na čast sv. Duhu, kar se komu bolj primerno zdi, n. pr., binkoštno molitev iz evangelija, ali pa en očenaš in češenamarijo.

En in dvajseti dan.

Benedicite cete et omnia, quae moventur in aquis, Domino; laudate et superexaltate eum saecula. *Častite Gospoda sômi in vse, kar se giblje v vodah; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.*

Dan 3, 79.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Mladenči v ognjeni peči so prišli tudi do živih stvari in kličejo, de naj Boga časté in hvalijo. Perve na versti so povodnje zveri in živali. Kdo pa nam jih bo oštel? Nekteri učenih menijo, de samo ríb je do osem tavžent raznih plemén; koliko pa je druzih žival v morji! Morje se na večer in ponoči lepo in prijazno sveti, in ta svitloba ne izvira samo od v morji gnjijočih silno mnogoterih rečí, ampak tudi od nezumno

velicega števila prav majhnih stvaric, ki mende na ravno tih gnjilinah svoje stanovanje in živež imajo. Božje stvarjenje je tako prečudno, de je že pri nas tukaj na suhem v vsaki kapljici brez števila majhnih živalic, ki se dajo viditi le s povečavnikom, skoz kterega se vsaka reč večí vidi. Kdo vé, če ni pa tudi dosti še veliko manjših, kterih človeško oko tudi s povečavnim steklam ne doseže? Koliko nezmerno veliko žival in živalic mora tedaj še le v silnem morji biti. In pomislite, ljudje! Božja vsegamogočna modrost je vse stvarila, za vse vé, vsim — velikim in malim — vselej ob času svoj živež daje. Ali ne kliče tedaj po pravici k hvali sv. Duh, ki se nad vodami razprostira: „Častite Gospoda morski sômi, in vse, kar mergolí po vodah?“

Kako pa bodo ribe Boga hvalile, ki ne morejo še jezika pregibati, ne pesmice peti, ne glasú dati, ker so mutaste živalice? One hvalijo Boga s svojim prečudnim vstvarjenjem, hvalijo ga z

nepremerjenim pridam, ki ga človeku tegnejo. Mašobo, olje, marsiktero obleko in olepšavo, lim, mnogo orodje dajejo ribe, in njih meso uživajo vsi narodi na zemlji. Vse ljudstva, vsi narodi naj tedaj časté in hvalijo Boga zavoljo tega, kar je njim v prid vstvaril po širokih morjih in daljnotekočih vodah.

Kdo se bo pa prečudil velikosti mnogih morskih rib? Velika morska riba ali kit je dolga devetdeset čevljev, in do trideset čevljev visoka. Njene kosti so enake dolgim drevesam in služijo namesto hlodov pri barkah. Kadar jo dobijo ribiči v pest, jim dá same mašobe do 120 kadí. — Gotovo je bila ta preroka Jona požerla, si bo kdo mislil. Veste pa, de ravno ta ne; zakaj pri toliki veličini ima tako majhno žrelo, de zamore le majhne ribice pogoltavati. Koliko razdjanje bi taka pošast delala z velikim žrelam med drugimi ribami! Kazen nad nepokornim možem Božjim je bila pa dopolnila riba, ki se imenuje morski volk ali požerun (*Squalus*, Hai-

fisch), ki tudi res v srednjem morji še zmiraj živí, doseže trideset čevljev dolgosti in ima toliko žrelo, da ne le človeka, ampak tudi konja zamore živega in celega požreti. Natoroznanci res pripovedujejo, da so od njega živali zopet žive na dan prišle. Ribe imajo namreč vse to lastnost, da nobene reči ne zvečijo, ampak vse celo požirajo; zobje jim le samo v to služijo, da zgrabijo z njimi tisto reč, katero potlej pogoltnejo. Vse te in take lastnosti morskih živali nas s toliko večim sterme-njem morajo navdajati, kolikor bolj jih premišljujemo; in poveličevati nam je nezmerna modrost in mogočnost njih in našega Stvarnika! O častite Gospoda, vi véliki morski sômi, in vse kar se giblje v vodah; hvalite in povišujte ga čez vse na vekomaj!

Véliki slovenski apostelj sv. Ciril je imel navado, lepe nauke v prijazne basni in prilike vpletati. Ena taka je znana med slovenskim narodom, ki se pa

tudi v njegovih bukvah *) bere, in zadeva ravno morsko živino.

Strašno velika morska riba je nekdanj priplavala iz svojih grozних globočin k verhu morja, in njeno iz vode moléče truplo je bilo enako majhnemu otoku (homcu ali gričku). Neki ribič meni, de je res majhen hribec, stopi iz čolna ribi na herbet, zakuri na nji in se greje brez kake sumljive misli, ker bil je ves premočen in premrazen, pa tudi ves truden. Ko je pa riba skoz debelo tolšo začutila vročino, se začne gibati. Ribič meni, de je potres, ter hitro beží v svoj čoln nazaj. Še le od tod je spazil, kaj prav de je bilo, in začel je tarnati nad ribo tako le: Čimu si me s svojim silno velikim truplam zapeljala in si se vêdla kakor mertva, si stala mirna na vodi in mi varno zavetje obetala? Ako bi mi ne bil v tem trenutku čoln pri roki, moje zaupanje

---

*) Moralische Fabeln des heil. Cyrill, übersezt von Perzieh, Leobschütz 1863.

na-te bi me bilo smerti v globočini izdalo, ravno tako kakor ko se barka razsuje.“ Riba pa mu odgovori: „Zakaj si pa ti iz čolna šel na nevaren kraj počivat?“ — Ribič se izgovarja, de je imel to za terdo zemljo, in ne za živo reč. Riba pa ga zavrača in reče: „More kali res vse tako biti, kakor se našemu očesu kaže? Ali ne véš, de je na svetu veliko sleparstva, marsikterega modrovavca, prekanjenca (sofista) imajo za modrijana, in marsikterega hinavca za svetnika? Svetujem ti torej, moj ljubi vodnjan, ki večí del na nevarnih morskíh valovih živiš in te povsod nevarnosti obdajajo: ne hodi nobenkrat na čoln, kateri ni čisto varen; izvoli si vselej tako stanovanje, v katerem tvoje življenje, le-ta nar dražji reč, ne bo v nevarnosti. Ali ne poiše tudi zidavec nar poprej stanovite podlage? in ali ne poskusi tudi čujoči kermar morske globočine, prejden sidro ali mačka verže. Neumnež je, kdor na rahli zemlji zida. Pojdi, prevdari prav rezno ta nauk, ne

zanašaj se nikoli na minljive reči, in sidra svojega upanja si išči v neminljivih stvaréh!“

Pač imenitna za tvoj mir v življenji in v smerti, o verni kristjan, je ta basen velikega našega modrijana. Čoln, v katerem se voziš po nevarnem morji sedanjega življenja, je tvoja prava sama zveličavna cerkev z vsimi svojimi pomočki k zveličanju. Riba, na katero se podaš, je tvoja posvetnost in vse prazno upanje, ki še sam ne veš v začetku, kako je to vse nečimerno in nestanovitno. Komej začneš na ti ribi posvetnosti kuriti, osnove delati, kako se boš prijetno grel, veselo, prosto, brez skerbí živel: že se ti začne pod nogami gugati in kar hitro hitro te hoče riba tvojega praznega upanja odnesti v nar globokejši brezno obupa in vsih nesréc. O de bi se zdramil še do časa in se vernil nazaj v čoln milosti Božje, kakor uni ribič v svojo barčico, dokler ni še vse popolnoma zamujeno! Zastonj tarnaš, prepozno zdramljen, nad ribo,

nad posvetnjaki, de so te zapeljali; oni ti ne bodo povernili tvoje zgubljene nedolžnosti, tvojih zapravljenih zakladov milosti Božje, tvojega dušnega mirú, ki je odšel po vodi! Morsko pošast je začelo peči, ko je ribič na nji kuril; tudi tebe se svet naveliča, ko na njem svoje osnove kuješ, in te nesrečnega od sebe odbija, kadar te je pripravil ob čednost, vero, ob pokoj. Kakor je pa morska pošast unega ribiča učila, tako tudi pošast posvetnost človeka uči, tode še le potlej, ko je že zapravljeno naj lepši blago njegove duše, in je z njim vred tudi pravi mir za dolgo, ali pa za vselej pokopan. Velik modrijan je bil sv. Ciril, slovenski apostelj, ki ti je dal ta nauk, o človek! k sercu si ga vzemi; ostani z vsim svojim djanjem in življenjem na čolnu zapoved Božjih in sv. Čerkve, de ohraniš mir, in ti bo dobro tu in tam.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Pobožni mladeneč Mihael Ajatum.

Marija hoče imeti venec iz vsih krajev cvetic na zemlji. Mihael Ajatum je bil doma na filipinskih otokih in rojen od neverskih staršev. S sedmim letam je bil keršen, in od tistihmal je v čednostih prečudno rasel. Bil je med drugim v bratovšini Marijnih otrok, (kakoršna je v Ljubljani samo med deklicami v uršulinskem kloštru vpeljena, in) ktera že veliko veliko let po vsem svetu prečudno imeniten sad čednost in dobrih déł rodí. Molitvi je bil ta otrok tako posebno vdan, de je po devetkrat na dan molil roženkranec. In kadar se je bil naučil premišljevanja ter znotranje molitve, je po celo uro in še več na dan premišljeval. K praznikom Marije Device, sv. Jožefa in sv. Mihela, svojega patrona, se je pripravljaj spostam, nočnim čuvanjem in drugimi pokorili. Jezusa in Marijo je zmiraj hvalil, še med igranjem. „Povsod bodita hvaljena Jezus Kristus in njegova presveta Mati Marija;“ te besede so mu bile skorej zmiraj v ustih. Svoje nagnjenja je imel prečudno ojstro v svoji oblasti; njegova zderžnost v jedi je bila skorej nadčloveška; njegova previdnost v očéh in pogledih angelska, še zlasti do družega spola, in ne manji do same-

ga sebe. Na vso moč je skerbel, da ni kaj grešnega poslušal. Pred nepoštenimi osebami je bežal z neizrečeno naglico, ali pa jih je posvaril z veliko reznostjo. Tako je deviško nedolžnost, ki jo je bil v 13. letu Bogu obljubil, neomadežano do smerti ohranil.

Ena izmed posebno lepih njegovih čednost, ki je mnogim tako rado primanjkuje, je bila ponižnost. V semeniši so ga postavili nadglednika čez druge učence; to pa je ponižnega mladenča tako žalilo, da je zbolel, in se ni ozdravil, dokler ga niso nadgledništva rešili. Eni so ga imenovali neki dan svetnika, on pa se je po zgledu Marije Device precej hlapca imenoval.

Ubožnost je močno ljubil, in pokoršina mu je bila tako prilastena, da si nikoli ni upal ne jabelka na vertu vzeti brez dovoljenja višjih. O kako potrebna je vendar ta čednost ne le otrokam, ki so radi tatinski, ampak tudi odrašenim, ki se dostikrat z goljufigami, odertijami, tatvinami in mnogoterimi krivicami strašne reči na vést nakopljejo! Tudi postrežljivosti otrokam rado primanjkuje, ker vsak delo rad le na druge zvrča. O koliko pogreškam se s tako nepriljudnostjo priložnost daje; kako terdo prihaja serce, ki se odvadi na besedo vbogati, ali pa se bogljivosti še nikoli navadilo ni.

Mihael, desiravno še mlad, je bil tudi že misijonar; z očeti Jezusove družbe je šel med nevernike in z veliko vnemo je učil in misijonaril. — Tako je živel ta angelski mladeneč, od Boga in ljudi ljubljen, čist in nedolžin kakor bela lilija, do smerti. Bog pa je neizvedljiv v svojih sklepih; tudi nedolžni in nar bolj pravični malokrat poprej vé, kdaj ali kje ga smert čaka. Ajatum gre neki dan po opravilih na morski breg; stopinja mu unese, pade s pečine v morje in se ob neki čoln tako poškodva, da precej potem, ko je še presladke imena Jezus, Marija, Jožef izrekél, je svojo dušo izdihnil 13. grud. 1609. Ali pa morebiti nepripravljen? Pač gorjé bi bilo morebiti marsikteremu, tudi izmed pričujočih, ko bi se mu taka dogodila! Ajatúmu pa ne tako; on ni umerl neprevidene smerti; zakaj še poprejšnji dan je bil v nekem predčutu bližnje smerti prejel ss. sakramente. Blagor preblagor njemu!

O Marija sprosi tudi nam, zmiraj v gnadi Božji živeti in enkrat z nar slajšimi imeni Jezus, Marija in Jožef svoje življenje srečno skleniti.

Cvetlica za vsacega na dom.

Tudi lilijo se vam spodobi enkrat na dom seboj dati. Razlagati te cvetlice vam ni

dosti treba, ker vsak jo pozná in vsak tudi vé, kaj pomeni. Že Rimljanom je bila lilija znamnje čistega in neomadežanega življenja; torej so oni lilije darovali Nimfam ali nekakim Vilam, ki so jih mislili prav čiste in nedolžne device in sojih torej v posebni časti imeli. Z lilijo v roki je bil prišel nebeški poslanec angel Gabriel Marijo pozdravit; z lilijo v roki se mála Mati Božja sama čistega spočetja; z njo se mala sv. Jožef, sv. Alojzi in sploh svetniki in svetnice, ki svoje nedolžnosti ali devištva niso zgubili na zemlji, temuč so to lilijo seboj v večnost nesli, tamkej gori Jagnje spremljajo, in pesem pojejo, ki je drugi ne morejo peti. Snežno bela lilija tedaj pomeni nedolžnost: blagor njemu, komur ni pozebla, ki mu je ni vzela slana nečistih miselj, željá, pogledov, besed, poslušanj ali djanj; — komur je niso skalile druge pregrehe: napuh, jeza in togota, nepokoršina, obrekljivost, tatinstvo, kletvinja itd.

Za naše nedolžne, de bi jih Bog, Marija in angel-varhi obvarovali, molite trikrat do jutri česnamarija na čast Materi Božji čistega spočetja.

Dva in dvajseti dan.

Benedicite omnes volucres coeli
Domino; laudate superexaltate eum
in saecula.

*Častite Gospoda vse tice pod
nebam; hvalite in povišujte
ga čez vse na vekoma.*

Dan. 3, 80.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

V prvih Mozesovih bukvah se bere: „Bog je vstvaril vse tice po njih plemenu.“ (1. Moz. 1, 21.) Ali ste že kterikrat prav premislili, kristjanje, kako silno je neskočno dobrotljivi in modri Bog s tem stvarjenjem vso natoro obogatil, olepšal, koliko nedolžnega veselja in koristi je ljudém napravil? Kakoršnemu koli otročiču le samo besedo „tiček“ izgovôri, in vidil boš, kako ga boš razveselil! Pa tudi stareji ljudje ni-

so v ti reči nič dosti manj otročji; čemu sicer bi bilo po vsih hišah toliko ubozih jetničkov, ki morajo dostikrat čmernemu in nejevoljnemu človeku kratek čas delati s svojimi pesmicami, mnogoterimi godbami, šundram in žuberlenjem, kakor svoje dni pastirček David Savelnu. Za vse to morajo pa dostikrat terpeti še lakot, žejo in nesnago! Nar lepši je torej te vesele prebivavce gledati in poslušati v njih prostosti pod milim nebam in v Božjem poslopji matere narave. Le pogledajte jih, kako vse naskrižem tekajo, skakljajo, ferčé in letajo, čivkajo, pojó in cvičajo toliko mnogoterih napevov, de jih še noben glasbar ali muzikar ni v sekirice ali note zamogel popisati. Gore in doline, polja in logi se razlegajo njih petja. Kdo jim je tako lepoglasne gerlica dal? Ali ni tedaj po pravici rečeno: „Hvalite, častite Gospoda vse tice pod nebam?”

Pomislite pa tudi to, de tice ne sejejo, ne žanjejo, v žitnice ne spravljajo; tudi ne šivajo, ne predejo in ne

tkejo: se vsak dan veselo gostujejo in jedo do zadovoljnosti. In pogledjte njih oblačilca, kako so lepo napravljene, vsaka po svoji šegi in domačii; ni je človeške roke, de bi jim mogla take suknjice narejati. Tudi v naj veči svoji lepoti Salomon ni bil tako oblečen, kakor njih ktera si bodi. Od kod imajo vse to? Glejte! nebeški Oče jim vse oskerbí. — Slaba bi se jim pa tudi godila pozimi, ko je vse z belim snegam pokrito; tode Božja roka jim odkaže v gorkeji obnebj, kjer ima zanje vsega dosti pripravljenega; to malo, kolikor jih pri nas ostane, pa dobi pri človeških stanovanjih svojo hrano. On, ki jih preživí in oblači, jim pa tudi zmiraj za novo lepoto skerbí. Jesen je vselej čas, de se obnové, odložé svoje per-nate suknjice, plajške, pokrivalca, nogovice, in dobijo vse novo, pa jim ne beliča ni treba plačati za to, vse imajo zastonj.

(Kakor so pa ljudje razločni v svojih telesnih in duhovnih lastnijah, tako se

tudi pri pticah vidi nepopisljiva mnogoterost. Nekatere silo veselo pojó, druge revsajo, kakor bi se kregale in togotile. Nekatere živé, kakor bi jih nič ne skerbilo; druge se vedejo, kakor bi imele silo veliko dela in skerbí. Nekatere so do človeka bolj, druge manj zaupljive. Vse pa imajo — ne vém ali bolj neko spoštovanje proti njemu, ali bolj nekak strah, kakor do tacega, ki je njih Stvarnika razžalil, in ga še vselej tolikrat žali; ko pa vender one njegovo voljo na tanko spolnujejo, in ga hvalijo, naj se jim godí dobro ali hudo.

Ozrimo se, postavim, na želno, ki jo mende vsak pozná. To je pač čudinič! Kakor de bi ga huda vest pekla, bega enako Kajnu po temnem logu ves nepokojin od drevesa do drevesa. Že od deleč se sliši želna kako tolče, terka in kljuje na stare porobke, debla in drevesa. Manjkrat pa se čuje njen glas, ki je enkrat kakor de bi se kdo nespodobno zakahljal in zasmeljal, drugikrat se neprevidama zadere, pa spet

skerbljivo in užaljeno ali kakor obupljivo zatárna, de se človeku inako dela, ko jo sliši. Pred človekam beži z veliko boječljivostjo in vselej v gošavi tako ferči, de jo pred teboj kako deblo skriva, in če je tudi tenko drevesce vmés, boš vidil na vsaki strani le konce švigajočih perutnic, život pa ti gotovo vmesno dêbelce zakriva. Vselej se vsede le na nasprotni strani drevesa ali se obési zadej na češulje, de bi je človek ne vidil, ki jo zasledva. Še le ko misli, de je varna, ferčí na stran in prosto, zakričí in se zakrega, kakor bi te hotla zasmehovati in ti zabavljati. In kadar se meni do čistega varno, jame v novo dolbsti in gojzdi ter razbijati po drevesih. Ta žival ni nikoli dobre volje, nikoli je ni viditi v družini življenja veseliti se; urno potolče na suh štor tu pa tam, z nekako jezo zletí na drugo drevo in ravno tako počenja. Je pa tako umetna, de nikoli ne za perst ne nižej ne višej ne kljuje, kakor ravno tam, kjer je červ ali gosenčje mešičevje, česar

iše v truhljenem lesu, v duplu ali pa pod suhim lubam. — Čemu pri Šmarnicah toliko od te tice? Zato de iz tega enega zgleda potlej sami premišljuje, kako različne naloge imajo Božje stvarice od svojega ljubega Stvarnika, kako jih pa tudi natanko dopolnujejo, in kako je Bog vsaki k njenemu opravilu in delu tako popolnoma pripravno telesce in orodje, pa tudi vse natorne nagone pristvaril. O kako neizrečeno modro je vse to narejeno, in kako prijetna je ravno ta mnogoterost človeku, ki ga je postavil Gospod gospodarja vsega stvarjenja na zemlji. Ako nebeški Oče vrabcu zernca, bi djal, sam potresa, in mu ni treba družega, razunde jih pobira in se nasituje in zoblje, kolikor mu je drago, si mora pa želna s trudam svoj tičji kruhek zaslužiti. Je pa s tem tudi čisto zadovoljna, ne toži Stvarniku, zakaj jo je tako stvaril, in ne zaviduje vrabcu lahkoživcu njegove lahkoživnosti. Gospod ji je za njeno delo dal vse potrebne zmožnosti: pa tudi

lačni biti ji ni treba, ker ne sneg ne povodinj je ne more zadrževati, de bi si živeža ne iskala, in nikoli se ne utrudi od jutra do večera.*) O prečudna modrost Božja!

Vsim je pa tudi dobro znano, v kolik prid in korist tice pod nebam človeku služijo. Ne le samo, de nam tegnejo kaj dobro meso za jed, perje za marsiktere naprave itd., temuč tudi veliko veliko družih živalic pokončajo in pojedó, ktere bi bile čez mero škodljive, ako bi se preveč namnožile. Res je, de marsiktere tice tudi škodo delaj, tode gotovo je, de si tudi zaslužijo, kar kje pojedó, in veliko veči bi bila naša škoda, ko bi enake tice popolnoma zginile. En sam zgled vas bo tega prepričal.

Friderik, prusovski kralj v poprejšnjem stoletji je slišal, de vrabci v njegovih deržavah naj manj dva milijona korcev (šefeljnov) žita na leto pozobljejo. Kolika škoda! Kakošna pogoltnost teh porednežev! Kar precej se mo-

*) Prim. „Natur und Offenb. 12. Hft. 1859.

ra odpraviti ta nepotrebni strošek in prazni davek! Tako si misli kralj, in razglasí, de za vsako vrabčjo glavo dobi srebern groš, kolikor koli jih kdo prinese. Vstalo je silno vrabčje preganjanje, vsak Prus je vrabčar strelec in lovec. Slaba se je godila revčikam in ni minulo leto, de ni bil na Prusovskem noben tiček tako redek, kakor preganjani vrabec. Zdaj, si misli ljudstvo, bomo imeli bogate žetve, ko nam ti požeruhčiki ne bodo zastonj jedli; modrijanski kralj pa si je pač kaj domišljeval, de je Božji previdnosti levitebral! Pa kaj se zgodí? Prihodnjo spomlad strašne germade gosenic neusmiljeno pokončujejo polja in travnike, zakaj rešene so bile svojih preganjavcev, in množile so se, de je bilo joj. Razdjanje je bilo toliko, de je kralj, ves ponižan in osramoten, kar hitro mogel preklicati svojo postavo ter je pod najostrejšimi kaznimi prepovedal, de nikoder po njegovih državah se ne smejo vrabci pokončavati. (Gaume, Bd. I.)

„In Bog je vidil, de je bilo dobro.“
 Te besede, niso zastonj pristavljene ob vsakem dnevu stvarjenja v sv. pismu. Torej se nikoli nikar ne prederznimo, de bi njegovo stvarjenje grajali ali s čimur koli si bodi nezadovoljni bili, ali še celo zoper njegovo presveto previdnost godernjali. Češen, hvaljen in poveličevan bodi Bog! Njegovi vsega-mogočnosti, modrosti in dobroti vse stvari pričevanje dajejo; njega hvalijo in poveličujejo vse tice pod nebam.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Sv. Jožef Kupertinski.

„Marija je bila zmiraj v njegovem sercu, Marija je bila vsak čas v njegovih ustih;“ tako je rečeno v pismu papeža Klemenca XIII, v katerem je svetu naznanjeno, de je ta služabnik Božji med svetnike prištet. To resnico pa je spričevalo vse njegovo življenje. — Zmiraj je dobro znamnje, kadar ima že otročič dar molitve in bogoljubne pobožnosti, ko je poln ljubezni do Boga, ko zvesto in zaupljivo časti tudi Božjo Mater. Tacega otročiča zgojej nebeške moči v oblast vzamejo,

in ne zajde lahko na napčne pota. Taka je bila ravno pri Jožku Kupertinu. Že osemletnega mladenča je duh zbrane molitve tako navdajal, da so ga velikrat vidili, kako je s povzdignjenimi rokami in napol k molitvi odpertimi usti v nebo obrnjen ves zamaknjen stal. Že v mladosti pa tudi, kakor se v njegovem življenju bere, je bil na prošnjo Marije Device od tako hude bolezni ozdravljen, kakoršne ga zdravniki ne z ognjem ne z železom žgeči niso rešiti mogli. S prav detinsko in sinovsko ljubeznijo je Marijo za to dobroto častil in hvalil vse dni svojega življenja. Bil je naslednjič ponižen mnih kapucinar. V tem stanu je tako sveto živel, da je pri zbiranju milošnje za svoje brate več duš s svojim zgledom za Boga pridobil, kakor pa kruha za samostan. V njegovem življenju se veliko lepega in spodbudljivega bere. Ker je bil zavaljo Jezusa vse posvetno zapustil, in je smel s sv. Frančiškom Asiskim govoriti: „Moj Bog, in pa moje vse!“ — ker je bil s prečudnimi pokorili svoje telo popolnoma pod gospostvo duha spravil; ker je bil svojega duha s čisto na tanko pokoršino in pravo ponižnostjo pod ljubeznjivo gospostvo Božje djal, in vse to prav popolnoma: zavaljo tega se bere v njegovem življenju, da je tudi njemu v veliko rečeh natora zopet pokorna bila, kakor nekdaž človeku v stanu nedolžnosti v

svetem rajju. (Znano je namreč, de s tem ko je človek Bogú pokoršino odpovedal, se je tudi natora zoper človeka sperla.) Pray primérno današnjemu premišljevanju: „Častite vse tice Gospoda pod nebam,“ je to, kar pravi branje ali legenda od tega svetnika. Večkrat je ukazal tici konopljenki: „Hvali Boga!“ in kar precej je tica zapela in ni jenjala, dokler svetnik ni privolil. — Matere Božje od svoje mladosti ni drugač imenoval kakor svojo mater. V sinovski priprostosti je lepotičil njene altarje in podobe z lilijami in drugimi cveticami. Pred vsim drugim pa ji je daroval svoje čisto, nedolžno serce. Rekel je pa večkrat v pobožni šali: „Moja Mati je svojeglavna; prinesem ji teh cvetic, pa pravi, de jih neče; nato vprašam: Kaj pa češ imeti? in reče: Serce hočem, ker z nobeno drugo jedjó se ne hranim, kakor le s sercem.“ — Neki dan ga pridejo nekteri mestnjani iz Kupertine obiskat. Jožef vpraša: „Čemu ste sem prišli? morebiti mojo Gospo obiskat?“ Ker rečejo, de, jih dalje vpraša: „Kaj ste ji pa prinesli?“ Pravijo: „Duhovne dnevnice in roženkranec.“ On pa je dobro vedil, de so prišli iz same radovednosti in jih v rezni gorečnosti zaverne: „Kaj dnevnice, kaj roženkranec? moja Gospa hoče imeti serce in voljo!“ S temi žarečimi besedami jim je obudil veliko ljubezen do Marije v sercu; potem jim

reče poklekniti in z njim lavretanske litanije moliti. To je imel sploh v navadi, ko so ga ljudje obiskovali. Učil je svoje obiskovavce moliti kratko molitvico ali zdihljaj: „Refugium peccatorum, Mater Dei, memento mei!“ „Pribežališe grešnikov, Božja Mati, spomni se mene!“ — Pod brambo in na prošnjo Marije Device si je bil Jožef Kupertinski pridobil prečudno popolnamost v čednostih. Poslušajte otroci, sinovi in hčere, kaj bom zdaj rekel: Pokoršina je bila pri tem mladenču zrašena z njegovo dušo. Imenoval jo je zdaj nož, ki človeško voljo zakolje, — zdaj voz, ki prav zložno v nebesa pelje, — zdaj pesička, ki slepega vodi. Včasih je zaklical: „Sveta pokoršina! o sveta pokoršina, ki te Bog sam časti.“ Vas pa, ki s starši gerdo delate, in svoje višji obrekujete in žalite, bo vzela prežgodnja smert po revnem in žalostnem življenji! — Poslušajte, prevzetni in napihnjeni, kaj bom vam spet povedal: Sv. Jožef Kupertinski je bil popolnoma vterjen v ponižnosti in se je štel samega sebe za naj večega grešnika. Njegov spovednik mu je enkrat v poskušnjo rekel, da je hinavec. Svetnik s tem ni bil kar nič razžaljen ali nejevoljin; z rokami je obraz pokrnil in odgovoril, zares je tako, resnico govorite, resnico govorite . . . .“ — Poslušajte, premalo čisti kristjanje, kaj bom še povedal: Jožef Kupertinski je čistost

neizrečeno ljubil. Večkrat je rekel: „Čista duša je enaka čisti in snažni stekleni posodi, ki je z bistro vodo napolnjena in pri solnčni vročini vsakemu dopade in je prav silo prijetna; ako se pa tudi le ena sama kaplja olja prilije, se vsa ta voda kar nagloma skazi, je umazana in omerzna.“ Tudi ta svetnik ni bil brez skušnjav, pravi pa papeževe posvečevansko pismo, de s svojimi prošnjami do blažene Božje Matere in z njenimi priprošnjami je vse skušnjave premagal, ter je sveto čistost tako neomadežano ohranil, de je njegovo telo že v življenji prečudno lepo dišalo in so to vonjavo imenovali „blagodišilo sv. raja.“ Svojo lepo dušo je v sladkem pokoji izdihnil 18. kim. 1663, tedaj pred več kot dve sto leti.

O Marija! sprosi po svoji materni dobroti tudi nam grešnikom ljubezen do čednost in grozo zoper greh, de bomo vredni obljub Kristusovih.

Cvetlica za vsacega na dom.

Neka posebno dobra tičja piča je proso; torej naj vam služi v dojutrišnji premislik proséni lat. S semenam je Zveličar primérjal besedo Božjo, torej naj vam proso ravno to nocoj zaznamnja. — Proso se mane,

v stopah obdeluje ter se spremeni v pšeno, potem se skuha in je prijetna jed (kaša, ki je tudi odrašenim dobra paša). Enako beseda Božja, ako ni v sercu že v otročjih dneh hudih zadržkov, človeka lepo obdeluje in lika, ga spremeni v čisto rumeno pšeno, t. j. v dobrega kristjana in serce tako omeči, da je rodovitno za vse dobre dela. Take stope za obdelavo serca so poduki v keršanskem nauku, dobro vravnane šole, in zlasti pridige in keršanski nauki po cerkvah. — Pol prosa in pol pšenice v mlin, dá moko za prav dober kruh. Dobro podučenje v keršanskem nauku sklenjeno z djanskim življenjem stori dobrega kristjana. — Proso posebno rade tice zobljejo: Zveličar pa je tudi govoril od sejanega zernja, ki so ga tice pozobale. Take sovražne tice so tukaj skušnjavci, zapeljivci, ki otročičem, mladini iz serca izkljujejo, kar so jim starši in duhovni ali šolski keršanski učeniki dobrega semena vsadili. Maloktero seme je tako silo bogato, kakor proso, ki tudi večidel dobro vgodí. Še veliko hvaležniši in bogatejši je seme besede Božje, ki

človeka bolj obdela in olika kakor vsaka druga učenost: um, pamet mu razsvetlí, serce omečí in oblaži, dušo in telo požlahtni. Zato sprideni otroci in spačena mladost, pa tudi dostikrat sicer hudi grešniki včasi iz cerkve bežé od besede Božje, ker jih huda vest svari, ali kakor Jezus pravi: „ker niso iz Bogá. Častitljiva je polna velika njiva bogatega in gostega težkolatnega prosa; še častitljivši pa je cerkev polna vernih poslušavcev, kateri Božjo besedo v dobrem in nar boljšem sercu ohranijo, in stoterin sad obrodé. Čedno ometo, zvéto, na rumenem solncu posušeno proso se spravi v žitnice: človek pa, ki je z besedo Božjo v dobrem dozorel, se preseli v nebeške prebivališa.

Premišljuje do jutri besede: „Blagor jim, kateri Božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“

Tri in dvajseti dan.

Benedicite omnes bestiae et pecora Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda vse zverine in živina; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 81.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

V prvih Mojzesovih bukvah se bere: „Bog je rekel: Zemlja naj rodi žive stvari po njih plemenih, živino in laznino, in zverine zemlje po njih plemenih. In zgodilo se je tako. Bog je vstvaril zverine zemlje, in živino, in vso laznino.“ (1. Mojz. 1, 24. 25.) Kadar so tedaj že po vsem morji in vodah Bogu na čast neštevilne ribe migljale, po obnebj tako silno mnogotere ptice Božjo čast veselo prepevale, je Gospod šel nadalje v svojem stvarjenji in je toliko

množico živih, še bolj popolnoma stvaric v življenje poklical, ki jih je sam na troje razdelil: v domače živali ali živine, v laznine, in zverine. Koliko dobroto nam je Bog z živalmi dal, lahko vsak dan vidimo, ako imamo zraven telesnih le malo dušnih oči. Živine so zveste in vbogljive človeške služabnice; *) one človeku darujejo svojo naglost, svojo moč in čujočnost, dajó mu nar večí del živeža in obleke, ali pa mu po mnogoterih potih pomagajo, de si vse to pridobiva. Vse le nam dajo, kar koli imajo; kako málo pa sirotice za vse to od nas išejo! Če dobivajo vode piti, kaj malo žitnih ostankov ali slabšega žita, kako oglodano kost, pomivke in odpadke naših jedí, pa jim je dosti. Nar večí del pa jih je zadovoljnih s tem, kar človeku ni čisto za nič, s slamo, travo in senam. In te slabe reči — ne le de živino

*) Glej Dr. Bern. Schels, die christkath. Lehre, 1. zvezek, str. 95.

preredijo, temuč so pri mnogih še vir za hladivno in sladko mleko. Tukaj je zares nevsušljiv blagoslov Božji. O kako pač terd in nehvaležen je človek, kateri je tako razvajen, de mu dobrota Stvarnikova še v misel ne pride, kadar te lepe darove vživa! Kako nemil in nečlovešk je, kdor iz tacega obilnega blagoslova Božjega tudi bližnjemu zalogljeja ne privoši! Kako hujši kakor zverina pa tudi tisti, kateri ubogo živinico neusmiljeno nateza, pretépa, strada, in mnogotero terpinči! — Od nocoj, o Gospod! ne bomo več tako tompasti in neobčutljivi; ako smo bili dozdej terdi do uboge živinice in nehvaležni do Boga, bo naša hvaležnost tolikanj veči in občutljivši v prihodnje, in tudi s tvojimi živalmi bomo usmiljeno delali.

Kaj pa zverine in laznine? Ali so morebiti té odveč, ljudém samo v nadlogo, nevarnost in škodo? Kdor to misli, ima slab zaumek od stvarjenja. Božja neskončna modrost in dobrota je ravno tako v mravlji, kakor v slonu.

Res je, de nam jih je dosti nevarnih in škodljivih, pa tudi sovražnih; ali to je nasledek izvirnega greha, in take stvari imajo nalogo nas opominjati, de na zemlji je naše pregnanstvo, kraj poskušnje, vojske in pokore. Človek, ker je grešil in je bil iz raja pregnan, naj se pokori, zataja, naj se iše vrednega storiti, de bo zopet v sv. raj sprejet. Take sovražne ali škodljive živali pa imajo tudi svoj prid za človeka, ki nam je pa dostikrat neznan in zakrit. Mnoge nagnjusne in strupene živali, na pr., strupene kače in merčesi, kakor se misli, zbirajo strup iz nature, de nam v škodo ne pride. Znano je pa tudi, de strup se s strupam prežene; nar bolj strupene zeliša služijo za naj boljši zdravila, postavim, volčje jagode, lesjak, taloh itd. Kdo vé, kaj bi bilo, ako bi se vse nam zoperne živali in zveri pokončale? Nekdaj je bilo po naših krajih veliko zverin, ki so marsikterikrat tudi kakega človeka končale. Zdaj so take zverine silo redke, ker ljudje so njih

plemena močno iztrebili in pokončali; prišle so pa nemile trume družih strašnih zverin iz Azije k nam, ki voliko veliko več ljudi pokončajo, kakor une, namreč mnoge bolezni, ki so bile nek-daj čisto neznane, kakor kozé, kolera in mnoge druge kuge, mertudi itd. Kdo nam je porok, de tudi ta nadloga ni v zavezi s pokončanjem marsikterih zverin ali laznin, ki so morebiti svoje dni človeku škodljive sopare, strupe in kužljivosti panale.

Naj bo pa temu, kakor že je, umreti nam je enkrat za to ali to smertjo, za to ali to boleznijo, če tudi ne dosežemo take starosti, kakor so jo nek-daj; vse pa je ležeče na tem, de vemo bolezen v svoje zveličanje ober-niti. V ti reči nam je pa te učenosti potreba, de ne smemo čisto nič neje-voljni biti, naj bo bolezen, kakoršna koli si bodi. Moramo torej v Božjo voljo vdani biti, zadovoljni s časam dokler bolezen terpi; zadovoljni z vsimi okolišinami, ktere jo spremljajo. Vender

smo pa dolžni tudi vse storiti, kar je potrebno, de bi se ozdravili, zato ker Bog tako hoče. Sv. Frančišk Asiski je v neki bolezni prav velike in bodeče bolečine terpel. Neki priprost samostanec izblekne besede, ki so bile nekoliko čez previdnost Božjo, ker je rekel, de Božja roka Frančiška malo preveč zadeva, kakor se njemu zdí; naj torej Boga prosi, de bo z njim nekoliko bolj milo delal. Svetnik se prestraši, na glas zavpije: Ko bi ne vedil, de to iz priprostosti govoriš, ki ne pozná hudobije, od tega trenutka bi ne hotel več s teboj opraviti imeti, ker si bil tako prederzen, de si grajal Božje ravnanje z menoj! Po teh besedah, deširavno je bil silo slab od dolge in prehude bolezni, se verže brez milovanja samega sebe s slabe postelje na zemljo, kušne tla svoje sobice in reče: Zahvaljen bodi, moj Gospod, za vse bolečine, ktere si mi poslal; prosim te, pošlji mi jih še stokrat več, ako je po tvoji sveti previdnosti; veselil se bom, ako me

boš obiskoval brez prizanašanja, ker spolnovanje tvoje svete volje je naj večí tolažiló, ki ga morem doseči.

Pač lepo pravi torej sv. Efrem: Ako naj bolj divjaški ljudje vedó, koliko težo so njih konji in mule zmožni nositi, in jih ne preobložé, de jih ne končajo; ako lončar vé, doklej mora il v peči ostati, de se pravno za našo rabo dopeče, in ga ne prej ne poznej ne izjemplje: bi mogel pač brez premislika biti, kdor bi rekel, de Bog, sama večna modrost, ki nas neskončno ljubi, našim ramam pretežko butaro naklada in nas pustí v ognji britkosti delj kot je treba! Ogenj ne bo močnejši in ne bo delj terpel, kot je treba, de se naš il primerno užgè; bodimo torej brez skerbí!

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija lepa oljka.

Marii se prilastujejo med neštevilnimi lepimi primki tudi besede modrega: „Kakor lepa oljka sim rasla na polji.“ (Eccli. 24, 19.)

Oljka rodi prežlahtni sad, ki se mu pravi oliva ali oljkina jagoda. Iz oliv se dobiva olje, od kakoršnega pravi sv. Bernard: „Olje daje človeku luč in živež, mu vterdi ude, olepša obličje, polajša bolečine, in mu ozdravlja rane; tako je olje jed in zdravilo.“ Pač prava in srečna oljka je res Marija, zakaj iz njenega naročja je pricvetla in prirasla nebeška oliva, iz ktere izvira luč, živež in zdravilo ob enem. Ta oliva je Kristus Jezus, Zveličar svetá, ki razliva olje svoje Božje gnade ter milosti čez vse ljudstva, ki lačne nasituje, bolne ozdravlja, slabe poterjuje, slepe razsvitljuje, ogenj božje ljubezni v sercih vnéma, in je s svojo predrago kervjo, ki jo je prelil na lesu sv. križa, nam vsem zveličanje odkupil. Kako tedaj bi tudi Marija, ker je drevo tako preimenitnega sada, ne smela govoriti s kraljevimi pesnikam: „Jest sim kakor rodovitna oljka v hiši Božji?“ (Ps. 51.)

Ostanimo samo malo pri tem, kar je bilo malo poprej rečeno: de je Marija jed ali poterdilo in zdravilo ob enem, se vé de vse poprej v duhovnem, pa tudi v telesnem pomenu. Naj se vam nekoliko pojasní z dvema domačima zgledama, ktera sta dosti očitni spričevanji, de naša Mati Marija nam vselej rada pomaga, če tudi nočemo djanj

samih, ki so se dogodile, ravno za čudeže razglašati.

Neki duhoven naše škofije mi je med drugim to-le pisal, kar priča, kako Marija svoje zveste otroke v nevarnosti poterjuje in jim pomoč skazuje: Pobožna, že odrašena deklica je bila zalezvana od veliko zapeljivcev, ki so kakor vranovi prežali na njeno nedolžnost. Še celo po noči ni imela pokoja pred ostudneži. Vedoč, kolik nepovračljiv zaklad je nedolžnost, se je silno bala, kaj bi bilo, ako bi kakemu zapeljivcu po dnevi ali po noči prišla v kremplje. Svetujem ji kakor dušni pastir: „Nič se ne boj, samo če se vedno in lepo Marii Devici zročuješ, se na Njeno mogočno pomoč, nikoli pa ne na svojo zanašaj, o nevarnosti pa Marijo na glas zakličeš; gotovo ti bo pomagala Ona, ki je „Kraljica vsih devic.“ Tako sim jo učil. Kako potrebno pa je bilo, ji za nevarnost orožje preskerbeti, se je hitro pokazalo. Kmali jo hudoben človek zasači, kakor kregulj, ali kakor volk ponoči, čisto samo. Spomni se pa hitro mojega nauka in zakliče na glas: „Marija, zdaj mi pomagaj!“ In kakor od strele zadet, beži zapeljivec, in nikdar več ga ni bilo. — Umerla je že Mina, in upam, de ji je dobro, ter zame pri Bogu in Marii prosi.“ — Vidite tedaj, kristjanje, de je Marija res predrago oljče, ki človeku

v nar večí nevarnosti ne le sveti, ampak mu tudi moč dá, de se iz nevarnosti otme. O uboga una deklica, ko bi takrat ne bila nevarnosti premagala z Marijno pomočjo; s kakošnim strašnim očitanjem in grizenjem vesti bi se bila mogla podati pred večnega Sodnika! O kako zdaj ona vse vekomaj hvali Boga, de se je poštena ohranila na Marijno prošnjo in pomoč.

Ker smo pa v začetku slišali, de naj živina in zverina hvali Gospoda, vam hočem le samo majhen zgledik še pristaviti, iz kterege bote vidili, de je Marija, ta lepa oljka na polji, tudi zdravilo, in sicer ne le samo ljudem, ampak tudi ljubi živinici; de torej imamo zakaj tudi klicati: „Hvalíte živali in zverine Marijo!“

Leta 1762, kakor je zapisano v zapisniku Dobrovske cerkve (št. 49), sta Juri Bizjak in njegova žena, iz Žeji v Dobrovski fari, med Šmarnimi mašami obiskala Dobrovsko cerkev in sta to - le naznanila: Preteklo leto jeseni, ko je razsajala živinska kuga, jima je pobrala že sedmero živinčet, in tudi poslednje, osmo, je že na tleh ležalo s stegnjenimi nogami in z iz ust molečim jezikom, ter je kazalo, de bo poginilo. V ti britkosti se oba na kolena veržeta in k preblaženi Marii na Dobrovi kličeta in prosita, de naj bi jima preusmiljena Devica vsaj to poslednje

živinče s svojo priprošnjo pri Bogu živo ohranila. Tisti trenutek se živinče na noge spravi in ozdravi. Za to dobroto sta prišla oba svojo hvaležnost opraviti. --

Kako prijazna je tedaj Božja roka tudi takrat, kadar je prisiljena, človeka z britkostmi obiskovati! Ko je bil Noe skorej vse zgubil, in le samo to ohranil, kar je imel v barki seboj, mu oljkina vejica v golobičjih ustih oznani mir in boljši čase. Tako tudi človeku pri veliki zgubi vender dobrotni Bog ohrani nekoliko, kakor oljko mirú in boljšega upanja, kakor mladiko, iz ktere vnovič poganja Božji blagodar. In če človek z Bogam dela, naj je tudi pogorel, ali mu je toča vse potolkla, ali mu kuga hleve izpraznila, v nekterih letih se vse tako poravná, de se prav nič ne pozná, de bi bila hiša in deržina zato kej slabši in ubožniši.

O Marija, prelepa in pohlevna oljka mirú in sladkega mazila za dušne in telesne rane! ozri se tudi na nas in skaži nam svojo materno pomoč v vsih britkostih na duši in na telesu.

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker sim oljko že v začetku omenil, vzemite jo še na dom seboj, in pomeni naj

vam milost ali gnado Božjo. Oljka je namreč podoba mirú, in sladki mir izvira ravno iz tega, de je človek v gnadi Božji. Oljkini dom je zlasti sveta zemlja ali Palestina; ravno tamkej nam je tudi ljubi Zveličar gnado Božjo zaslužil. — Oljska gora ima svoje ime ravno od oljk; na ti gori stoji še dandanašnji osem oljkinih dreves, pod kterimi je še Kristus hodil, molil, kervav pot potil in nam s tem gnado Božjo služil. — Čisto zrele, nič ne skažene oljkine jagode dajejo tako imenovano deviško olje, ki je naj lepši, naj boljši, nar bolj sloveče: med mladostjo pa se imenujejo popolnoma deviški tisti, kteri niso stanú gnade Božje čisto nič skalili in oskrunili. — Oljka je zmiraj zeleno drevo; zelena barva je znamenje sladkega upanja, in človek, kteri je zmiraj v gnadi Božji, ima zmiraj nar slajši upanje večno srečnega življenja. Olje in oljka tedaj naj nas vselej spominja na presrečni stan tistih, ki so v gnadi Božji, na stan vestnega mirú in pokoja.

Molite jutri pri sv. maši med drugimi molitvami pred povzdigovanjem na čast sv. Duhu očenaš in češenamarijo, de bi mogli vselej ostati v stanu gnade Božje; po povzdigovanji pa ravno tako za duše v vicah za njih večni mir in pokoj.

Štiri in dvajseti dan.

Benedicite filii hominum Domino;
laudate et superexaltate eum in
saecula.

*Častite Gospoda človeški otroci;
hvalite in povišujte ga čez vse
na vekoma.*

Dan. 3, 82.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Ko je Bog stvarjal svetlobo, nébes, solnce, mesec in zvezde, tice in ribe, živine, laznino in zveri, je povsod rekel: „naj bode, naj bodo itd.“; kadar je pa prišel do stvarjenja človeka, je

besedo veličastno povzel, rekoč: „Naredimo človeka po svoji podobi . . . .“ Kakošna bo vendar ta stvar, de se Božje osebe tako rekoč med seboj pogovarjajo, posvetvajo: „naredimo človeka . . . .“ To bo kaj imenitnega, kaj velikega, to bo čudež stvarjenja! Kakšen čudež? Taki, de bo imel vtisnjeno Božjo podobo; taki, de bo „gospodoval čez ribe v morji, in tice pod nebam, čez zverine in vso zemljo, čez vso laz-nino, ki se giblje po zemlji.“ (1. Moz. 1, 26.) In kako je Bog to prečudno imenitno bitje stvaril? „Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja,“ (1. Moz. 2, 7.) Kako velik skriven pomen je v teh besedah! Tedaj iz zemlje in po Božjem vdihu si stvarjen, o človek! Nekaj zemeljskega, pa tudi nekaj nebeškega imaš v sebi. Torej tako lepo piše sv. Gregorij Nazijančan, ker pravi: „Človek je majhen svet. Bivanje ima s kamni vred, življenje z rastlinami, rasteenje z drevesi, čutenje z živalmi,

umenje in spoznanje z angeli.“ Človek je tedaj nar imenitniši bitje v vidnem stvarjenji, on je naj bolj doveršeno delo Božje na zemlji, je nar veči čudež Božje vsegamogočnosti med nebam in zemljo, je nar bolj izvoljena posoda Božje dobrote, je zveza med telesnim in duhovnim svetam. — Če je tedaj vsim drugim stvarém zapovedano, da naj svojega stvarnika časté in hvalijo; kaj še le tebi, o človek, ki si toliko imenitno stvarjen. Ali se ne bo po hribih in dolinah glasilo: „Častite Gospoda človeški otroci, hvalite in povišujte ga čez vse na vekomaj!“

Kako častitljivo je pa tudi to, da je človek gospodar vse zemlje! Ako-ravno si je namreč z greham veliko tega gospodovanja nad stvarmi zmanjšal, ga mu je vendar še veliko ostalo, še zmiraj gospoduje na zemlji. Živine so mu podveržene in podložne, pa tudi zverine in tiče več ali manj, težej ali ložej dobiva v svojo oblast. Voda mu mora nositi njegove čolne in barke, go-

niti njegove veternice in mline; ogenj kovati njegove orodja, tovarne in sklade ali mašine; rude, kamni, les, zemlja morajo po njegovi volji določeno podobo nase vzeti, ktero jim človek odmeni . . . Iz železa mora biti lemež, iz bronca zvon, iz kamna altar, iz slabega ila posoda, iz morja sol itd. Koliko že je spravil človek v oblast natornih moči, ki so pred njim, kakor pred žaljivcem svojega Stvarnika nekako bežale. In še zmiraj jih spravlja. On prisili vodo in dati mu mora sopare, ki gonijo njegove parobrode ali ognjene ladije, njegove vozove po železnicah, in neštevilne tovarne z nezumno močjo in hitrostjo. Človek vé v svoje področje primikati naglo in nevidno elektriko in magnetično moč, ki mu v malo minutah od nar daljnih krajev na zemlji naznanila prinaša. (Daljnopisi ali telegrafi.) Človek vpreže celo luč in zrak, in v trenutku dobí zrisano podobo, kakoršne koli si bodi stvari ali osebe (fotografija). Človek je

res gospodar stvarjenja povsod; le samo to se tudi vidi povsod, de se mu bolj ali manj natora izmika izpod roke, in le z veliko silo, z mnogimi pripravami, s tenkim bistrumam se mu vsreči, natorne moči panati in gospodovati.

Dostikrat pa se zgodi ravno nasproti, de je natora gospodar, človek pa njen podložen. Človek zaverže imenitno gospostvo in je tako reven suženj, de se ne le samo pred svojim Stvarnikam, ampak tudi sam pred seboj sramuje, če le malo premisli, kako se je zaverigel in v sužnost ponižal. Zdaj, n. pr., jame gospodovati žolčnost in vročina v človeškem telesu, in človek divjá, razgraja, se togoti, utegne pripraviti celo do poškodovanja ali tudi umora svojega bližnjega ali pa samega sebe: um namreč ni več gospodar, vera ne več njegovo ravnilo, človek je suženj svoje jeze, svoje natornosti. Enega dobí v oblast kaka rudnina (srebro, zlato, sploh denar in posestvo, mamon ga omami); družega zunanja podoba, de

vso vrednost stavi v nekake telesne naprave, mlado rudečo kožo, skodrane in razdeljene lase, v lišpe in krišpe; spet drugega v posest in pod jarem spravi neka živinska mėsnost in telesnost, de v naj voči skrumbo podobe Božje v sebi streže živinskim in živalskim nagnjenjem, ali netrezno z jedjo in pijačo, ali z nečistim življenjem, ali pa z lenobo in zanemarjenjem naj imenitniših duhovnih moči! Človek namreč v tacih okolišinah je zaverigel gospostvo; kar je božjega v njem, tisto je zatajil, on je suženj nature in telesnosti: poživinil se je, kakor pravimo. Od takega se pač ne more reči: „Hvalite otroci človeški Gospoda.“

Veliki slovenski apostelj in imenitni modrijan, sv. Ciril, je to sužnost v neki basni silo lepo pojasnil, in pokazal, kako ena sama stvar, ki je sama na sebi tako blaga in koristna, vender človeka storí naj večega bebca in siromaka, če se ji slepo podverže. Namreč vino. — Tako-le pripoveduje veliki svetnik:

Vinska mušica naletí pridno čebelico, ko je ravno iz cvetličnih lončikov medene kapljice serkala, in jo vpraša, kaj de tu iše? Čebelica odgovori: Žejna sim, išem medenih kapljic in serčem jih iz cvetličnih kotličkov.“ Mušica se posmehuje in reče: „Zmiraj sim menila, de si ti bolj prebrisana, zlasti ker si še celo pod vladbo in gospostvam neke kraljice; iz tvojega počenjanja pa vidim, de ni taka. Aristotelj jo je pač prav povedal, de neumneži le sladkost ljubijo . . . Ti dozdej pač nisi vedila, kako vse drugačen med teče iz cvetlice vinske terte. Smiliš se mi, žejna sirota; pojdi z menoj, dala ti bom poln sod medice, in ne bo se ti treba ves ljubi dan žejni in v toliki skerbljivosti klatiti po suhih cvetlicah.“ — Mušica zdaj pelje čebelico k vinski terti in začne ji špet brez mére hvaliti vinsko pijačo. Čebelica pa s svojim tenkim dišilam kar naglo zavonjá vinski duh, na to pa vse mušje modrovanje s takimi-le besedami prav svitlo pojasnuje: „Že davno

sim slišala, pa iz skušnje še nisim vedila, de vinopivci se utegnejo tudi vpijaniti; zdaj pa vidim, de si ravno ti vedna pijanka, in ker se tvoje gerlo nikoli vina ne posuši, zato tudi nikoli nisi prav pri pameti; zakaj ti si spaček otroka, rojena iz vinopivstva. Ravno zavolj tega imaš pa tudi vse napčne misli od vina, s kakoršnjimi si se ravno bahala. Vino je sicer za gerlo méd, za glavo pa (nezmerno vživano) je strupni lek. Sladí v ustih, kuri v želodcu, kadi v glavi, skerha počutke, oslabi živóst, zblede vmišljijo, otemní dušo, skalí oči, jezik se spotika in zavaljuje in mu napravi sramoto, mu stori roke mahadrave, razbéli persi, rodi razuzdanosti, pokončá živno moč, naredi de noge oplétajo, in sčasama razdene ves život, tako de od podplata do témena v pijancu ne za makovo zerno zdravja več ni. Taka se je zgodila pervemu, ki se je bil napil (Noetu); zaspal je, se znespodobil, in zraven tega je bil še zasramovan. Taka Lotu, ki je, pijan vina, storil sramoto

v svoji lastni hiši; taka Amonu, ki je bil v nesvesti od vina umorjen z mečem svojega brata. Nepremagljivega Holoferna je vpijanjenega trezna Judit z njegovim lastnim mečem končala. O presladki strup! ti sovražiš nje, ki te ljubijo, in ljubiš tiste, kateri se te bojé; ti moriš nje, ki te napčno rabijo, in ozdravljaš une, ki te po pameti uživajo!“ —

Zares, bolj živo, kakor v ti basni, bi véliki modrijan skorej ne bil mogel popisati, kako zaničljivo, škodljivo in sramotno je za človeka, kateri se pijanosti ali pa drugemu grešnemu nagnjenju vdá, in tako zaverže svoje gospodstvo v natori in je suženj kake stvari. „O človek!“ kliče torej sv. Bazilij, „za kraljevanje si vstvarjen; zakaj pa potlej služiš svojim živinskim, nevkontljivim poželjivostim in se grehu podveržeš, kakor naj priprostiši suženj?“ Človek, de se Bogu smili! ne vé ceniti svoje vrednosti in imenitnosti, in ne de bi kraljeval nad stvarmi, sam pa se Stvar-

niku popolnoma podvergel, se rajši stvari podverže, se nezumni živini vštric postavi in z njo se enači!

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija pomočnica ob koleri.

Od skerbnega duhovna naše škofije smo dobili ta-le popis, ki lepo kaže, kje naj človek v sili pomoči išče, pa tudi, kako pri človeku britkosti pomagajo, de se posvetni duh iztreblja in zatira.

Leta 1855 je po naši ljubi domovini huda morivka — kolera — razsajala in pretresala je tudi zastarane, zarašene serca. V vasi H. je bilo vse vse kolikor toliko bolno; več jih je tudi pokosila smertna kosa ter jih naglo naglo postavila pred pravičnega večnega Sodnika. Gospod oče ali pastir te duhovnije so bili tudi zboleli. Sam sim bil. Sreča velika je bila pa, de le po domači vasi je bolezen hudo razsajala. Vedno sim se bal, de bi še po drugih vaséh ne začeli ljudje bolehati, in čudno se mi je zdelo, zakaj samo te Bog tako obiskuje. Hodili pa smo na vse kraje s procesijami, prosit milega Boga, de bi vzel od nas to strašno šibo.

Neki popoldan, ko sim, kakor vsaki dan, celo vas obhodil, nevarno bolne spovedal in potem obhajal, pridem ves zdelan proti večeru domu ter grem k bolnemu gospodu očetu. Pripovedujem, ktere vse sim spet previdil, in pristavim: Hvala vender Bogu, de saj po drugih vaséh ni še te strašne šibe! —

Nekako britko milo mi gospod oče pripovedujejo, de Gospod Bog naše vašane tepe (med drugim tudi zato), ker storjene obljube ne spolnujejo. Se vé, de hitro poprašam, kaj in kako mislijo? Pravijo mi zdaj, ko je pervikrat kolera se bila pritepla v to dolino, mende 36. leta? so vašani obljubo storili: Ako jim Bog prizanese, bodo v hvaležen spomin vsako leto sv. Roka dan najéli sv. mašo. Ene leta so to opravljali, ker pa ni bilo več kolere in jim je bilo pobiranje za to mašo nadležno, so neki vdovi kosček pašnika prepustili s pogodbo, de naj ona skerbi za spolnovanje te obljube. Tode ta pašnik so ji kmali spet vzeli, in se vé, de ona ni bila dolžna za vašane plačevati. Tako je vse zastalo.

Precej v nedeljo sim jim to nezvestobo do Boga očital in pristavil, de so dolžni, ne le samo obljube spolnovati, ampak tudi gledati, de se zastale maše opravijo. Bog namreč nikogar ne sili, de naj obljube dela, kdor

jo je pa storil, jo Bog od njega tirja. Tako uči sv. pismo. Sej še pri tem, kar človeku obljubimo, moramo mož beseda biti. Nekteri so me malo pisano gledali, pa obljuba se je ponovila in vse se je popravilo.

Med tem smo v hudi sili večidel po vsih bližnjih cerkvah že s procesijami Boga prosili, ter svetnike na pomoč klicali. Nikoli ne bom pozabil, kako bitko mi je bilo, ko smo šli k ss. Hermagoru in Fortunatu v bližnjo faro, in je, kakor sicer večidel vsaki dan, merličem zvonil. Takrat pa sta tudi ležala mož in žena na pokopališu pod slabo lopo, ki smo jo bili v naglici zbili in iz vej naredili. —

Na sv. Roka dan so gospod oče, ki so bili med tem že ozdraveli, domá maševali, potlej pa v dolgi procesii gremo iz farne cerkve na Božjo pot k Marii Devici na Dobrovo. Ko smo vse tri dele sv. roženkranca zmolili in tudi oboje litanije odpeli, smo šli bolj po samem in ne več v procesii. Pa kmalo so se napravile trume, ki so ali molile ali pa v petih litanijah Marijo za pomoč prosile. Po dolgi dolini deleč na okrog se je zlegalo naše milo petje na višave proti nebu. —

Preden pa smo prišli do romarske cerkve, smo se spet zbrali v dolgo procesijo in pripéli smo k Materi Božji, kjer so verne

serca od davnih časov že toliko milost in dobrot dosegle. Šlo nam je pa gotovo iz serca. Veliko solzic je spokorne lica zalivalo, zakaj ko sila pride, se uprégajo tudi stari hrasti, mečijo se tudi neukretne serca. Gospod dušni pastir romarske cerkve so nam radi privolili, de smo imeli veliko mašo z blagoslovama, in zares, milo smo k Bogu zdihovali, serčno se Marii, mogočni nebeški Kraljici, priporočevali: in — ne zastonj! — Poživljeni in poterjeni s pobožno molitvijo smo se vernili proti domu. In od tistega dneva nobeden več ni na novič zbolel, nobeden več ni umerl za to boleznijo.

Obljuba je bila ponovljena, poravnana, k Materi Božji smo se obernili, in uslišani smo bili. Hvala Bogu! — Slava Marii!

O preusmiljena Marija Devica! omeči po milih prošnjah tudi naše terde serca, de ko nam časna kužna bolezen prizanaša, nas večno strahovanje ne zadene.

Cvetlica za vsacega na dom.

Sprejmite v spomin cvetlico, ki se ji pravi nedotika (*Impatiens noli me tangere*, Springkraut). Ta cvetlica nam skorej pred oči stavi človeka v stanu nedolžnosti ali saj v stanu gnade Božje. Nedotika se šteje k

tako imenovanim balzaminam, posebno blagim in rahlim cveticam, in ima sočnato, nekako nežno štiblo, de se skorej skoz njo vidi. Nedolžni pa so blage cvetlice keršanstva, sočnati z gnado svetega Duha, vsi pripravi za živo rast v keršanstvu, ako jih ne zmaga sovražnik in hudi napotljeji. — Neditika ima na vsih kolencih velike vozle: mladencu, od sv. Duha pri sv. birmi v gnadi poterenemu se tudi na vsih potih vozli in zaderžki zveličanja nasproti stavijo, zoper ktere pa človek pri sv. birmi doseže močno gnado, de zamore v vsih okolišinah svojo vero stanovitno spoznavati in pričati, in pa po nji do smerti živeti. — Neditika je navzgor na vse strani posebno vejnata cvetlica: to nam utegne pomeniti na vse strani velike zmožnosti, ki jih dobi človek pri sv. kerstu in pri sv. birmi za čednosti in dobre dela. — Rumena peterolistna cvetka je vpognjena pod pérje, se tedaj ne skazuje in ne baha s svojo lepoto: taka je tudi cvetka prave pobožnosti, ki jo sv. Duh navdaja. — Posebno dobro si pa to-le v spomin zapišite: Če se zrelega

stročka te cvetlice le dotakneš, kar precej počí, in vse bogato seme se deleč na okrog razsuje. To je neizrečeno pomenljivo: ako se namreč z gnado sv. Duha ozališanega človeka le dotakne kuga smertnega greha, kar precej se razsuje in razletí zlati zaklad vsih darov in milost sv. Duha! Imejte tedaj usmiljenje s cveticami nedolžnosti in varujte jih greha! —

Molite pa vsak očenaš in češenamarijo za tiste, ki te Binkošti pojdejo k birmi, de bi vredno opravili in nobeden izmed njih v življenji ne zapravl gnade sv. Duha.

Pet in dvajseti dan.

Benedicat Israel Dominum ; laudet et superexaltet eum in saecula.

Časti Gospoda Izrael; hvali in povišuj ga čez vse na vekomu.

Dan. 3, 83.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Izrael po besedi pomeni „vojskovanec Božji.“ To ime je bil dobil očak Jakop po svojem bojevanji z bog-angelam. (1. Mog. 32, 28.) Po pomenu pa je Izrael izvoljeno Božje ljudstvo v stari in novi zavezi. Taki tedaj so še posebej klicani, de naj časté in hvalijo Gospoda. Časti in hvali torej Boga, ti preizvoljena njegova nevesta, sv. keršanska katoliška cerkev! Hvali in poveličuj ga vsaka duša, ki se izmed svetnega prahú povzdiguješ, se za

posebno čednost prizadevaš. Hvalite in čez vse povišujte ga zlasti vé, keršansko-katoliške boljši deržine, ki si prizadevate tako živeti, de se sv. Duh tudi nad vašim pohištvam in imetkam razprostira, kakor se je nekđaj razprostiral vredovaje zemljo nad vodami, ter vas in vaše posestvo s svojo nebeško roso napaja. Zares keršanske deržine, enih misel in enega serca, — deržine, kterih vsi udje zvesto Bogu služijo; — deržine, kjer ni noben sin ponočnjak, nobena hči nečistnica noben otrok ali posel preklinjevavec; — deržine, kjer sta oče in mati enako molitvena, enako trezna, enako poterpežljiva in krotka, pa tudi po potrebi resnobna, enako poštena in pravična: take keršanske deržine — to je kaj veličanskega, to je kaj svetega in častitljivega, — v takih deržinah se Gospod nebés in zemlje noč in dan častí, hvali in poveličuje. To so izvoljene deržine; k njim angeli Božji doli in gori hodijo, kakor nekđaj k očaku Jakopu.

Deržine, v katerih vera gospoduje, spoznajo svoje otroke kakor blagodar Božji, bolj kakor sami starši je Bog oče taciš otrok, pa tudi vsih poslov, in cele deržine. Kjer pa primanjkuje terdne vere v Boga in njegovo sveto previdnost, tam-kejš starši, bi djal, sami vlečejo breme velikih deržinskih skerbí, pa se jim le predostokrat zavozí in izpreže. Pri izvoljeni deržini je Bog njen pravi oče, torejš tudi on sam poglavitno butaro in skerblijivost prevzame. Starš morajo pa z Bogam delati, ter mu otroke po njegovem sercu zrediti, deržino po njegovi volji huđega varovati. Ako starš le-to perva dolžnost spolnijo, potlej si smejš svesti biti, de vse bo previdnost Bojšja preskerbela, naj bo njih število tudi veliko in njih prihodnost negotova. Sej je gotovo, de Bog nad nami živi, nad nami čuje, nam ne le za vsak zalogljej živeža, ampak tudi za vsak požirek vode skerbí. Vse on sam vlada, samo naša vera je preslaba; vse on dá, samo naše upanje je premajhno; nobenega

lasca na glavi, nobenega dihleja v pljučih nimamo od drugod, kakor le samo od njega; le samo naša hvaležnost je premerzla. Nad izvoljeno bogoljubno držino naj tudi satan in svet razsaja, kolikor mu je dano, zamore ji vzeti, res je, vse časno; ali potlej se jim pa tolikanj častitljivši večnost odpre. Ali pa tudi Bog že tukaj na zemlji še z velikim blagoslovom pokaže, de svojih nikoli ne zapusti, kakor je bilo pri pobožnem Jopu in veliko družih. Vdanost, živa vera in junaška stanovitnost pa se skaže toliko bolj, kolikor hujši so poskušnje.

Ob času cesarja Julijana odpadnika sta živela v Rimu imenitna zakonska Flavijan in Dafroza, z angelsko nedolžnima hčerkama Bibijano in Demetrijo. V vsi držini je kraljeval mir Božji, naj priserčniši edinost, naj občutljivši ljubezen. Vsak terpeči je našel pri tej držini tolažilo, svēt in pomoč, tujic sprejetje, preganjani brambo. Z naj gorečniši skerblijivostjo sta odrejevala Flavijan in Dafroza svoja otročiča. Lju-

bezen do Jezusa, ki je v njunih sercih gorela, sta tudi otročičema v serce zasadila. Ne ene nesvete besede niste hčerki nikoli slišali iz ust očeta ali matere; toliko več pa pogovorov, iz katerih je duhtela čednost in spoštljivost. Kdor je Bibijano in Demetrijo vidil pri nogah njune matere sedeti in na sleherno besedico paziti, je mislil, to sta dva angelčka. Zraven tega je bila deržina, kakor viteškega stanú, imenitna in od vsih posebno ljubljena in spoštovana. Nič jim tedaj ni manjkalo k doveršeni sreči. — Nekega dné pa je vsa deržina v veži skupaj. Flavijan je bil ravno dokončal življenje sv. Neže, ki ga je otrokama pripovedoval, de bi ji s tem junaškim zgledam v nemal k enaki ljubezni Božji. Kar pride berič s poveljem, de mora Flavijan z njim pred sodbo. Strah spreletí vso deržino, deklici se jokate, mati obledi kakor merlič; vender pa Flavijan miren ostane. Pogled v nebó ga oserči, ženo in otroka tolaži, blagoslovi, pa gre za beričem

To je bil začetek križevega pota za Sinam Božjim na Kalvarijo, pa tudi od tamkej v Galilejo in s Siona v nebo.

Ker se Flavijan ne da v veri premotiti, mu sovražni poglavar Apronijan nar poprej vzame častne znamenja rimskega plemeništva ali žlahtnosti, in na čelo mu ukaže vžgati znamenje sužnjev. Naslednjič mu reče še oči izkopati in pošlje ga v pregnanstvo, kjer je čez nekatere dni za bolečinami umerl.

Zdaj sodnik začne nadlegati ženo in hčeri; ukaže jih v hišo zapreti, de so bile kakor v jetništvu in jih hoče z lakoto od vere premotiti. Bile ste Bibijana in Demetrija ravno v nar bolj cvetečih letih. Naj čistejši nedolžnost, pa tudi naj gorečniši ljubezen do Jezusa jima je svetila iz oči. Prečastitljivi očetov zgled ju je bil oserčil, vse za Jezusa darovati in dati. Mati pa je hčerki v tem sklepu poterdovala. Veseli ste lakoto terpeli v tem zaporu; bile ste pa s tem še močnejši in cvetejši kakor pa poprej. Poglavar vidi, de z

vso zapeljivostjo nič ne opravi, torej dá Dafrozo zgrabiti, v ječo vreči in obglavo djati. Premoženje pograbi in hčeri ostanete na beraški palici. Deklici pa Boga hvalite zavoljo svoje revšine, in družega ne želite kakor s svojimi ljubimi starši pri Kristusu zediniti se. Veliko hudega ste še preterpeli, pa tudi vselej stanovitni se obnašali. Demetrija, zrela za nebesa, je nekdam kakor cvetlica ob hudem viharji, pred poglavarjem mrtva na tla se zgrudila, ko je serdito nad njo režal. Koliko je Bibijana še potem vsakterega zapeljevanja, mučenja in natezanja prestala, kdo bo popisal? Poslednjič je bila k stebru privezana in s svinčenkami tudi ona do smerti tepena 363. Tako, glejte, morajo tudi pravične in poštene deržine od hudobnežev preganjanje terpeti. Ali Bog jim tolikanj lepši krono tamkej pripravi, ker morajo iti skoz ogenj britkost. „Blagor jim, kateri zavolj pravice preganjanje terpé, ker njih je nebeško kraljestvo!

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija pomoč v sili.

V naslednjem popisovanji, ki je od nekega gorečega duhovna naše škofije, bote vidili, kako dobre slovenske deržine Bogu služijo in Marijo časté; pa tudi, kako v sili pomoč najdejo. Tako le piše :

1. Moja ranjca mati, Bog jim daj dobro! so posebno častili svojo patrono, presveto Devico Marijo. Sv. rožni venec ali roženkranec smo mogli vsak ivečer moliti, po zimi še zjutraj in zvečer; včasih — in to je bilo velikrat po zimi, zlasti v velikem póstu — smo pa še celo vse tri dele obmolili. Ne bom nikoli pozabil; zvečer pred večerjo že smo en del izmolili; manjši otroke so po večerji djali spat, jih pa vselej Bogú, milemu Jezusu, Mariji Devici in angeljčku varhu zročili; to je bila zlata molitvica; zagrinjavši pa so jih še prekrižali. Potem so šli tudi že ranjki ljubi oče, Bog jim bodi milostiv! za statve, večji otroci pa okoli statev s kolovrati, in jest v kotiček, ki je bil za statvami, ktere so pri oknu stale. Statve so šklepetale, kolovrati se urno vertili, jest sim pa kake šolske bukve tolkel, de so vsih ušesa bolele. Ko sim se že naučil ali večkrat še naveličal, so pa dobra mati začeli vnovič sv. roženkranec, mnogo-

krat vse tri dele. Vsaki večer so bile gotovo po roženkrancu lavretanske litanije. Ne vém se spomniti, de bi jih bili kdaj opustili. Pa moja mati niso znali brati; litanije Matere Božje in te molitve so vse iz glave znali. In na zadnje smo molili, kdo vé za koga še vse? za vse ranjce žlahtnike po imenu, v čast patronam našim. Bilo nas je dvanajst otrok in večidel smo v čast vsem našim patronam posebej molili en ošenaš in češena Marijo. Tudi farnega patrona in patrona sosesknega, ki je bil tudi očetov patron, niso pozabili. Ko smo to vse opravili in še enkrat v čast Matere Božje dobrega sveta, potem za sklep je bila vselej prav lepa molitvica k Materi Božji. *) Zjutraj zgodaj, včasih ob tréh, pa tudi še popred, so se spet kolovrati že vertili, in spet je bil roženkranec zraven, tudi prav velikrat vsi trije deli in druge molitve, kakor zvečer. Mislim, de je to vselej uro časa terpelo.

Tako smo imeli otroci kej lep zgled in kej lepo živo napeljevanje, kako se moramo priporočevati ljubi Devici Mariji. To lepo zročevanje pa tudi ni bilo zastoj. Iz svojih otročjih let naj le tole posnamem, za to ker se mi zdi nekako sladek spomin na mojo dobro mater, in bi pač serčno želel, de bi ma-

*) V „Novih Šmarnicah“ str. 9.

siktera mati jih posnemala in svoje otroke tudi tako izročevala Materi Božji.

Bilo je o šolskih praznikih. Ne vem prav več, ali sim bil iz druge ali tretje latinške šole prišel domú. To pa čisto dobro vem, de je bil prav lep dan in naši so prosó želi. Jest sim, se vé de, mogel tudi delati, ker hlapca nismo imeli, in nas je bilo veliko za jelo, malo pa za delo. Starši so mógli terdo delati in huda se nam je večkrat godila. Tisti dan torej, moglo je biti od desete do enajste ure, ko sim voli domu s paše prignal in so bili moji mlajši bratje domá, sim možko vola vpregel, dva brata in majhno setro naložil, tudi sam sim spredej na lojtro sedel in z brezovcem v roki — gej naprej — na njivo! Pot je po bregu, pa lepo naravnost speljana.

Veselo smo vozarili naprej ter se peljali. To je bilo veliko veselje. Proti koncu brega se pot okrog griča zavije, in ravno tu se tudi pod hruško na dvoje razdeli. Od tod do njive, kjer so želi, je kaka dva streljaja. Ko privozarim do tu, ker latinsk voznik je slab voznik, vola nista vedila, ali gremo po spodnji ali zgornji poti. In kaj sta storila? Eden potegne po zgornji, drugi po spodnji poti. Jest začnem vpiti: gej doli, gej doli! vpijem, kar morem. Mati in vsi na njivi na ta krik nas zagledajo. Skočim hitro z voza, kola se zvernejo, in — sam ne vem — Bog vé ka-

ko? pri ti priči se jarmovica uterga, vola z jarmam sama ostaneta pred menoj; brata pa in sestra se z vozam prebračata po bregu na spodnjo ravnino. Strašan pogled! Groza me obdaja še zdaj, kadarkoli se spomnim na to. Strašan pogled! pravim. Trije mali otroci v lojtrah, ki so neznano vpili, pa se sprikelj deržali, tako de jih je voz poveznil, ko se je po bregu preobernil, pa spet zajél, in ko se voz v drugič preoberne po bregu, so otroci ostali na bregu, ter se posamežno za vozam po bregu talikali, kadar je voz spet na spodnji ravnini na vsih štirih kolesih stal. Strašan pogled! Mati vpijejo: Marija in sv. Lorenc pomagajta! Vsi tečejo z njive; od druge strani tudi ravno oče prileté; — tudi še sosedovi, ki so bili spodej na svojih njivah, so prihiteli, ko so vidili to nevarnost. Jest jokam ves terd pri volih, ki sta mutasto in mirno gledala, kaj se godí. — In kaj se je otrokam zgodilo? Hvala Bogú, Očetu nebeškemu; češena bodi Marija in sv. Lorenc! Nobenemu se ni bilo čisto nič žalega pripetilo. Kdo bo rekel, de ni to očitin čudež? Pa tudi hvala moji ranjci dobri materi, ker so nas vedno toliko lepo zročevali Marijnemu varstvu, ki je v tej nevarnosti očitno svojo pomoč skazala. O de bi jim mili Bog to materno skerb že zdaj povračeval s krono nebeško! —

Še naj povém, kako so nas ranjca mati spat spravljali. Po zlati molitvici so nas začeli prekriževati, in ko smo odrastli, smo se mogli sami takole prekriževati (ne vem, Bog vé, kdo jih je tako naučil). Trikrat smo se mogli prekrižati, pa takole reči: „Jezus, † Sin Davidov, kralj † Judov, usmili se nas † in duš v vicah. Po takem trikratnem prekrižanju pa smo se mogli še trikrat z navadnim križem prekrižati: V imenu Boga † Očeta in † Sina in sv. † Duha. In še smo pristavili zraven: Naj zaspi in živim jest in moji starši in bratje in sestre in sovražniki in prijatli.“

Še zdaj se tako prekrižam, ko se vležem, in zdi se mi, ko bi to opustil, de bi ne mogel zaspati.

O preljuba Mati, usmiljena Devica Marija! daj tudi nam v nevarnostih vselej najti tvoje varstvo in sveto pomoč. Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Lučnik (*Verbascum thapsus*, Wollkraut) je cvetlica, ki vam jo danes v premisljak dam. Lučnik ima blezo ime od luči, in naj pomeni dobrega hišnega gospodarja, kateri kakor luč otrokam in domačim z dobrim

zgleдам sveti. — Lučnik naravnost kakor sveča nakviško rase za moža visoko: tudi lučnik dobri gospodar ali hišni oče naj pošteno in naravnost s svojimi mislimi in djanjem nakviško, to je, v nebesa méri, in naj svojim domačim svéti kakor sveča na poti življenja. — Lučnik je zdravilna cvetlica s svojim perjem in cvetjem: taki naj bo tudi dobri gospodar svojim domačim v besedi in djanji, za dušo in telo. — Lučnikovo bogato cvetje je prelepo zlato-rumeno: vse djanje gospodarjevo naj bo kakor rumeno zlato, to je, dobro in pošteno, de ga nihče ne bo mogel po pravici grajati. — Lučnik rase na suhem, solnčnem kraji: keršanski gospodar naj se enako varuje za gerlo preveč močirnih krajev, to je, pijančevanja, v čimur jih pa veliko greši, ter silno veliko pohujšanja storé. Hodijo pa naj le po solnčnih krajih, to je, tako naj delajo in živé, de se jim ne bo bati ne Boga in ne človeka. Lučnik je s tenko volnico oblečen: to naj pomeni tenko vést, s katero mora gospodar paziti, de se v njegovi hiši kako pohujšanje ne godí. Če ima

pa gospodar sam zarašeno vést, potlej od njega tudi za druge ni dobrega pričakovati.

Molite ponižno enkrat očenas in češenamarijo na čast sv. Duhu vsak za svojo hišo ali stanovanje, de bi v nji prebival duh strahú Božjega.

Opomba. Zadnji čas je za spoved in sv. Obhajilo za šmarnične odpustke, kdor še ni opravil.

Šest in dvajseti dan.

Benedicite sacerdotes Domini Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda duhovni Gospodovi; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 84.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Kdo so ti duhovni in mašniki, ki naj Boga časté in povišujejo v novem zavetu? Sv. Tomaž Akvinski pravi, de so „sredniki med ljudstvom in med Bogam.“ Svoje časti, svoje službe, svojih pravic nimajo od ljudi, ampak od Boga, Škofje jim po apostoljski podedvani oblasti roke pokladajo in jih duhovne posvečujejo. Ko bi bilo mogoče, de bi vsi škofje s papežem vred na zemlji brez naslednikov pomerli, bi ne mogel noben človek več vernikam mašnikov

dati ali posvetiti in cerkev bi mogla z zemlje zginiti. Torej pravi neki imeniten govornik: „Vsi vladarji Evrope in vesoljnega sveta naj se zedinijo, de bi koga mašnika storili, pa ne bodo nič naredili, razun smešnega človeka brez vsake časti in veljave.“ (Lacordaire.) Te od Boga postavljene duhovne: škofove, mašnike in diakone, te s cerkvenim učilam, opravilam in pooblastilam previdene cerkvenike tedaj je Duh Božji že v prerokovanji posebej klical, de naj Gospoda časté in hvalijo.

Kdo pa bo dopovedal ali popisal, kolika je ta čast, hvala in poveličevanje? Mislite si naj popred silno število duhovstva po vesoljnem svetu! Katoliška Cerkev ima svojega naj vikšega poglavarja, Kristusovega namestnika, rimskega papeža; čez 50 kardinalov, ki so zraven škofje in mašniki; 142 patriarhov in vikših škofov, in gotovo čez 712 škofov in apostoljskih vikarijev ali namestnikov; — koliko pa še le družih mašnikov! Ko bi vsaki škof eno k dru-

gemu ne imel več kakor po 100 ali 200 duhovnov, bi jih bilo že veliko čez stotavžent na vsem svetu! — Zdaj si pa mislite veliko molitev, ktere vsi ti vsak dan opravljajo v čast in hvalo Božjo, vsak dan toliko psalmov, molitev in družega branja, de bi le samo to, kar je vsakemu zapovedanega, v eni uri na dan ne mogel obmoliti, ko bi tudi prav prav hitro delal. Koliko pa je potem še molitev in preišljevanja iz lastne pridnosti! Koliko še posebnih pobožnost po kloštrih! Po vsem tem si lahko mislite, kako velika je hvala, ki se noč in dan vzdiguje iz ust katoliškega duhovstva proti nebu! Bog daj, de bi se vse te prelepe in častitljive molitve vselej vredno, zbrano in pobožno opravljale!

Med duhovskimi molitvami je od delik, ki ima več samih hvalnih psalmov in družega lepega branja, in se naravnost „hvalnice“ (Laudes) imenuje, ker tukaj je, bi djal, vsaka besedica čast in hvala Božja. V ravno teh hval-

nicah se vsak dan bere tudi pesem treh mladenčev v ognjeni peči, ki se vam letas v Šmarnicah razlaga, kakor tudi Caharijeva hvalica „Benediktus“ — „hvaljen bodi Gospod, Bog Izraelov itd.“ De se pa še bolj prepričate, kako lepe so hvalnice v duhovskih vsakdanjih molitvah, poslušajte saj en psalm (148) iz njih. Tako-le se glasi:

Hvalite Gospoda z nebes, hvalite ga na višavah!

Hvalite ga vsi njegovi angeli; hvalite ga vse njegove vojskine trume!

Hvalite ga solnce in luna; hvalite ga vse zvezde in luči!

Hvalite ga nebes nebesa, in vse vode, ki so nad nebesi, naj hvalijo ime Gospodovo; Zakaj on je rekel, in bile so storjene; on je ukazal, in bile so vstvarjene.

Postavil jih je za vselej in za večne čase; dal je postavo, in ne bo prešla.

Hvalite Gospoda na zemlji zmaji in vse brezna!

Ogenj, toča, sneg, led, vihar, ki njega povelje spolnujejo!

Hribi in vsi griči, rodno drevje in vsi cedri!

Zverine in vsa živina, laznina in perutnina!
Kralji na zemlji in vse ljudstva, poglavarji
in vsi sodniki na zemlji!

Mladenči in device, stari in mladi naj hvalijo ime Gospodovo!

Ker njegovo ime samo je visoko;

Njegova čast je nad nebesa in zemljo; sej je povišal rog svojemu ljudstvu.

Hvala vsim njegovim svetim, sinovam Izraelovim, ljudstvu, ki se njemu bliža.“

Naj pridenem pa tudi še 150. psalm, ki kaže, kako mora vsa godba in glasba s svojimi orodji v Božjo slavo služiti. Taki-le je:

Hvalite Gospoda v njegovih svetih; hvalite ga v njegovi močni terdnjavi!

Hvalite ga v njegovih močéh; hvalite ga po njegovi mnogoteri velikosti!

Hvalite ga s trobéntinim glasam; hvalite ga z brenkljami in citrami!

Hvalite ga z bobni in v verstah; hvalite ga s strunami in pišalmi!

Hvalite ga s prav glasnimi cimbali; hvalite ga z veselimi cimbali!

Vse, kar sope, hvali Gospoda!“

Ako je pa že vse to res imenitna in veličanska hvala Božja iz ust kato-liškega duhovstva po vsem svetu; ven-der čast in hvala, ki se Gospodu daje pri daritvi nove zaveze, vse drugo deleč preseže, in bi djal, skorej čisto zatemni. Sej sam Bog po Malahiju preroku to presveto daritev tako napoveduje že davno v starem zavetu, kakor de bi se on sam tega prelepega darú silno ve-selil. „Od solčnega izhoda do zahoda bo moje ime veliko med narodi, in na vsih krajih se bo darovalo, in čista daritev se bo opravljala mojemu imenu; ker veliko bo moje ime med narodi, pravi Gospod vojskinih trum.“ (Mal. 1, 11.) To čisto daritev, ki se z njo tako silno povelečuje in hvali ime Gospodovo od solčnega izhoda do za-hoda, to čisto, to sveto, to veličansko daritev obhajajo ravno mašniki Gospo-dovi, in s tem Boga bolj časté in hva-lijo kakor z vsakimi drugimi molitvami in s kakoršno koli si bodi hvalo. S to

daritvijo ga njegovi mašniki hvalijo vse stoletja do konca sveta, vsak dan, vsako uro, po dnevi in po noči. Hvalijo ga po vsih krajih, kjer koli mašujejo, po velikih mestih in imenitnih in zalih stolnih cerkvah, kakor tudi po samotnih krajih in po ubožnih Božjih vežah, po suhem in tudi po morjih. Pa ga tudi hvalijo vpričo vsih ljudi, vpričo pravičnih in nedolžnih, vpričo grešnikov in hudobnežev, vpričo kraljev, cesarjev in revežev, vpričo krivovercev in nejevernikov. Hvalijo ga kakor svojega učnika, kakor svojega velikega duhovna, kakor svojega očeta, kakor svojega pravega živega Boga.

Lahko bi vam tudi popisal, s kako lepimi in častitljivimi molitvami mašniki pri sv. maši Boga hvalijo, ko bi me to vse predeleč ne zaneslo. Naj vam povém le samo lepo binkoštno predglasje iz sv. maše, ki se tako-le glasi: „*Zares vredno in pravično, spodobno in zveličavno je, de tebi zmiraš in povsod zahvalo dajemo, sveti Gospod, vsigamogočni*

Oče, večni Bog, po Kristusu Gospodu našem. Ker on je šel v nebes nebesa, sedi ob tvoji desnici, in je današnji dan obljubljenega sv. Duha nad posinovljene otroke izlil. Zavoljo tega se s čezobilnim veseljem vesoljni svet razveseljuje. Pa tudi nebeške moči in angelske oblasti pesem tvoje slave prepevajo ter neprenehama kličejo: Svét, svét, svét, si Gospod Bog nebeških trum! Nebo in zemlja je polno tvoje slave! Hosana na višavah! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hosana na višavah!“

Vsak pa vé, de nar večí hvala je to, ko se sam Sin Božji pri povzdigovanji daruje nebeškemu Očetu. Torej po pravici sv. Janez Zlatoust pravi, de ena sama maša veljá toliko, kolikor Kristusova smert na križu. Učeni Senjeri pa piše: Ako bi gori v nebesih Marija Devica in vsi svetniki z vsimi angeli in velikimi angeli vred pred Boga pokleknilí, in bi Bogú vso mogočo čast in službo skazovali: med tem takim bi pa na zemlji naj priprostejši duhoven eno

samo sv. mašo opravljal; bi taki mašnik Bogú veliko večí čast in službo skazoval, kakor vsi uni sveti Božji.

Ali je vam še kaj več potreba, kristjanje, de se prepričate, kolika čast in hvala duhoven Bogú s sv. mašo opravlja? Zamoglo in dalo bi se o tem še veliko veliko govoriti; naj bo pa dosti, ker nad tem nobeden ne dvomi. Bog daj, de bi bilo vse to nam vsim v zveličanje!

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Zveličani Bernardin Juif (r. Žvif), duhoven.

Ne le samo v molitvah in pri sv. maši, ampak tudi s svojim djanjem in dušnim pastirstvam spolnujejo katoliški duhovni nalogo, ktero jim je dal sv. Duh, rekoč: „Častite Gospoda duhovni Gospodovi.“ Izmed toliko tavžent zgledov je tudi zveličani Bernardin, ki je od otročjih nog pa do poslednje ure v resnici sveto živel in že v sedanjem stoletji na Francoskem svoje delavno življenje sklenil. V svoji mladosti je bil pristopil v cistercienski red v Elzasu. Ko je bilo pa francosko rovarstvo 1792 izbuhtelo, je mogel be-

žati iz svojega samostana. Bili so strašni časi, kakoršnih nas Bog obvari! Rovarji so hotli ljudstvo v neverstvo pogrezniti, kri poštenih in dobrih kristjanov je tekla na potoke. Noben dober duhoven si ni bil življenja svést, in verniki so bili brez pastirjev, če niso kje kterege skritega imeli, de jim je vsaj bolnike oskerboval in Božjo službo opravljal, kolikor je bilo mogoče, veči del ponoči in na skrivnem. — Verniki grešijo prav velikrat zoper duhovne, jih nemilo žalijo, z gerdimi primki pitajo, in mnogotere britkosti jim delajo; zato pa dopusti Bog tudi take nesrečne čase, de ljudje spoznajo, česa jim manjka, kadar nimajo duhovnov, in ne mirú, in varnosti za življenje in premoženje. — Bernardin se je bil skrivej povernil k svojim rojakam, desiravno je bilo njegovo življenje v nar veči nevarnosti. Čez šest let ni imel stanovitnega prebivališa, temuč bil je zdaj tu, zdaj tam pri zvestih katoličanih. Po vsi okrajini je bil preganjanim kakor tolažilni angel. Skrivej jim je sv. mašo bral, večidel po ponoči po hišah, zbranim vernim je besedo Božjo oznanoval, delil ss. zakramente, vselej pa z nevarnostjo svojega lastnega življenja. Bolnikov je sam iskal sem ter tje in jih je na srečno smert pripravljaj. Leto in dan je malokdaj noč pretekla, de bi ne bil preoblečen od kraja do kraja hodil, ali pa brez spanja v svojih

opravih noči prebil. Zraven tega pa je ob slabi in priprosti hrani živel. Prav priserčno in sinovsko je častil Marijo Devico, pomoč kristjanov, in na svojih potih je nji na čast molil roženkranec, ktere ga je zmiraj seboj nosil. Kakoršno koli pobožnost je vedil, de Marii dopade, jo je gotovo opravljal. Torej pa tudi ni čudo, de je bil zmiraj prečudno obvarovan, desiravno zmiraj v smertni nevarnosti. Že osemdesetletni starček je prestopil v silo ostri trapiški red; pa tudi od tod so ga sovražniki z drugimi vred pregnali, in podal se je v Oberlargo v Sandgav, ter je ondi leta 1836 svoje sveto življenje sklenil. Še zdaj je pri ljudéh v blaženem spominu, in njih veliko od blizo in daleč iše na grobu tega služabnika Božjega pomoči in tolažila v dušnih in telesnih potrebah. (Marian. iz Heiligen-Lexicon.) —

Že imenovani g. duhoven naše škofije to-le pripoveduje iz poslednjih časov, ki je prav podučljivo in kaže, koliko skerb in koliko truda ima tudi pri nas duhovstvo za vernike.

Bilo je o poletnem času leta 1855, ko je huda morivka, grozovita kolera razsajala po naši ljubi domovini. Bil sim takrat za duhovnega pomočnika v H... fari. Na Šmarjetno nedeljo je prvi zbolel za kolero. Med keršanskim naukam sim ga v naglici mogel iti previdit. Za tem, ki je tudi umerl, jih je

kmalo več zbolelo in v domači vasi, ki se mi zdi de šteje okoli 90 hiš, mende ni bilo nobenega človeka, de bi nič ne bil skusil te strašne bolezni. Takrat je bilo, de so na poti proti bližnji fari (P.) rudo kopali, od Pečevja tje naprej. Neki popoldan prisopiha mož ter s solznimi očmi hitro pravi, naj hitim, kolikor premorem, ker nekega rudarja je kolera hudo prijela; težko de bi ga še živega dobil, ker se že malo zavé. Se vé, naglo vzamem sv. olje in tekla sva v eni sapi čez vas, pod Pečevjem čez griče proti bližnji fari. Po poti pa sim zdihoval k Marii nebeški Kraljici, naj tega bolnika meni daruje, in to nekako otročje in z nekako tako terdnim zaupanjem, kakor de bi mi mogočna Gospa tega nikakor ne mogla odreči. Mož, ki je z menoj šel, je že komaj dihal, tako sva jo šla. Ko prideva do rudnika, je bil pri bolniku še nekdo, pa že ne vém več prav, kdo. Pervi pogled, se vé, je bil na bolnika, ki popolnoma merliču enak, me bitko-milo pogleda. Hudo ga je yilo, de si ni mogel revež nič pomagati. Še eukrat zdihnem k Marii, ponovim svojo prošnjo in ogernem štolo ter se k bolniku vsedem na tla, kjer je revež ležal pod tepkovim drevesam. Kolikor je mogel, se je spovedal in djal sim ga v sv. olje. Ohladilo se mi je serce in vesel sim bil, ker uslišala je bila Marija mojo

otročje zaupljivo prošnjo. To mi pa zdaj ni bilo več dosti. Sej tudi berač, ako mu radovoljno dar podeliš, upanje dobi, in — ne mara — še družega prosi. Tudi jest sim tako storil. Popraševal sim zdaj, kam de je kej prihajal, kod je ob praznikih, ali drugi čas kaj bil. Povedali so drugi, ker sam ni mogel, de je v farno vas v neko znano hišo včasih prihajal in de tam ima še nekaj svojih reči. Med tem sim še bolj serčno Marijo Devico prosil, naj mi še to milost sprosi pri svojem milem Jezusu, de bom tega bolnika tudi še obhajati zamogel. Težko pa, sim si mislil, bom sem prišel z Bogam, ker berž ko ne, me doma spet kaka druga pot čaka in ker tudi gospod Oče so bili zboleli. Rekli so mi pa pričujoči, de bodo bolnika v farno vas peljali na vozu in ako bo moč, ga bomo še z Bogam prevedili. Še bolj serčno zdihujem k Marii in ločim se od umirajočega, ga opominvši, de naj tudi on zdihuje k Marii, ki je pomoč in tolažnica žalostnih, naj bi mu gnado sprosila ter bi še saj tako dolgo živel, de ga prevedimo. Med potjo, domu gredé, sim večkrat ponovil svojo prošnjo. In moje zaupanje ni bilo zastonj. Na večer ga pripeljejo v domačo vas. Hitro smo ga prevedili in z Bogam zedinjen je sklenil kmali svoje življenje, ves vdan v voljo nebeškega Očeta.

K temu pristavim: Mi le premalo zaupanja imamo pri prošnjah do Marije Device. Sej je Ona naša Mati, pa naša dobra skerbna Mati; sej nas uslišati mora, kadarkoli jo prosimo práv in za take reči, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje.

O Marija, bodi pozdravljena! ti si drevo življenja, cvetlica devištva, skrivnostni perstan, ki nebesa z zemljo veže, *) pa tudi bramba mašnikov Gospodovih: skaži se milostna duhovnam in njih ovčicam!

Cvetlica za vsacega na dom.

Na tabernakeljnih, keljih in podobah vidite dostikrat dve imenitni rastlini: pšenični klas in vinsko tertó; to sprejmite nocoj za spomin, in naj ohrani pomen, kterega že ima, namreč sv. maša. Pšenica, naj žlahtniši izmed vsih žit, nam daje tako imenovane lepe bele hostije, ki se pri sv. maši po Božji vsegamogočnosti v sv. Rešnjem Telo spremené. Torej je beli kruh prijetna in preimenitna podoba sv. Rešnjega Telesa.

*) Sv. Bazilij.

Vinska terta pa je naj žlahtniši izmed vsih lesnatih rastlin, ki daje blago vino, kakoršno se pri sv. maši po velikem čudežu dobrote Božje v presv. Rešnjo Kri spreminja. Cvetje vinske terte ima zelenkasto barvo, lep pomen upanja in spomin na besede Zveličarjeve: „Kdor pije mojo kri, bo imel večno življenje.“ — Ko je mali tertni cvet še zapert, ima na dnu majhno petzobčasto posodico, kakor kelih; kadar se cvet odpre, se petere cvetne peresca spodej rešijo od keliha, zgorej pa se skupaj derže, kakor pokrivalce, in naslednjič kakor kapica odpadajo. Ta cvet je v malem prijazna podoba mašnega keliha.

Sicer je tudi znano, de ta predragi dar Božji, zmerno vživan, daje moč, življenje poživlja, serce razveseljuje in razvedruje; nezmerno vživan pa napravi putiko ali putohrom, oslabi čutilnice in sčasama človeka celo ob zdravo pamet pripravi, de se zmeša ali obnori. Zavaljo tega se je takim revežem silo težko spreobrniti. Pijančevanje namreč je velika pregreha.

Pšenični klas in pa vinska terta naj vam bo vselej spomin sv. maše ter sv. Rešnjega Telesa in sv. Rešnje Kervi. Opravite do jutri trikrat kratko premišljevanje te velike skrivnosti.

Sedem in dvajseti dan.

Benedicite servi Domini Domino, laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda služabniki Gospodovi, hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 85.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Kdo so ti hlapci in služabniki Gospodovi, ki so posebej klicani, de naj Gospoda hvalijo? Ne le samo zvesti duhovni in samostanski ljudje vsih redov in vsacega spola, mašniki in nemašniki,

ampak vse zveste keršanske serca, kterim je njih Bog vse v vsem in torej njih vera prva skerb na zemlji. „Veliko je poklicanih, malo izvoljenih;“ veliko je keršenih ljudi na zemlji, pa malo zvestih spolnovavcev Kristusove postave. Blizo dve sto milijonov katoličanov je pod milim solncem: koliko je izmed teh prav zvestih služabnikov Božjih? Kdo nam bo to povedal? Bog sam ima zapisane v bukvah življenja. Prevdarite Ljubljano, ki ima čez dvajset tavežent skoraj samih katoliških prebavavcev (zakaj malo drugovercev med tolikim številam še šteti ni), in povejte koliko je izmed teh prav čisto dobre pšenice, takih ki v resnici po Božjih in cerkvenih zapovedih živé? Ko bi bili le vsi, kteri v cerkve hodijo, bi bilo precej dobro; ali Bogu se smili, de tudi izmed teh je dosti taci, ki jim veliko manjka, de bi bili pšenica. — Naj pa jih bo, kolikor koli že, vsak naj zase gleda, de bi bil med tistimi, ki jih

sv. Duh imenuje služabnike Gospodove in kliče, de naj Boga hvalijo.

Boga hvaliti je naš namen na zemlji. To vsak otročiček vé, ker zgođej mu skerbna mati ročice sklepa, k nebu povzdiguje ter ga uči: Mol'kaj, hvali Bogka!“ In med pervimi otročjimi nauki je ta: „Bog nas je stvaril, de bi njega spoznali, častili, hvalili, molili, njemu služili itd.“ Marsikterim odrašenim pa se do te dolžnosti rado toži; marsikteri se je celo od mater naučili niso! Kako visoko pa nas mora Bog ceniti, kako silno ljubiti, de nam je taki namen dal, de nas je zato stvaril, de bi njega častili, hvalili, kakor de bi mu zamogli njegovo čast kaj povikšati, ali storiti kaj svitlejši njegovo veličastvo, v katerem je bil že od vekomaj ravno tako nezmerno zveličan in neskončin, kakor zdaj! In vender pravi Gospod pri Jezaiju preroku (49, 3): „Ti si moj hlapec, v tebi se hočem poveličevati!“ Ti zapušeni ubožec, zaničevani služabnik, ti revež na potu, ti si moj

služabnik, v tebi išem svoje časti in slave, ti imaš nalogo mene častiti in hvaliti, tako Jest hočem — ne manj od tebe, kakor od angelov nebeških, od kraljev in cesarjev na zemlji; sej pred menoj ste vsi enaki. — Kdo je pa prav premislil in prevdaril, kolika čast in sreča je to, de smemo Bogu služiti in njega hvaliti? Filip II, španjolski kralj, je šel nekđaj pozno zvečer mem svoje kuhinje in je slišal v nji prav glasno in veselo petje. Začuden kralj postojí in poslušá, in pošlje zdajci enega svojih služabnikov, de naj pogleda, kakošen tiček je to, ki tako lepo na ognjišu prepeva. Najde pa ubozega kuhinjskega pomagavčka, ki je sedé na stolu svojo stergano obleko kerpál. Vpraša ga, kaj de je tako vesel in dobre volje, če se mu kali celo tako dobro godí? On pa odgovori z nekako blago ponašbo: „Ne bom mar vesel, de sim dvorni služabnik kralja Filipa? Tega sim silno vesel to mi je naj večí sreča!“ — To je pač sramotljiv zgled za nas, kristjanje! Ta

kuhinjski strežej poskakuje zavoljo tega, de je v kraljevi službi, ki ga kralj morebiti nikoli še pogledal ni, mu nikoli ni kake posebne dobrote skazal, ki morebiti še zanj vedil ni. Zakaj pa mi veselja ne poskakujemo, ki smo vstvarjeni, de služimo kralju vsih kraljev, neumerljivemu Gospodu vsih časov, ki je zmiraj pri nas, se nam neprenehama milostljivega in dobrotnega skazuje, kteremu služiti je milijonkrat več kakor pa na zemlji čez vse ljudstva in narode kraljevati! — Kaj pa bomo še k temu rekli, de si mnogi tolikanj prizadevajo na zemlji dobro službo dobiti; kralja nebeškega pa čisto zanemarijo! Ti morebiti z neizrečeno natančnostjo opravila svojega gospodarja opravljáš; službo, čast in hvalo Gospoda nebés in zemlje pa opušáš, se zvečer in zjutraj komej pokrižáš, vse lahko de tudi Božjo službo ob nedeljah in praznikih nerodno opravljáš, ali celo opušáš, in se za pridno prejemo ss. zakramentov malo pečaš! Mogoče pa je, de tudi Boga in

svojo dušo celo izdaš — samo zato, de se gospodarju ne zameriš, de službe ne zgubiš? Kaj bo pa na zadnje iz tega? Kaj bo rekel tvoj pravi, nebeški Gospod ob dnevu pravične sodbe?

Ugovarjati utegne kdo: Lahko Bogú služijo in ga hvalijo, kateri vsega dosti imajo; meni revežu pa druga poje! — Ravno uni revček strežaj kralja Filipa te osramotuje, tebe lažnjivega modrovavca! Uni pomagavček je stergano obleko kerpal in veselo pél, samo zato, ker je bil v kraljevi službi, če tudi ni imel od kralja nič pričakovati razun navadne poselske plače: tebi pa tvoj nebeški kralj tako nezmérne zaklade obeta za vse večne čase, če zdaj nekoliko malo poterpiš; pa tudi vse, kar koli imaš, ti le On zastonj daje. Vender si pa ti dosti hudoben, de mu svoje nar manjši pomanjkanje nevšečno obgodernjaš in ko si ga v svojem življenji že veliko žalil, in si toliko pokore potreben, de bi si na tem svetu vice izbrisal: vender nočes nar manjši brit-

kosti ali žaljenja voljno prenašati! Ti pa res nehvaležno in hudobno delaš! Ti si nezvest. in malopriden služabnik, s takim obnašanjem vreden, da bi bil veržen v vnanje teme, kjer je jok in škripanje z zobmi!

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Zveličani delavec Henrik iz Bocna ali Bolzana.

Sploh se govori, da iz nič ni nič. Smé se pa tudi v nekem pomenu reči, da iz nič je že dostikrat bilo kaj prav posebno dobrega, Bogú in ljudém prijetnega, to je, iz prav nizkega in priprostega stanú, ki ga marsikteri v nič devljejo, so izhajali dostikrat pošteni možje, koristni občani in državljani, veliki prijatli Božji. Če ne ravno sloveč pred svetam, je bil tolikanj bolj ljubljén pri Bogu ravno imenovani Henrik Bolzančan, čverst Tirólec, kateri zavolj svoje poštenosti in kersanskega duha po vsem svetu slové. Doma je bil v Bolzanu in je živel v 13. stoletji. Starši, bornega stanú, mu niso mogli za telesne potrebe kaj posebno poskerbeti, dali so mu pa za dušo dobro odrejo. Henrik pa je bil

tudi dober otrok, pameten in čeden deček, pošten mladeneč; tedaj neomadežan skoz vse mlade leta. Bog nam daj tako mladost, in kmali bo lepši in dosti boljše na svetu. Brati ni znal, toliko bolj pa moliti; in tega sta ga učila: nar boljši učenica — njegova mati, in nar boljši učenik, sv. Duh. Bivši ubožnega stanú, ni mogel imeti učenikov in še priučenikov, temuč lotiti se je mogel dela in je v dno hodil, de si je z žulji vsakdanji kruh prislužil. Bil pa je s tem zadovoljin in ni imel družega namena in konca, razun de bi se posvečeval čezdalje bolj na duši in na telesu. Kolikor je dél opravil, toliko darov je Bogú daroval, ker vse svoje opravila je z dobrim namenam posvečeval. Delal je, kakor bi bil Boga zmiraj pred seboj vidil, in imel je zmiraj pripravljenih lepih molitvic, s kterimi je svoje serce k Bogu povzdigoval. K sv. maši je hodil vse dni, kadar koli mu je bilomogoče, in desiravno ni bil učen, je vender dobro vedil, kako se mora biti pobožno, zbrano in goreče pri sv. maši. Zares žalostno pa je, de velik dél sedanje mladosti je sv. Duh zapustil, ker dobro so podučeni, pa se vender zastran službe Božje tako silno slabo obnašajo, ali jo še celo opuščajo, desiravno dobro vedó, kako velika je ta pregreha! Henrik je bil tako bistrega uma, de je kmali spoznal velike nevarnosti zavolj

svoje nedolžnosti, torej se je zročil v varstvo preljube Device Marije, in ko je čez neke leta pametno devico k altarju peljal, je nezvenjen venec nedolžnosti k poroki nesel. Le malo časa pa je s svojo ženo v svetem zakonu živel, ker smert mu je bila ugrabila zaročnico. Tisti čas pa se je bilo več krivih naukov med ljudstvom razširilo, in to je Henrika tako močno žalilo, de je svoj rojstni kraj zapustil in se podal v Treviso, pet milj od Benedk. Njemu je bil čisti, neskaljeni, sveti katoliški uk čez vse; zakaj na njem je naše zveličanje zastavljeno. Šeboj z doma ni bil drugjega vzel, kakor bogoljubno serce, priserčno ljubezen do Boga, ljubeznjivo čenjenje do častitljive Marije Device, in pravo, sveto ljubezen do bližnjega.

V delavskem stanu sploh se tudi veliko greši, in če je manj žive vere, več je greha; če je več mesenih, preklinjavskih in netreznih delavcev, bolj žalostno je med njimi delati. Mož tehtne besede, zbujenega uma in poštenega serca v tacih okolišinah zamore veliko hudega odverniti, in si zraven tega še ljubezen in veljavo tovaršev pridobiti. Se vé, obnašati se mora znati, in vediti, kdaj je čas govoriti, in kako besedo zastaviti. Henrik je kakor delavec imel z mnogimi ljudmi opraviti, in vsi so ga radi imeli, ker njegovo govorjenje je bilo spodbudno, njegov obraz pri-

jazen, iz oči in z obličja mu je sijala čistost, in prijaznost z Bogom. Nikoli ga niso slišali tarnati, nikoli čez svoj težavni stan goder-njati. Krivice, zasmehovanje in zaničevanje je prenašal molče in z jasnim srcem. Žalje-nje ga ni čisto nič navtislilo. Pri vsi svoji pridnosti si ni mogel veliko prislužiti; njegov živež je bil kerhek, obleka slaba, kar pa si je tako prihranil, je razdelil med uboge.

Sv. Duh pravi, de je Bog prečudin v svojih svetih, in to se res pri vsakem pobož-nem poterjuje, ker vsak ima kaj posebnega, vsacega Bog po svojih potih pelje. Večkrat beremo take reči v njih življenji, de se nam močno smešne zdijo, so pa ravno znamenja velike popolnamosti ali posebnega zatajeva-nja. Henrik se je terdo in obilno postil in se ni izgovarjal z delam, kakor sedanji omeh-kuženci; spal je na terdem, in kakor koli je mogel, je svojo počutnost terl. Neki dan se mu obudí želja, de bi rake jedel, ker je vi-dil de so jih pri potoku lovili. Precej pa je po-strahoval to poželenje. Reče si nekatere rake pri-nesti, in jih vtakne pod oblačilo, de ga ne-usmiljeno šipljejo; in ko so bili že mertvi, jih še nekaj časa pustí na mestu, de ga njih hudi duh čisto omertví za slast po tej jedi. — Tako je Henrik živel natihama do visoke starosti, in si je vedno prizadeval, Bogú do-padljivo živeti. Ko so mu pa moči opešale,

je bil primoran ob usmiljenji družih živeti. Tega pa ni bil žalosten, nikoli ni rekel, kakor nehvaležniki: Bog, kaj sim se ti zameril, de me tako tepeš? temveč prav po sinovsko se je zanesel na previdnost Božjo, ktera ga pa tudi res nikoli ni zapustila. Ne-ki dobroten gospod mu je ponudil majhno stanovanje zastonj in tudi še živež, ako bi mu ga primanjkovalo.

Odsihmal je Henrik prav ojstro in sveto živel. Molitev mu je bila kakor zrak ali sa-pa, ki se iz sé in v sebe vleče. Rožen-kranca ni več iz roke djal. Vsak dan je bil pri vsih ss. mašah, in skorej vsak dan so ga vidili pri spovednici in pri mizi Gospo-dovi. Popoldne je do pónzega večera obilne mestne cerkve obiskoval. Ako je našel cer-kev zaperto, je svojo molitev pa pred vrati opravil. Kakor priserčen častivec Matere Bož-je je prebil po cele ure pred neko podobo presv. Device, ki je bila ob vratih stolne cerkve; odkrit, z očmi terdo v podobo vpertimi je ali klečal, ali slônel, ali pa na kamnu sedel. Nobeno psovanje ali zasmehvanje ga ni mo-glo od tega premotiti. Svoj pičli živež si je pri dobrotnikih izprosil, ker ni hotel enega samega nadlegati, česiravno je bil pripravljen mu živež dajati. Čudili bi se, ako bi vam še popisoval, kako terdo je v svoji sobici sam seboj delal, kako se zlasti še ponoči mertvil,

de je čistost na telesu in na duši ohranil. Svoje ojstrosti in pokorila je skerbno skrival, Bog pa je hotel ponižnega povzdigniti in storil je, de so se obilno razodele že v življenji. Ta priprosti in sveti mož je umerl 10. rožnika 1315, in Bog ga je z marsikterim čudežem povečal. Po vsih cestah in ulicah pa je šel glas: „Svetnik je umerl!“ Trevizanski škof, Peter Dominikus, je njegovo prečudno življenje popisal po tem, kar je vidil in sam slišal. (Tiroler Ehrenglanz).

O Marija, tudi mi se zročimo z dušo in s telesam pod tvoje sveto varstvo, in te prosimo ponižno za sveto pomoč, de bomo zvesti Božji služabniki in tvoji goreči častivci!

Cvetlica za vsacega na dom.

Cvetlico božjo milost ali tremek (*Gratiola officinalis*) vam dam za nocoj na dom, in pomeni naj vam reveže in ubožne ljudi. Ta prijazna in pohlevna cvetlica raste po mokrotnih travnikih in pašnikih in se živi od njih mastne zemlje, kakor se tudi reveži preživijo od obilnosti družih ljudi. Ne vém, od kod ima to prelepo ime „božja milost, to pa je gotovo, de božja milost se

lastí prav posebno tistih hiš, kjer se reda milost skazuje. Božja milost je zdravilno zeljše, nekteri menijo, de zoper bramorje in bezgavke: usmiljenje do ubogih pa je silo koristno dravilo zoper mnoge duhovne bolezni in pritežnosti, ker obljubo imamo: „Kdor bo usmiljenje delal, bo usmiljenje našel:

Kdor more, naj da majhen darček kakemu potrebnemu do jutri.

Osem in dvajseti dan.

Benedicite spiritus et animae iustorum Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda duhovi in duše pravičnih; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 86.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Duhove in duše pravičnih, duhove ranjcih, opominja sv. Duh, de naj častijo Gospoda ter ga povišujejo na vekoma. In zarés, le-te on po pravici kliče k hvali Gospodovi; zakaj oni so si svésti, de vse večne čase bodo hvalili Gospoda, ker so v gnadi Božji svoje življenje sklenili; pisano je namreč: „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjó!“ — Ne smé se pa preslišati, de je rečeno „duhovi in duše pravičnih“ naj hvalijo Gospoda, tedaj takih,

kteri v keršanski pravičnosti, v gnadi Božji zaspé, ne pa krivičniki, grešniki, brezbožni. Torej prosimo Boga pri merličih: „Gospod, nikar ne obsodi svojega služabnika; ker noben človek ni pri tebi pravičen, ako mu ti ne dodeliš odpušenja vsih grehov.“ Že tukaj na zemlji je le samo tisti otrok Božji in dedič kraljestva Božjega, kteri ni s smertnim greham omadežan. Vender tukaj to ločenje še ni očitno; grešniki in pravični skupaj jedó, skupaj delajo, skupaj pod eno streho spijo, skupaj v Božjo hišo hodije, dostikrat grešniki še celo ss. zakramente s pravičnimi vred pred enim altarjem prejemajo. Lahko se naméri, de nesrečna černa ovca k Božji mizi pristopi, ali že celo k poroki, ker pri ženitovanji mesénost in posvetnost tako mogočno gospodari itd.! Kadar se pa moli umirajočemu pri njegovem zadnjem zdihljeji: „Pridite na pomoč, svetniki Božji! Pritecite naproti, angeli Gospodovi, sprejmite njegovo dušo, in peljite jo pred obličje Narvišjega!“ —

kadar se to moli, takrat se tudi razločuje, ali duša res pojde med pravične v Božje kraljestvo Gospoda hvalit; ali pa med tiste, ki bodo izločeni na vekomaj. —

Mislite si človeka, ki pride ravno pred sodbo, in z enim duhovnim pogledom pregleda vse prečudne pota, po katerih ga je Božja dobrotna previdnost vodila, — ko vidi tiste ozke steze revšine, zaničevanja, bolezni itd., brez kterih bi nikoli ne bil svoje duše opravičil, — ob kratkem, ko vidi in jasno spozná, kako vse in vselej prav je Bog z njim delal, de je izvoljen, de je zdaj zveličan: o kako se mu duh povzdigne, kako začne hvaliti in poveličevati Boga na vse vekomaj!

Duše pravičnih so tudi tiste, ki še v ognji očiševanja čakajo zavolj svojih manjših slabost in pogrškov, in se ne morejo preseliti na mesto hvale Božje, dokler niso popolnoma očišene. Ne le sploh skoz leto, ampak tudi zdaj posebej o Šmarnicah zamoremo takim pomagati,

de se hitrejši tistim pridružijo, kateri Trojedinemu večno hvālo pojejo, Aleluja in Hosana kličejo. S Šmarnicami so namreč sklenjeni popolnoma odpustki. Ako tedaj ss. zakramente še te dni vredno prejmeš in opraviš molitev za odpustke, ter jih za duše v vicah Bogu daruješ; je upati, de boš ktero dušo, ki zdaj še v vicah zdihuje, v kraj večne slave preselil. Popolnoma odpustki so namreč popolnoma zbrisanje vsih časnih kazni, in ker jih ti dušam daruješ, s tem kako dušo njenega časnega terpljenja rešiš, ter storiš, de gre neutegama Boga hvalit: ti pospešiš to, k čemur sv. Duh opominja: „Častite Gospoda duhovi in duše pravičnih!“ Glej, koliko dobrega moreš v mescu majniku zavolj Šmarnic storiti! Ali nimaš mar nikogar v večnosti, kteremu si hvaležnost dolžan, ali ne mara nihče tvoje pomoči ne potrebuje? Ravno to pa zamoreš doseči dostikrat skoz leto, ako si pobožnim bratovščinam vpisan, s kterimi so sklenjeni mnogi in mnogoteri odpustki.

Drugi nauk, ki se nam vsiluje, je

ta, de moramo v Božjo voljo vdani ostati tudi takrat, kadar Bog nam koga s smertjo vzame, ki ga ljubimo in bi ga še radi imeli, ali pa kadar se nam samim zadnja ura približuje. S tako voljno vdanostjo v naredbe Božje previdnosti je Bog obilno češen in hvaljen. Umreti moramo in umerli bomo, to je naš odmen, ki se ne dá preklicati. Umerli bomo tisti dan, tisto uro; na tistem kraji, kadar in kjer bo Bog hotel; zadovoljni moramo biti s tako smertjo, kakoršno nam je Bog odločil, ker jo Bog za svojo čast in naš prid naj pripravniši spozná. Le tega pa se moramo skerbno varovati, de si sami k smerti kaj ne pripomoremo. — Sveta Jédert je šla neki dan na višavo, noga ji spoderkne, in pade v globočino. Gre doč pa z večim veseljem, kot pervikrat, zopet na višavo, je rekla: „O moj preljubeznjivi Jezus, kolika sreča bi bila za-me, ako bi mi bil ta padeč pripomoček, poprej k tebi priti!“ — O zares srečna duša, ki tako lepo živi, de si je tako svéta zedinjenja z Jezusam in ne-

beške slave, ako bi tudi z naglo smertjo življenje sklenila. Njene tovaršice so stermele nad njenimi besedami, in jo vprašajo, če se ne bojí brez pomoči ss. zakramentov umreti? Ona pa je rekla: „Iz celega serca želim zares jih prejeti tisti poslednji trenutek; vendar pa še bolj goreče želim, da naj se volja Božja nad menoj izide, ker prepričana sim, da vdanost vanjo je nar. boljši in nar. bolj varno pripravljavanje za srečno smert. Torej si vošim smert, kakoršno mi je Bog odločil, in zaupanje imam, da pri takih mislih mi bo Božje usmiljenje na pomoč prišlo, s kakoršno koli smertjo umerjem.“

Vsak sprevidi, da s temi besedami ni hotla svetnica družega reči, kakor le to, da silno želi na zadnjo uro ss. zakramente prejeti, kakor vsak verni človek; ko bi pa vendar volja Božja bila, da kje z naglo neprevideno smertjo umerje, je tudi s tem zadovoljna, ker ji je čez vse Božja volja, in ker upa, da je na smert vselej pripravljena.

Gvetlica v hvalo Marije Device.

Marija pomočnica za mnogotere smertne potrebe.

Pobožni Suarez je Marijo Devico tako priserčno ljubil in častil, da je bil pripravljen, vso svojo obširno učenost za zaslužek ene same češenamarije dati. Ta mož je na smertni postelji večkrat rekel: „Ne bil bi verjel, da je tako sladko umreti.“ Kdor tako živi, kakor je on živel, njemu je gotovo umirati sladko, in veljajo mu ne le besede: „častite duhovi in duše pravičnih Gospoda,“ ampak tudi še zraven: „hvalite duhovi in duše pravičnih Marijo!“

Sploh pa se vender smerti vse boji, naj večkrat tudi dobri in pravični, in kdor le more kak pomoček najti, jo še nekoliko odrine in si rad življenje pridoljša. Še posebno pa zdravi svojci tarnajo in žalujejo pri svojih umirajočih, in prosijo in kličejo Marijo in svetnike na pomoč, da bi se jim njih ljubi domači še ohranili. Kdo jim bo pa tudi to zameril ali v zlo štel, če so le v Božjo voljo vdani, in prosijo po Jezusovem zgledu: „Oče, naj gre od mene ta kelih, ako je tvoja volja; vender ne kakor jest hočem, ampak kakor ti hočeš!“ Tudi v ti reči je Marija že marsikomu priložnost dala, da je mogel z veseljem

klicati: „Hvalite Marijo, vsi verni jeziki; hvalite in povišujte jo vsi duhovi in duše pravičnih; hvalito jo posebno vi, ki ste sicer še v življenji, tode brez Marijne prošnje bi vas pokrivala že zelena gomila!“ De se vaše zaupanje v našo ljubo Mater Marijo poviša, naj vam kak zgled k temu povem.

Dobrovski zapisnik duhovnega pastirja Jerneja Zupanca od l. 1756 med veliko drugimi dogodbami to-le pripoveduje:

Neka žena je v spanji ponoči otročiča pri sebi imela in ga je poležala ter zjutraj mertvega našla. Prestrašena, se vé de, pa v zaupanji k Marii Devici ga nese v cerkev na Dobrovo, tamkej pobožno moli, po molitvi ga nese krog altarja, in poslednjič ga Marii Devici na altar položi. In glejte! pri tisti priči otrok oživi. — Ali pač ni imela razveseljena in osrečena žena zakaj klicati: „Hvalite Marijo vsi duhovi in duše pravičnih za milost, ki jo je meni in mojemu otročiču pri Bogu sprosila?“ —

Ena naj večih britkost vernih katoličanov, dosti hujši kot sama smert, je ta, ako jim kdo — še zlasti po njih nekoliki nemarnosti brez ss. zakramentov umira. Marsikteri vse žive dni nimajo več pravega pokoja, ako je koga iz njih domačih ali žlahte kaj tacega zadelo. Torej je v enacih okolišinah pač mila in draga Marijna pomoč. Nekaj enacega

se bere v ljubljanskih uršulinskih zapisnikih zastran Marije Device, ki je imenovana „Kraljica mirú,“ kar sim vam že o drugi priliki omenil.

Leta 1739 mesca kimovca je bil neki malar v Ljubljani smertno zbolel, tako de ni bilo več upanja, in ležal je čisto nezavedin. Njegova žena je bila zavoljo tega v silnem strahu, zlasti ker še ni bil s ss. zakramenti previden. V ti stiski iše pomoči pri Marii Devici, ki je „naš mir,“ in je njena podoba v nunski cerkvi, ter jo priserčno prosi za pomoč. Na njeno silno prošnjo ji dajo pri gospéh Uršularicah tudi podobo, ki je bila dotaknjena k uni v cerkvi, in žena jo z velikim zaupanjem položi na svojega umirajočega moža. — Res mu je nato tako odleglo, de se je še enkrat zavedil, tako de je mogel vse svete zakramente za umirajoče prejeti, in se je kmali potem srečno v neskončno večnost preselil. —

Opomnim vam le še ene same okolišine, iz ktere sleherni zamore prevdariti, kako vredna je Marija, naša pomočnica, tudi naj priserčniši hvale zveličanih duhov. Brez števila zgledov skorej imamo, de so se mnogi terdovratni grešniki že na vse zadnje na Marijno prošnjo po Božjem usmiljenji spreobrnili. Mislite si tacega spreobrnjenca, ki je stal pred večnim breznam, Marija pa mu je

zadnje ure ali trenutke njegovega življenja sprosil dobro spoved in spravo z Bogom. Taki človek stopi pred sodbo, in vidi, da je rešen, — rešen za vselej, ki bi imel biti za-
veržen za vselej. — Vse to z enim trenutkom pregleda . . . O kako se mu vendar njegov poboljšani duh ogreje, vname in vzdigne, — o kako on začne Marijo hvaliti in častiti na vekomaj, ker mu je pri usmiljenem Jezusu v toliki nevarnosti vendar še otenje sprosil! K temu ná-te po vsih človeških pravadah poterjen zgled.

Posebno milosten kraj je „Maria-Ajnsiedeln (Einsiedeln)“ na Švicarskem; ni je človeške revšine, za katero bi se ondi ne bila pomoč našla. To je skusil l. 1684 tudi Janez Fontana Voglershausen iz kantona Frajburga. Ta mož je Marijo Ajnsidelnsko posebno častil in večkrat tudi knji romal. Tode slabo in nepopolnoma je bilo to češenje, ker neka napčna sramožljivost ga je zmiraj motila, da je v spovedi velik greh zamolčeval. Čez dvajset let je v tem nesrečnim stanu; kliče Marijo, roma, se skesuje, pa ne iz serca in ne stori tega, kar je v spovedi za odpušanje grehov neogiblivo potrebno. Poslednjič za smert zboli. Nesrečni se dá previditi, pa tudi zdaj si ne upa zamolčevanega greha povedati. Duhoven je pri njegovi smerti, in kadar vidi, da ni več znamnja življenja, ga

zapusti in odide. Naj je že bil res umerl ali pa samo dozdevno, spomina vredno je to, kar se mu je dogodilo in je potlej pravil. „Bil sim pred sodnji stol Jezusa Kristusa poklican in že bi bil imel pogubljen biti; glej, kar stoji Marija med Sodnikam in menoj, z greham obloženim; prosi za - me in dobí mi odloga 24 ur, ktere naj v spravo z Bogam obernem.“ Kako neprecenljiva milost! Kolika neslišana dobrota!... K nar večemu stermentu pričujočih, ki niso vedili, kaj se je godilo, se Fontana zopet zavé, se vzdigne in prosi po gosp. duhovnem pastirji, de se bo spovedal. Duhoven pa, ki je bil o njegovem umiranji pričujoč, je nanj dobro pazil in je bil še le potlej odšel, ko ni bilo več znamnja življenja v njem; torej se ni dal nikakor pregovoriti, de bi se bil k njemu vernil, ker menil je za terdno, de je umerl. Poklican je bil torej g. Janez Astheimer, duhovni pastir v Dietingen-u, kteremu se je Fontana odkrito-serčno spovedal tudi zamolčanega greha. Zraven tega je pa tudi vsim sosednjim ljudem, ki so na ta čudni prigodek pritekli, vse naznanil in razodel. Opominjal jih je Fontana k češenju Marije Device, in prosil, de naj ta čudež povsod razglasijo. Čez 24 ur je res ves skesan svojo dušo izdihnil.

To dogodbo so duhovni višji na tanko preiskali, general-vikar Jakop Ziegler iz Lozana (Lausanne) je priče zaslišal, ter jih ajnsidelski vladi izročil, ktera jih je k deržavnim pismam hranila. (Gnadenort Maria Einsiedeln, P. Claudius Pouzol; Marian. Ott.)

Molitev sv. Bernarda.

Ÿ. Prosi za nas, o sveta Božja Porodnica!

R. de bomo vredni obljub Kristusovih.

Spomni se, o preusmiljena Marija Devica, de je neslišano, de bi kdo bil zapušen, kteri je pod Tvojo brambo pribežal, v Tvojo pomoč klical, se Tvoji prošnji priporočal. S tem zaupanjem poterjeni k Tebi, o devic Devica! k Tebi, o Mati! pribežimo, — k Tebi pridemo, — pred Teboj grešniki zdihujemo. Ne zaverzi naših besed, o Kraljica in Mati večne Besede; temuč sliši nas milostno in usliši nas uboge otroke, ki s solzne doline k Tebi kličemo. Pomagaj nam, prosimo Te, v vsih naših britkostih, zdaj in vselej, in posebno ob naši

smertni uri, o dobrotljiva, o usmiljena,
o sladka Marija Devica. Amen.

Oče naš. Češena Marija.

Cvetlica za vsacega na dom.

Cvetlico mleček, ki se tudi volčje mleko (Euphorbia) imenuje, mende sleherni pozná. Mnogotere plemena te cvetlice imajo neko na videz prav prijazno mleko, ki je pa rezno in dostikrat hudo strupeno. Podoba je tedaj veselja grešnikovega, ki je viditi sladko mleko, pa je vendar v resnici le morivni strup. — Velikrat mleček raste po bolj pustih ali takih krajih, kjer ni družih žlahtnih cvetlic; tudi grešnik hodi po tacih potih, kjer ni viditi blazih in plemenitih duš. — Iz mlečkovega mleka si otroci igrajoči s pomočjo bilk neke prelepo pisane pene vpihujejo, ktere pa, ko bi trenil, v nič zginajo: grešnik si s svojimi posvetnostmi prelepe péne in osnove dela, vse pa se na zadnje razodene za samo prazno slepilo in lažnjivo veselje, ki le samo svoj strup za-

pusti, ko so péne že davno zbežale. — Ako mleček mlečne živine jedó, pravijo, de bo mleko rudeče ko kri: enako se duša, ako se najé mlečka greha, kervavo zadolží, in nima nič drujega od tega, kakor le kervave dušne rane in grenko vest.

Prejden greste iz cerkve, priporočite Jezusu in Marii vse tiste na vesoljnem svetu, ki so v smertnem grehu in bodo nocoj na smertni postelji, ter molite za nje očenaš in češenamarijo.

Devet in dvajseti dan.

Benedicite sancti et humiles corde Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda sveti in ponižni v sercu; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan 3, 87.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Hvala svetih in v sercu ponižnih mora pač Bogú posebno dopasti, ker jih sv. Duh še posebej kliče, de naj Boga hvalijo. Njih hvala Božja pa se razodeva ravno tako lepo v poniževanji in terpljenji kakor v sreči, v časti in veselji; vselej namreč so v Božjo voljo vdani, naj so hvaljeni ali grajani, poviševani ali poniževani, če imajo dobro ali slabo letino, naj so v pomanjkanji ali v obilnosti, če so bolni ali zdravi. Sveti in ponižni v sercu namreč vse

primérljeje sprejemajo kakor Božje dopušnja, katerih namen je, de se vselej Bogú podverzimo, mu s tem spodobno in dolžno čast skazujmo, ob enem pa de naj po varnem potu gremo proti svojemu zveličanju.

Ko je bil David iz Jeruzalemu šel, de bi odšel preganjavcu Absalonu, je véliki duhoven Sadok ukazal skrinjo zaveze za njim nesti, de bi bila kralju varstvo v hudi nevarnosti in poroštvo za srečno povernitev. Sveti kralj pa je zapovedal jo zopet v mesto nesti, ker Bog sam ga bo nazaj peljal, ako bo milost našel pred njim. Pristavil pa je: „Ako mi pa poreče: ti mi ne dopadeš,“ to je, vzel sim ti svojo milost, nočem več, de bi vladal nad mojim ljudstvom, vzel ti bom kraljevi plajš in bom z njim tvojega sovražnika ogernil, s kraljevega sedeža te bom pahnil, ter bom njega nanj postavil in kronal s častitljivostjo: „sim pripravljen; naj storí, kakor je dobro pred Njim.“ (2. Kralj. 15, 24—26.) — Tako delajo sveti in iz serca po-

nižni pri vsem, kar koli se jim dogodi, in nikoli se ne izgovarjajo, de je to ali to za njih rame preveč, de niso zmožni tolikih težav prenašati; sej Bog sam dela z njimi in v njih, ker so voljni, podložni, na vse pripravljeni, in se njegovi milosti ne upirajo, njegove pomoči ne ovirajo, njegove dobrotne roke ne odbijajo, temuč se je z vsimi svojimi močmi oklenejo.

Jasno je to spoznal neki starček, od kterega Kasijan (Cassianus) piše. Neki dan ga je v Aleksandrii velika truma nejevernikov obdajala, ki so ga čez mero zasramovali in psovali, topli, sovali, in mu hudega prizadevali, kolikor koli so mogli. Pobožni mož pa je molčal in vse tako voljno terpel, de je bil med njimi kakor jagnje med volkovi. Nekteri izmed njih so ga zasmehljivo vprašali, kokošne čudeže je delal Jezus Kristus? Nekdo mem gredočih pa jim je odgovoril: „Ako bi ne bil tudi nobenega družega čudeža storil, je ta dosti velik, de ta starček se v veri v Je-

zusa pri vsih nespodobnostih, ki jih z njim počenjate, zoper vas ni dal razdražiti, in še več, de ga vse to čisto nič ni spreletelo!“

Tacega duha so bili: Abel, ki je bil ubit; Izak, ki je imel zaklan biti; Jožef, ki je bil prodan; David, ki je bil preganjan: vsi so bili podobe nedolžnega Jagnjeta, ki ni odperlo svojih ust, kadar je bilo peljano na morišče. Tako so bili ss. spričevavci in spoznavavci, tako ponižne device in Bogú vdane vdove, ali ob enem rečeno: Tako so bili vsi sveti in v sercu ponižni, ktere sv. Duh kliče: „Častite Gospoda sveti in ponižni v sercu; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma!“

Gvetlica v slavo Marije Device.

Nekega mladenča je bila pregoreča želja vnela, de bi svojo dušo zveličal, in vprašal je nekega silo učenega gospoda, kako bi vender počel, de bi to svojo željo dosegel. In rekel mu je gospod: „Ako hočeš v živ-

ljenje iti, spolnuj zapovedi!“ Ta Gospod, kakor je vsim znano, je naš Zveličar. Mladeneč pa ni bil kak razuzdanec, in odgovoril je Zveličarju, de to je že iz svojih mladih dni zmiraj spolnoval, in na daljno vprašanje, kaj še več naj storí, mu je dobrotljivi Zveličar odgovoril: „Ako hočeš popolnoma biti, pojdi, prodaj vse, kar imaš, razdaj ubogim, in hodi za menoj!“ — Uni mladeneč se je bil pa na taki svet ustrašil, „ker bil je silno bogat“. Če si uni mladeneč ni tega upal, jih ima pa keršanstvo brez števila, katerim tudi to ni bilo preveč: se vsemu do čistega odpovedati in v doveršeni ubožnosti in popolnoma pokoršini hoditi po stezah svojega Zveličarja in tako njegovim pravim učencem biti. Taki je bil sv. Anton pušavnik, Frančišk Asiski in družih toliko, de bi jih noben človek ne mogel ošteti. To so bili tisti, ki so umeli besedo: „Častite Gospoda sveti in ponižni v sercu!“ pa tudi besedo: „Hvalite Marijo sveti in ponižni v sercu!“

Izmed tacih je bil tudi zveličani Frančišk, imenovan Šentjakopski (ali od sv. Jakopa), Španjolec, pravi služabnik Božji, pravi častivec Marije Device. Odrasel je bil v čverstega mladenča, in bil je v tacih okolišinah, de mu je bil odpert ves svet in vse svetne veselja z njim. Njegovo lepo serce pa ga je gnalo k drugemu, neminljivemu veselju, ker

dosti bistrega uma je bil, ter je spoznal, da vse veselje na svetu, ki bi ga tudi križem dežel iskal, bi na vse zadnje le minulo, on pa bi po vsem tem čisto prazen ostal, ko bi ga svet zapušati začel. Prične torej tako imenovano svetno srečo odbijati. V prvo se mu ponudi kaj imenitna ženitev; on pa si misli, ta imenitnost je minljiva, se odpove, in še ne pogleda neveste. Namesto tega pa ga je Bog še z gorečniši ljubeznijo obdaroval, ktera ga je gnala v ojstrejši red sv. Frančiška, da bi tamkaj popolnoma dosegel, po čemur je njegovo blago serce kopernelo. Usmiljeni Bog je toliko ljubezen, toliko zvestobo začel že na tem svetu poveličevati in dodelil mu je mnogotere zamaknjenja, nebeške razodevanja, dar čudežev in prerokovanja. Ne dá se popisati, kako priserčno je on pa tudi častil Marijo in njeno neomadežano spočetje. Od njega izvira prelepi pozdrav: „Hvaljeno bodi Marijno neomadežano spočetje,“ ki je še zdaj v navadi na Španjolskem. Ta ponižni služabnik in posebni častivec Marijnega neomadežanega spočetja, ki je bil zavolj Boga in Marije vse posvetno zapustil, je tudi še prejemal premnogotere prijaznosti Božje že na zemlji; 10. grudna 1617 pa je dosegel česar je neprenehama želel, namreč: gledanje obličja Božjega. (Menelog. Francisc. v Ott-u).

Take zveste serca nam svetijo in nas učijo, kako naj bodo zvesti Marijni otroci „v sercu ponižni“. Sv. Alfons Ligvorjan pravi: „Nikoli ne bomo pravi Marijni otroci, ako ne bomo ponižni. Marija studi prevzetne, in le ponižne k sebi kliče. Pervo djanje ponižnosti v sercu pa je, de človek ima ponižne misli sam od sebe. Marija je tako ponižno sama od sebe mislila, de se nikoli ni nad druge povzdigovala. Ni se sicer imela za grešnico, ker nikoli ni Boga razžalila; vender se je pa štela sama sebe prav za revno, in mislila je, de je nevredna Božjih milost, kakor je sama razodela Elizabeti. To veliko poniževanje je izviraló od tod, ker Marija je imela nar. večí spoznanje od neskončnega veličanstva in dobrote Božje in je zmiraj vidila in spoznavala, kako nič de je sama proti Božji neskončnosti.

Znamnje ponižnosti je tudi, če človek zakriva posebne darove, ki jih od Boga prejema. Marija ni hotla sv. Jožefu razodeti, de je postala Mati Božja, akoravno je vidila njegovo skerb in britkost; rajši je Bogú to reč zročila, in čakala, de naj on milostno razloči.

Ponižni tudi ne mara in celo noče, de bi ga kdo hvalil; želi namreč, de čast in hvala naj se daje le samemu Bogú. Torej se je ustrašila angela, ki jo je hvalil; in ko

ji je sv. Elizabeta rekla: Blagoslovljena ali naj srečniji si med ženami, je vso to hvalo na Boga obernila, ter odgovorila s hvalnico: „Moja duša poveličuje Gospoda, ker ozerl se je na svojo nizko deklo.“

Ponižni človek tudi rad drugim postreže, in torej je Marija z veseljem Elizabeti tri mesec stregla. Elizabeta se je čudila, pravi sv. Bernard, de je Marija k nji prišla, še bolj se je čudila, ko je vidila, de Marija ni prišla, de bi se ji streglo, ampak de bi stregla.

Ponižni se tudi časti rajši umikajo in si poslednji prostor izvolijo. Sv. Bernard torej pristavlja, ko je Jezus v neki hiši učil in je Marija želela z njim govoriti, si vendar ni upala brez njegovega privoljenja v hišo iti.

Ponižni ljubijo poslednjič, de so zaničevani in pred drugimi zanemarjani; torej se ne bere, de bi bila Marija takrat pričujoča, ko je njen Božji sin cvetno nedeljo med hosana-klici v Jeruzalem šel. Ni pa opustila k križanju Sinú Božjega na Kalvarijo priti, — rada je terpela to zaničevanje, de je ona mati k smerti obsojenega. Sama je rekla v nekem razodenji sv. Brigiti: Ali je kaj bolj zaničljivega, kakor za neumnico spoznana biti, naj potrebnejšega ne imeti in

se samo za nevredniši mem drugih spoznati? Taka je bila moja ponižnost, v tem sim imela svoje veselje, ker nikomur nisim hotla dopasti, kakor le svojemu Božjemu Sinu.

Gotovo in nedvumljivo je, de za našo z graham skaženo natoro ni nobene čednosti, ki bi se težej spolnovala, kakor ravno ponižnost, pravi sv. Gregorij Nisanski. Tode, keršanska duša, ako hočeš biti otrok Matere Božje, in dopasti njenemu božjemu Sinu, posnemaj njeno ponižnost. Marii se studijo ošabni, prevzetni, častilakomni, samopridni, naphnjeni; ona kliče le ponižne k sebi, ki do sebe nič ne deržé, se čez nikogar ne povzdigujejo, pred vsako hvalo, vsakim čislam bežijo, sami sebe zaničujejo, in se še celo veselé zaničevani biti. Tako piše sv. Alfons Ligvorjan.

Molimo s sv. Alfonzam Ligvorjanam. Tako tedaj je nemogoče, o moja Kraljica Marija, de bi bil jest tvoj pravi otrok, ker nisim ponižen; tode ti sama vidiš, de moji grehi, ko so me k nehvaležnosti do Boga zapeljali, so me storili tudi prevzetnega. O moja Mati, pomagaj mi in po zasluženji svoje ponižnosti mi dosezi gnado, de bom ponižin in de s tem postanem tvoj pravi otrok. Amen.

Cvetlica za vsacega na dom.

Ker se je približal češnjevi čas, vzemite tudi v spomin nocoj češnjev cvet, sad, in vse, kar češnja ima, ker vse je dobro. Zdi se mi, da to drevo zaznamnuje preljubo in nedolžno priprostost. Češnja ni zbirčno drevo, zadovoljna je skoraj z vsakim krajem in zemljo: tako tudi priprosto serce ni ne vsečno zavolj živeža, obleke, strežbe, službe itd. — Češnja je brez kake posebne strežbe eno naj ljubeznjivših drevés, posebno spomladi, ko so celi hribci viditi kakor sneženo beli od prijaznega češnjevega cvetja: enako je nedolžna priprostost ena izmed nar lepših čednost, vsim prijetna in dopadljiva, če tudi nima zavihanih lás, šumeče svile ali žide, napihnjenih obročev, naternkanih ušés, „gastrožaste“ glave, in še marsikaj enacega. — Prelepi rudeči češnjevi sad je živa podoba ljubezni Božje, katera se kakor žlahten kamen rudeči v priprostem nedolžnem sercu; ako se pa v češnji červ zaredí, začne lepi

sad gnjiti in za vžitek ni vež téčin in prijeten: pa tudi če se v prostem nedolžnem sercu červ napuha in prevzetnosti zaleže, kar se rado zgodi, potlej ni več ljubeznjivo ne pri Bogu, ne pri ljudéh, in tudi ne tečno za Bogú prijetne dela. — Češnjevo pérje, še ko obleti, ima nekako rumeno-rudečkasto dopadljivo barvo: in ako nedolžno priprostost tudi starost tlači ali smertna kosa pokosi, so še zmiraj v licu vtisnjene sledí priprosto-nedolžnega serca. — Ima pa češnjevo pero zobčaste obkrajke: ravno tako zná tudi priprosta nedolžnost pri vsi svoji pohlevnosti zobé pokazati, ako jo zapeljivec nadléga. — Nad češnjami imajo zlasti otroci neizrečeno veselje: Jezus pa je tudi djal: „resnično vam povém, ako ne bote priprosti kakor otročiči, ne pojdete v Božje kraljestvo.“ Pri češnji je vse dobro in koristno, les, perje, sad — naj je srov, suh ali kuhan, celo češnjeva smola se za klej porabi: tudi prosto nedolžnemu človeku vse, kar koli počne, k zveličanju tekne, po besedah: „Ali jeste, ali prijete, ali

kaj drugega počenjate; vse storite v hvalo Božjo.“

Obudite trikrat do jutri ljubezen do Boga in do bližnjega v svojem sercu.

Trideseti dan.

Benedicite Ananija, Asaria, Misael Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

Častite Gospoda Ananija, Azarija, Mizael; hvalite in povišujte ga čez vse na vekoma.

Dan. 3, 88.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Ananija, Azarija in Mizael so tisti trije mladenči, ki so prelepo hvalo Bogu peli, katero v prvi cvetlici letašnjih Šmarnic premišljujemo; torej so pač vredni, de se tudi na njih dogodbo ne-

koliko ozremo. Poslušajte tedaj, kako se je to godilo:

Greh nikoli nima dobrih nasledkov in dobrega konca. Bog je Jude večkrat terdo svaril in po prerokih k pokori mečil; pa vse zastonj! Jeremija preroka so ti nehvaležniki večkrat celo v ječo vergli in še po življenji mu stregli, ker jih je svaril. Zavoljo te terdovratnosti jih je Bog pa sovražnikom zročil. Večkrat jih je tepel in v sužnost gnal babilonski kralj Nabuhodonozor, poslednjič jim požgè in razdene tempelj, razsuje mesto in obzidje, pomorí sinove Sedekiju kralju vpričo njega, njemu samemu pa očí izkoplje in ga z ljudstvom vred v sužnost v Babilon žene. Napihnjen kralj Nabuhodonozor ali Nebukadnezar po tolikih zmagah pozabi, de je reven človek, kakor so drugi umerjoči, in si da šestdeset komolcev visoko zlato podobo postaviti v babilonski okrajini, v dolini Dura, ter zapové, de vse, kar je živega, se mora berž berž na kolena vreči in po-

dobro moliti, ko se bo s trobentami in še drugim šumam znamenje dalo. Kdor pa bi tega ne storil, de bo veržen v ognjeno razbeljeno peč. Res začno trobente bučati, pišali piskati, citre drundati itd., in vse ljudstvo se kakor sužnji na tla sklanja in malikuje. Le samo mladenči Sidrah, Mizah in Abdénago, tako so une tri mladenče Babilonci imenovali, se temu povelju niso hotli podvreči. Kralj jih serdit pred-se pokliče in jim z razbeljeno pečjó žuga. Mladenči pa mu odgovoré: „Ni nam treba ti na to odgovarjati, zakaj naš Bog, ki ga častimo, nas zamore tudi ognjene peči oteti, in iz tvojih rók, o kralj! In ako bi tudi ne hotel, vedi, o kralj, de tvojih bogov ne častimo, in zlate podobe, ki si jo postavil, ne molimo!“

Neizrečeno razdraženi kralj reče peč sedemkrat hujši zakuriti, kakor druge krati; nar močnejši možje morajo mladenče zvezati in v peč vreči, ki je bila s smolo, hosto in drugimi rečmi tako razbeljena, de je plamen iz nje

devet in štirideset komolcev visoko švigal. Dosegel in končal je plamen tudi Kaldejce, kraljeve služabnike, ki so bili pred pečjó. Kako pa se je z mladenči v peči godilo? Angel Gospodov je bil z Abdénagam in njegovima tovaršema v peč stopil in je plemen iz nje plal; v sredi peči pa je hladno storil, kakor kadar vetrič pihljá ob jutranji rôsi. Ogenj jim je samo vezí odžgal, sicer pa se jih kar dotaknil ni. V tolikem sterčenja vrednem čudu začnó mladenči kakor z enim glasam peti in Boga hvaliti in poveličevati: „Češen bodi Gospod, Bog naših očetov, hvaljen in slavljen in poviševan na vekoma! Češeno bodi Tvoje sveto in slavno ime; hvaljeno in poveličevano bodi na vekoma!“ In izpeli so nadalje vso prelepo pesem „Benedicite“, ki smo jo skoz ves mesec versto za versto premišljevali.

Kralj gleda v peč, ostermí, po konci plane in reče imenitnikom: „Ali nismo tréh v sredo ognja vergli; —

glejte, štiri razvezane vidim med ognjem hoditi, in nič niso poškodvani, in čerterti je kakor angel!“ Kralj na tó stopi pred peč, pokliče iz nje mladenče; zberó se poglavarji, oblastniki, sodniki, kraljevi mogočniki, mladenče ogledujejo, in vidiijo, de kar lás na glavi se ni nobenemu prismodil, obleka se ni spremenila, še duh ognjeni jih ni prešnil. Nabuhodonozor se ne more prečuditi in jame klicati: „Češen bodi Bog Sidrahov, Mizahov in Abdénagov, kateri je poslal svojega angela, in je rešil svoje služabnike, ki so vanj verovali!“ Zapovedal pa je: Kdor koli bi zoper njih Boga klel, mora umreti in hiša se mu podreti; „sej ni ga družega Boga, kateri bi zamogel tako rešiti,“ je rekel kralj. Une mladenče pa je postavil v poprejšnje častitljive službe.

Tako tedaj je bil Bog te zveste mladenče rešil iz ognjene peči zavolj njih zvestobe, zavolj njih vere, zavolj njih upanja, zavolj njih stanovitosti. — V enake ognjene peči, če tudi ne tako

očitno in s tako nevarnostjo bližnje smerti, namreč v skušnjave, prideš ti dostikrat v življenji, kristjan! in če ostaneš zvest, zaupljiv in stanoviten: tudi tebe bo Bog otél, ko bi se imel tudi čudež zgoditi, kakor se je zgodil s tremi mladenči v Babilonu.

Vedite pa, de kakor je unim mladenčem angel delal hlad v ognjeni peči, tako ga dela nam vdanost v voljo Božjo v našem terpljenji ali v duhovnem ognji. O koliko terpé mnoge serca, ker te umetnosti ne znajo! Eni terpé, ker so zgubili zunanje občutljive pomočke k zveličanju, n. pr., skerbnega duhovnega vodnika; ali posebno lepo priložnost pogosto v cerkev hoditi in ss. zakramente prejemati itd. Druge silo peče in preganja huda vest zavoljo poprejšnjih grehov, — nikoli se ne morejo zadosti spovedati, — pravi ogenj nosijo v svojem sercu. Spet druge preganjajo grozovinske skušnjave in hude misli, in če se jim bolj ustavljajo, bolj jih nadlegajo. Spet druge mori jeza in

maševanje in imajo silo veliko opraviti sami seboj, de ta ogenj po svoji moči zaderžujejo. V vsih tacih okolišinah je pa dostikrat nar veči terpljenje od tod, ker človek premalo terdno na Boga zaupa in ni v njegovo sveto voljo vdan. Ne de bi butaro Bogu zročil in ga pri-serčno prosil, naj mu jo odvzame ali pa pomaga nositi, jo rajši v nekakem napuhu ali svojeglavnosti le sam nosi. Zavolj tega pa tudi pod njo velikrat strašno ječí, zdihuje, ali pa še celo godernjá in se huduje, ker ni angela, de bi ogenj znotranjega terpljenja iz serca izplal.

Ali vender naj že bo, kakor je, Bog ima vselej s takim znotranjim ognjem nar boljši namene, ko bi človek tudi menil, de od sovražnih moči izhajajo, kakor pri Jopu. Ravno ta Jopova zgodba nas uči, de bi satan ne mogel škodvati, ako bi mu Bog ne pri-pustil.

Pri Savlu, ki ga je morila nevoš-ljivost, zamerza in jeza zoper Davida,

pravi sv. pismo, de je hudobni duh Gospodov Sávla gonil. (1. Kralj. 16, 14. 14; 18, 10; 19, 9.) Ako je pa duh Gospodov, kako zamore hudoben biti? In ako je hudoben, kako zamore biti duh Gospodov? — Hudoben je zavolj hudobne in spačene volje, katero ima satan, de ljudi terpinči in jih pogubljuje; Gospodov je pa, ker mu je Bog dovolil jih nadlegati z namenam, de bi jih poboljšal.

Zraven tega vera in zgledi svetnikov učijo, de nam Bog sam dostikrat kar naravnost svojo luč ugasí; tiste studenčke gnade, ki delajo sercu veselje in dušo poživljajo ter vterdijo, Gospod duši odtegne in vzame iz namenov, ki so njegovi modrosti in dobroti vse skozi primérni. Koliko mlačnih in v spolnovanji dolžnost nerodnih kristjanov si je s to merzloto nakopalo veliko zapušenost in nepokoj; ali ravno ta nepokoj jih je pa s svojim pritiskanjem k novi gorečnosti vnel. Koliko družih je v dušnih britkosti pomoč in

priložnost našlo, se k nar višjim čednostim povzdigniti! Sv. Terezija, sv. Ignacij, sv. Frančišk bi brez tacega znotranjega ognja nikoli ne bili dosegli tako visoke stopinje čednosti.

O prečudna vlada za blagor svojih otrok tako silno čujoče previdnosti Božje, ktera jih na videz zapustí, de ené iz vnémarnosti in mlačnosti vzdigne, — v družih pa zbuduje in vkorenjuje duha ponižnosti, nezaupnosti v svoje lastne moči, odpoved in slovo od posvetnosti, zaupanje v Boga, vdanost in molitev.

Nikoli tedaj v kakoršnem koli terpljenji ne omahujmo, nikoli ne dvomimo in ne obupujmo, če nas še tako britkosti tarejo in stiskajo. Storimo pa, kar je sicer v telesnih boleznih navada; posvetvajmo se s pripravnim zdravnikom, poprimimo se pomočkov, ktere nam on svetva, in poterpežljivo pričakujmo nasledkov in sadú, kakoršnega bo Bogu dopadlo zbuditi iz našega truda in prizadevanja.

Cvetlica v hvalo Marije Device.

Marija prijateljica stanovitnih.

Neštevilni častivci Marije Device so pri nji pomoč našli in jo dobivajo še zmiraj, vendar pa nar bolj zanesljivo le stanovitni njeni častivci. Umirajočega angelčka, mladenča Janeza Berhmansa, ki je Marijo neizrečeno ljubil in častil, je vprašal tovarš njegovega reda, ktera služba bi bila preblaženi Marii Devici naj ljubši? In odgovoril mu je: „Tudi nar manjši, tode stanovitna mora biti.“ Enako govori drug zvest Mariin služabnik Rihar: „Kteri se stanovitno Marije deržé in so ji neprenehama podložni, bodo zveličani v upanji, prihodnjič pa zveličani v djanji.“ Tudi sv. Bonaventura zbuduje verne kristjane k taki stanovitni časti in hvali Marije Device, ker pravi: „Svesto zamoreš vso svojo skerb zročiti presveti Devici, ker ona je mati usmiljenja, tode vsak dan ji moraš čast skazovati.“

Vedi in pomni tedaj, verni človek, ker je en sam trenutek zadosti, de Bogu nezvest postaneš in svojo dušo iz stanú gnade Božje prestaviš v stan njegove nemilosti in smert-

nega greha; torej ti je tudi veliko pomoči potrebno, de ne boš noben trenutek od Božje roke in pa od pomoči Marije in Božjih prijatlov zapušen. Kdor pa želi veliko pomoči imeti, se tudi spodobi in je dolžnost, de velikrat za - njo prosi pri Bogu, de tako rekoč neprenehama s prošnjami in češenjem nadlegva tiste, kateri mu to pomoč pridobiti zamorejo. Noben dan tedaj, keršansko serce, nikar ne opusti pobožnih opravil, molitev in priporočevanj do Marije Device. Če te veliko opravil tlači, če si tudi od dela izdelan, če se ti tudi nič ne ljubi, ali te hočejo skušnjave od navadne časti in hvale tvoje Matere Marije odverniti: nikar vender nikoli ne opusti svojega navadnega davka, ki ga svoji Kraljici daješ. „Blagor mu, kdor vsak dan čuje pri mojih durih!“ Tako kliče Marija po besedah Modrega, ktere sv. Cerkev nji prilastuje. (Preg. 8.)

Utegne se pa vender nameriti, de opravila v veči Božjo čast ali v blagor tvojega bližnjega tebi ves čas vzamejo, ali te sveta pokoršina sili take opravila opustiti; v tacih okolišinah bo imela Marija veči dopadajenje nad tvojo pokoršino in tvojo gorečnostjo, kakor pa bi ga imela nad tvojimi navadnimi pobožnostmi. Vender ti pa ta pristavek ne smé služiti za izgovor, de bi take pobožnosti tudi takrat opušal, kadar imaš čas jih oprav-

ljati. Zveličana Johana iz karmelitarskega reda je imela o predpraznikih Marije Device toliko molitev in pobožnih opravil, de je take dneve samo v čast in hvalo nebeške Kraljice obračala. V god oznanjenja Marije Device pa ji spovednik iz nekega vzroka zapové, de ta dan naj le en samkrat eno češenomarijo obmoli. Služabnica Božja je pokorna; precej pa doseže tudi plačilo svoje zveste pokoršine, ker iz te edine molitvice je zajemala toliko duhovnega tolažila in veselja, de je vso noč zamaknjena imela.

Še iz enega kratkega zgleda se bomo živo prepričali, kako močno dopade Marii Devici stanovitnost v njeni službi. — Zveličana Vilana je bila od otročjih lét zmiraj prav dober in pobožen otrok. V zakonskem življenji pozneje pa je jela biti nečimerna, in sčasama je zabredla prav globoko v mlačnost. Usmiljeni Bog pa se je na-njo ozerl in jo je vzdignil iz njene nesreče. Pripovedujejo od nje to-le posebnost. Neki dan se pogleda v ogledalo, in — o groza! — neprevidama vidi, de je strašno zdelana, in njeno obličje ostudno, kakor obraz hudobnega duha. Vzame druge ogledala v roko in se vanje gleda, tode kolikor večkrat se je vanje pogledala, toliko gerši se je zdela sama sebi. Naj bo pa že s temi ogledali, kakor koli, toliko je gotovo, de se je v ogledalu svoje vesti prav pridno

in skerbno ogledovala; zakaj strahú vsa terda prihaja, verže od sebe nališpane obleke, za-
 verže dragi kinč, zapusti prazne kratkočase,
 gre v priprosti obleki v cerkev in se v dolgi
 spovedi očisti. Odsihmal pa je do smerti ne-
 prenehama prav pobožno in spokorno živela.
 Posebno se je skazovala s priserčno ljubez-
 nijo do Marije Device. Nji v čast je šla
 vsak dan v njeno cerkev, imenovano „No-
 vella“ ali nova, in je tamkej priserčno mo-
 lila in nad svojimi grehi žalovala. Vse
 svoje življenje ni opustila te pobožne vaje.
 Ako pa ni mogla v cerkev, se je podala v gor-
 nje nastropje, od kodar je z okna cerkev vi-
 dila, in je tamkaj opravila svoje počesenje in
 pobožnost. Bila je namreč ko vdova pristo-
 pila v red sv. Dominika, de je zamogla to-
 liko zvestejši Bogu služiti in se za svoje
 grehe pokoriti. Po toliki stanovitnosti se bere
 tudi od prijaznega razodenja, v katerem ji je
 neki sv. Katarina lep cvetlični venec pokazala
 in rekla: „Ljuba hči! po volji našega Gospo-
 da Jezusa Kristusa in njegove preljubeznjive
 Matere ti bom prihranila ta venec za nebesa,
 de bo z njim tvoja stanovitnost kronana!“
 (De Monstier in Avriema v Ott-u.) O krist-
 janje! glejmo, skerbno glejmo, de z nestano-
 vitnostjo ne zapravimo, kar smo morebiti s
 težkim trudam pridobili.

O Marija! ker vemo, de je le stanovitim plačilo prihranjeno; sprosi nam sveto pomoč, de premagamo ogenj skušnjav, kakor so trije mladenči natorni ogenj premagali, ter po Božjem usmiljenji večnemu ognju odidemo.

Cvetlica za vsacega na dom.

Deteljico trilistnico vzemite za spomin domu. Pervo peresce naj vas spomni letas na Ananija, drugo na Azarija, tretje na Mizaela. Ananija pa naj vam bo luč svete vere v Boga Očeta, Azarija luč svetega upanja v Jezusovo odrešenje, in Mizael luč svete ljubezni, ki nam jo sv. Duh v serce vliva. — Detelja hoče imeti čisto in debelo zemljo, de dobro raste: vera, upanje in ljubezen pa cisto in močnodušno serce, de té tri prelepe cvetlice dobro rasejo in sad obrodijo. — Detelja je za ljubo živinico nar boljši klaja; vera, upanje, ljubezen pa za dušo nar boljši hrana. Detelja na dobri njivi se dá večkrat kositi: vera, upanje in ljubezen pa se mora večkrat obuditi.

Obudite tedaj enkrat do jutri tri Božje čednosti: vero, upanje, ljubezen.

En in trideseti dan.

Benedicamus Patrem, et Filium, cum sancto Spiritu; laudemus et superexaltemus eum in saecula. Benedictus es Domine in firmamento coeli, laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula!

Častimo Očeta, in Sina, s svetim Duham; hvalimo in povišujmo ga čez vse na vekoma. Češen bodi, o Gospod na obnebnih terdini, hvaljen, in čez vse poviševan na vekomaj!

Pristavek sv. Cerkve k pesmi treh mladenčev v ognjeni peči.

Cvetlica v čast in hvalo previdnosti Božje.

Marsikaj lepega smo že slišali, povem vam pa, ko bi iskal v nebesih in na zemlji, lepšega vam ne morem najti, kakor je to-le: „Častimo Boga Očeta, in Sina, in sv. Duha; hvalimo in povišujmo ga čez vse na vekoma!

Sklep šmarniškega opravila, sklep prelepe pesmi treh judovskih mladenčev v Babilonu, in praznik (bližnji) presv. Trojice, to je kaj častitljivega, to je kakor nalaš, to je, kakor bi se bilo po Božji previdnosti tako sternilo. To je trojna hvala ob enem; naj bo v čast in hvalo trojno edinemu Bogu! In kako lepo, kako častitljivo: Boga Očeta častiti in hvaliti, Boga Sina častiti in hvaliti, Boga sv. Duha častiti in hvaliti, — in vendar v treh božjih osebah le enega samega Boga častiti in hvaliti! — Lepo je tebi, sin in hči, svojega časnega očeta in mater hvaliti, kterima si za toliko dobrega dolžan hvalo: vse lepši je, Boga Očetu hvaliti in častiti, ki te je stvaril, Boga sina, ki te je s svojo prelepo rožnato kervjo odkupil; hvaliti in častiti sv. Duha, ki je tebe zgubljenega s svojo gnado v otroka Božjega posvetil. Blago serce, lepa duša, častitljiv jezik, ki povelečuje presveto Trojco! — Hvaliti Marijo, angele in svetke, — hvaliti in čislati dobre in poštene ljudi, — o

to je dobro, lepo, pohvale vredno; hvalliti pa Boga Očeta, Sina, sv. Duha, to je edíno, to je nar. večí dolžnost, pa tudi lepota naj višji, to je čez vse. Kako lepo je znamenje sv. križa, s katerim presveto Trojico počastimo, kolikorkrat ga pobožno in zbrano storimo! Kako lepa je molitvica: „Čast bodi Očetu, in Sinu, in sv. Duhu!“ itd. Djal bi, to so serafinske usta, ktere to pohvalo in počešenje pogosto, pobožno in v gnadi Božji izrekujejo! Kdo bo pa tudi po vrednosti číslal slovila sv. Trojice iz duhovskih molitev, ki se ravno v častitljivi god presv. Trojice vsako leto molijo in pejejo:

1. „Slava tebi, sv. Trojica: enako, edíno božanstvo — pred vsimi časi, zdaj, in vekomaj!“

2. „Hvala in večna slava Bogu Očetu in Sinu, ob enem sv. Duhu na veke vekov!“

3. „Hvala, slava naj se razlega v vsih ustih Očetu, in rojenemu Detetu, in enako sv. Duhu z vedno hvalo!“

4. „Hvala Bogu Očetu, in rojenemu Detetu, in tebi, sv. Duh, naj se vedno in marljivo razlega iz naših ust vse večne čase!“

5. „Iz ktereга je vse, po katerem je vse, v katerem je vse, Njemu bodi slava vekomaj!“

S takimi čutili častimo, hvalimo, povišujemo, preslavljam, in poveljučujemo tudi mi trojedinega Boga noč in dan z vsimi svojimi močmi in počutki, z vsim kar imamo in smo. Sej družega storiti ne moremo, kakor le častiti in hvaliti presveto Trojico, in pa toliko bolj, kolikor veči in popolnoma nedosegljiva je ta skrivnost Božja. Kadar namreč se od te skrivnosti govori, pravi sv. Ambrož, „obmolkne glas, ne le moj, ampak tudi glas angelov.“ Ako bi pa koga motilo, de te imenitne skrivnosti ne more zapopasti, naj pomisli, de tudi iz vidnega stvarjenja Gospodovega skoraj nobene reči ne more do korenine razlagati. Kdo more povedati, kako se

zgodí, de kače z močjo svojih oči ne-
 ktere zvérice tako opanajo, de jim sa-
 me v žrelo lezejo? Kako se to godí,
 de kalamik ali magnet železo nase vle-
 če? Ali kakošna tovarna ali mašina v
 semenu ali korenini to storí, de se
 začne vse zredama razpletati in tako
 lepo gre v steblo, perje, cvetje in sad,
 de ima vsako peresce, vsaki cvetek,
 vsaka bilka svoje okenca, duške, žilice
 itd., po katerih potrebnega živeža jemlje
 iz zemlje in zraka, pa tudi tisto odpe-
 ljuje in odmétna kar ji ni potreba. Kdo
 veleva ôsam, de naj cevke svojega gnjez-
 dica vselej nekoliko postrani postavijo,
 ker sicer bi jih dež zalival; kdo jim bere
 postavo, ko za svoje stanovanje tvarino
 skupaj nosijo, de naj rečí vsake barve
 posebej skupaj devljejo? Odkod vedó
 mravlje in bučelice, de naj kralje in kra-
 ljice med seboj imajo? V kateri šoli so
 se celo serditi seršeni hvaležnosti učili,
 ki se s sladčicami celo upitomiti dajo, ka-
 kor neki naravoslovec enak prigodek

popisuje?*) Oni spoznajo dobroto in terdijo hvaležnost, ki jo človek tako rad zaverže. Pač po pravici pravi neki neversk modrijan: „Naš um je tako nezmožin, de bi natoro vidnih reči umel, kakor nezmožno je sôvino oko, v solnce gledati.“

Ako pa ne zapopademo pozemeljskih reči, ki jih s svojimi počutki v oblasti imamo, kako hočemo umeti to, kar je nadzémeljsko, nebeško, božje, — ali kako še le neskončno modrega umetnika samega, kateri je v tako majhne reči tako velike skrivnosti djal? — Dosti nam je torej vediti, kar nas vera uči: „Trije so, ki pričevanje dajejo v nebesih, Oče, Beseda, in sv. Duh; in ti trije so Eno.“

Imamo pa neko podobo prehvaljene sv. Trojice tudi v svoji duši, ki je podoba Božja, in se torej ni čuditi, de je trojedini Bog saj neko senco tega božjega trojstva v našo dušo djal. Ka-

*) Natur und Offenb. 1859.

kor je Bog edíni, tako je tudi naša duša edina; kakor je pa Bog v osebah ali peršonah trojni, tako je tudi naša duša v močéh trojna, in te moči so: spomin, um in volja. „Po spominu,“ pravi sv. Bernard, „smo podobni nebeškemu Očetu, po umu Bogu Sinu, in po volji sv. Duhu.“ Pa tudi tako le: „Oče je Bog, Sin je Bog, sv. Duh je Bog, vendar pa v treh osebah niso trije Bogovi, ampak en sam Bog je: tako je tudi um duša, spomin duša, volja duša; vendar pa niso tri duše v tréh raznih močéh, ampak le ena sama duša je v njih.“ Tu tedaj imate razločno podobo presv. Trojice sami v sebi. Zdaj pa naj vsak dobro pogleda v to podobo, kakošen je njegov spomin, kakošen um, kakošna volja? Svét je Oče, svét je Sin, svet je božji Duh. Ali zamoremo pa tudi mi reči: Svet je moj spomin, ker pri svojih delih nikoli ne pozabim Gospoda in se v strahu Božjem varujem hudih priložnost; svet je moj um, ker z njim spoznavam Boga v vsem njegovem stvar-

jenji in ga ne obračam v zvijače, prekane, goljufije in sploh v dosego grešnih namenov; sveta je moja volja, ker Boga in njegove zapovedi ljubim, greh pa sovražim, čertim in se ga ogibam, ali sploh, ker je moja volja z Božjo voljo sklenjena, de le to hočem in želim, kar tudi Bog hoče in zapoveduje? Vedi tedaj človek, če imaš to trojstvo v sebi posvečeno, potem ti zmiraj presveto Trojico hvališ in spolnuješ, kar je bilo v začetku rečeno: „Častimo Očeta, in Sina s sv. Duham; hvalimo in povišujemo ga čez vse na vekoma!“ —

Če pa tega ni v tvoji duši, je v nji drugo, satanovo trojstvo, ali pa se mesto zanj pripravlja, to je namreč tisto prav peklenško trojstvo, ki ga sv. Janez znamnja in imenuje: „poželenje mesa, poželenje oči, in napuh življenja,“ ali z drugimi besedami: nečistost, lakomnost in napuh. Zakaj če je duša s temi pregrehami ognjušena, je ona bolj podobna hudobnemu duhu, kakor pa Bogú, ki jo je po svoji po-

dobi vstvaril. Te nesreče pa nas večni Bog obvari!

S tem pa naj se poslovim z vami prva cvetlica letašnjih Šmarnic, ktere namen je bil skoz in skoz ta, kakor unih mladenčev v ognjeni peči, namreč: De bi Božjo dobrotno previdnost v vsem stvarjenji častili in hvalili; pa tudi, de bi s svojo voljo bili vselej Bogu popolnoma podložni, naj se nam godi dobro ali hudo, ter bi v nobeni še tako nesrečni ali žalostni okolišini čez Božjo dobrotno previdnost ne godernjali, ker zdaj smo se vse skozi prepričali in jasno spoznamo, de Bog vse prav dela — v Božjo čast in v naše zveličanje. Prosim vas tedaj še enkrat, globoko v serce si zasadite ta nauk, ker zoper dobrotno previdnost Božjo se na svetu veliko greši.

Sklenimo pa z zdihljejem sv. Avguština: „Presveti trojedini Bog! Dodeli de bomo pred vsim drugim na te mislili, pred vsim tebe spoznali, pred vsim tebe ljubili.“ Tako bomo po

spominu, umu in volji tebi tako popolnoma podobni, kakor si od nas tirjal prvi trenutek našega življenja. Ti si naše upanje, naše zveličanje, naša čast o presv. Trojica!*)

Gvetlica v slavo Marije Device.

Sv. Frančiška Romana ali Rimljanka.

Tako posebno pomilostenih prijatelj Božjih je malo, kakor je bila ta svetnica. Dala je nar lepši zgled življenja otrokam, devicam, zakonskim ženam, vdovam in nunam. Imela je že v naj prvem še nezavednem cvetu svojega življenja dar tako svete sramožljivosti in čistosti, de so jo vselej solze oblile, ako bi jo bila kaka moška roka, če tudi njenega lastnega očeta, pobožati hotla. Pervi besedi, ki ji je izgovarjala, ste bili Jezus in Marija. Že njene otročje leta niso bile skorej nič družega kakor sama molitev in svete misli. Prazne besede ni nikoli spregovorila, in vse njeno djanje je kazalo, kako silno je ljubila Boga, in tudi svojega bližnjega. Preljubeznjivo dobroto Jezusovega včlovečenja in njegovo terpljenje je vsak dan premišlje-

*) Dr. Bern. Schels Christkath. Lehre, I. str. 204. 205.

vala. Kadar je govorila od prelepega devištva Marije Device, in pa od nje kakor Božje Matere, takrat so bile njene besede kakor goreče iskre. — V zakonskem stanu je terpela velike britkosti, pa vselej voljno in z naj večji vdanostja v voljo Božjo; mnogotere nesreče so jo zadevale, ker je pa v Boga zapupala in njemu vselej zvesta bila, ji je vselej Bog pomagal. Eden naj večjih sovražnikov njene deržine ji je neki dan na zbiranje dal, kaj če rajši, de ji njenega moža ob glavo dene, ali pa naj mu dá svojega pervenčka Janeza Kerstnika v zastavo. Bila je v strašnih zadregah, ker če izroči sina, se boji, tolovaj de ga bo spridil; če ne, bo pa mož življenje zgubil. — V tem strašnem stanu zbeži z otrokam iz stanovanja. Na poti jo sreča njen spovednik, Don Antonio, in po Božjem navdajanji ji zapové hiteti v cerkev Marije Device „Ara Coeli,“ tamkaj bo svojega otročiča otela. Ravno tam pri ti cerkvi pa je sovražnik na otroka čakal. Vender Frančiška, ki je svojemu spovedniku, kakor namestniku Božjemu, vselej na naj manjši besedico pokorna bila, ga je tudi tukaj poslušala, teče gori k cerkvi in da otročiča trinogu v roke. Potem gre v cerkev, se verže pred Mariin altar, daruje nebeški Kraljici svojega otročiča, svoje življenje, svojo ljubezen do njega, goste solze se ji čez lica ude-

rejo in ji olajšajo bitko materno serce. — Že je bil trinog otroka na konja spravil in je hotel oddirjati; Bog pa se je na prošnjo Marije Device zvesti služabnici milostnega skazal: konj stoji kakor prirašen in se ne premakne dalje, — pa tudi pri štirih družih jezdicih ne, kateri so za njim zaporedama skušali sinčka unesti. S tem čudežem ostrašen dá materi otroka nazaj tisti trenutek, ko je bila svojo molitev dokončala.

Hotel sim pa zlasti to omeniti, kako je sv. Frančiška sv. Trojico nezrečeno ljubila, kako priserčno častila, kako jo vekomaj gledati iz vsega serca kopernela. Neki dan po sv. obhajilu se je to prav jasno razodelo. Vidila je namreč v duhu na prav veliki planjavi velikansko prečudno drevo. Devet stražnikov je bilo okrog debla (mende devet angelskih verst ali korov), in bister studenec je tamkaj rosil. Drevo ima dvanajst vej, spodaj in zgorej po tri; to je znamenje presv. Trojice. V sredi med vejami je presv. Marija Devica z Jezusam Detetam, ki se ji zdí, de mora kako poltretje leto imeti, se žarí v svitlobi, in truma angelov ga obdaja. Čudovito lepa svitloba sije skoz drevo tako prijazno, de se vidi, kakor bi cvetje, perje in sadje bili sami dragi leskeči kamni. Frančiška teče k drevesu, se ga oklene in kliče tako, de jo domači slišijo, de je nobena stvar več od

to ne spravi. Bila je opominjana od Marije in svetnikov v prikazni, de naj odstopi s tega kraja, ker duša, ki je še v telesu, ne more tukaj stanovati. Ona pa toliko priserčno prosi, de naj jo pusté, de se ji poslednjič Dete Jezus, po katerem koperní, v naročje spusti in ga smé objeti. Tode bilo je nebeško Dete zmiraj težji, tako de se svetnica poslednjič sklone in kliče: „Gospod! nisim močna, imej usmiljenje z mojo slabostjo, bodi ložji;“ in ona se poverne na zemljo, Jezus pa nazaj k svoji Materi. — Frančiška je umerla 9. sušca 1439. —

S tem slovó vzamemo za letas tudi od druge cvetlice, ki je imela namen, hvalo in zaupanje do preusmiljene Marije Device v sercih vernih poslušavcev obudovati, in pa vse k bogoljubnemu keršanskemu življenju vnemati.

O Marija! tebi smo darovali vsak dan to cvetlico, sprosi nam, de se bo njen namen pri vsih vernih poslušavcih dosegel in obiln sad rodil.

Cvetlica za celo leto na dom.

De ne pozabite skoz leto naukov, ki ste jih ta mesec slišali, vam dam za celo leto cvetlico Šmarnico v spomin. Ta naj pri-

jazniši cvetka in naša zvesta tovaršica skoz ta mesec rase po dobravah in senčnih logih: tudi vi hodite po hladnih logih in senčnih dolih Božjih zapoved in Marijnih zgledov. — Šmarnično belo cvetje naj vam pomeni skerb za čisto vest in stan gnade Božje. Iz ljubezni do Šmarnice Marije naj nikar nobeden ne živi v smertnem grehu. — Ker pa navadne poljske šmarnice ne bodo zmiraj cvetele, vam odkažem drugo prelepo šmarnico, ki cvete vse štiri letne čase, in je ravno tako lepa v viharji, v snežnih zametih in deževji, kakor ob jasnem nebu in solnčnem sijanju, in za veliko prebivavcev naše dežele ima tudi ta prid, de jo skorej zmiraj in od vsih strani lahko vidijo: „Šmarna gora“ se ji pravi. Ozirajte se na njo in zdihujte k nji; — porok sim vam, de vam utegne prav dobro služiti; zná vas celo pogubljenja obvarovati. Zamorete tudi od deleč na njo komu pokazati, ki ne razodeva dobrih namenov; tako vtegete še celo njegovo dušo rešiti večne smerti. Šmarnica „Š m a r n a g o r a“ tedaj naj vam bo skoz vse leto živo priporočena.

Naloga. Vzemite na pot seboj tudi oestro orožje zoper skušnjave in vse nevarnosti: „Marija pomagaj!“ se mu pravi. V vsaki nevarnosti in skušnjavi se ozrite s telesnimi ali pa saj z dušnimi očmi na „Šmarno goro“ in zakličite: „Marija pomagaj!“

Hvaljen bodi Jezus Kristus in Marija!

Poglavitniši viri, ki so k tem Šmarnicam pomogli: „Von der göttl. Vorsehung“, aus dem Franz. Köln 1860. — Ott Marianum, Regensburg 1859. — Die Nachfolge der allersel. Jungfrau Maria, Regensburg 1854. — Dr. R. Schels „Wahrheiten“, Schaffhausen 1861. — Zapisniki doseženih milost na Žalostni gori od l. 1740; na Dobrovi od l. 1756, in ljublj. uršulinskega samostana. — Več od gg. duhovnov poslanih naznanil. — Herder Convers. Lexic. Freiburg im Breisgau 1858. — „Natur und Offenbarung“ Münster. In več družega.

jstro
rija
ti in
nimi
ija

po-
anz,
—
urg
sen
od
ega
na-
rau
več

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000320689

